

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Opfølgning på flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel m.v.)

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1333 af 9. december 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 1942 af 15. december 2020, § 28 i lov nr. 982 af 26. maj 2021, lov nr. 157 af 31. januar 2022 og § 2 i lov nr. 158 af 31. januar 2022, foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »pensioner« til: »udslusningsfængsler«.

2. Efter § 1 indsættes før overskriften før § 2:

»§ 1 a. Regeringen kan indgå traktat mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo om brugen af fængsel i Gjilan til fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring med tilhørende samarbejdsaftale.

Stk. 2. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan med henblik på gennemførelse af de aftaler, som er nævnt i stk. 1, bestemme, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af disse aftaler.

Stk. 3. Denne lov og regler fastsat i medfør heraf finder anvendelse ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter regler om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring efter stk. 2 og 3, herunder om fravigelse af regler i denne lov, i det omfang det er nødvendigt for fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2.

Stk. 5. Sundhedsministeren fastsætter regler om, hvilke regler på sundhedsområdet, der med de nødvendige tilpasninger og fravigelser, skal finde anvendelse for den sundhedsfaglige behandling af indsatte, der foretages i de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 2. Sundhedsministeren kan endvidere fastsætte regler om fravigelse af reglerne på sundhedsområdet i det omfang det er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden eller lægemiddelforsyningen i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af stk. 2.

Stk. 6. Databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven finder anvendelse for behandling af personoplysninger

i fængselsfaciliteter, hvor der skal ske fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2.

Stk. 7. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2.«

3. I § 2, *stk. 3*, ændres »skal der være« til: »hører«, og efter »kriminalforsorgsområder« indsættes: »og en institution i Kosovo«.

4. I § 2 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Institutionen i Kosovo kan udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt kriminalforsorgsområderne.«

Stk. 5-6 bliver herefter stk. 6-7.

5. I § 42, *stk. 5, 2. pkt.*, indsættes efter »stk. 3 og 4«: », herunder om andelen af vederlaget, der skal opspares for indsatte, der er udvist af landet ved dom«.

6. I § 42, *stk. 5*, indsættes efter 2. pkt. som 3. og 4. *pkt.*:

»Det kan i den forbindelse fastsættes, at det påhviler indsatte, der er udvist af landet ved dom, at tegne en privat sundhedsforsikring, og at tvangsopsparede midler efter stk. 4 skal anvendes til dækning heraf. Der kan desuden fastsættes regler om løsladelsesbeløb, herunder at visse indsatte, der er udvist af landet ved dom, ikke er omfattet heraf.«

7. I § 50, *2. pkt.*, ændres »tidsrum af 3 måneder« til: »tidsrum af op til 6 måneder«, og efter »udeblevet« indsættes: »uden lovlig grund«.

8. Efter § 50 indsættes før overskriften før § 51:

»§ 50 a. Kriminalforsorgsområdet bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når

- 1) en tredjedel af straffen er udstået,
- 2) der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og
- 3) hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Stk. 2. Udstationering efter stk. 1 kan tidligst ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.

§ 50 b. Udover at de betingelser, der er nævnt i § 50 a, skal være opfyldt, kan der alene ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning

og kontrol, hvis den indsattes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationering under intensiv overvågning og kontrol kan gennemføres, og personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at den indsatte kan udstationeres til den fælles bopæl.

Stk. 2. Til brug for afgørelsen af, om den indsatte opfylder betingelserne for udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, foretages en nærmere vurdering og undersøgelse af den indsattes forhold, herunder vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand. Der kan alene ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, hvis den dømte medvirker til undersøgelsen.

§ 50 c. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslningsfængsel, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.«

9. I § 53, *stk. 3*, indsættes efter 3. pkt. som 4. *pkt.*:

»Justitsministeren fastsætter desuden regler om forbud mod besøg i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.«

10. I § 66 *b* indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Politiets Efterretningstjeneste kan elektronisk indhente oplysninger om indsatte direkte fra registre og systemer i kriminalforsorgen, i det omfang indhentelsen må antages at have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

11. I § 67 indsættes efter »En indsat skal«: », jf. dog *stk. 2*,«.

12. I § 67 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Kriminalforsorgsområdet kan i helt særlige tilfælde undlade at ikende disciplinærstraf efter *stk. 1*.«

13. I § 68, *stk. 1* og 3, indsættes efter »bøde«: », midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni«.

14. I § 68 indsættes som *stk. 5-8*:

»Stk. 5. Midlertidig begrænsning af retten til telefoni kan alene ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus.

Stk. 6. Midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni kan ikke ikendes over for livstids- og forvaringsdømte, der er omfattet af reglerne i §§ 49 a og 55 a-57 a, eller som er afskåret kontakt efter § 59 b.

Stk. 7. Disciplinærstraffen fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner.

Stk. 8. Disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse.«

15. I § 69, stk. 1, 2. pkt., ændres »en uges« til: »to ugers«.

16. Efter § 69 indsættes:

»§ 69 a. Ved ikendelse af midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. Er den indsatte ikendt midlertidigt udgangsforbud, kan udgang ikke finde sted. Dog kan der undtagelsesvis gives tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

§ 69 b. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til besøg som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til besøg, må alene modtage besøg af nærtstående.

Stk. 3. En midlertidig begrænsning af retten til besøg påvirker ikke den indsattes ret til at modtage besøg efter § 51, stk. 2 og 3, og berører ikke den indsattes ret efter § 54.

§ 69 c. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til brevveksling som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, må alene brevveksle med nærtstående.

Stk. 3. En midlertidig begrænsning af retten til brevveksling påvirker ikke den indsattes ret til at brevveksle efter § 56, stk. 1.

§ 69 d. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til telefoni som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.

Stk. 2. En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til telefoni, må alene telefonere med nærtstående.

Stk. 3. En midlertidig begrænsning af retten til telefoni påvirker ikke den indsattes mulighed for at telefonere med de personer og myndigheder mv., som er nævnt i § 56, stk. 1.«

17. I § 70, *stk. 1*, ændres »4 uger« til: »14 dage«.

18. I § 70 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Uanset *stk. 1* kan der i særlige tilfælde ikendes strafcelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.«

Stk. 2 og *3* bliver herefter *stk. 3* og *4*.

19. I § 79, *stk. 2*, indsættes efter »beskæftigelsesmæssige«: », sociale«.

20. I § 101, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »ulønnet arbejde«: »i private virksomheder eller institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almenyttige formål«.

21. I § 113, *stk. 1*, indsættes som *5. pkt.*:

»Er den dømte indsat til fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af § 1 a, *stk. 2*, indbringes sagen for Københavns Byret.«

22. I § 116 indsættes som *stk. 3-5*:

»*Stk. 3.* Bestemmer retten, at en sag, som er indbragt for Københavns Byret i medfør af § 113, *stk. 1, 5. pkt.*, skal behandles mundtligt, kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Stk. 4. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter *stk. 3*, kan den dømtes advokat møde i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte.

Stk. 5. Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter *stk. 3*, kan justitsministeren møde i retten eller deltage i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.«

23. I § 123 indsættes som *stk. 2*:

UDKAST

»Stk. 2. Bestemmelserne i § 113, stk. 1, 5. pkt., og § 116, stk. 3-5, finder tilsvarende anvendelse på øvrige afgørelser efter denne lov, som er indbragt til prøvelse for retten.«

§ 2

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021, som ændret ved § 4 i lov nr. 2591 af 28. december 2021, § 1 i lov nr. 2600 af 28. december 2021, § 1 i lov nr. 2601 af 28. december 2021 og § 1 i lov nr. 226 af 15. februar 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 79 b, stk. 3, indsættes som 3. pkt.:

»Kontaktforbud omfatter endvidere ikke andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud, er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf i en af kriminalforsorgens institutioner.«

2. I § 119 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Øves der vold, der er omfattet af stk. 1, mod en person, der er ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.«

3. I § 119 b indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Øves der vold, der er omfattet af stk. 1, mod en person, der er ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.«

§ 3

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 2600 af 28. december 2021 og § 2 i lov nr. 2601 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 769 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Er der afsagt dom i sagen, hvorved den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, kan den tiltalte desuden varetægtsfængsles, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

UDKAST

2. I § 769, stk. 3, som bliver stk. 4, ændres »stk. 1 eller 2« til: »stk. 1-3«, og efter »§ 769, stk. 2« indsættes: »og 3«.

3. I § 775, stk. 1, indsættes efter »bøde«: »midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af muligheden for telefoni«.

4. I § 775, stk. 2, ændres »4 uger« til: »14 dage«.

5. I § 775 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Uanset stk. 2 kan der i særlige tilfælde ikendes strafcelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

6. I § 775 indsættes efter stk. 4, som bliver stk. 5:

»Stk. 6. Bestemmelserne i § 68, stk. 5, 7 og 8, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.«

7. I § 809, stk. 2, og § 811, stk. 2, 1. pkt., ændres »hospital for sindslidende« til: »psykiatrisk afdeling«.

8. I § 811, stk. 3, 1. og 2. pkt., ændres »et hospital for sindslidende« til: »en psykiatrisk afdeling«.

§ 4

I konkursloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 3. maj 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 447 af 9. juni 2004, § 1 i lov nr. 530 af 27. marts 2021 og § 5 i lov nr. 1169 af 8. juni 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 197, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »erstatningspådragende forhold«:», medmindre der er tale om gæld i form af sagsomkostninger pålagt i straffesager«.

§ 5

I lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022, foretages følgende ændring:

UDKAST

1. I § 13, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »erstatningspådragende forhold«: », medmindre der er tale om gæld i form af sagsomkostninger pålagt i straffesager«.

§ 6

I lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19) foretages følgende ændring:

1. I § 4 indsættes som *stk. 5* og *6*:

»*Stk. 5.* Ved pådømmelse efter 1. juli 2022 af forhold omfattet af § 1, nr. 1, skal der ikke ske straffeskærpelse efter straffelovens § 81 d, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1.

Stk. 6. Straffelovens § 81 d, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, finder, uanset stk. 5, fortsat anvendelse.«

§ 7

I SU-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1037 af 30. august 2017, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 1569 af 18. december 2018 og senest ved § 1 i lov nr. 2400 af 14. december 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 24, stk. 3, nr. 4, udgår »eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent«.

§ 8

I integrationsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, som ændret ved § 6 i lov nr. 2189 af 29. december 2020, § 3 i lov nr. 1192 af 8. juni 2021, § 21 i lov nr. 2055 af 16. november 2021 og § 3 i lov nr. 2326 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. § 22 ophæves.

2. § 45, stk. 10, ophæves.

Stk. 11 bliver herefter til stk. 10.

3. § 48, stk. 1, 4. pkt., ophæves.

§ 9

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 241 af 12. februar 2021, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 466 af 20. marts 2021 og senest ved § 2 i lov nr. 1171 af 8. juni 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 22, stk. 4, 4. pkt., udgår: »eller danskbonus efter integrationslovens § 22«

2. § 33, stk. 1, nr. 10, ophæves.

§ 10

I arbejdsmiljøloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 2588 af 28. december 2021, foretages følgende ændring:

1. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Beskæftigelsesministeren kan bestemme, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i Kosovo i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren fastsætter regler om lovens anvendelse, herunder om fravigelse af regler i loven, i det omfang, det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«

§ 11

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1910 af 26. september 2021, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 2623 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 7 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke 4:

»Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

2. § 9, stk. 41, ophæves.

Stk. 42-43 bliver herefter til stk. 41-42.

3. I § 9 b, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »landet«: »eller der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«.

4. I § 11, stk. 3, nr. 5, udgår: »Danskbonus efter integrationslovens § 22 anses ikke som hjælp efter integrationsloven.«

5. I § 32, stk. 6, 1. pkt., indsættes efter »som indrejseforbuddet vedrører«: », jf. dog stk. 7.«.

6. I § 32 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. Er udlændingen i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, regnes indrejseforbuddet fra datoen for udrejsen eller udsendelsen derfra. Er udlændingen tilbageført her til landet efter fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen i Kosovo, regnes indrejseforbuddet dog fra datoen for den efterfølgende udrejse af Danmark.«

Stk. 7-9 bliver herefter til stk. 8-10.

7. I § 33 indsættes som stk. 8:

»Stk. 8. Er udlændingen i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vedrører udrejsefristen, jf. stk. 1, 1. pkt. og stk. 5, udrejse derfra. Er udlændingen under fuldbyrdelsen eller forvaringen tilbageført her til landet med henblik på at udrejse, vedrører udrejsefristen dog udrejse af Danmark.«

8. I § 33 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«

9. I § 37 a, indsættes som stk. 11:

»Stk. 11. Stk. 8-10 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«

10. I § 42 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »indgiver« til: »har indgivet«.

11. I § 46, stk. 3, ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.

12. I § 46, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Hjemrejsestyrelsen kan i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1.«

13. I § 46 a, stk. 2, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer 4:

»4) Kriminalforsorgens afgørelser efter § 48, stk. 5.«

Nr. 4 bliver herefter nr. 5.

14. I § 48 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Kriminalforsorgen kan i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 1, og stk. 2, nr. 3. Indgrebet skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og kan om nødvendigt ske med den fornødne magtanvendelse.«

15. I § 48 a, stk. 3, 2. pkt., udgår », der opholder sig her i landet,«.

16. I § 53 a, stk. 2, 3. pkt., indsættes efter »landet«: »eller der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.,«.

17. I § 53 a, stk. 2, 6. pkt., indsættes efter »udlandet«: », medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«.

18. I § 53 b indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgere, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel.«

19. I § 56 indsættes som stk. 10:

»Stk. 10. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Flygtningenævnets behandling af en klage over en afgørelse truffet over for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., foretages uden for Danmark.«

§ 12

I hjemrejseloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 982 af 26. maj 2021, som ændret senest ved § 23 i lov nr. 2055 af 16. november 2021, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes i kapitel 1:

»§ 1 a. Denne lov finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Stk. 2. En udlænding omfattet af stk. 1 har pligt til at udrejse derfra, hvor udlændingen i henhold til § 1 a, stk. 2 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. afsoner en fængselsstraf eller forvaring.

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om udlændingens udrejse efter stk. 2, herunder regler om fravigelse af visse regler i denne lov, i det omfang det er nødvendigt for at sikre udrejsen.«

2. I § 21 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Kriminalforsorgen kan i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. varetage opgaver efter denne lov. Kriminalforsorgen kan om nødvendigt anvende den fornødne magt.«

§ 13

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2022, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 1, nr. 11-18, og § 3, nr. 3-6.

Stk. 3. Lovens § 6, nr. 1, har virkning for beregning af årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet ved den endelige tildeling, jf. SU-lovens § 22 og § 22 a, fra støtteåret 2022 og derefter.

Stk. 4. Loven finder ikke anvendelse på ansøgninger om danskbonus, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler i integrationslovens § 22, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, anvendelse.

Stk. 5. § 4 finder anvendelse for gældssaneringer, hvor begæringen om gældssanering er indgivet efter lovens ikrafttræden. Er begæringen indgivet før lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

UDKAST

Stk. 6. Regler fastsat i medfør af § 9, stk. 42, i udlændingeloven, jf. lov-bekendtgørelse nr. 1910 af 26. september 2021, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af udlændingeloven § 9, stk. 41.

§ 14

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men §§ 1 og 4 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

*Bemærkninger til lovforslaget**Almindelige bemærkninger***Indhold**

1. Indledning.....	19
2. Lovforslagets hovedpunkter	21
2.1. Leje af fængselspladser i udlandet	21
2.1.1. Ratificering af traktat om leje af fængselspladser i Kosovo	21
2.1.1.1. Den politiske aftale.....	21
2.1.1.2. Det forventede traktatgrundlag.....	23
2.1.1.3. Om implementeringen af traktaten.....	25
2.1.1.4. Om Kosovo	28
2.1.2. Fængslets placering i kriminalforsorgens organisation.....	30
2.1.2.1. Gældende ret	30
2.1.2.2. Justitsministeriets overvejelser.....	31
2.1.2.3. Den foreslåede ordning	32
2.1.3. Muligheden for at fuldbyrde fængselsstraf eller forvaring i Kosovo	32
2.1.3.1. Gældende ret	32
2.1.3.2. Justitsministeriets overvejelser.....	33
2.1.3.3. Den foreslåede ordning	33
2.1.4. Indsattes rettigheder og pligter i forbindelse med afsoning i Kosovo	35
2.1.4.1. Gældende ret	35
2.1.4.2. Justitsministeriets og Sundhedsministeriets overvejelser	42
2.1.4.3. Den foreslåede ordning	44
2.1.5. Databeskyttelseslovgivningen.....	50
2.1.5.1. Gældende ret	50
2.1.5.2. Justitsministeriets overvejelser.....	51
2.1.5.3. Den foreslåede ordning	51
2.1.6. Om værneting og øget mulighed for anvendelse af telekommunikation med billede ved domstolsprøvelse	53
2.1.6.1. Gældende ret	53

2.1.6.2. Justitsministeriets overvejelser.....	54
2.1.6.3. Den foreslåede ordning	55
2.1.7. Om arbejdsmiljø i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf i et fængsel i Kosovo	56
2.1.7.1. Gældende ret	56
2.1.7.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser.....	57
2.1.7.3. Den foreslåede ordning	58
2.1.8. Regler om udlændinges udrejse	59
2.1.8.1. Gældende ret	59
2.1.8.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser.....	59
2.1.8.3. Den foreslåede ordning	61
2.1.9. Bistand til magtanvendelse under udlændingemyndighedernes sagsbehandling i Kosovo.....	62
2.1.9.1. Gældende ret	62
2.1.9.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser.....	64
2.1.9.3. Den foreslåede ordning	65
2.1.10. Beregning af indrejseforbud.....	67
2.1.10.1. Gældende ret	67
2.1.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser.....	67
2.1.10.3. Den foreslåede ordning	68
2.1.11. Bedømmelse af udrejsefrist.....	68
2.1.11.1. Gældende ret	68
2.1.11.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser.....	69
2.1.11.3. Den foreslåede ordning	69
2.1.12. Pålæg af undersøgelse for sygdomme omfattet af epidemiloven	70
2.1.12.1. Gældende ret	70
2.1.12.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser.....	70
2.1.12.3. Den foreslåede ordning	71
2.1.13. Adgang til at søge asyl mv.	72
2.1.13.1. Gældende ret	72
2.1.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser.....	84
2.1.13.3. Den foreslåede ordning	88

2.1.14. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser	97
2.1.14.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)...	97
2.2. Revision af disciplinærstraffesystemet.....	103
2.2.1. Bedre understøttelse af fængselsbetjentenes faglige skøn	103
2.2.1.1. Gældende ret	103
2.2.1.2. Justitsministeriets overvejelser.....	103
2.2.1.3. Den foreslåede ordning	104
2.2.2. Nye disciplinærstraffe og mulighed for større bøder	105
2.2.2.1. Gældende ret	105
2.2.2.2. Justitsministeriets overvejelser.....	105
2.2.2.3. Den foreslåede ordning	106
2.2.3. Proportionalitet og effekt i disciplinærstraffesystemet	109
2.2.3.1. Gældende ret	109
2.2.3.2. Justitsministeriets overvejelser.....	110
2.2.3.3. Den foreslåede ordning	112
2.2.4. Justering af varigheden ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf.....	114
2.2.4.1. Gældende ret	114
2.2.4.2. Justitsministeriets overvejelser.....	115
2.2.4.3. Den foreslåede ordning	116
2.2.5. Disciplinærstraf over for varetægtsarrestanter	116
2.2.5.1. Gældende ret	116
2.2.5.2. Justitsministeriets overvejelser.....	117
2.2.5.3. Den foreslåede ordning	118
2.3. Udførelse af samfundstjeneste i private virksomheder	118
2.3.1. Gældende ret	118
2.3.2. Justitsministeriets overvejelser.....	119
2.3.3. Den foreslåede ordning	120
2.4. Øgede muligheder for gældssanering og eftergivelse af gæld for personer pålagt straffesagsomkostninger	121
2.4.1. Gældende ret	121
2.4.2. Justitsministeriets overvejelser.....	124

UDKAST

2.4.3. Den foreslåede ordning	125
2.5. Håndtering af belægget som følge af straffelovens § 81 d, stk. 2	126
2.5.1. Gældende ret	126
2.5.2. Justitsministeriets overvejelser.....	129
2.5.3. Den foreslåede ordning	130
2.6. Initiativer til imødegåelse af udeblivelse fra afsoning	132
2.6.1. Gældende ret	132
2.6.2. Justitsministeriets overvejelser.....	136
2.6.3. Den foreslåede ordning	137
2.7. Udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel	138
2.7.1. Gældende ret	138
2.7.2. Justitsministeriets overvejelser.....	140
2.7.3. Den foreslåede ordning	142
2.8. Strammere økonomiske vilkår for udvisningsdømte	143
2.8.1. Gældende ret	143
2.8.2. Justitsministeriets overvejelser.....	145
2.8.3. Den foreslåede ordning	146
2.9. Faste løsladelsesdage.....	147
2.9.1. Gældende ret	147
2.9.2. Justitsministeriets overvejelser.....	148
2.9.3. Den foreslåede ordning	149
2.10. Skærpelse af straffen for vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner.....	149
2.10.1. Gældende ret	149
2.10.2. Justitsministeriets overvejelser.....	152
2.10.3. Den foreslåede ordning	152
2.11. Rækkevidden af kontaktforbuddet efter straffelovens § 79 b, stk. 1, for indsatte på specialiserede terrorafdelinger	154
2.11.1. Gældende ret	154
2.11.2. Justitsministeriets overvejelser.....	155
2.11.3. Den foreslåede ordning	156

2.12. Politiets Efterretningstjenestes adgang til kriminalforsorgens registre og systemer.....	157
2.12.1. Gældende ret	157
2.12.2. Justitsministeriets overvejelser.....	159
2.12.3. Den foreslåede ordning	162
2.13. Afskaffelse af danskbonus for selvforsørgede udlændinge.....	164
2.13.1. Gældende ret	164
2.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser.....	165
2.13.3. Den foreslåede ordning	166
2.14. Ophævelse af bestemmelse om højeste fribeløb under lønnet praktik på uddannelsen til fængsels- og transportbetjent	167
2.14.1. Gældende ret	167
2.14.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser	168
2.14.3. Den foreslåede ordning	168
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige	168
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v. .	168
5. Administrative konsekvenser for borgerne	169
6. Klimamæssige konsekvenser	169
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser	169
8. Forholdet til EU-retten	169
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.....	170
10. Sammenfattende skema.....	170

1. Indledning

Regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er enige om en ny aftale om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025. Flerårsaftalen skal skabe fundamentet for en genopretning af kriminalforsorgen med en væsentlig forøgelse af kapaciteten og en målrettet indsats for at fastholde og rekruttere de nødvendige fængselsbetjente. Samtidig skal der sættes hårdt ind over for de indsatte, som ikke vil et liv uden kriminalitet, mens de, som ønsker at være en del af samfundet, skal hjælpes bedre på vej.

Kriminalforsorgen står aktuelt over for en grundlæggende driftsudfordring med et historisk højt belæg, stor mangel på fængselsbetjente og for få fængsels- og arrestpladser. Flerårsaftalen sætter derfor særligt fokus på, at balancen i kriminalforsorgen genoprettes, så kriminalforsorgen i de kommende år har bedre forudsætninger for at bidrage til tryghed og sikkerhed i samfundet.

Dette lovforslag har til formål at implementere en række af de initiativer, som fremgår af flerårsaftalen, og som kræver lovændringer.

Lovforslaget indeholder forslag til ændringer i bl.a. straffuldbyrdelesloven med henblik på, at sikre de retlige rammer for, at udvisningsdømte kan afsones fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i Kosovo under afsoningsforhold, der grundlæggende svarer til forholdene i danske fængsler, samt udlændinge- og hjemrejseloven med henblik på at sikre de retlige rammer for, at asylsagsbehandling og udsendelse kan ske i og fra Kosovo.

Lovforslaget indeholder derudover forslag til ændringer i straffuldbyrdelesloven med henblik på at revidere disciplinærstraffesystemet. Der lægges i den forbindelse op til at indføre en række nye typer af disciplinærstraf, ligesom der lægges op til, at det i helt særlige tilfælde skal være muligt at undlade at ikende disciplinærstraf. Der lægges desuden op til, at der som noget nyt skal lægges vægt på typen af afsoningsinstitution, når disciplinærstraffen fastsættes. Endelig lægges der op til, at det skal være muligt at ikende større bøder i form af disciplinærstraf, end tilfældet er i dag, ligesom der lægges op til, at strafcelle fremadrettet og som udgangspunkt højst kan ikendes i et tidsrum på 14 dage i modsætning til 4 uger, som tilfældet er i dag.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag til ændringer i straffuldbyrdelesloven med henblik på at muliggøre, at samfundstjeneste skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder.

Lovforslaget indeholder desuden forslag til ændringer i konkursloven og gældsinddrivelsesloven med henblik på at sidestille gæld fra straffeomkostninger med anden gæld.

Lovforslaget indeholder også ændringer i lov nr. 349 af 2. april 2020, med hvilken bl.a. straffelovens § 81 d om strafskærpelse for covid-19-relateret kriminalitet blev indført. Formålet med ændringerne er at gennemføre flerårsaftalens initiativ om håndtering af belæg, der udspringer af strafskærpelsen for covid-19-relateret kriminalitet. Ændringerne indebærer, at personer, der har begået svindel mv. med hjælpepakker, mens straffelovens § 81 d var i kraft, men som på tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden endnu ikke har modtaget endelig dom herfor, skal kunne idømmes indtil dobbelt straf – frem for indtil firedobbelt straf – i forhold til den straf, der ville være idømt for tilsvarende forhold, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Lovforslaget indeholder derudover ændringer i straffuldbyrddelsesloven og retsplejeloven med henblik på at indføre initiativer til imødegåelse af udeblivelse fra afsoning. Der lægges i den forbindelse op til, at det skal være muligt at begrænse udeblevne indsattes ret til få besøg i op til 3 måneder med undtagelse af besøg fra nærtstående, og ret til udgang, så tilladelse til udgang ikke kan gives i op til 6 måneder. Derudover lægges der op til at skabe øgede muligheder for varetægtsfængsling af personer efter dom, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive efter tilsigelse til afsoning.

Lovforslaget indeholder endvidere ændringer i straffuldbyrddelsesloven med henblik på at etablere en ny udstationeringsmodel, som forpligter kriminalforsorgen til at tage spørgsmål om udstationering til bopæl med fodlænke eller udslusningsfængsel op for indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i 6 måneder eller derover.

Lovforslaget indeholder desuden ændringer i straffuldbyrddelsesloven med henblik på at indføre strammere økonomiske vilkår for udvisningsdømte indsatte. Der lægges i den forbindelse op til, at udvisningsdømte, der straks efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndighederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse, ikke skal have krav på løsladelsesbeløb. Derudover lægges der op til, at andelen af den tvungne opsparing af løn for beskæftigelse skal øges fra 15 pct. til 50 pct. for udvisningsdømte. Endelig lægges der op til at skabe hjemmel til, at der kan fastsættes regler om pligt til at tegne sundhedsforsikring for tvangsopsparede midler for udvisningsdømte.

Lovforslaget indeholder også ændringer i straffuldbyrdelsesloven med henblik på, at der kan fastsættes regler om, at der fremover som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag).

Lovforslaget indeholder derudover ændringer i straffuldbyrdelsesloven med henblik på, at PET lettere kan få adgang til oplysninger om indsatte, som er relevante til varetagelse af PET's sikkerhedsmæssige opgaver, herunder til brug for bekæmpelse af terrorisme.

Lovforslaget indeholder endvidere ændringer i straffeloven med henblik på at gøre det muligt for bl.a. terrordømte indsatte at afsone i samme afdeling i den pågældende afsoningsinstitution uden at overtræde de gældende regler i straffelovens § 79 b om kontaktforbud.

Lovforslaget indeholder desuden ændringer i straffeloven med henblik på at skærpe straffen for vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner. Lovforslaget indebærer, at strafskærpelsen gennemføres gennem en fordobling af straffniveauet i forhold til den straf, der ellers ville være fastsat af domstolene for tilsvarende forhold af vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner.

Lovforslaget indeholder også ændringer i integrationsloven, udlændingeloven og lov om en aktiv socialpolitik med henblik på at afskaffe danskbonusen i integrationsloven for selvforsørgede udlændinge, som har bestået Prøve i Dansk 2 eller en tilsvarende eller højere prøve i dansk.

Som følge af, at fængsels- og transportbetjentelever pr. 1. januar 2022 er overgået til fuld basisløn under uddannelse indeholder lovforslaget endelig en konsekvensændring i SU-loven, så det ikke længere fremgår heraf, at uddannelsessøgende ved kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent kan få højeste fribeløb, når den uddannelsessøgende gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Leje af fængselspladser i udlandet

2.1.1. Ratificering af traktat om leje af fængselspladser i Kosovo

2.1.1.1. Den politiske aftale

Kriminalforsorgen står i en situation, hvor udvisningsdømte udlændinge optager for mange pladser i fængslerne. I 2020 lagde udvisningsdømte således i gennemsnit beslag på 368 pladser i fængslerne. Aftalepartierne er som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 enige om, at der

skal lejes 300 fængselspladser i udlandet. Det er hensigten, at fængselspladserne skal anvendes til udvisningsdømte fra lande uden for EU og EØS, og at de udvisningsdømte efter afsoning af straffen i videst muligt omfang skal udsendes direkte til deres hjemland. Afsoningen i udlandet skal ske under danske straffuldbyrdelesregler og under fysiske forhold, der grundlæggende svarer til de forhold, der gælder i danske fængsler. Aftalepartierne er desuden enige om, at Folketingets Ombudsmands tilsyn og behandling af klager også skal gælde for udvisningsdømte i det fængsel, der lejes i udlandet, på samme måde som for udvisningsdømte i fængsler i Danmark, ligesom nationale og internationale tilsynsorganer samt organisationer skal kunne føre tilsyn og få adgang til fængslet på samme måde som i Danmark. Endvidere er aftalepartierne enige om, at fængslet skal være underlagt en dansk ledelse, som skal være ansvarlig for at sikre, at afsoningen sker i overensstemmelse med danske regler og Danmarks internationale forpligtelser.

Med aftalen forudsættes det, at der indgås en folkeretligt bindende aftale (traktat) mellem Danmark og et andet land om leje af fængselspladser. En sådan aftale skal have den nødvendige retlige fasthed i beskrivelsen af aftaleparternes rettigheder og forpligtelser og det skal sikres, at aftalen kan gennemføres inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Danmark har på nuværende tidspunkt ikke indgået aftale med andre lande om leje af fængselspladser. Den 20. december 2021 underskrev Danmark og Republikken Kosovo (herefter ”Kosovo”) imidlertid en hensigtserklæring (*letter of intent*) om at arbejde hen imod færdiggørelsen af en traktat om dansk leje af Gjilan Detention Facility (herefter ”Gjilan”). Fængslet skal ifølge erklæringen huse 300 indsatte og vil skulle undergå ombygninger m.v. for at kunne leve op til danske fængselsstandarder samt Danmarks internationale forpligtelser. Det er forventningen, at de første indsatte fra Danmark vil kunne overføres til Gjilan i begyndelsen af 2023. Det er i den forbindelse forståelsen med Kosovo, at Danmark vil kunne anvende fængslet til brug for overførsel af udvisningsdømte udlændinge fra tredjelande, idet Danmark dog ikke vil kunne overføre personer, der er dømt for overtrædelse af terrorbestemmelserne, krigsforbrydere eller personer, som er terminalt syge, eller som på grund af alvorlige psykiske lidelser vil have brug for behandling uden for fængslet.

Denne del af lovforslaget vil *for det første* indebære, at regeringen kan indgå en traktat og tilhørende samarbejdsaftale med Kosovo i overensstemmelse med hensigtserklæringen.

Formålet med denne del af lovforslaget er *for det andet* at skabe det retlige grundlag for, at udvisningsdømte udlændinge vil kunne fuldbyrde fængselsstraffe eller forvaring i Kosovo i overensstemmelse med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025. Det foreslås derfor, at der fastsættes et udgangspunkt om, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo vil skulle ske efter reglerne i straffuldbyrdelsesloven og regler udstedt i medfør deraf. Der lægges dog også op til, at justitsministeren bemyndiges til at fravige reglerne i det omfang, det er nødvendigt, for at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring kan gennemføres i Kosovo. Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.2-2.1.13. Endvidere lægges der bl.a. op til at skabe det retlige grundlag for, at asylsagsbehandling kan ske i Kosovo, at udsendelse af de indsatte kan ske direkte fra Kosovo, at sundhedsbehandlingen i fængslet kan ske i overensstemmelse med danske standarder og at de danske ansatte og indsatte sikres et arbejdsmiljø, som er i overensstemmelse med danske standarder.

2.1.1.2. Det forventede traktatgrundlag

Der pågår på nuværende tidspunkt forhandlinger mellem Danmark og Kosovo om indgåelse af en traktat om leje af fængselspladser i Gjilan. Traktaten vil udgøre en folkeretligt bindende aftale om dansk anvendelse af et fængsel i Gjilan i Kosovo til fuldbyrdelse af danske fængselsstraffe eller forvaringsdomme.

Det forventes, at *traktatens første del* kommer til at indeholde formålsbestemmelser samt regler om fælles forpligtelser og lovvalg. Det vil i den forbindelse komme til at fremgå, at formålet med traktaten er at regulere forhold, som relaterer sig til eller udspringer af fuldbyrdelse af danske domme i fængslet i Gjilan. Det forventes, at Kosovo bl.a. forpligtes til at lave justeringer af fængslets faciliteter i overensstemmelse med de krav, som fastsættes af Danmark. Det er endvidere forventningen, at det vil komme til at fremgå, at Danmarks internationale forpligtelser finder anvendelse ved fuldbyrdelsen af rettigheder og pligter efter traktaten, herunder i relation til fængslets faciliteter, transporten af indsatte, strafforfølgning i Kosovo samt behandlingen i øvrigt af indsatte i og uden for fængslet, og at Kosovo forpligter sig til at medvirke til overholdelse heraf. De danske regler vil skulle anvendes ved fuldbyrdelsen af fængselsstraffe eller forvaring, ligesom retlige spørgsmål vedrørende fuldbyrdelsen af straffen vil blive behandlet af danske domstole. Det forventes at blive præciseret i traktatens første del, at de danske regler, der finder anvendelse, bl.a. omfatter databeskyttelsesreglerne, så personoplysninger, der udveksles med fængslet, alene må anvendes til at forfølge formålene med traktaten, og at personoplysninger modtaget

fra Danmark kun må videregives til andre dele af Kosovo, andre tredjelande eller internationale organisationer under visse nærmere betingelser.

I *traktatens anden del* forventes der at blive fastsat regler om fængslet og kompetencefordelingen mellem den danske institutionsleder og den lokale kosovariske administrative leder. Det vil bl.a. komme til at fremgå, at arbejds sproget i fængslet vil være engelsk, ligesom Kosovo forpligtes til at stille 300 fængselspladser til rådighed med en størrelse, som er i overensstemmelse med danske regler herfor. Fængslet vil i øvrigt skulle være i en stand, hvor institutionslederen kan sikre overholdelsen af danske regler for straffuldbyrddelse. Der forventes at blive fastsat regler om, at den danske institutionsleder vil være ansvarlig for, at de indsatte under afsoningen i fængslet behandles inden for rammerne af straffuldbyrddelsesloven og Danmarks internationale forpligtelser, herunder i forhold til brugen af magt. Den lokalt ansatte administrative leder vil under den danske institutionsleders overordnede ansvar blive ansvarlig for ledelsen af de lokalt ansatte fængselsbetjente, som vil blive oplært i danske regler for myndighedsudøvelse mv. Klager fra indsatte vil skulle behandles af institutionslederen.

Det forventes, at *traktatens tredje del* vil indeholde regler om selve fuldbyrddelsen af straffen, herunder regler om placeringen af indsatte i fængslet, udgang og løsladelse. Det forventes at komme til at fremgå, at personer, som er dømt for terror eller krigsforbrydelser, ikke skal afsone i fængslet i Kosovo, ligesom personer, som er terminalt syge eller har en alvorlig psykisk lidelse med behov for behandling uden for fængslet, ikke skal afsone i fængslet. Der vil desuden blive fastsat regler for transport af indsatte, herunder regler om, at transport af indsatte uden for fængslet på Kosovos territorium sker efter kosovariske regler, ligesom der vil blive fastsat regler om sundhedsbehandling, dødsfald, selvmordsforsøg i fængslet, undvigelse, sikkerheden i og uden for fængslet samt mulighed for evakuering af fængslet i nødsituationer.

Det forventes, at *traktatens fjerde og femte del* kommer til at indeholde regler, der relaterer sig til straffbare forhold samt indgivelse af ansøgninger om asyl.

Det forventes, at *traktatens sjette del* kommer til at indeholde regler om adgangen til fængslet, herunder at tilsyn med fuldbyrddelsen af fængselsstraf eller forvaring er underlagt danske regler, og at tilsynsmyndigheder har mulighed for at udøve deres beføjelser efter danske regler, ligesom advokater

vil have adgang til at udføre juridiske tjenester i fængslet. Derudover forventes det at komme til at fremgå, at den danske institutionsleder og danske ansatte har immunitet i fængslet.

Det forventes, at *traktatens syvende og ottende del* kommer til at indeholde regler om den danske betaling for brugen af fængslet i Kosovo, regler for konfliktløsning og voldgift, samt regler om erstatningsansvar. Endelig vil der blive fastsat regler for aftalens ikrafttræden og ophør.

Det er forventningen, at der som supplement til traktaten vil blive indgået en samarbejdsaftale om den nærmere implementering af traktaten. Der vil i samarbejdsaftalen bl.a. blive fastsat bestemmelser om fængslets indretning og organisering, håndteringen af transportopgaven, gennemførelsen af beskæftigelse og andre aktiviteter i fængslet, de indsattes kontakt med omverdenen, samt nærmere regler om ansvarsfordeling.

2.1.1.3. Om implementeringen af traktaten

Hensigten med at indgå en aftale med Kosovo om leje af fængselspladser i Gjilan er at muliggøre en forøgelse af kriminalforsorgens kapacitet, uden at det påvirker bemandsingssituationen i Danmark i væsentlig grad.

Fængselspladserne er alene tænkt anvendt til udvisningsdømte fra lande uden for EU og EØS. Ordningen vil blive implementeret således, at det vil være Direktoratet for Kriminalforsorgen, der beslutter, at en udvisningsdømt udlænding skal afsone i fængslet i Kosovo. Der vil i hvert enkelt tilfælde forud for overførslen skulle foretages en konkret vurdering af, om Danmarks internationale forpligtelser er til hinder for, at den pågældende overføres til afsoning i Kosovo. Det forudsættes, at dømte uden børn i Danmark vil blive placeret i fængslet forud for dømte, som har børn i Danmark. Da der er tale om udvisningsdømte, hvor domstolene på tidspunktet for dommen har vurderet, at det er muligt at udvise den pågældende inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til privatliv og familieliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8, må det antages, at der som udgangspunkt vil kunne ske overførsel til afsoning i Kosovo.

Organisatorisk vil fængslet blive oprettet som en selvstændig (dansk) myndighed under Direktoratet for Kriminalforsorgen (herefter ”direktoratet”). Institutionen vil være underlagt en dansk institutionsleder (en såkaldt ”governor”), som organisatorisk vil være en del af ledelseskæden i direktoratet. Institutionslederen vil være ansvarlig for fængslet, herunder rammerne for fuldbyrdelsen af straffen, opretholdelsen af orden og sikkerhed, ram-

merne for de indsattes sundhed og sundhedsfaglige behandling. Institutionslederen vil derudover være ansvarlig for, at de indsatte behandles i overensstemmelse med straffuldbyrdelsesloven og anden relevant dansk lovgivning samt Danmarks internationale forpligtelser. Institutionslederen vil også være ansvarlig for de ansattes magtanvendelse over for de indsatte, herunder tilbageholdelsesforanstaltninger med henblik på at opretholde orden og sikkerhed i fængslet, af sikkerhedsmæssige årsager eller for at forhindre undvigelser. Institutionslederen vil desuden være ansvarlig for de ansattes magtanvendelse i forbindelse med udlændingemyndighedernes sagsbehandling.

Enhver adgang til fængslets område vil skulle ske efter aftale med institutionslederen, ligesom transport af indsatte til og fra fængslet i Kosovo vil skulle ske på instruks fra institutionslederen eller den ansvarlige danske myndighed. Transporten vil i øvrigt skulle ske efter kosovariske regler, herunder kosovariske regler om magtanvendelse, dog således at transport og eventuel magtanvendelse skal ske i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Institutionslederen vil have beføjelse til at pålægge disciplinærstraffe for overtrædelser begået af indsatte, herunder i forbindelse med transport til og fra fængslet, i overensstemmelse med reglerne i straffuldbyrdelsesloven.

Institutionslederen vil skulle have en dansk stab under sig, der bl.a. vil bestå af enkelte fængselsbetjente, administrative medarbejdere, herunder juridisk personale, sundhedsfagligt personale, socialrådgivere, tolke mv.

Udover den danske institutionsleder vil der være en lokalansat administrativ leder (en såkaldt ”director”), som vil indgå i et administrativt hierarki underlagt institutionslederens daglige ledelse. Den administrative leder vil have en understøttende funktion i forhold til den danske institutionsleder, da den administrative leder vil have indgående kendskab til faciliteterne og lokale forhold. Den lokalansatte administrative leder vil skulle forvalte fængselsfaciliteterne og have ansvaret for det lokalansatte fængselspersonale. Al øvrigt personale i fængslet vil være lokalansatte, som vil indgå i et administrativt hierarki under den administrative leder og institutionslederen med sidstnævnte som den overordnede ansvarlige for fængslet.

Myndighedsudøvelsen i fængslet vil skulle ske i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige regler, som gælder for forvaltningsmyndigheder i Danmark, herunder offentlighedsloven, forvaltningsloven, arkivloven samt uskrrevne retsgrundsætninger. Som anført ovenfor under pkt. 2.1.1.1, fremgår det af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025,

at Folketingets Ombudsmands tilsyn og behandling af klager også skal gælde for udvisningsdømte i det fængsel, der lejes i udlandet.

De indsatte i fængslet vil have de samme rettigheder og pligter, herunder adgang til besøg, udgang, beskæftigelse mv., som hvis de afsonede i et dansk fængsel. Det kan dog efter en konkret vurdering være nødvendigt at fravige udgangspunktet, hvis det er nødvendigt for fuldbyrdelsen af straffen i fængslet, dog således, at der altid vil skulle lægges afgørende vægt på, at de indsattes forhold grundlæggende svarer til forholdene i danske fængsler.

Sundhedsbehandling vil som udgangspunkt skulle ske i Danmark. Udgangspunktet fraviges, hvis behandlingen kan foretages af sundhedspersonalet i fængslet, eller hvis behandlingen kræver indlæggelse på et hospital i et mindre antal dage og, hvor tilstanden ikke tydeligt kræver overførsel til Danmark, og derfor kan foregå på et kosovarisk hospital. Endvidere kan behandlingen foregå på et kosovarisk hospital, hvis overførsel til Danmark ikke er mulig grundet den dømtes tilstand. Behandlingen på et kosovarisk hospital vil finde sted efter kosovariske sundhedsregler dog således, at det sker inden for Danmarks internationale forpligtelser. I tilfælde, hvor sundhedsbehandlingen kan ske i fængslet, vil den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt skulle ske i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, herunder danske standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier. En beslutning om at overføre en indsat til behandling i Danmark træffes endeligt af institutionslederen med inddragelse af sundhedspersonalet.

Den danske institutionsleder vil være ansvarlig for at sikre rammerne for den sundhedsfaglige behandling, og at de indsatte behandles inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Fængslet vil som ethvert andet dansk behandlingssted være underlagt tilsyn fra Styrelsen for Patient-sikkerhed, som dog i dette tilfælde foreslås at skulle føre et frekvensbaseret og reaktivt sundhedsfagligt tilsyn.

Dansk politi vil skulle ledsage de dømte mellem lufthavnen i Danmark og lufthavnen i Kosovo. Transport af indsatte på kosovarisk territorium, herunder f.eks. fra lufthavnen til fængslet, foretages af kosovarisk personale, dog således, at det sker inden for Danmarks internationale forpligtelser.

Hvis de dømte søger om asyl i Danmark, mens de befinder sig i Kosovo, vil ansøgningen blive anset for indgivet i Danmark. De danske udlændingemyndigheder vil i den forbindelse skulle behandle ansøgningen om asyl og herunder træffe afgørelse om, hvorvidt den pågældende vil kunne meddeles

opholdstilladelse i Danmark i henhold til udlændingelovens regler. Det tilsigtes med den påtænkte ordning, at Udlændingestyrelsens asylsagsbehandling vil foregå i Kosovo, hvor Udlændingestyrelsen vil have mulighed for bl.a. at afholde fysiske samtaler med ansøgeren. Det tilsigtes endvidere, at Flygtningenævnets behandling af sagerne vil foregå i Danmark. Det betyder, at ansøgeren i forbindelse med Flygtningenævnets behandling af en sag vil skulle bringes til Danmark, hvor den pågældende midlertidigt vil skulle opholde sig med henblik på at deltage i et nævnsmøde.

Det er hensigten, at de dømte efter endt afsoning om muligt vil skulle udsendes direkte fra Kosovo til deres hjemland. Det tilsigtes med den påtænkte ordning, at Hjemrejsestyrelsens sagsbehandling vil foregå i Kosovo. I tilfælde, hvor udsendelse ikke kan ske umiddelbart efter endt afsoning, vil vedkommende under ledsagelse af dansk politi blive transporteret til Danmark efter endt afsoning.

I tilfælde af kortvarige udsendelseshindringer vil personen – som det også er tilfældet i Danmark – kunne varetægtsfængsles i Kosovo efter hjemrejse-lovens regler med henblik på efterfølgende udsendelse.

2.1.1.4. Om Kosovo

Kosovo er en stat på Balkanhalvøen, der erklærede sig uafhængig af Serbien i 2008. Samme år trådte landets nye forfatning i kraft efter ni års FN-administration. Kosovo afholdte sit første parlamentsvalg i 2010. Kosovo er ikke medlem af FN. Pr. september 2020 har 97 FN-medlemsstater ud af 193, heraf 22 EU-lande, inklusive Danmark, anerkendt landet som en selvstændig stat. Kosovo er en parlamentarisk republik. Landet har en præsident og en premierminister. Præsidentens rolle er primært ceremoniel, men præsidenten har også en rolle i udenrigspolitiske sammenhænge og har kontrollen over Kosovos militær.

I oktober 2015 underskrev EU og Kosovo en stabiliserings- og associeringsaftale med henblik på en eventuel tiltrædelse af EU. Aftalen mellem EU og Kosovo omfatter ti hovedpunkter, som Kosovo skal efterleve, herunder en række generelle principper om bl.a. respekt for de demokratiske principper og menneskerettighederne, principperne i international ret, retsstatsprincippet samt de markedsøkonomiske principper. Videre omfatter aftalen punkter som politisk dialog, regionalt samarbejde, frie varebevægelser, arbejdskraftens frie bevægelighed og udveksling af tjenesteydelser og kapital, tilnærmelse af Kosovos lovgivning til EU's politikker om frihed, sikkerhed og retfærdighed, samarbejdspolitikker, finansielt samarbejde og tilsyn. Kosovos fremtidige EU-integration er dog også knyttet til gennemførelsen af den

EU-faciliterede dialog mellem Kosovo og Serbien. Som led i aftalen optræder Kosovo også i EU-Kommissionens udvidelsesstrategipapir, der giver en status på fremskridtet for hvert kandidatland og potentielle kandidatlande inden for aftalens nævnte områder. Den seneste rapport er fra 2020.

Kosovo er, som anført ovenfor, ikke medlem af FN eller Europarådet. For så vidt angår Europarådet har der ikke været iværksat formelle optagelsesprocedurer. I artikel 22 i Kosovos forfatning er bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention dog angivet som en af otte internationale konventioner m.v., der finder direkte anvendelse i Kosovo, og det er angivet, at disse konventioner m.v. har forrang for nationale retskilder. De øvrige konventioner m.v. med forrang for nationale retskilder er FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder, Den Internationale Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder og dets protokoller, Europarådets Rammekonventionen for Beskyttelse af Nationale Mindretal, FN's Konvention for Afskaffelse af Alle Former for Racediskrimination, FN's Konvention om Afskaffelse af Alle Former for Diskrimination af Kvinder, FN's Konvention om Barnets Rettigheder, FN's Konvention mod Tortur og anden Grusom Umenneskelig eller Nedværdigende Behandling eller Straf. I forfatningens artikel 53 fastslås, at de grundlæggende rettigheder i forfatningen skal fortolkes i overensstemmelse med praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

En række internationale aktører er involveret i at føre tilsyn med overholdelsen af menneskerettigheder, demokratiske institutioner og retsstatsprincippet i Kosovo. Det gælder bl.a. Europarådets Torturkomité (CPT) tilsyn med menneskerettighedskrænkelser og forholdene for frihedsberøvede. Derudover fører de kosovariske myndigheder tilsyn – heriblandt den kosovariske ombudsmand. Ombudsmanden har siden 2015 fungeret som Kosovos organ for nationale forebyggelsesmekanismer i overensstemmelse med Torturkonventionens valgfrie protokol, OPCAT. Det betyder, at den kosovariske ombudsmand generelt skal føre tilsyn med institutioner for frihedsberøvede for at kontrollere forholdene og behandlingen af de indsatte. Kosovo er dog ikke folkeretligt bundet af de nævnte forpligtelser, ligesom manglende overholdelse af forpligtelserne ikke kan indbringes for folkeretlige organer, som f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

CPT har i 2021 udgivet en rapport på baggrund af et tilsynsbesøg i Kosovo i 2020, som omhandlede tilsyn med frihedsberøvede. I rapporten følges op på en tidligere kritik i forbindelse med et besøg i 2015. Det fremgår af CPT-rapporten fra 2021, at der er registreret en positiv udvikling siden besøget i 2015, herunder bl.a. ved istandsættelse af fysiske faciliteter og indvielsen af

nye faciliteter, ligesom belægget i fængslerne er væsentligt under den samlede kapacitet. Der blev dog i forbindelse med tilsynsbesøget rapporteret om korruption i visse fængsler, ligesom der i visse fængsler blev rapporteret om overskridelser af magtbeføjelser blandt ansatte. CPT har på den baggrund anført i rapporten, at de relevante myndigheder bør skærpe indsatsen i forhold til bekæmpelsen af korruption i fængslerne og straffe de involverede, ligesom der skal være nøje opsyn med de ansattes brug af magt over for de indsatte. I rapporten har CPT desuden indskærpet, at alle indsatte skal sikres mulighed for at tilbringe en rimelig andel af dagen i fri luft, ligesom der skal være mulighed for forskellige aktiviteter, som f.eks. beskæftigelse og idrætsudøvelse. Endelig har CPT i rapporten anerkendt, at der siden 2015 er sket adskillige forbedringer af sundhedsbehandlingen i fængslerne, herunder med behørig bemanning af uddannet sundhedspersonale.

2.1.2. Fængslets placering i kriminalforsorgens organisation

2.1.2.1. Gældende ret

Den samlede kriminalforsorg hører under Justitsministeriet, jf. straffuldbyr-delseslovens § 2, stk. 1.

Direktoratet varetager den centrale ledelse og administrative fuldbyrdelse af straf, jf. straffuldbyr-delseslovens § 2, stk. 2.

Under direktoratet hører en række kriminalforsorgsområder, jf. § 2, stk. 3. De enkelte kriminalforsorgsområder udgør én myndighed, der består af en områdeledelse, nogle centrale områdefunktioner placeret i et områdekontor samt de kriminalforsorgsinstitutioner, der er placeret inden for området, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 190 som fremsat, side 7. Antallet af kriminalforsorgsområder, deres geografiske afgrænsning samt fordelingen af lokale kriminalforsorgsinstitutioner imellem områderne er fastsat ved bekendtgørelse nr. 424 af 9. april 2015 om kriminalforsorgsområder under Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Kriminalforsorgsområderne hører således organisatorisk under direktoratet og indgår i et sædvanligt administrativt over-/underordningsforhold.

Det fremgår af straffuldbyr-delseslovens § 2, stk. 5, 1. pkt., at justitsministeren i sager af større eller principiel betydning kan beslutte at overtage direktoratets eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven. På tilsvarende vis kan direktoratet i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven, jf. § 2, stk. 5, 2. pkt. Bestemmelsen etablerer en adgang for Justitsministeriet og direktoratet til i sager af større eller principiel betydning at overtage kriminalforsorgsområdenes afgørelseskompetence i enkeltsager eller i grupper af sager

(såkaldt call-in). Bestemmelsen omfatter de situationer, hvor kriminalforsorgsområdets beføjelser er fastsat i straffuldbyrddelsesloven, jf. Folketings-tidende 2013-14, A, L 190 som fremsat, side 34.

På andre områder vil adgangen til call-in følge af over-/underordningsforholdet mellem Justitsministeriet, direktoratet og kriminalforsorgsområderne. Justitsministeriet og direktoratet vil således også i disse tilfælde kunne beslutte at overtage områdernes kompetence i enkeltsager eller i grupper af sager, herunder i sager, som ikke har større eller principiel betydning. Der kan f.eks. være tale om afgørelser vedrørende meddelelse af prøveløsladelse. Adgangen til call-in gælder, uanset om der er rekursadgang til direktoratet, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 190 som fremsat, side 34.

Der er i straffuldbyrddelseslovens § 111 fastsat nærmere regler om administrativ klageadgang. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed. Efter stk. 2 kan afgørelser, der træffes i henhold til straffuldbyrddelsesloven af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, heller ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Justitsministeren kan dog efter stk. 3 fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsområderne, jf. stk. 1, eller af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, jf. stk. 2, kan påklages til direktoratet.

Bemyndigelsen i § 111, stk. 3, er udmøntet i en række bekendtgørelser. F.eks. er der i bekendtgørelse nr. 174 af 31. januar 2022 om anbringelse og overførsel af personer, som skal udstå fængselsstraf eller forvaring fastsat regler om, at kriminalforsorgsområdernes afgørelser efter straffuldbyrddelseslovens § 22, stk. 2-5, om anbringelse i lukket fængsel, kan påklages til direktoratet.

2.1.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Kriminalforsorgen er organiseret således, at de enkelte fængsler i Danmark er underlagt et kriminalforsorgsområde, der varetager opgaver vedrørende gennemførelsen af straffuldbyrddelsen. Fængslet i Kosovo vil som udgangspunkt være en institution på lige fod med fængsler i Danmark.

På grund af den særlige konstruktion vil institutionen i Kosovo være underlagt en dansk ledelse, der vil være ansvarlig for, at afsoningen sker i overensstemmelse med straffuldbyrddelsesloven og anden dansk lovgivning samt

Danmarks internationale forpligtelser. Det skal ske ved løbende monitoring og kontrol af afsoningsforholdene ligesom relevante tilsynsorganer forudsættes at få adgang til at føre tilsyn i fængslet.

Det er efter Justitsministeriets opfattelse derfor mest hensigtsmæssigt, at fængslet i Kosovo indgår i kriminalforsorgens organisation på en sådan måde, at den danske institutionsleder refererer direkte til direktoratet, og at den danske institutionsleder har de samme beføjelser som kriminalforsorgsområderne.

2.1.2.3. Den foreslåede ordning

Der vil med anvendelsen af fængslet i Kosovo blive foretaget dansk myndighedsudøvelse på fremmed territorium.

Det foreslås, at fængslet i Kosovo vil blive etableret som en selvstændig institution under direktoratet. Fængslet vil således ikke være tilknyttet et kriminalforsorgsområde, som ellers forudsat i straffuldbyrddelseslovens § 2, stk. 3.

Myndighedsudøvelsen vil blive varetaget af ansatte i kriminalforsorgen i Danmark, som arbejder i fængslet, og af lokalt ansatte. De kompetencer, som normalt udføres af et kriminalforsorgsområde vil skulle varetages af lederen af institutionen, dog således at visse opgaver af større betydning vil blive behandlet af direktoratet, ligesom direktoratet, som det allerede er tilfældet i dag, i sager af større eller principiel betydning kan beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelse efter loven, jf. straffuldbyrddelseslovens § 2, stk. 5, 2. pkt.

Det forudsættes i den forbindelse, at direktoratet i højere grad end tilfældet er med kriminalforsorgsområderne, vil udnytte adgangen til call-in.

Den foreslåede ordning vil indebære, at de indsatte vil kunne klage over afgørelser truffet af institutionen, såfremt der er hjemmel til at påklage afgørelser truffet af et kriminalforsorgsområde, jf. de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af straffuldbyrddelseslovens § 111, stk. 3. Der vil blive fastsat nærmere regler for klageadgangen ved bekendtgørelse.

2.1.3. Muligheden for at fuldbyrde fængselsstraf eller forvaring i Kosovo

2.1.3.1. Gældende ret

Det fremgår af straffuldbyrddelseslovens § 20, stk. 1, at fængselsstraf fuldbyrdes i fængsel eller arresthus. Efter bestemmelsens stk. 2 kan fængsels-

straf dog efter reglerne i § 78 om anbringelse i og overførsel til særlig institution m.v. i særlige tilfælde fuldbyrdes i kriminalforsorgens pensioner og institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen. Efter stk. 3, kan fængselsstraf i særlige tilfælde fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 a- 78 f.

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 105, at forvaring fuldbyrdes efter reglerne i lovens kapitel 2 om almindelige bestemmelser for fuldbyrdelse af straf og afsnit II om fuldbyrdelse af fængselsstraffe med den undtagelse, at forvaring normalt fuldbyrdes i Anstalten ved Herstedvester.

Straffuldbyrdelsesloven indeholder ikke bestemmelser om, hvorvidt fængselsstraf, herunder forvaring, kan fuldbyrdes i fængsler i udlandet, som Danmark har lejet.

2.1.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Det fremgår hverken af straffuldbyrdelsesloven eller forarbejderne hertil, at fængselsstraf eller forvaring idømt af en dansk domstol kan afsones i et land, som Danmark har indgået aftale med.

For at sikre et klart retsgrundlag er det Justitsministeriets vurdering, at der bør skabes klar hjemmel til, at der kan ske fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i de fængselsfaciliteter, som vil være omfattet af aftalen mellem Kosovo og Danmark.

En sådan bestemmelse bør efter Justitsministeriets vurdering udformes på en sådan måde, at målgruppen i samarbejdet mellem Danmark og Kosovo løbende vil kunne justeres med henblik på en optimal udnyttelse af de lejede fængselspladser i Kosovo. Der bør således ikke ved lov foretages en nærmere afgrænsning af den målgruppe, der vil kunne afsone i Kosovo, men bestemmelsen bør udmøntes således, at justitsministeren, eller den der bemyndiges dertil, kan bestemme, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af en aftale med Kosovo.

2.1.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, hvorefter justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan bestemme, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af en aftale mellem Danmark og Kosovo, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Der lægges i den forbindelse op til, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i de nævnte fængselsfaciliteter kan ske uden den dømtes samtykke.

Det forventes, at traktaten vil indeholde en bestemmelse om, at Kosovo vil forpligte sig til at overholde Danmarks internationale forpligtelser inden for traktatens anvendelsesområde. Derudover vil det være udgangspunktet, at forholdene i det pågældende fængsel vil være i overensstemmelse med kravene til bl.a. indretning og afsoningsforhold, som de er forudsat i straffuldbyrddelsesloven, og at fængslet også i den henseende lever op til Danmarks internationale forpligtelser.

Den foreslåede ordning indeholder ikke en nærmere afgrænsning af målgruppen for afsoning i Kosovo. Det skyldes, at målgruppen for afsoning i Kosovo vil kunne justeres i samarbejdet med Kosovo om leje af fængselspladser med henblik på en optimal udnyttelse af de lejede fængselspladser i Kosovo.

Det forudsættes imidlertid, at der – i overensstemmelse med hensigtserklæringen – vil blive fastsat nærmere regler om, at personer, som er dømt for terror eller krigsforbrydelser, ikke vil skulle afsone i fængslet i Kosovo, ligesom personer, som er terminalt syge eller har en alvorlig psykisk lidelse med behov for behandling uden for fængslet, ikke vil skulle afsone i fængslet. Det er desuden hensigten, at fængslet indledningsvis alene vil skulle anvendes til udvisningsdømte fra lande uden for EU eller EØS.

Det forudsættes endvidere, at der i hvert tilfælde vil skulle foretages en konkret vurdering af, om den pågældende indsatte kan afsone i fængslet i Kosovo, således at afsoning i fængslet vil ske inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder den indsatte ret til privat- og familieliv. Da der er tale om udvisningsdømte, hvor domstolene på tidspunktet for dommen har vurderet, at det er muligt at udvise den pågældende inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv efter EMRK artikel 8, må det antages, at udvisningsdømte som udgangspunkt vil kunne overføres til afsoning i Kosovo. Ordningen forudsættes implementeret således, at dømte uden børn i Danmark placeres i fængslet forud for dømte, som har børn i Danmark.

Det bemærkes, at reglerne om overførsel til fortsat afsoning i en anden stat i medfør af lovbekendtgørelse nr. 740 af 18. juli 2005 om international fuldbyrdelse af straf mv. ikke vil finde anvendelse på fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i henhold til traktaten mellem Danmark og Kosovo i medfør af straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2. Nærværende lovforslag ændrer således ikke reglerne for overførsel til fortsat afsoning i udlandet i medfør af lov om international fuldbyrdelse af straf mv.

Det bemærkes endvidere, at det med den foreslåede ordning forudsættes, at reglerne i lov nr. 117 af 11. februar 2020 om udlevering til eller fra Danmark ikke vil finde anvendelse i den situation, hvor der modtages en anmodning om udlevering fra den stat, hvor den indsatte allerede afsoner og dermed befinder sig (i dette tilfælde Kosovo). Udleveringsloven vil således alene finde anvendelse på udlevering til og fra Danmark. Det fremgår dog af aftalen mellem Danmark og Kosovo, at indsatte, der fuldbyrder straffen i Kosovo i henhold til traktaten, og som begæres udleveret af en tredje stat, vil blive overført til Danmark med henblik på behandling af udleveringsanmodningen efter reglerne i udleveringsloven.

2.1.4. Indsattes rettigheder og pligter i forbindelse med afsoning i Kosovo

2.1.4.1. Gældende ret

2.1.4.1.1. Om straffuldbyrddelsesloven generelt

Straffuldbyrddelsesloven finder anvendelse på fuldbyrdelse af fængselsstraffe, bødestrafte, betingede domme, samfundstjeneste og forvaring, jf. lovens § 1.

Straffuldbyrddelsesloven regulerer forhold af betydning for tilrettelæggelsen af den indsattes afsoning. Det fremgår af lovens § 3, at fuldbyrdelse af en straf skal ske med fornøden hensyntagen såvel til straffens gennemførelse som til behovet for at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Det fremgår desuden af lovens § 4, at der ikke under fuldbyrdelsen af straf må pålægges en person andre begrænsninger i tilværelsen end sådanne, der er fastsat ved lov eller er en følge af selve straffen.

Af særlig relevans ved fuldbyrdelsen af en fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i udlandet kan desuden nævnes bl.a. lovens regler om valg af afsoningsinstitution, sundhedsbehandling, udgang og besøg, jf. afsnit 2.1.4.1.1. - 2.1.4.1.7.

2.1.4.1.2. Valg af afsoningsinstitution

Straffuldbyrddelseslovens kapitel 7 (§§ 20-30) indeholder regler om valg af afsoningsinstitution mv. og senere overførsel mellem afsoningsinstitutioner.

Det fremgår af straffuldbyrddelseslovens § 22, stk. 1, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf normalt sker i åbent fængsel. I § 22, stk. 2-5 er angivet en række tilfælde, hvor fuldbyrdelse af fængselsstraf kan ske i lukket fængsel. Det fremgår bl.a. af § 22, stk. 4, nr. 1, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf kan ske i lukket fængsel, hvis der efter de i øvrigt foreliggende oplysninger om den dømte og efter kriminalitetens art er bestemte grunde til at antage, at den dømte ved anbringelse i åbent fængsel vil undvige. Udvisningsdømte

udlændinge anbringes som hovedregel i lukket fængsel i medfør af straffuldbyrdeleslovens § 22, stk. 4, nr. 1.

Med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2018-2021 blev det besluttet at etablere et udvisningsfængsel i Ringe Fængsel, som er et lukket fængsel, som skal huse de udvisningsdømte udlændinge, der tidligere har været indsat på de særlige udrejseafdelinger i Nyborg Fængsel og Enner Mark Fængsel. Det har således været målsætningen så vidt muligt at samle udvisningsdømte i Ringe Fængsel eller i nærheden heraf.

Det fremgår endvidere af straffuldbyrdeleslovens § 23, stk. 1, at fængselsstraf, så vidt det er praktisk muligt, skal fuldbyrdes i nærheden af den dømtes hjemsted, samt at der ved afgørelsen af, i hvilket åbent eller lukket fængsel eller i hvilket arresthus den dømte skal anbringes, endvidere skal tages hensyn til den dømtes egne ønsker, navnlig vedrørende arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssige forhold. Af § 23, stk. 2, fremgår en række undtagelser hertil, herunder at reglen i stk. 1 kan fraviges af hensyn til den samlede udnyttelse af pladserne i kriminalforsorgens institutioner, jf. § 23, stk. 2, nr. 2.

2.1.4.1.3. Retten til sundhedsbehandling

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 45, stk. 1, at en indsat har ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand. Det er forudsat i bemærkningerne til bestemmelsen, at kriminalforsorgens klientel i sundhedsmæssig henseende så vidt muligt skal sidestilles med befolkningen i almindelighed, jf. også grundprincippet i § 4, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3780. Af § 45, stk. 4, fremgår, at justitsministeren kan fastsætte regler om sundhedsmæssig bistand til indsatte.

Straffuldbyrdeleslovens bestemmelser om sundhedsbehandling suppleres af en række administrative forskrifter, som findes i bekendtgørelse nr. 399 af 9. april 2015 om sundhedsmæssig bistand til indsatte i kriminalforsorgens institutioner. Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at de indsatte behandles af en læge, der er tilknyttet kriminalforsorgsområdet. Det fremgår af § 2, stk. 2 og 3, at den indsatte, hvis lægen finder det nødvendigt, skal behandles af en speciallæge uden for institutionen eller søges indlagt på hospital, overføres til Vestre Hospital eller til lignende institution under kriminalforsorgen med henblik på ophold på sygeafdeling. Det fremgår endvidere af stk. 4, at indsatte med behov for psykiatrisk bistand indlægges på en psykiatrisk afdeling eller hospital eller overføres til Herstedvester Fængsel. Det fremgår af § 8, stk. 1, at hvis den indsatte ønsker samtale med en læge eller sygeplejerske, skal denne finde sted snarest muligt.

De indsatte har ret til tandbehandling følger af bekendtgørelsens kapitel 3. Indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring, og som skal opholde sig i kriminalforsorgens institutioner i tre måneder eller mere, har ret til de typer af tandbehandling, hvortil der ydes tilskud efter sundhedsloven og regler udstedt efter sundhedsloven. De indsatte har desuden ret til tandbehandling omfattende aftagelig protese samt nødvendig lokalbedøvelse eller enorale røntgenundersøgelser i tilknytning til de nævnte tandbehandlinger. Andre indsatte har ret til nødbehandling.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 18, at varetægtsarrestanter og indsatte, som udstår fængselsstraf eller forvaring, og som skal opholde sig i kriminalforsorgens institutioner i tre måneder eller mere, skal tilbydes tandeftersyn, når den pågældende har været indsat i tre måneder, og ikke har været til tandeftersyn i 30 måneder. Indsatte tilbydes i øvrigt tandeftersyn, når den behandlende tandlæge vurderer, at der er behov herfor.

Behandling af indsatte i fængsler skal som ved behandling i det øvrige sundhedsvæsen ske i overensstemmelse med de grundlæggende regler om patienters retsstilling i sundhedsloven, herunder reglerne om medinddragelse i beslutninger, informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt.

Behandlingen er også underlagt de samme patientsikkerhedsmæssige garantier som ved behandling i det øvrige sundhedsvæsen. Det gælder kravet til sundhedspersoner om at udøve sit virke med omhu og samvittighedsfuldhed, reglerne om forbeholdt virksomhed, anvendelse af medhjælp og journalføringspligt i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og reglerne om tilsyn, klage og erstatning i sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

For kriminalforsorgens institutioner gælder særlige regler i forhold til fordeling, opsplitning og udlevering af lægemidler. Det fremgår af lægemiddellovens § 39, stk. 3, nr. 8, at kriminalforsorgens institutioner må fordele, opsplitte og udlevere lægemidler, som bruges i behandling af indsatte. Det betyder, at kriminalforsorgens institutioner i et vist omfang uden tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen må have medicinskabe eller -rum, hvorfra sundhedspersoner, der opfylder visse nærmere uddannelseskrav, kan ekspedere lægemidler efter en læges ordination til de indsatte. Kriminalforsorgens institutioner har ligeledes mulighed for at håndtere håndkøbslægemidler uden for eventuelle medicinskabe til de indsatte.

Lægemidler til brug i kriminalforsorgens institutioner, der er omfattet af lægemiddelovens § 39, stk. 3, nr. 8, skal håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1109 af 30. juni 2020 om medicinske eller -rum samt håndkøbslægemidler i kriminalforsorgens institutioner.

Efter de gældende regler i lægemiddelovens § 39, stk. 1, må kriminalforsorgen ikke udføre lægemidler til en anden stat, uden en tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen. Kriminalforsorgen må heller ikke indføre lægemidler fra en anden stat uden en tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen. Kriminalforsorgens aktiviteter med lægemidler adskiller sig fra de aktiviteter, som Lægemiddelstyrelsen efter gældende praksis giver tilladelse til efter lægemiddelovens § 39, stk. 1.

2.1.4.1.4. Retten til misbrugsbehandling

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 45 a, stk. 1, at en indsat har ret til vederlagsfri social behandling mod stofmisbrug, medmindre afgørende sikkerheds- eller ordensmæssige forhold taler imod. Det fremgår endvidere af § 45 a, stk. 2, at en indsat, der er udvist af landet ved dom, ikke har ret til vederlagsfri social behandling mod stofmisbrug, medmindre særlige forhold taler herfor. Særlige forhold kan navnlig foreligge, hvor der er udsigt til, at en udvisningsdømt skal afsone i lang tid, og andre konkrete grunde taler for det, f.eks. hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til den indsattes helbred. Forslaget begrænser ikke de indsattes ret til somatisk behandling. Udvisningsdømte har således samme adgang som andre indsatte til at modtage f.eks. abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtrapning mv.) eller anden lægelig behandling, der relaterer sig til stofmisbrug. Der henvises til de almindelige bemærkninger til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2016-17, L 130 som fremsat, s. 7.

2.1.4.1.5. Retten til udgang

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 46, stk. 1, at en indsat kan få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgang vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdselse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen, og hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udgangstilladelsen.

Straffuldbyrdslovens regler om udgang suppleres af en række administrative forskrifter i bl.a. bekendtgørelse nr. 176 af 31. januar 2022 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen).

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 4, at det ved vurderingen af risiko for misbrug af udgangstilladelsen skal tillægges særlig vægt, hvis den indsatte skal udvises af landet ved løsladelsen. Endvidere fremgår det af § 2, stk. 2, at det for udvisningsdømte – ud over den sædvanlige vurdering af faren for misbrug – skal overvejes, om der kan antages at være fare for, at den indsatte vil misbruge udgangen til at unddrage sig den videre strafudståelse ved at udrejse af landet eller til at unddrage sig effektivering af udvisningsbeslutningen.

For indsatte, der er straffet for farlig kriminalitet og ikke har været løsladt i tiden mellem dom og afsoning, skærpes vurderingen af risikoen for misbrug af udgangstilladelsen yderligere, jf. straffuldbyrdeleslovens § 46, stk. 2, nr. 1.

Det er i medfør af udgangsbekendtgørelsens § 9, stk. 1, nr. 4, Direktoratet for Kriminalforsorgen, der træffer afgørelse om tilladelse til udgang til udvisningsdømte. Det gælder for alle udvisningsdømte, uanset straffens længde og uanset udgangsformål. Afgørelsen træffes på baggrund af en indstilling fra kriminalforsorgsområdet. Desuden skal politiet høres, inden der træffes afgørelse om tilladelse til ledsaget såvel som uledsaget udgang til udvisningsdømte, jf. udgangsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 9.

Efter § 31, stk. 1, i udgangsbekendtgørelsen kan en indsat få tilladelse til udgang til særlige formål. Det drejer sig om udgang til at besøge en nærtstående person, der er alvorligt syg, at være til stede ved en nærtstående persons begravelse, udgang til retten eller andre offentlige myndigheder, herunder Flygtningenævnet, politiet og Hjemrejsestyrelsen samt til sundhedsbesøg. I praksis får udvisningsdømte særligt udgangstilladelse til udgange til særlige formål efter udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1, herunder især til retten eller andre offentlige myndigheder og sundhedsbesøg.

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 49 a, at en indsat, der er idømt fængselsstraf på livstid eller forvaring for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, ikke kan opnå tilladelse til udgang, før der er udstået 10 år af den idømte straf af fængsel på livstid, eller indtil vedkommende har været anbragt i forvaring i 10 år, medmindre udgang sker til bestemte særlige formål eller med henblik på at vurdere den forvaringsdømtes farlighed.

2.1.4.1.6. Retten til besøg

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 51, stk. 1, at en indsat har ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst én times varighed og så vidt muligt af to timers varighed. Der kan i den enkelte institution gives tilladelse til besøg

i videre omfang end nævnt i 1. pkt. Efter stk. 2 har en indsat uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til at modtage besøg af den advokat, der er beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag. Det samme gælder besøg i øvrigt af advokater, der efter retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlige forsvarere. En udenlandsk indsat har desuden uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Af straffuldbyrdeleslovens § 51 a, stk. 1, fremgår, at en indsat, der udstår fængselsstraf på livstid eller er idømt forvaring for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, uanset § 51, stk. 1, ikke uden tilladelse må få besøg i de første 10 år af den idømte straf af fængsel på livstid, eller indtil den pågældende har været anbragt i forvaring i de første 10 år. Det fremgår af § 51 a, stk. 2, at kriminalforsorgen meddeler tilladelse til besøg fra nærtstående eller personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen. Der kan meddeles tilladelse til besøg af andre personer, hvis særlige omstændigheder taler herfor. Det fremgår af § 51 a, stk. 3, at stk. 1 ikke finder ikke anvendelse på besøg fra de personer, som er nævnt i § 51, stk. 2. Det fremgår af § 51 a, stk. 5, at det påhviler den indsatte at påvise, at en person er nærtstående, eller at der er etableret kontakt før varetægtsfængslingen.

2.1.4.1.7. Fuldbyrkelse af forvaring

I medfør af straffuldbyrdeleslovens § 105, stk. 1, fuldbyrdes forvaring efter straffuldbyrdeleslovens kapitel 2 om almindelige bestemmelser for fuldbyrdelse af straf og afsnit II om fuldbyrdelse af fængselsstraffe med den undtagelse, at forvaring normalt fuldbyrdes i Anstalten ved Herstedvester. Efter § 105, stk. 2, fastsætter justitsministeren regler om fuldbyrdelse af forvaring, herunder om behandlingen af sager vedrørende tilladelse til udgang, overførsel til anden institution og prøveudskrivning. En overvejende del af de administrative forskrifter, som er udstedt i medfør af straffuldbyrdelesloven, er også udstedt i medfør af denne bestemmelse, og finder således også anvendelse på fuldbyrdelse af forvaring.

2.1.4.1.8. Fællesskab

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 33, stk. 1, at en indsat så vidt muligt skal have adgang til fællesskab med andre indsatte. Det fremgår af § 33, stk. 3, at den indsatte, såfremt denne selv ønsker det og forholdene tillader det, fuldbyrder fængselsstraf uden eller med begrænset fællesskab. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den indsatte har ret til at afsone sin straf uden eller med begrænset fællesskab med andre indsatte

hermed lovfæstes. Det fremgår desuden, at såfremt det af praktiske grunde ikke er muligt at afsone uden fællesskab i den institution, hvor den indsatte er anbragt, kan den indsatte anmode om at blive overført til afsoning i arresthus, jf. lovforslagets § 28, stk. 3, nr. 2, hvoraf fremgår, at en indsat i et fængsel kan overføres til arresthus, hvis den indsatte selv ønsker det og særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det. Fremsætter den dømte sit ønske om afsoning uden fællesskab, før straffuldbyrdelsen påbegyndes, kan anbringelse eventuelt ske i arresthus, jf. lovforslagets § 21, stk. 4, nr. 2, hvoraf fremgår, at fængselsstraf i øvrigt kun kan fuldbyrdes i arresthus, hvis den dømte selv ønsker det og særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det. Endelig forudsættes det i forarbejderne til bestemmelsen, at den dømte som hidtil så vidt muligt skal have adgang til at opholde sig i eget opholdsrum om natten. Der henvises til Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 3774.

2.1.4.1.9. Beskæftigelse

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 38, stk. 1, at en indsat har ret og pligt til at være beskæftiget ved deltagelse i arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet. Det fremgår af § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 746 af 27. april 2021 om beskæftigelse m.v. for indsatte i kriminalforsorgens institutioner, at den tid, en indsat skal anvende på beskæftigelse, skal holdes inden for de til enhver tid gældende normer på arbejdsmarkedet, herunder eventuelle normer for overarbejde.

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 38, stk. 2, at en indsat, der er udvist af landet ved dom, ikke kan være beskæftiget ved uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, medmindre særlige forhold taler herfor. Særlige forhold kan bl.a. foreligge, hvis en bestemt uddannelse, undervisning eller programvirksomhed konkret vurderes ikke at være rettet mod resocialisering, men derimod har til formål at sikre, at selve afsoningen kan forløbe hensigtsmæssigt. Der kan desuden foreligge særlige forhold, såfremt der er udsigt til, at en udvisningsdømt skal afsone i lang tid, inden der kan ske løsladelse og udsendelse til hjemlandet, eller den pågældende kan overføres til fortsat afsoning i sit hjemland. Der bør i den forbindelse være konkrete grunde til at tilbyde en bestemt uddannelse. Der henvises til de almindelige bemærkninger til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2016-17, L 130, s. 5-6.

2.1.4.1.10. Forvaltningsretten

Ud over straffuldbyrdelsesloven er der en række retsområder, som regulerer myndighedsudøvelsen i forbindelse med den indsattes fuldbyrdelse af fæng-

selsstraf. Kriminalforsorgen er således underlagt almindelige forvaltningsretlige regler, herunder lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven) og forvaltningsloven samt uskrevne retsgrundsætninger og principper, også når de udøver myndighed i udlandet.

2.1.4.2. Justitsministeriets og Sundhedsministeriets overvejelser

2.1.4.2.1. Om ordningen generelt

Det er en forudsætning i aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, at indsatte i fængslet i udlandet skal afsone under danske straffuldbyrdesregler og under fysiske forhold, der grundlæggende svarer til de forhold, der gælder i danske fængsler, og inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Fuldbyrkelse af fængselsstraffen eller forvaringen i Kosovo skal således som udgangspunkt ikke påvirke den indsatte rettigheder og pligter efter straffuldbyrdesloven.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der på den baggrund bør etableres klar hjemmel til, at straffuldbyrdeslovens regler som udgangspunkt vil finde anvendelse ved fuldbyrkelsen af straffen i fængslet i Kosovo. Dette udgangspunkt bør tillige omfatte bestemmelser, som er fastsat i medfør af straffuldbyrdesloven.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der i praksis vil opstå behov for at fastsætte regler, herunder regler om fravigelse af visse af straffuldbyrdeslovens bestemmelser, med henblik på den praktiske gennemførelse af fuldbyrkelse af straf i et fængsel i Kosovo. Det er vanskeligt på forhånd at klarlægge i fuldt omfang, hvilke regler, herunder fravigelser af straffuldbyrdeslovens regler, fuldbyrkelsen af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo konkret vil give anledning til, ligesom der løbende vil kunne opstå nye behov for at gøre konkrete fravigelser.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at der bør etableres en generel bemyndigelse til, at justitsministeren kan fastsætte regler om fuldbyrkelsen af fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo, herunder regler om fravigelse af straffuldbyrdeslovens bestemmelser, som er nødvendige for den praktiske gennemførelse af fuldbyrkelsen af fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo. Det vil skulle tillægges afgørende betydning ved udstedelsen af reglerne, at de indsatte forhold grundlæggende svarer til forholdene i et dansk fængsel, ligesom Danmarks internationale forpligtelser skal overholdes.

2.1.4.2.2. Patientsikkerhedsmæssige rammer for den sundhedsfaglige behandling i fængslet i Kosovo

Det er Justitsministeriets vurdering, at kriminalforsorgen vil skulle sørge for, at indsatte, som fuldbyrder fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, tilbydes sundhedsbehandling, som er på niveau med den sundhedsbehandling, der ville blive ydet ved afsoning i et dansk fængsel. I de tilfælde, hvor den indsatte overføres til et hospital i Kosovo, og således behandles efter Kosovos lovgivning, vil det være et krav, at den behandling, som måtte blive udført, lever op til Danmarks internationale forpligtelser.

Behandling vil også i visse tilfælde kunne ske i fængslet. Det er Justitsministeriets opfattelse, at indsatte, som behandles i fængslet, så vidt muligt bør behandles på lige fod med indsatte i fængsler i Danmark. Behandlingen bør således så vidt muligt ske i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, herunder danske standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Det vil efter Sundhedsministeriets opfattelse bl.a. indebære, at behandlingen i fængslet skal ske på ansvar af en dansk læge. Den danske institutionsleder i fængslet vil have det overordnede organisatoriske ansvar for behandlingsstedet, herunder for at sikre, at behandlingsstedet er organiseret på en sådan måde, at sundhedspersoner er i stand til at varetage deres opgaver fagligt forsvarligt og overholde de pligter, som følger af lovgivningen.

Det vil efter Sundhedsministeriets opfattelse også indebære, at behandlingen i fængslet så vidt muligt bør ske i overensstemmelse med de grundlæggende regler om patienters retsstilling i sundhedsloven, herunder reglerne om medinddragelse i beslutninger, informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt. Derudover bør regler om sundhedspersoners pligter, herunder bl.a. kravet til sundhedspersoner om at udøve sit virke med omhu og samvittighedsfuldhed og journalføringspligt, samt reglerne om forbeholdt virksomhed og anvendelse af medhjælp finde anvendelse ved behandling i fængslet.

Fængslet og behandlingen bør i relevant omfang være omfattet af Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn, ligesom de indsatte som andre patienter bør have adgang til at klage over behandlingen og søge om erstatning. Det er Sundhedsministeriets vurdering, at de indsatte bør behandles med lægemidler, som er markedsført i Danmark, og som kan rekvireres fra et dansk apotek. Dette skal sikre, at de indsatte behandles med sikre, effektive og godkendte lægemidler tilsvarende indsatte i kriminalforsorgens institutioner i Danmark.

Det er videre Sundhedsministeriets vurdering, at de danske regler om håndtering af lægemidler i kriminalforsorgens institutioner i Danmark som udgangspunkt bør finde anvendelse i videst muligt omfang, for at sikre, at de indsatte ret til lægebehandling og den deraf affødte håndtering af lægemidler sker på en patientsikkerhedsmæssigt forsvarlig måde.

2.1.4.3. Den foreslåede ordning

2.1.4.3.1. Om ordningen generelt

Det foreslås, at der indføres en bestemmelse i straffuldbyrdeleslovens § 1 a, stk. 3, hvorefter loven og regler fastsat i medfør heraf vil finde anvendelse på fuldbyrkelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. Hermed fastsættes et klart udgangspunkt om, at de indsatte, som afsoner i Kosovo, har de samme rettigheder og pligter, som hvis de afsonede fængselsstraffen eller forvaringsdommen i Danmark.

Med ordningen vil de indsatte i udgangspunktet have samme ret til f.eks. besøg, udgang, beskæftigelse, sundhedsbehandling mv., som de ville have ved afsoning i et dansk fængsel. Da der kan være konkrete praktiske forhold, som nødvendiggør fastsættelsen af nærmere regler, herunder fravigelse af straffuldbyrdeleslovens regler, foreslås det, at der indføres en bestemmelse i § 1 a, stk. 4, hvorefter justitsministeren fastsætter regler om fuldbyrkelse af fængselsstraf eller forvaring efter stk. 2 og 3, herunder om fravigelse af visse regler i straffuldbyrdelesloven, i det omfang, det er nødvendigt for fuldbyrkelsen af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2.

Det forudsættes, at bestemmelsen i § 1 a, stk. 4, alene vil blive anvendt til at fastsætte regler, herunder regler om fravigelse af straffuldbyrdeleslovens regler, som er nødvendige for gennemførelsen af fuldbyrkelsen i fængslet i Kosovo. Heri ligger, at opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, skal være uforenelig med fuldbyrkelsen af straffen i fængslet i Kosovo med de begrænsninger, der måtte ligge heri. Der forudsættes således, at der ikke kan ske fravigelse af regler i straffuldbyrdelesloven på baggrund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, vil medføre uforholdsmæssige omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for den indsatte forhold under fuldbyrkelse af straf.

Det forudsættes, at der således f.eks. vil kunne fastsættes nærmere regler for, hvor og hvorledes sundhedsbehandlingen efter straffuldbyrdeleslovens § 45 skal foregå i fængslet i Kosovo. Der vil bl.a. kunne fastsættes regler om, i hvilke situationer den indsatte skal behandles i henholdsvis Danmark, på et kosovarisk hospital eller i fængslet under ansvar af en dansk autoriseret

læge. Bestemmelsen vil ikke kunne anvendes til at fastsætte regler om, at indsatte ikke har ret til nødvendig sundhedsbehandling.

Endvidere vil det være muligt at fastsætte regler om fravigelse af reglerne for valg af afsoningsinstitution og overførsel mellem afsoningsinstitutioner, således at der på baggrund af nogle nærmere bestemte kriterier kan ske afsoning i fængslet i Kosovo uafhængigt af den dømtes bopæl i Danmark, og således at mulighederne for at blive overført til anden afsoningsinstitution i visse tilfælde indskrænkes ved afsoning i fængslet i Kosovo. Afgørelser herom vil dog i alle tilfælde skulle træffes i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Der vil dertil være mulighed for at fastsætte nærmere regler for afviklingen af besøg og udgang for at sikre, at de pågældende – med de begrænsninger som afvikling af besøg over landegrænser vil have – har mulighed for at modtage besøg og komme på udgang i et omfang svarende til straffuldbyrdeslovens regler, ligesom der vil kunne fastsættes regler for, at udgang som udgangspunkt vil skulle finde sted i Danmark, medmindre formålet med udgangstilladelsen tilsiger, at det sker i Kosovo. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangstilladelsen er at besøge en nærtstående person, som er alvorligt syg, i Kosovo, eller hvis der er tale om udgang til et retsmøde i Kosovo.

Der vil desuden – afhængig af de nærmere sikkerhedsmæssige foranstaltninger og vurderingen heraf – kunne fastsættes regler, som giver mulighed for at føre videosamtaler med nærtstående i et vist omfang i forbindelse med fuldbyrdelse af straf i Kosovo. Der forventes desuden etableret fysiske rammer for besøg svarende til besøgsrammerne i et dansk fængsel. Endelig vil der kunne fastsættes regler om muligheden for transportstøtte til besøg for børn af indsatte.

Der vil også være mulighed for at tilpasse reglerne om disciplinærstraf, idet det bl.a. fremgår af straffuldbyrdeslovens § 67, stk. 1, nr. 5, at der kan ikendes disciplinærstraf ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, ligesom det fremgår af § 67, stk. 1, nr. 7, at der kan ikendes disciplinærstraf ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen.

Da det forventes, at fængslet i Kosovo hovedsagelig vil blive indrettet med dobbeltceller, vil der i øvrigt kunne ske fravigelse af det i straffuldbyrdesloven fastsatte udgangspunkt om, at den indsatte har ret til at afsone sin straf uden eller med begrænset fællesskab med andre indsatte, jf. ovenfor

under afsnit 2.1.4.1.8, således at dømte, som skal fuldbyrde fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo, og som ønsker at afsone uden eller med begrænset fællesskab, alene vil kunne fuldbyrde straffen uden eller med begrænset fællesskab i det omfang, det er muligt i fængslet i Kosovo af hensyn til den fulde udnyttelse af kapaciteten i fængslet. Der vil således ikke kunne ske afsoning i fængslet i Kosovo eller overførsel fra fængslet i Kosovo til et fængsel eller en arrest i Danmark med henvisning til, at man ønsker at afsone uden eller med begrænset fællesskab.

Der vil kunne opstå øvrige tilfælde, hvor afsoningen i Kosovo nødvendiggør en fravigelse af straffuldbyrdelseslovens regler, som det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at forudse. Det vil dog i alle tilfælde skulle tillægges betydning ved udstedelsen af reglerne, at de indsatte forhold grundlæggende svarer til forholdene i et dansk fængsel, ligesom Danmarks internationale forpligtelser skal overholdes.

Det bemærkes, at da fængslet i Kosovo vil blive etableret som en institution under direktoratet, jf. afsnit 2.1.2.3, vil institutionen være en selvstændig dansk myndighed. Som en følge heraf vil de almindelige forvaltningsretlige regler, som gælder for øvrige forvaltningsmyndigheder, herunder bl.a. offentlighedsloven, forvaltningsloven, arkivloven samt uskrevne retsgrundsatninger tillige finde anvendelse i det pågældende fængsel.

2.1.4.3.2. Patientsikkerhedsmæssige rammer for den sundhedsfaglige behandling i fængslet i Kosovo

Justitsministeren vil efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 4, kunne fastsætte regler om, i hvilke situationer de indsatte skal modtage sundhedsbehandling i fængslet i Kosovo.

Med henblik på at sikre at den behandling, der kan ske i fængslet i Kosovo, sker efter danske patientsikkerhedsmæssige standarder, foreslås det, at der indføres en bestemmelse, hvorefter sundhedsministeren vil kunne fastsætte regler om, hvilke regler på sundhedsområdet, der med de nødvendige tilpasninger og fravigelser, skal finde anvendelse for den sundhedsfaglige behandling af indsatte, der foretages i de fængselsfaciliteter, der omfattes af traktaten mellem Danmark og Kosovo.

Den foreslåede bemyndigelse til sundhedsministeren vil alene kunne udmøntes, når justitsministeren har fastsat regler om, i hvilke situationer indsatte skal behandles i selve fængslet i Kosovo.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte regler om de sundhedsfaglige og patientsikkerhedsmæssige forhold i et fængsel i Kosovo. Den foreslåede bemyndigelse til sundhedsministeren skal sikre, at det med de nødvendige tilpasninger og fravigelser bliver muligt at lade regler, som gælder for andre behandlingssteder i Danmark, og som varetager hensynet til patientsikkerheden, vil finde anvendelse også for fængslet i Kosovo. Bemyndigelsen vil ikke kunne anvendes til at fastsætte regler for den sundhedsfaglige behandling, der foregår i det kosovariske sundhedsvæsen.

Det er efter Sundhedsministeriets vurdering vanskeligt på forhånd at klarlægge i fuldt omfang, hvilke regler, der med de nødvendige tilpasninger og fravigelser, vil skulle gælde for at sikre bl.a. patientsikkerhed, og der kan således ikke udtømmende i fuldt omfang redegøres for, hvilke regler bemyndigelsen vil blive anvendt til at sætte i kraft. Hvilke regler, der konkret anses for nødvendige at sætte i kraft vil bl.a. afhænge af lokale forhold, patientsikkerhedsmæssige standarder, sprog m.v. De samme hensyn vil også kunne begrunde, at reglerne ikke sættes i kraft, fordi de vil kunne være umulige eller uforholdsmæssigt vanskelige at implementere eller overholde.

Det er hensigten, at bemyndigelsen vil blive udmøntet til at sikre, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsoning i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Det er på den baggrund forventningen, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at visse centrale dele af sundhedsloven vil skulle finde anvendelse. Det gælder bl.a. reglerne om patienters retsstilling i sundhedslovens afsnit III, herunder reglerne om patienters medinddragelse i beslutninger, informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt. Det gælder også reglerne om Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn med behandlingssteder i lovens kapitel 66 for så vidt angår den behandling, der foretages i fængslet af det dansk ledede sundhedspersonale.

Bestemmelsen vil også kunne anvendes til at sætte lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (autorisationsloven) helt eller delvist i kraft. Der kan eksempelvis være tale om reglerne om sundhedspersoners pligter, herunder bl.a. reglerne om, at autoriserede sundhedspersoner under udøvelsen af deres virksomhed er forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, herunder ved benyttelse af medhjælp, økonomisk ordination af lægemidler m.v., reglerne om forbeholdt

virksomhed for visse grupper af sundhedspersoner, og regler om anvendelse af medhjælp og journalføringspligt. Derudover vil reglerne om Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn med sundhedspersoner kunne være relevante at sætte i kraft i forhold til den behandling, der foretages i fængslet af dansk autoriserede sundhedspersoner.

Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (klage- og erstatningsloven) vil også kunne være relevant at sætte helt eller delvist i kraft. Det gælder bl.a. reglerne om muligheden for at klage til Styrelsen for Patientklager over behandlingssteder og behandlingsforløb og til Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn over autoriserede sundhedspersoners sundhedsfaglige virksomhed. Det vil ligeledes kunne være relevant at sætte reglerne om den særlige patienterstatningsordning i kraft.

Der vil også blive fastsat regler, som sikrer, at Styrelsen for Patientsikkerhed har adgang til lokaler og til de nødvendige oplysninger. Tilsvarende gælder for så vidt angår adgangen til oplysninger for Styrelsen for Patientklager og Patienterstatningen.

Bemyndigelsesbestemmelsen vil også kunne anvendes til at sætte lov om lægemidler helt eller delvist i kraft. Det gælder bl.a. reglerne for kriminalforsorgens institutioners fordeling, opsplitning og udlevering af lægemidler, som bruges i behandling af indsatte. I forlængelse heraf vil bemyndigelsen også kunne anvendes til at fastsætte regler om, at lægemidler til brug i fængslet i Kosovo skal håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1109 af 30. juni 2020 om medicinskabe eller -rum samt håndkøbslægemidler i kriminalforsorgens institutioner med de eventuelle nødvendige tilpasninger og fravigelser. Det vil desuden kunne være relevant at sætte lægemiddellovgivningens regler om indberetning af bivirkninger i kraft.

Reglerne vil kunne sættes i kraft med de nødvendige tilpasninger og fravigelser. Det betyder for det første, at love vil kunne sættes i kraft helt eller delvist. Hermed sikres det, at der ikke sættes bestemmelser i love i kraft, som ikke er relevante eller i praksis ikke vil kunne overholdes eller implementeres. Det betyder også, at de love og bestemmelser, som påtænkes sat i kraft, vil kunne sættes i kraft med de tilpasninger, som vurderes at være nødvendige for, at reglerne vil kunne implementeres og fungere i praksis.

Muligheden for at fastsætte regler med de nødvendige fravigelser vil eksempelvis kunne være relevant i forhold til Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn med behandlingssteder, som forventes sat i kraft. Hertil bemærkes, at reglerne forventes sat i kraft med den tilpasning, at styrelsen forventes at foretaget et frekvensbaseret tilsyn med behandlingsstedet og institutionsledelsen

som driftsherre og ikke et risikobaseret tilsyn som efter gældende ret. Derudover vil der eksempelvis kunne være tale om, at opgaver, som efter loven er pålagt én myndighed overlades til en anden, hvis det f.eks. af praktiske grund forekommer mest hensigtsmæssigt. Der vil også kunne være tale om fravigelser af regler om sprogkrav, som ikke vil kunne overholdes som følge af fængslets placering.

Det bemærkes, at der i takt med at ordningen gennemføres, også kan vise sig behov for, at sætte øvrige love på sundhedsområdet med de nødvendige tilpasninger i kraft, hvis det måtte være nødvendigt for sikre, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsoning i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Det foreslås endvidere at bemyndige sundhedsministeren til at fastsætte regler om fravigelse af reglerne på sundhedsområdet, i det omfang det er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden eller lægemiddelforsyningen i de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 2.

Bestemmelsen er tiltænkt anvendt i tilfælde, hvor de gældende regler på sundhedsområdet i Danmark er til hinder for, at de påtænkte sundhedsfaglige aktiviteter i fængslet kan lade sig gøre. Et eksempel herpå er reglerne for udførsel af lægemidler fra Danmark til andre stater, jf. afsnit 2.1.4.1.3., der i praksis forventes at være til hinder for, at lægemidler kan udføres fra Danmark til fængslet.

Med henblik på at muliggøre anvendelsen af lægemidler markedsført i Danmark forventes bestemmelsen anvendt til at fastsætte regler om kriminalforsorgens mulighed og vilkår for udførsel af lægemidler, herunder lægemidler med euforiserende stoffer, fra Danmark til den kriminalforsorgsinstitution, der er placeret i Kosovo. Der vil i forlængelse heraf blive fastsat regler, som skal sikre, at lægemidler, der er udført af kriminalforsorgen til fængslet i Kosovo, som udgangspunkt ikke genindføres til Danmark.

Der kan, i takt med at ordningen gennemføres, også vise sig behov for at fravige andre regler på sundhedsområdet i Danmark. Anvendelsen af bestemmelsen vil dog være begrænset til det nødvendige for, at de sundhedsfaglige aktiviteter i fængslet i Kosovo, kan lade sig gøre.

2.1.5. Databeskyttelseslovgivningen

2.1.5.1. Gældende ret

I Danmark er kriminalforsorgens behandling af personoplysninger i almindelighed reguleret af reglerne i retshåndhævelsesloven, når behandlingen sker med henblik fuldbgyrdelse af straf eller andre retshåndhævelsesformål, jf. herved lovens § 1, stk. 1.

Ud over retshåndhævelseslovens § 56 om forholdet til Færøerne og Grønland indeholder retshåndhævelsesloven og dens forarbejder ikke nogen nærmere afgrænsning af lovens geografiske anvendelsesområde.

Når personoplysninger behandles til andre formål end retshåndhævelse, som f.eks. personaleadministration og sundhedspleje, er behandlingen i almindelighed reguleret af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens geografiske anvendelsesområde er afgrænset til aktiviteter for dataansvarlige og databehandlere etableret i henholdsvis Unionen eller Danmark, jf. forordningens artikel 3, stk. 1, og lovens § 4, stk. 1. Endvidere gælder forordningen og loven for dataansvarlige og databehandlere etableret uden for Unionen, hvis de behandler personoplysninger om personer, der opholder sig i henholdsvis Unionen eller Danmark, og behandlingsaktiviteterne vedrører udbud af varer eller tjenester til sådanne registrerede eller overvågning af sådanne registreredes adfærd, jf. herved forordningens artikel 3, stk. 2, og lovens § 4, stk. 3. Desuden gælder forordningen på behandling af personoplysninger, som foretages af en dataansvarlig, der ikke er etableret i Unionen, men et sted, hvor medlemsstaternes nationale ret i øvrigt gælder i medfør af folkeretten, jf. forordningens artikel 3, stk. 3. Efter databeskyttelseslovens 4, stk. 2, gælder loven og regler udstedt i medfør af loven for den behandling, som udføres for danske diplomatiske repræsentationer.

Retshåndhævelsesloven, databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven fastsætter bl.a. betingelser for, hvornår personoplysninger må behandles, og krav, der skal iagttages, når personoplysninger behandles. Endvidere fastsætter databeskyttelseslovgivningen nogle rettigheder for de personer, som oplysningerne omhandler (de registrerede), herunder en oplysningspligt og ret til indsigt.

Herudover fastsætter databeskyttelseslovgivningen regler om, hvornår der kan ske overførsel af personoplysninger til lande uden for EU og EØS (tredjelande). Efter reglerne kan der som udgangspunkt kun ske overførsel af personoplysninger til et tredjeland, hvis tredjelandet er karakteriseret som et

såkaldt sikkert tredjeland, eller der er stillet fornødne garantier for beskyttelsen af oplysningerne f.eks. i en international aftale.

2.1.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er forventningen, at det kommer til at fremgår af traktatens første del, at den danske databeskyttelseslovgivning finder anvendelse ved fuldbyrdelse af danske straffe i Kosovo, herunder ved fuldbyrdelse af en beslutning om udvisning samt ved forhold vedrørende asyl, og at Datatilsynet kan føre tilsyn hermed. Af traktatens første del forventes det endvidere at komme til at fremgå, at personoplysninger, der udveksles med fængslet i Kosovo, kun må anvendes for at forfølge formålet med traktaten. Desuden er det fastsat, at videregivelse af personoplysninger til andre myndigheder i Kosovo, andre tredjelande og internationale organisationer skal ske i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningens regler om bl.a. tredjelandsoverførsler, ligesom der er fastsat en særlig procedure for sådanne videregivelser. Baggrunden for disse dele af traktaten er bl.a. at sikre, at der kan foretages de nødvendige overførsler af personoplysninger fra Danmark til Kosovo i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningens regler om tredjelandsoverførsler.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan det give anledning til tvivl, om eller i hvilken udstrækning den foreslåede ordning med oprettelse af en dansk myndighed i Kosovo er omfattet af databeskyttelseslovgivningens geografiske anvendelsesområde og Datatilsynets kompetence til at føre tilsyn med overholdelsen af lovgivningen. Derfor bør det efter Justitsministeriets vurdering fastsættes, at databeskyttelseslovgivningen finder anvendelse herfor.

Med henblik på at sikre fornødne garantier for overførsel af personoplysninger fra Danmark til fængslet i Kosovo er der efter Justitsministeriets vurdering endvidere behov at implementere traktatens bestemmelser om formål med anvendelse af personoplysninger, der udveksles med fængslet, og proceduren for videregivelse af personoplysninger til andre myndigheder i Kosovo mv. Der vil også kunne blive behov for at fastsætte nærmere regler om behandling af personoplysninger med henblik på at gennemføre samarbejdsaftalen med Kosovo om fuldbyrdelse af danske straffe i fængslet. Sådanne regler fastsættes efter Justitsministeriets opfattelse bedst i en bekendtgørelse.

2.1.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 6, hvorefter databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og

retshåndhævelsesloven finder anvendelse for behandling af personoplysninger i fængselsfaciliteter, hvor der skal ske fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af den foreslåede § 1 a, stk. 2.

Fængslet i Kosovo vil således i forbindelse med fuldbyrdelse af danske fængselsstraffe og forvaring skulle overholde de samme databeskyttelsesregler som i Danmark, herunder betingelser for og krav til behandling af personoplysninger, regler om registrerede rettigheder og betingelserne for overførsel af personoplysninger til tredjelande. Den foreslåede bestemmelse indebærer endvidere, at Datatilsynet vil have beføjelse til at føre tilsyn med behandlingen af personoplysninger, som foretages i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i fængslet, jf. herved databeskyttelseslovens § 27 og retshåndhævelseslovens § 37.

Det bemærkes, at overførsel af personoplysninger til et tredjeland skal ske under iagttagelse af reglerne herom i databeskyttelsesforordningens kapitel V (artikel 44-50) og retshåndhævelseslovens afsnit VII (§§ 32-36).

Databeskyttelsesforordningens artikel 44 og retshåndhævelseslovens § 32 fastsætter generelle principper, som skal overholdes i forbindelse med overførslen af personoplysninger til et tredjeland. Det fremgår af bestemmelserne, at reglerne i databeskyttelsesforordningens kapitel V og retshåndhævelseslovens afsnit VII overordnet set har til formål at sikre, at det beskyttelsesniveau, som fysiske personer garanteres inden for EU/EØS, ikke undermineres ved overførsel til et tredjeland.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 45 og retshåndhævelseslovens § 33 kan overførsel ske, hvis Europa-Kommissionen har truffet afgørelse om, at tredjelandet har et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau.

Ved fraværet af en tilstrækkelighedsafgørelse fremgår det af *databeskyttelsesforordningens* artikel 46, stk. 2, litra a, at overførsel kan ske, hvis der ved et retligt bindende instrument (f.eks. en international aftale), som kan håndhæves mellem offentlige myndigheder eller organer, sikres fornødne garantier for beskyttelsen af personoplysninger, jf. artikel 46, stk. 1. For så vidt angår *retshåndhævelsesloven* kan der efter lovens § 34, stk. 1, bl.a. ske overførsel, hvis der i en international aftale er givet fornødne garantier for beskyttelsen af personoplysninger, jf. § 34, stk. 1, nr. 1, eller den dataansvarlige har vurderet alle forhold i forbindelse med overførslen af personoplysninger og konkluderet, at der findes de fornødne garantier for beskyttelsen af personoplysninger, jf. § 34, stk. 1, nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 6, skal sammen med de forventede relevante bestemmelser i traktatens første del sikre, at der foreligger sådanne fornødne garantier, idet personoplysninger herved også efter overførsel vil nyde et beskyttelsesniveau, der i det væsentligste svarer til det, der gælder i Danmark.

Med henblik herpå foreslås det endvidere, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 7, hvorefter justitsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdselse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af den foreslåede stk. 2.

Det er hensigten, at der herved vil skulle fastsættes nærmere regler for i nødvendigt omfang at implementere traktatens bestemmelser om behandling af personoplysninger samt eventuelt andre relevante dele af traktaten og samarbejdsaftalen med Kosovo om fuldbyrdselse af danske straffe i fængslet.

2.1.6. Om værneting og øget mulighed for anvendelse af telekommunikation med billede ved domstolsprøvelse

2.1.6.1. Gældende ret

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 112, at visse endelige administrative afgørelser inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den dømte, af denne kan kræves indbragt til prøvelse for retten. Den udvidede adgang til domstolsprøvelse gælder alene for de i § 112 nævnte administrative afgørelser, som omfatter bl.a. afgørelse om disciplinærstraf i form af strafcelle i mere end 7 dage samt afgørelse om nægtelse af prøveløsladelse. Det er ved valget af, hvilke typer afgørelser, der skal omfattes af den udvidede adgang til domstolsprøvelse lagt vægt på, at det er afgørelser, som har lighed med straffesager eller i øvrigt har særlig indgribende betydning for den indsatte. Ordningen gælder ikke for afgørelser, som er begrundet i hensynet til opretholdelsen af orden og sikkerhed i fængslet, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3753.

Efter § 113 sker indbringelse af sagen for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den pågældende var indsat i på tidspunktet for den oprindelige afgørelse, er beliggende. Er den indsatte senere overført til en anden institution, kan sagen i stedet indbringes for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den dømte er anbragt i, er beliggende. Er den dømte ikke frihedsberøvet, indbringes sagen for byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig. Har den dømte ikke kendt bopæl eller opholdssted, indbringes sagen for Københavns Byret.

Af § 116, stk. 1, fremgår det, at sagen behandles på skriftligt grundlag, medmindre retten bestemmer andet. Retten kan stille krav om tilvejebringelse af yderligere oplysninger. Behandles sagen mundtligt, træffer retten bestemmelse om afhøring af den dømte og andre og om tilvejebringelse af beviser i øvrigt, jf. § 116, stk. 2. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3754, at det efter Straffelovrådets opfattelse bør overlades til retten at træffe bestemmelse om, hvorvidt en sag efter sin karakter bør behandles mundtligt. Der er efter rådets opfattelse grund til at tro, at et stort antal sager allerede ved modtagelsen vil være tilstrækkeligt oplyst, så retten i mange tilfælde umiddelbart vil kunne træffe sin afgørelse, efter at den dømte eller dennes advokat i et skriftligt indlæg har haft lejlighed til at udtale sig om kriminalforsorgens begrundelse for den pågældende afgørelse. Rådet har derfor fundet det hensigtsmæssigt og forsvarligt at foreslå, at sagerne, selv om hovedprincippet i retsplejen er mundtlighed, som udgangspunkt behandles skriftligt, men således at retten - også af egen drift - kan træffe bestemmelse om mundtlig behandling.

Der er visse afgørelser efter straffuldbyrddelsesloven, som ikke er omfattet af den udvidede adgang til domstolsprøvelse i straffuldbyrddelseslovens § 112. Disse kan i stedet indbringes for retten i medfør af grundlovens § 63, stk. 1.

2.1.6.2. Justitsministeriets overvejelser

Ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vil der efter Justitsministeriets vurdering være behov for at præcisere, hvilken retskreds indbringelse af en sag i medfør af straffuldbyrddelseslovens § 112 skal ske til. Det vurderes i den forbindelse mest hensigtsmæssigt at lade sagerne behandle ved Københavns Byret, som det også er tilfældet, hvis den dømte ikke har kendt bopæl eller opholdssted.

Det er udgangspunktet, at sagerne behandles skriftligt. Retten kan dog af egen drift bestemme, at en sag skal behandles mundtligt. Ved fastsættelsen af regler om videoretmøder bør der tages hensyn til betydningen af parternes fysiske tilstedeværelse. Justitsministeriet har i den forbindelse tillagt det vægt, at sagerne allerede i dag som udgangspunkt behandles skriftligt, hvorfor sagerne som udgangspunkt ikke kræver personlig tilstedeværelse.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der, henset til visse af sagernes karakter samt det konkrete uforholdsmæssige ressourceforbrug ved at transportere den dømte til et retsmøde i Danmark, bør fastsættes et udgangspunkt

om, at et retsmøde i tilfælde, hvor retten har besluttet, at en sag, skal behandles mundtligt og hvor den dømte er indsat i fængslet i Kosovo, gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.

Det findes i øvrigt hensigtsmæssigt og forsvarligt, at den dømtes advokat i disse tilfælde kan møde fysisk i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte, og at justitsministeren deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede. Det forudsættes i den forbindelse, at Direktoratet for Kriminalforsorgen deltager på vegne af justitsministeren.

De foreslåede regler om værneting og mulighed for anvendelse af telekommunikation med billede, som finder anvendelse ved domstolsprøvelse efter straffuldbyrdeslovens § 112, bør efter Justitsministeriets vurdering på samme måde gælde for domstolsprøvelse af andre afgørelser efter loven.

2.1.6.3. Den foreslåede ordning

For at skabe sikkerhed om rette værneting i sager, hvor den dømte er indsat til afsoning i fængslet i Kosovo, foreslås det, at der indføres en bestemmelse, hvorefter sager, som indbringes af en dømt, som er indsat til fuldbyrkelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo efter straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, indbringes for Københavns Byret.

Det foreslås endvidere, at der indføres en mulighed for, at disse sager kan behandles ved anvendelse af telekommunikation med billede. Der foreslås således indsat en bestemmelse, hvorefter retten kan træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis sagen er indbragt for Københavns Byret, når den dømte fuldbyrder fængselsstraf eller forvaring i Kosovo i henhold til traktaten. Bestemmelsen vil også finde anvendelse i forbindelse med behandlingen under kære, jf. straffuldbyrdeslovens § 120, stk. 3.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter den dømtes advokat kan vælge at møde frem i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte, i ovenstående tilfælde, hvor den dømte deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede. Endelig foreslås det, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter justitsministeren i tilfælde, hvor den dømte deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede, deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede. Det forudsættes i den forbindelse, som anført, at Direktoratet for Kriminalforsorgen deltager på vegne af justitsministeren.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter reglerne om værneting og muligheden for anvendelse af telekommunikation med billede i tilfælde, hvor den dømte fuldbyrder straffen i fængslet i Kosovo, til lige finder anvendelse på øvrige sager, som indbringes for retten.

Det vil i hvert enkelt tilfælde tilkomme retten at beslutte, om gennemførelsen af retsmøde ved anvendelse af telekommunikation med billede kan ske på forsvarlig vis, idet det dog forudsættes, at retsmøderne, hvor retten har bestemt, at sagen skal behandles mundtligt, som udgangspunkt gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, medmindre tungtvægende grunde tilsiger, at afholdelse af retsmødet bør ske ved fysisk fremmøde.

2.1.7. Om arbejdsmiljø i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf i et fængsel i Kosovo

2.1.7.1. Gældende ret

2.1.7.1.1. Om den geografiske afgrænsning af arbejdsmiljølovens anvendelsesområde

Det fremgår af arbejdsmiljølovens § 2, at loven omfatter arbejde, der udføres for en arbejdsgiver.

Det fremgår af lovens § 90, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Der er ikke i øvrigt i loven eller forarbejderne hertil foretaget nogen geografisk eller territorial afgrænsning af lovens anvendelsesområde.

Selv om det ikke udtrykkeligt fremgår af arbejdsmiljøloven, så følger det dog af almindelige retsgrundsætninger, at loven kun gælder for arbejde, der udføres i Danmark. Dette kommer også til udtryk i Arbejdstilsynets faste praksis.

2.1.7.1.2. Om arbejdsmiljølovens anvendelse på indsatte arbejde i fængsler

Arbejdsmiljøloven finder anvendelse på arbejdsmiljøet for indsatte i fængsler, når de udfører arbejde.

Det arbejde, som indsatte udfører på institutionernes særlige arbejdspladser, som f.eks. værksteder m.v., betragtes som arbejde for en arbejdsgiver, jf. lovens § 2, stk. 1. I de situationer, hvor indsatte udfører arbejde, der efter sin karakter lige så vel kunne foregå uden for fængslet, f.eks. i møbelproduktion eller gartneri, er arbejdet således omfattet af lovens hovedområde.

Den indsatte har typisk pligt til at stille sin arbejdskraft til rådighed og er undergivet fængslets instruktionsbeføjelse. Samtidig stiller fængslet arbejdsrum og redskaber til rådighed for arbejdets udførelse, og fængslet bærer risikoen for arbejdsresultatet.

Det fremgår i øvrigt også af straffuldbyrdeleslovens § 40, at arbejdspladser i fængsler skal være indrettet således, at arbejdsforholdene for de indsatte er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

Det er i bemærkningerne til denne bestemmelse forudsat, at kriminalforsorgens varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver kan begrunde fravigelser af kravene til arbejdspladsernes indretning. Det samme gælder de bygningsmæssige forhold, idet de særlige fængselsmæssige forhold undertiden bevirker, at lovgivningens regler om flugtveje, placering af vinduer mv. må fraviges. Der henvises til bemærkningerne til straffuldbyrdeleslovens § 40, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3778.

Når Arbejdstilsynet fører tilsyn med fængsler, fører Arbejdstilsynet også tilsyn med de værksteder m.v., hvor indsatte arbejder. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse i forhold til fængslerne, hvis der sker overtrædelser af arbejdsmiljøloven i værkstederne. Det kan f.eks. være, hvis der arbejdes ved rundsav med skæring i træ uden tilstrækkelig udsugning, eller hvis de maskiner, der anvendes, ikke er sikret i forhold til afskærmning eller lignende.

Det betragtes som en arbejdsulykke, hvis en indsat kommer til skade i forbindelse med arbejdet på et værksted. Det kan f.eks. være i forbindelse med arbejde ved en maskine, men der kan også være tale om en arbejdsulykke, når der f.eks. sker vold i forbindelse med indsattes arbejde i et værksted. Arbejdsulykker skal anmeldes efter de almindelige regler herom.

2.1.7.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser

Da arbejdsmiljøloven ikke har nogen nærmere geografisk afgrænsning, er det Beskæftigelsesministeriets vurdering, at der bør skabes en hjemmel til, at beskæftigelsesministeren kan bestemme, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med fuldbyrkelse af fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i Kosovo i medfør af straffuldbyrdeleslovens § 1a, stk. 2, i lov om fuldbyrkelse af straf m.v.

Bestemmelsen forudsættes udmøntet således, at beskæftigelsesministeren kan bestemme, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse på arbejdsmiljøet for danske ansatte, som er beskæftiget i det pågældende fængsel i Kosovo. Det forudsættes i den forbindelse, at arbejdsmiljøloven ikke vil finde anvendelse på arbejdsmiljøet for de lokalt ansatte.

Bemyndigelsen kan endvidere benyttes til at bestemme, at det arbejde, som indsatte udfører i fængslet i Kosovo, er omfattet af arbejdsmiljøloven svarende til den gældende praksis for indsattes arbejde udført i fængsler i Danmark.

Det er Beskæftigelsesministeriets vurdering, at det med den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 3 a, stk. 2, kan sikres, at der udarbejdes regler, der kan tage højde for den endelige fastlæggelse af ordningen, herunder med mulighed for at fravige regler i loven, hvis det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo.

2.1.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 3 a, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, hvorefter beskæftigelsesministeren kan bestemme, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af § 1a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Med bemyndigelsen vil det blive fastlagt, at arbejdsmiljøloven, på samme måde som i Danmark, vil gælde for de danske ansatte, som skal beskæftiges i fængslet i Kosovo. Det drejer sig bl.a. om institutionslederen, enkelte fængselsbetjente, administrative medarbejdere m.fl. Der henvises til lovforslagets afsnit 2.1.2.

Med bemyndigelsen vil det endvidere blive fastlagt, hvordan arbejdsmiljøloven skal omfatte det arbejde, som indsatte udfører i et fængsel i Kosovo. Bemyndigelsen forudsættes udmøntet således, at det svarer til den gældende praksis for fængsler i Danmark, jf. afsnit 2.1.4.1.9.

Med bemyndigelsen skal det endelig fastlægges, at det danske arbejdstilsyn kan føre tilsyn med overholdelsen af arbejdsmiljøloven i fængslet i Kosovo i det omfang, den finder anvendelse i fængslet. Der skal fastlægges nærmere regler om, hvordan dette tilsyn kan foregå, herunder omfang og kadence herfor. Der kan i den forbindelse fastsættes regler om samarbejde med andre danske myndigheder, som også skal føre tilsyn i fængslet i Kosovo.

Endelig vil der kunne fastsættes nærmere regler om fravigelse af arbejdsmiljølovens regler i det omfang, det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i Kosovo.

2.1.8. Regler om udlændinges udrejse

2.1.8.1. Gældende ret

Hjemrejseloven udgør det primære retsgrundlag for Hjemrejsestyrelsens administration af udsendelsesområdet. Hjemrejseloven regulerer forhold, der knytter sig til myndighedernes arbejde med udlændinge, der skal udrejse af landet. Loven indeholder således bl.a. bestemmelser om rettigheder og pligter for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, herunder for udlændinge, der er udvist ved dom.

Loven indeholder bl.a. regler om udrejsepligt og udrejse med bistand fra myndigheder, pligt til at medvirke til en frivillig udrejse og mulighed for at modtage hjemrejsestøtte i den forbindelse.

Det fremgår således af hjemrejselovens § 1, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse.

Hjemrejselovens § 1, stk. 1, fastslår princippet om, at en udlænding skal udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det følger af bemærkningerne til hjemrejselovens § 1, stk. 1, jf. Folketingstidende 2020-21, A L 203 som fremsat, side 110, at der ved udrejse forstås, at udlændingen skal forlade Danmarks territorium.

Hjemrejseloven indeholder endvidere bestemmelser, der gør det muligt at varetægtsfængsle en udlænding med henblik på udsendelse, lige som der efter loven kan foretages tvangsindgreb i form af eksempelvis tvangsmæssig fremstilling for en ambassade eller beslaglæggelse af en udlændings genstande.

2.1.8.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Som led i aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er det besluttet, at der skal lejes 300 fængselspladser i udlandet. Det er hensigten, at fængselspladserne skal anvendes til udvisningsdømte fra lande uden for EU og EØS, og at de udvisningsdømte efter fuldbyrdelse af fængselsstraffen ikke skal tilbage til Danmark, men derimod i videst muligt omfang skal sendes direkte fra Kosovo til deres hjemland.

Dette lovforslag har derfor til formål bl.a. at skabe det retlige grundlag for, at domsudviste udlændinge kan indsættes til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, lige som der skal skabes det retlige grundlag

for at sikre, at udlændingen i videst mulige omfang efter fuldbyrdelsen af straffen udrejser eller udsendes til deres hjemland.

Det vil kræve, at Hjemrejsestyrelsen igangsætter og i videst mulige omfang færdiggør hjemrejsesagsbehandlingen under fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen i Kosovo. Det er derfor nødvendigt, at styrelsen i et vist omfang er tilstede i Kosovo, lige som styrelsen skal have de hjemmelmæssige forudsætninger for at varetage de nødvendige opgaver, der er forbundet med udlændingens udrejse.

Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hjemrejseloven, som udgør det primære retsgrundlag for administrationen af udsendelsesområdet, bør finde anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at hjemrejseloven i sin helhed skal læses i sammenhæng med § 1, og dermed i sin helhed relaterer sig til udrejse fra Danmark. Det er på denne baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at hjemrejseloven ikke uden særskilt regulering vil kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor en udlænding afsoner en fængselsstraf eller forvaring i en anden stat og forudsættes at udrejse derfra.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det bør fremgå af hjemrejseloven, at loven finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der i forbindelse med reglerne i straffuldbyrdelsesloven er indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. Det bør ligeledes tydeligt fremgå, at udrejsepligten vedrører udrejse derfra.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der i praksis vil kunne opstå behov for at fravige visse af hjemrejselovens bestemmelser med henblik på at kunne gennemføre hjemrejsesagsbehandlingen og sikre den domsudviste udlændings udrejse fra Kosovo.

Det er vanskeligt på forhånd at klarlægge i fuldt omfang, hvilke fravigelser af hjemrejseloven, som fuldbyrdelse af fængselsstraf i og efterfølgende udrejse fra Kosovo giver anledning til, ligesom der løbende vil kunne opstå nye behov for at gøre konkrete fravigelser. Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at udlændinge- og integrationsministeren bør bemyndiges til at kunne fastsætte nærmere regler om udlændingens udrejse fra Kosovo, herunder regler om fravigelse af hjemrejselovens bestemmelser, som er nødvendige for at sikre udrejsen.

2.1.8.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven, hvorefter loven finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der i henhold til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring.

Baggrunden for forslaget er, at de domsudviste udlændinge, der skal fuldbyrde en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, i videst mulige omfang skal udrejse derfra, når straffen eller forvaringen er fuldbyrdet. Hjemrejsestyrelsen bør derfor have et hjemmelsgrundlag, der sikrer, at styrelsen effektivt kan varetage udsendelsesopgaven i Kosovo.

Forslaget indebærer, at hjemrejseloven i sin helhed vil kunne finde anvendelse i forbindelse med en udlændings fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo efter den foreslåede § 1 a, stk. 2, i straffuldbyrddelsesloven. Det betyder bl.a. at hjemrejselovens bestemmelser vedrørende medvirken, hjemrejsestøtte, varetægtsfængsling, tvangsfremstilling og beslaglæggelse vil kunne finde anvendelse for udlændinge, der er indsat i fængslet i Kosovo.

For så vidt angår varetægtsfængsling, indebærer forslaget, at udlændinge, når fængselsstraffen er afsonet, vil kunne varetægtsfængsles efter hjemrejselovens regler herom med henblik på udsendelse fra Kosovo, såfremt betingelserne herfor er opfyldt.

Det forudsættes, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle administrere reglerne i hjemrejseloven på samme måde, som hvis udlændingen fuldbyrdede sin fængselsstraf eller forvaring i Danmark.

For så vidt angår foranstaltninger under Hjemrejsestyrelsens sagsbehandling, der indebærer tvang og magtanvendelse, henvises til lovforslagets § 12, nr. 2 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås endvidere, at der indføres en bestemmelse, hvorefter en udlænding, der i henhold til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring, vil have pligt til at udrejse derfra, hvor udlændingen afsoner en fængselsstraf eller forvaring.

Forslaget indebærer, at der indføres en pligt for udlændinge – der efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo – til at udrejse derfra. Det sikres hermed, at udlændingen er bekendt med, hvad der forventes af den pågældende,

når straffen er fuldbyrdet, herunder at det i udgangspunktet er udlændingens eget ansvar at sørge for sin udrejse fra Kosovo.

Der vil være tilfælde, hvor udlændingen af forskellige årsager ikke kan udrejse fra eller udsendes af Kosovo. Det kan derfor være nødvendigt at tilbageføre udlændingen enten midlertidigt eller mere permanent til Danmark.

Det kan f.eks. være udlændinge, der ikke vil medvirke til hjemrejsen, og som ikke kan tvangsmæssigt udsendes eller udlændinge, der efter endt afsoning er henvist til tålt ophold i Danmark. Det kan også være udlændinge, over for hvem en varetægtsfængsling efter hjemrejseloven ikke kan iværksættes eller opretholdes, f.eks. fordi der ikke er reel udsigt til udsendelse. Der kan ligeledes være tilfælde, hvor det af hensyn til rejserute, antallet af transiteringer mv. vurderes mest hensigtsmæssigt at tilbageføre udlændingen (kortvarigt) til Danmark med henblik på at effektuere udsendelsen herfra. For disse udlændinge vil det fortsat skulle gælde, at pågældende er forpligtet til at udrejse fra Danmark i medfør af hjemrejselovens § 1, stk. 1.

Det foreslås videre, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om udlændingens udrejse fra Kosovo, herunder regler om fravigelse af regler i hjemrejseloven i det omfang, det er nødvendigt for at sikre udlændingens udrejse efter straffuldbyrdelsen.

Der vil endvidere ikke kunne fastsættes eller fraviges regler alene på baggrund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, vil medføre uforholdsmæssige omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for udlændingen.

Der vil eksempelvis kunne fastsættes nærmere regler om, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf i Kosovo, vil være omfattet af muligheden for at modtage hjemrejsestøtte. Det bemærkes i den forbindelse, at der efter hjemrejselovens § 8 om hjemrejsestøtte gælder et krav om, at udlændingen opholder sig i Danmark.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 12, nr. 1 og bemærkningerne hertil.

2.1.9. Bistand til magtanvendelse under udlændingemyndighedernes sagsbehandling i Kosovo

2.1.9.1. Gældende ret

Politiet bistår efter udlændingeloven og hjemrejseloven udlændingemyndighederne under asyl- og hjemrejsesagsbehandlingen ved foranstaltninger, der indebærer anvendelse af tvang og magt.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, at der optages omgående fingeraftryk af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3. Derudover kan der efter stk. 2, nr. 3 og 4, endvidere optages fingeraftryk af en udlænding, hvis det skønnes hensigtsmæssigt med henblik på identifikation eller identitetskontrol af den pågældende, eller hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument af den pågældende.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 b, stk. 1, at der optages personfotografi af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7 eller om forlængelse af en opholdstilladelse, der er meddelt efter § 7 eller § 8, jf. dog stk. 11. Derudover kan der efter stk. 2, nr. 1 og 3, optages personfotografi af en udlænding, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på identifikation eller identitetskontrol af den pågældende, eller hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på udstedelse og fremskaffelse af rejsedokument til den pågældende.

Det fremgår af udlændingelovens § 46, stk. 1, at afgørelser efter udlændingeloven med de undtagelser, der fremgår af stk. 2-5 og 9, og af § 4 d, stk. 3 og 4, § 9, stk. 26, 27 og 36-38, §§ 46 a-49, § 50, § 50 a, § 51, stk. 2, 2. pkt., § 56 a, stk. 1-5, § 58 i og § 58 j, jf. dog § 58 d, 2. pkt., træffes af udlændingestyrelsen.

Afgørelser om optagelse af fingeraftryk og personfotografi af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse efter § 7, jf. udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1, træffes således af Udlændingestyrelsen.

Det fremgår af henholdsvis § 40 a, stk. 10, og § 40 b, stk. 10, at optagelse af fingeraftryk og personfotografi skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og at indgrebet om nødvendigt kan ske med den fornødne magtanvendelse. Såfremt, der i forbindelse med optagelse af fingeraftryk er nødvendigt at anvende magt, herunder fysisk fastholdelse, bistås Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen af politiet.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 1, træffes afgørelser efter bl.a. § 40 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, nr. 1-3 og 5, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4-9, af vedkommende politidirektør. Det bemærkes i denne forbindelse, at efter udlændingelovens § 48, stk. 4, kan udlændinge- og integrationsministeren delegerer kompetence til at træffe afgørelse i 1. instans i sager om optagelse af fingeraftryk og personfotografi af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, til vedkommende politidirektør. Om den indledende asylregistrering henvises i øvrigt til afsnit 2.1.14.3.1.

Politiets bistand efter udlændingelovens §§ 40 a og 40 b omfatter anvendelse af den nødvendige magt i forbindelse med optagelse af fingeraftryk og personfotografi, herunder om nødvendig fysisk fastholdelse mv.

Det fremgår af hjemrejselovens § 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse. Det fremgår af stk. 3, at en udlænding omfattet af stk. 1 om nødvendigt udrejser med bistand fra Hjemrejestyrelsen, og at politiet om nødvendigt bistår Hjemrejestyrelsen.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 1 omfatter bl.a. transport af frihedsberøvede udlændinge, vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med en ledsaget udsendelse, herunder udfærdigelse af en sikkerhedsvurdering, samt fysisk ledsagelse under udsendelsen.

Det fremgår af hjemrejselovens § 17, at retten kan bestemme, at en udlænding, der ikke medvirker til at fastlægge sin identitet eller til at tilvejebringe rejsedokumenter til sin udrejse, skal fremstilles for hjemlandets myndigheder eller et andet lands repræsentation, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af udlændingen.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 17 omfatter forelæggelse af sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse til tvangsfremstilling samt fysisk ledsagelse til den faktiske fremstilling.

Det fremgår af hjemrejselovens § 18, stk. 1, 1. pkt., at dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som i øvrigt må antages at være af betydning for sagens oplysning, kan tages i bevaring, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af en udlænding.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 18, stk. 1, 1. pkt., omfatter, hvis der ikke foreligger samtykke, forelæggelse af sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse til ransagning og beslaglæggelse samt effektivering af det egentlige tvangsindgreb.

2.1.9.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Som det følger af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1, nr. 3, foreslås fængslet etableret som en institution under Direktoratet for Kriminalforsorgen, og myndighedsudøvelsen vil blive varetaget af danske ansatte i kriminalforsorgen i Danmark og af lokalt ansatte.

Den danske institutionsleder vil være overordnet ansvarlig for fængslet, herunder ansvarlig for at sikre, at de indsatte behandles i overensstemmelse med dansk lovgivning og Danmarks internationale forpligtelser. Dette indebærer bl.a., at den danske institutionsleder vil være ansvarlig for de ansattes magtanvendelse over for de indsatte, herunder også den magtanvendelse, som de lokalt ansatte under kriminalforsorgen bistår udlændingemyndighederne med i forbindelse med asyl- og hjemrejsesagsbehandlingen.

Det forventes, at det vil fremgå af aftalen mellem Danmark og Kosovo, at transport af indsatte på kosovarisk territorium, herunder f.eks. fra lufthavnen til fængslet, vil skulle foretages af kosovarisk personale. Under transporten vil der kunne anvendes magt og magtmidler, hvis det er nødvendigt af sikkerhedsmæssige grunde og med henblik på at sikre en uforstyrret transport.

Udlændingemyndighederne vil i forbindelse med behandling af sager om asyl og udsendelse i Kosovo kunne have behov for bistand til foranstaltninger, der indebærer anvendelse af tvang eller magt. Det er imidlertid i lovgivningen forudsat, at det er politiet, der bistår udlændingemyndighederne i sådanne situationer.

Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der bør være klar og udtrykkelig hjemmel til, at kriminalforsorgen kan varetage opgaver efter udlændingeloven og hjemrejseloven, og at kriminalforsorgens opgavevaretagelse om nødvendigt kan ske ved anvendelse af magt.

2.1.9.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven om, at kriminalforsorgen i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller en forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. kan varetage opgaver efter hjemrejseloven, og at kriminalforsorgen om nødvendigt kan anvende den fornødne magtanvendelse.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i udlændingeloven om, at kriminalforsorgen i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller en forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., kan træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1 nr. 1 og stk. 2, nr. 3 og 4, og § 40 b, stk. 1 og stk. 2, nr. 1-3. Indgrebet skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og det kan om nødvendigt ske med den fornødne magtanvendelse. For så vidt angår den foreslåede ordning for kriminalforsorgens ad-

gang til at optage fingeraftryk og personfotografi af udlændinge, som ansøger om asyl, jf. udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, henvises i øvrigt til afsnit 2.1.10.1.

Forslaget indebærer, at der skabes et klart og udtrykkeligt hjemmelsgrundlag i udlændingeloven og hjemrejseloven for, at kriminalforsorgen, herunder også lokalt ansatte i Kosovo, der er ansat under kriminalforsorgen, vil kunne bistå udlændingemyndigheder ved opgaver relateret til asyl- eller hjemrejsesagsbehandlingen, og at kriminalforsorgen om nødvendigt kan anvende den fornødne magtanvendelse.

Kriminalforsorgen vil således kunne bistå udlændingemyndighederne ved optagelse af biometri, ved transport af frihedsberøvede udlændinge og ved ledsagelse til tvangsfremstillinger, der foregår i Kosovo ved anvendelse af video fra fængslet samt ransagning og beslaglæggelse.

Magtanvendelsen vil skulle opfylde de almindelige betingelser om proportionalitet, nødvendighed og forsvarlighed mv., som følger af dansk lovgivning, herunder af straffuldbyrdeleslovens § 62. Den danske institutionsleder vil være ansvarlig for, at magtanvendelsen sker i overensstemmelse med dansk lovgivning samt Danmarks internationale forpligtelser.

Den praktiske tilrettelæggelse af kriminalforsorgens bistand til magtanvendelse vil blive fastsat lokalt mellem udlændingemyndighederne og kriminalforsorgen.

Politiets bistand ved forelæggelse af sager for retten, herunder spørgsmål om iværksættelse og opretholdelse af varetægtsfængsling efter § 14 samt ved indhentelse af retskendelser til tvangsfremstilling eller beslaglæggelse vil ikke være omfattet af forslaget. Ledsagelse under fysiske fremstillinger for hjemlandets myndigheder i Danmark vil heller ikke være omfattet. Det vil således fortsat være politiet, der bistår Hjemrejsestyrelsen efter samme retningslinjer, som hvis udlændingen befandt sig i Danmark. Det vil endvidere være politiet, der bistår Hjemrejsestyrelsen ved gennemførelsen af en tvangsmæssig undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven. Det vil desuden være politiet, der bistår Hjemrejsestyrelsen ved ledsagede udsendelser, herunder ved vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med en ledsaget udsendelse, udfærdigelse af en sikkerhedsvurdering, samt fysisk ledsagelse under udsendelsen.

Der henvises til lovforslagets § 11, nr. 9, § 12, nr. 2 og bemærkningerne hertil.

2.1.10. Beregning af indrejseforbud

2.1.10.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, at der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, hvis udlændingen er udvist.

Bestemmelsen gælder bl.a. udvisning på grund af kriminalitet (ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse i henhold til udlændingelovens §§ 22-24, 25 a, stk. 1, eller 25 c). Indrejseforbuddets anvendelsesområde og varighed fastsættes i den afgørelse, hvorved indrejseforbuddet meddeles.

Udvisning ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, § 25 a, stk. 1, og § 25 c, er ikke omfattet af udsendelsesdirektivets regler, og et indrejseforbud, der meddeles efter bestemmelsen, gælder alene for Danmark.

Det fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 6, 1. pkt., at et indrejseforbud regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen af det område, som forbuddet vedrører. Et indrejseforbud, der alene er gældende i Danmark beregnes derfor fra den dato, hvor den pågældende forlader dansk territorium.

2.1.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Indrejseforbudsreglerne har til bl.a. til formål at understøtte, at udvisning fra Danmark er en alvorlig retsfølge.

De gældende indrejseforbudsregler medfører, at et indrejseforbud meddelt en domsudvist udlænding, der indsættes til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vil skulle regnes fra tidspunktet, hvor udlændingen ved transporten til afsoning forlader dansk territorium. Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen vil dermed indgå i beregningen indrejseforbuddet.

Det er efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse ikke en hensigtsmæssig retstilstand og stemmer i øvrigt ikke overens med indrejseforbudsreglernes formål. Dertil kommer, at udlændinge, der skal fuldbyrde en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, reelt vil have en bedre retsstilling end udlændinge, hvis fuldbyrdelse sker i Danmark, og for hvem indrejseforbuddet først vil blive beregnet efter fuldbyrdelsen og den efterfølgende udrejse af Danmark.

2.1.10.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter indrejseforbuddet for så vidt angår en udlænding, der er indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, og som udrejser eller udsendes herfra, regnes fra tidspunktet for udrejsen eller udsendelsen af den stat.

Forslaget indebærer, at beregningen af indrejseforbuddet vil knytte sig til udrejsen eller udsendelsen af d Kosovo efter den foreslåede § 1 a, stk. 2, i straffuldbyrddelsesloven.

Der vil kunne være tilfælde, hvor udlændingen af forskellige årsager ikke kan udrejse fra eller udsendes af Kosovo. Det kan derfor være nødvendigt at tilbageføre udlændingen enten midlertidigt eller mere permanent til Danmark.

Det kan f.eks. være udlændinge, der ikke vil medvirke til hjemrejsen, og som ikke kan tvangsmæssigt udsendes eller udlændinge, der efter afsoningen af fængselsstraffen eller forvaringen er henvist til tålt ophold i Danmark. Det kan også være udlændinge, over for hvem en varetægtsfængsling efter hjemrejseloven ikke kan iværksættes eller opretholdes, f.eks. fordi der ikke er reel udsigt til udsendelse. Der kan ligeledes være tilfælde, hvor det af hensyn til rejserute, antallet af transiteringer mv. vurderes mest hensigtsmæssigt at tilbageføre udlændingen (kortvarigt) til Danmark med henblik på at effektuere udsendelsen herfra.

For disse udlændinge foreslås det, at indrejseforbuddet regnes fra datoen for den efterfølgende udrejse eller udsendelse, hvor udlændingen forlader dansk territorium.

Der henvises til lovforslagets § 11, nr. 6 og bemærkningerne hertil.

2.1.11. Bedømmelse af udrejsefrist

2.1.11.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Er udvisning sket ved dom, fastsætter Hjemrejsestyrelsen udrejsefristen til straks, jf. udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., jf. § 46, stk. 10. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse, jf. § 33, stk. 5, 2. pkt. Sker der prøveløsladelse, regnes udrejsefristen fra dette tidspunkt.

2.1.11.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændingelovens bestemmelser om bedømmelse af udrejsefristen vedrører udrejse fra Danmark.

Udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2 indsættes til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vil således isoleret set have udrejst i overensstemmelse med sin udrejsefrist på tidspunktet for løsladelse eller prøveløsladelse i Kosovo, allerede fordi den pågældende ikke opholder sig på dansk territorium.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udrejsefristen, herunder bedømmelsen af, om udrejse er sket inden for den fastsatte frist, for udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, bør vedrøre udrejsen derfra.

Om en udrejse er sket i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist indgår bl.a. som et moment i vurderingen af, om den pågældende medvirker til sin udrejse eller ej. Det kan have betydning for, om en udrejse skal ske påset eller ledsaget, lige som det kan have betydning i forhold til eventuel fastsættelse af hjemrejsestøtte ved udrejsen.

Der vil være tilfælde, hvor det af praktiske hensyn i relation til rejseplanlægningen mv. er hensigtsmæssigt eller ligefrem nødvendigt at tilbageføre udlændingen kortvarigt til Danmark, således at udlændingen udrejser herfra. I de tilfælde, er det ministeriets opfattelse, at bedømmelse af udrejsefristen vil skulle vedrøre udrejsen fra Danmark.

2.1.11.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i udlændingeloven om, at udrejsefristen for så vidt angår en udlænding, der er indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, og som skal udrejse derfra, vedrører udrejsen fra Kosovo.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsens bedømmelse af, hvorvidt udlændingen udrejser i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, vil være knyttet op på udrejsen fra Kosovo – og ikke udrejsen fra Danmark i forbindelse med transporten til afsoning.

Den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. og 2. pkt. betyder, at udrejsefristen vil skulle fastsættes til straks og regnes fra tidspunktet for løsladelse. Udlændingen vil således have pligt til at udrejse straks efter, at udlændingen har afsonet sin fængselsstraf i Kosovo.

Det foreslås endvidere, at i det tilfælde hvor en udlænding under fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen tilbageføres til Danmark med henblik på at udrejse, vedrører udrejsefristen udrejse fra Danmark. Det vil eksempelvis være tilfældet, hvis det af praktiske hensyn til rejseplanlægningen er mest hensigtsmæssigt eller ligefrem nødvendigt at udrejsen sker fra Danmark. Det kan bl.a. være tilfældet, hvis det i praksis ikke er muligt at rejse til destinationslandet fra Kosovo, eller hvor antallet af transiteringer mv. gør det mest hensigtsmæssigt, at udrejsen sker fra Danmark.

Bestemmelsen omfatter alene tilbageførsel af en udlænding under fuldbyrdelsen. For udlændinge, der efter fuldbyrdelsen tilbageføres til Danmark med henblik på at udrejse, vil udrejsen skulle vedrøre udrejse fra Danmark.

Der henvises til lovforslagets § 11, nr. 8 og bemærkningerne hertil.

2.1.12. Pålæg af undersøgelse for sygdomme omfattet af epidemiloven

2.1.12.1. Gældende ret

Hjemrejsestyrelsen kan efter udlændingelovens § 37 a, stk. 8, i det omfang, det er nødvendigt for at sikre en udlændings udrejse, pålægge en udlænding uden lovligt ophold at lade sig undersøge for en sygdom omfattet af epidemiloven. Efterkommer udlændingen ikke pålægget, kan udlændingen om nødvendigt ved politiets bistand og under eventuel anvendelse af magt fremstilles for en sundhedsperson til en undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven.

Sundhedsmyndighederne, sundhedspersoner, sundhedsvæsenet og Hjemrejsestyrelsen kan efter § 37 a, stk. 9, i forbindelse med en sådan undersøgelse behandle personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, i det omfang, behandlingen er nødvendig for udlændingens udrejse. Behandlingen kan ske uden udlændingens samtykke. Efter § 37 a, stk. 10, kan oplysningerne efter stk. 8 og 9 uden udlændingens samtykke videregives til andre lande og private aktører i det omfang, det er nødvendigt for udlændingens udrejse.

2.1.12.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at muligheden for at pålægge og – om nødvendigt – gennemtvinge en undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven, vedrører en udlændings udrejse fra Danmark. Det er derfor vurderingen, at bestemmelsen aktuelt ikke vil kunne

finde anvendelse for en udlænding, der er indsat til fuldbyrdelse en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, og som skal udrejse derfra.

Det er fortsat i vidt omfang nødvendigt med dokumentation for, at en udlænding ikke er smittet med covid-19, når udlændingen skal udrejse eller udsendes. Det er derfor afgørende at sikre, at en undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven kan pålægges og eventuelt gennemtvinges, uanset at udlændingen har fuldbyrdet en fængselsstraf i Kosovo.

2.1.12.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter bestemmelserne vedrørende pålæg af undersøgelse for sygdomme omfattet af epidemiloven finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår en udlænding, der efter straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne pålægge en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, at lade sig undersøge for sygdomme omfattet af epidemiloven, hvis det er nødvendigt med henblik på at sikre udlændingens udrejse derfra.

Forslaget indebærer endvidere, at hvis en udlænding, der afsoner en fængselsstraf i Kosovo, ikke efterkommer pålægget om at lade sig undersøge for eksempelvis covid-19, kan politiet om nødvendigt og ved anvendelse af den fornødne magt fremstille udlændingen for en sundhedsperson med henblik på at gennemføre undersøgelsen.

Forslaget indebærer videre, at sundhedsmyndighederne, sundhedspersoner, sundhedsvæsenet og Hjemrejsestyrelsen vil kunne behandle personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, i det omfang, det er nødvendigt for udrejsen fra en anden stat, og at oplysningerne kan videregives til andre lande og private aktører i det omfang, det er nødvendigt for udlændingens udrejse.

Der er ikke med forslaget tilsigtet ændringer i ordningen, hvorfor det forudsættes, at ordningen administreres på samme måde, som hvis udlændingen var indsat til afsoning efter straffuldbyrdelsesloven eller varetægtsfængslet efter hjemrejseloven på dansk territorium.

Der henvises til § 11, nr. 9 og bemærkningerne hertil.

2.1.13. Adgang til at søge asyl mv.

2.1.13.1. Gældende ret

2.1.13.1.1. Indgivelse af ansøgning om asyl

Udlændingeloven indeholder de almindelige regler for udlændinges indrejse og ophold i Danmark. Loven omfatter bl.a. regler om indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse, visum, asyl, familiesammenføring, arbejdstilladelse, permanent opholdstilladelse, bortfald og inddragelse af opholdstilladelser samt udvisning og afvisning af udlændinge.

De fleste typer af opholdstilladelse skal som udgangspunkt indgives uden for landet og kan bl.a. indgives til en dansk repræsentation i ansøgerens hjemland eller i det land, hvor ansøgeren har haft fast ophold i de sidste 3 måneder, og det er således ikke en forudsætning for behandlingen af ansøgningen, at ansøgeren opholder sig i Danmark. Dette gør sig gældende for ansøgninger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 (familiesammenføring), § 9 a, stk. 2, nr. 1-11 og 14, og stk. 3 (beskæftigelse), § 9 c, stk. 1 (ganske særlige grunde), §§ 9 f (religiøse forkyndere m.fl.), 9 i-9 n (uddannelse, au pair, praktikophold m.fl.), 9 p (beskæftigelse som følge af Danmarks internationale forpligtelser) og 9 q (visse pensionister, der er gået på pension som følge af ansættelsesstedets fastsatte pensionsalder).

Ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 d (udlændinge, som tidligere har haft dansk indfødsret) kan dog indgives her i landet, og ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, § 9 a, stk. 2, nr. 1-11 og 14, og stk. 3, § 9 c, stk. 1, §§ 9 f, 9 i-9 n, 9 p og 9 q kan efter betingelserne i udlændingelovens § 9, stk. 25, § 9 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 9 c, stk. 6, § 9 f, stk. 9, § 9 i, stk. 4, § 9 j, stk. 2, § 9 k, stk. 2, § 9 l, stk. 2, § 9 m, stk. 3, § 9 n, stk. 2, § 9 p, stk. 2 eller § 9 q, stk. 11, tillades indgivet her i landet.

For enkelte opholdsgrundlag er det efter udlændingeloven imidlertid en betingelse, at man opholder sig i Danmark ved indgivelsen af ansøgningen. Dette gør sig gældende for ansøgning om asyl efter § 7, stk. 1-3, og ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1. Det er tilsvarende en betingelse for indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 2 (udsendelseshindrede) og stk. 3 (uledsagede mindreårige), at ansøgeren opholder sig i Danmark. Det bemærkes i den forbindelse, at opholdstilladelse efter § 9 b, stk. 1, 9 c, stk. 2 og stk. 3, kun kan meddeles til udlændinge, der har indgivet en ansøgning om asyl i Danmark.

Udlændingelovens regler om meddelelse af asyl fremgår af udlændingelovens § 7.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 1, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold til en udlænding, hvis udlændingen vurderes at være omfattet af FN's flygtningekonvention af 28. juli 1951.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 2, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold til en udlænding, hvis det vurderes, at udlændingen ved en tilbagevenden til sit hjemland risikerer dødsstraf eller at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 3, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold i tilfælde omfattet af stk. 2, hvor risikoen for dødsstraf eller for at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf har baggrund i en særlig alvorlig situation i hjemlandet præget af vilkårlig voldsudøvelse og overgreb på civile.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 4, kan opholdstilladelse efter stk. 1-3 nægtes, hvis udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land, eller hvis udlændingen har nær tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse. Afgørelse efter 1. pkt. kan træffes, uanset om udlændingen er omfattet af stk. 1-3.

En ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, skal som nævnt indgives i Danmark, jf. forudsætningsvis udlændingelovens § 7 og udlændingebekendtgørelsens § 20, stk. 1. Det er efter de gældende regler således ikke muligt at indgive en ansøgning om asyl, hvis man ikke opholder sig i Danmark på ansøgningstidspunktet.

En ansøgning betragtes som indgivet, såfremt en udlænding på nogen måde giver udtryk for at være i risiko for forfølgelse eller overgreb omfattet af udlændingelovens § 7 ved tilbagevenden til sit hjemland eller tidligere opholdsland. Ønsket om at søge beskyttelse (asyl) behøver ikke at blive udtrykt på en bestemt måde. Det er alene afgørende, at udlændingen giver udtryk for frygt for, hvad der kan ske ved en tilbagevenden til hjemlandet eller tidligere opholdsland.

2.1.13.1.2. Den indledende og efterfølgende asylregistrering

Når en udlænding indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), bliver den pågældende ansøger registreret med navn, fødselsdata og nationalitet på baggrund af oplysninger fra ansøgeren eller data, som fremgår af dokumenter vedrørende ansøgeren. I forbindelse her-

med bliver ansøgerens fingeraftryk og personfotografi optaget og registreret, jf. udlændingelovens §§ 40 a og 40 b, ligesom der foretages en sammenligning af ansøgerens fingeraftryk med fingeraftryk i det centrale Eurodac-system (den såkaldte Eurodac-høring) og VIS (Visuminformationssystemet). Som omtalt nedenfor er det efter aftale mellem Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet politiet, der indtil videre varetager den indledende asylregistrering.

Optagelse af fingeraftryk og den efterfølgende videregivelse til Eurodac sker via særligt teknisk udstyr og foretages som nævnt af politiet, der er særlig udpeget myndighed. I forbindelse med søgninger og registreringer i Eurodac foretager politiet også en manuel verifikation.

I henhold til Eurodac-forordningen er Danmark internationalt forpligtet til omgående at optage fingeraftryk af udlændinge, der ansøger om asyl i Danmark, og videregive oplysninger til det centrale Eurodac-system. Det fremgår således af Eurodac-forordningens artikel 9, at medlemsstaterne omgående optager fingeraftryk af samtlige fingre af alle ansøgere om international beskyttelse, der er fyldt 14 år, og snarest muligt og senest 72 timer efter, at vedkommendes ansøgning om international beskyttelse som defineret i artikel 20, stk. 2, i Dublin-forordningen er indgivet, videregiver disse sammen med de i artikel 11, litra b)-g), i nærværende forordning omhandlede oplysninger til det centrale system.

Eurodac-forordningen har til formål at give medlemsstaterne bedre mulighed for at identificere en udlænding, der har indgivet en ansøgning om asyl, og dermed lette fastsættelsen af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af ansøgningen efter Dublinforordningen. Der henvises for så vidt angår Dublinforordningen til afsnit 2.1.14.1.3 nedenfor.

Når den indledende registrering mv. er tilendebragt, foretager Udlændingestyrelsen den såkaldte efterfølgende asylregistrering, hvor styrelsen bl.a. optager biometri (fingeraftryk og personfotografi) til brug for udstedelse af evt. opholdskort og opretter et person-id, som er det, udlændingemyndighederne anvender ved identifikation af bl.a. asylansøgere i sagsbehandlingsøjemed.

Ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, blev ressortansvaret for en række sagsområder bl.a. omfordelt mellem justitsministeren og udlændinge- og integrationsministeren.

Det blev herunder besluttet, at ressortansvaret for registrering af asylansøgere skulle overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren pr. 16. september 2019.

Hensigten med ressortdelingen var, at udlændingemyndighederne fremover skulle varetage opgaven vedrørende registrering af asylansøgere, herunder registrering, søgning i relevante databaser samt optagelse af foto og fingeraftryk med henblik på identifikation mm. Politiet ville skulle bistå, hvis der var behov for at anvende magt eller i øvrigt behov for tvangsindgreb i forbindelse med asylregistreringen.

Det indgik i ressortdelingsaftalen, at opgaven med at registrere asylansøgere skulle overdrages den 1. august 2020, dog således at den indledende registrering af asylansøgere, der blev varetaget af politikredsene, først skulle overdrages den 1. januar 2021. Endvidere indgik det i ressortdelingsaftalen, at Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet frem mod den 1. januar 2021 i fællesskab skulle afdække en fremtidig løsningsmodel for de situationer, hvor politiet antræffer en udlænding, der ansøger om international beskyttelse (asyl), rundt om i landet. Løsningsmodellen skulle træde i kraft den 1. januar 2021, medmindre andet blev aftalt.

Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet er senest blevet enige om, at den ordning, hvorefter politiet varetager den indledende asylregistrering i hele landet, herunder i Center Sandholm, skal fortsætte uændret efter 1. januar 2021 og indtil videre.

Det er udlændingemyndighederne, der efter ressortoverdragelsen har det retlige ansvar for, at der foretages en fuld asylregistrering af de udlændinge, der ansøger om international beskyttelse (asyl) i Danmark. Det retlige ansvar er overtaget uafhængigt af, hvornår den faktiske overtagelse af opgaven med asylregistreringen måtte ske, ligesom det retlige ansvar overtaget uafhængigt af, at politiet efter den 1. januar 2021 fortsat bistår udlændingemyndighederne.

2.1.13.1.3. Udlændingestyrelsens indledende asylsagsbehandling

Når en udlænding påberåber sig at være omfattet af udlændingelovens § 7 (asyl), træffer Udlændingestyrelsen snarest muligt afgørelse om afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a eller kapitel 5 b eller om afvisning efter § 28, stk. 1, nr. 1, 2, 6 eller 7, eller § 28, stk. 2 eller 3, jf. stk. 1, nr. 1, 2, 6 eller 7, eller udvisning efter § 25, nr. 2, eller § 25 b og i givet fald udsendelse, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 1, 1. pkt. Dette gælder tilsvarende for udlændinge, der opholder sig i Danmark uden

opholdstilladelse, og som har søgt asyl i en anden medlemsstat uden at have opnået international beskyttelse.

Det betyder, at når asylregistreringen er afsluttet, påbegyndes den indledende asylfase, hvor Udlændingestyrelsen skal beslutte, om asylansøgningen skal realitetsbehandles i Danmark. Der vil i denne forbindelse skulle tages stilling til, hvorvidt ansøgeren efter udlændingelovens kapitel 5 a skal overføres til et andet land i medfør af Dublinforordningen.

Efter udlændingelovens § 29 a, stk. 1, i kapitel 5 a kan en udlænding overføres til en anden medlemsstat efter reglerne i Dublinforordningen eller efter en overenskomst eller et hertil svarende arrangement, som Danmark har indgået med et eller flere lande i tilslutning til Dublinforordningen.

Efter udlændingelovens § 29 b i kapitel 5 b kan Udlændingestyrelsen endvidere afvise en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, såfremt udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet Dublinland. En afgørelse om afvisning efter udlændingelovens kapitel 5 b vil ligeledes kunne træffes efter, at der er truffet afgørelse om realitetsbehandling af asylansøgningen i Danmark.

Ved Dublinforordningen forstås Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013, som fastsætter kriterierne og proceduren til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af ansøgninger om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne. Formålet med forordningen er bl.a. at sikre, at en asylansøgning kun behandles én gang og kun af den medlemsstat, der er ansvarlig herfor.

Den ansvarlige medlemsstat vil efter reglerne i Dublinforordningens artikel 18 være forpligtet til at overtage eller tilbagesende en asylansøger og være ansvarlig for at behandle eller afslutte behandlingen af asylansøgningen.

Efter Dublinforordningens § 17, stk. 1, kan en medlemsstat imidlertid beslutte at behandle en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs, selv om behandlingen af ansøgningen ikke påhviler den pågældende medlemsstat efter kriterierne i forordningen. I sager vedrørende asylansøgere, herunder frihedsberøvede asylansøgere, foretager Udlændingestyrelsen en vurdering af, hvorvidt det i den konkrete sag vil være mere hensigtsmæssigt at behandle asylsagen i Danmark i stedet for at anmode en anden medlemsstat om at overtage behandlingen. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis asylsagen kan behandles efter den

særlige ÅG-procedure (åbenbart grundløs) eller den særlige ÅGH-procedure (åbenbart grundløs haste), eller hvis mindstetiden for udlændingens reststraf umuliggør, at den pågældende vil kunne blive overført til en anden medlemsstat efter Dublinforordningen som følge af de gældende frister herfor.

Det bemærkes, at efter Dublinforordningens artikel 21 skal en medlemsstat, der ønsker at anmode en anden medlemsstat om overtagelse, snarest muligt og under alle omstændigheder inden for en frist på tre måneder efter, at asylansøgningen er indgivet, anmode denne anden medlemsstat om at overtage ansøgeren. I tilfælde af et hit med data registreret i Eurodac, skal anmodningen sendes senest to måneder efter modtagelsen af hittet.

I den indledende asylfase vil ansøgeren i de fleste tilfælde og kort tid efter ansøgningens indgivelse blive indkaldt til en første samtale med Udlændingestyrelsen (oplysnings- og motivsamtale), hvor formålet med samtalen oftest bl.a. er at fastlægge ansøgerens identitet, rejserute og asylmotiv.

Forpligtelsen til at afholde en oplysnings- og motivsamtale følger af udlændingelovens § 48 e, stk. 3. Derudover følger det af artikel 4 i Dublin-forordningen, at der som udgangspunkt skal afholdes en personlig samtale med ansøgeren.

Afvisninger og overførsler efter udlændingelovens kapitel 5 a og 5 b må kun finde sted til et land, der har tiltrådt og faktisk respekterer flygtningekonventionen af 28. juli 1951, hvor der er adgang til en forsvarlig asylprocedure, og hvor udlændingen ikke vil være i risiko for dødsstraf eller for at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf eller videresendelse til et land, hvor en sådan risiko består, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 1, 3. og 4. pkt. En afgørelse om afvisning eller overførsel til en anden medlemsstat efter udlændingelovens kapitel 5 a og 5 b kan påklages til Flygtningenævnet i medfør af § 53 a, stk. 1, nr. 1. I henhold til udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. og 5. pkt., har en udlænding, der har påklaget en afgørelse efter udlændingelovens kapitel 5 a ret til at opholde sig i Danmark, indtil Flygtningenævnet har behandlet klagen.

I den indledende asylfase har udlændingen ikke et formelt opholdsgrundlag i Danmark. Udlændingen kan dog i denne periode ikke udsendes af Danmark, idet dette vil kunne være i strid med forbuddet mod refoulement, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 1, 3. og 4. pkt.

2.1.13.1.4. Udlændingestyrelsens realitetsbehandling

Såfremt Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om undladelse af afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, har udlændingen ret til at få sin ansøgning om asyl realitetsbehandlet i Danmark, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 2. Udlændingen vil under sagens behandling have ret til at opholde sig i Danmark (processuelt ophold) efter udlændingelovens § 33 a, stk. 1.

Når Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under sagens behandling, registrerer Udlændingestyrelsen udlændingen som asylansøger, jf. udlændingelovens § 48 e, stk. 2.

Udlændingestyrelsen vil efter afgørelsen om realitetsbehandling af ansøgningen i Danmark dog fortsat have mulighed for at afvise ansøgningen efter udlændingelovens kapitel 5 b. Dernæst påbegyndes vurderingen af asylansøgningen, og asylsagen realitetsbehandles enten i den såkaldte normalprocedure eller i åbenbart grundløs- eller i åbenbart grundløs haste-proceduren efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 og 2.

Det følger af udlændingelovens § 48 a, stk. 3, 1. pkt., at hvis Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om undladelse af afvisning, udvisning eller overførsel og i givet fald udsendelse, skal asylansøgeren gøres bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp med henblik på rådgivning. Udlændinge- og integrationsministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om, at asylansøgere, der opholder sig i Danmark, allerede forud for Udlændingestyrelsens afgørelse skal gøres bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 3, 2. pkt.

Asylansøgere har herefter ret til at blive i landet under asylsagens behandling, jf. udlændingelovens § 33 a, stk. 1. De kan ikke udsendes under det processuelle ophold og har som udgangspunkt ret til indkvartering og forsørgelse af Udlændingestyrelsen, indtil de meddeles opholdstilladelse, udrejser eller udsendes af Danmark, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1, jf. dog stk. 3 og 4.

Udlændingestyrelsen afholder efter oplysnings- og motivsamtalen som udgangspunkt minimum én uddybende asylsamtale med udlændingen, medmindre sagen er tilstrækkelig oplyst til, at der kan træffes afgørelse i sagen på baggrund af oplysningerne afgivet under oplysnings- og motivsamtalen. Det kan endvidere ikke afvises, at styrelsen vil skulle afholde yderligere samtaler med henblik på tilstrækkelig oplysning af sagen.

I dag afholdes samtlige samtaler, herunder oplysnings- og motivsamtaler samt de uddybende asylsamtaler, som udgangspunkt ved fysisk tilstedeværelse af en repræsentant fra Udlændingestyrelsen, ansøgeren og en tolk (medmindre ansøgeren taler et tilstrækkeligt dansk til, at behandlingen kan foregå på dansk). Efter forvaltningslovens § 8, stk. 1, 1. pkt., kan en asylansøger i øvrigt på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. Ansøgeren vil dog ikke kunne lade sig repræsentere af andre og ikke selv møde op til samtalen.

I tilfælde af, at en ansøger er frihedsberøvet, gennemføres samtalen ved, at en repræsentant for Udlændingestyrelsen og en tolk møder op i fængslet eller arresten, hvor ansøgeren er frihedsberøvet.

Såfremt det vurderes hensigtsmæssigt vil kortere samtaler med Udlændingestyrelsen kunne foregå via telekommunikation med billede. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor formålet med samtalen alene er at partshøre ansøgeren om resultatet på en sprogtest, ægthedsvurdering af fremlagte eller beslaglagte dokumenter el.lign.

2.1.13.1.5. Flygtningenævnets asylsagsbehandling

Flygtningenævnet er et uafhængigt, domstolslignende organ med en landsdommer eller højesteretsdommer som formand og dommere som næstformænd, jf. udlændingelovens § 53, stk. 1 og 2. Flygtningenævnets sammensætning og virke er reguleret i udlændingelovens § 53, som ikke indeholder nogen regler om, hvor nævnet geografisk skal foretage sin sagsbehandling.

Afgørelser om asyl træffes af Udlændingestyrelsen i 1. instans. Såfremt udlændingestyrelsen træffer afgørelse om afslag på asyl til en udlænding, der opholder sig her i landet, påklages afgørelsen automatisk til Flygtningenævnet, medmindre asylsagen behandles i åbenbart grundløs-proceduren efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1. For udlændinge, der er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, vil afgørelsen dog først blive automatiske påklaget, hvis udlændingen ikke frafalder sin klage inden 14 dage fra afgørelsen er kommet pågældende til kundskab, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt.

En klage over afslag på asyl har opsættende virkning efter udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., og udlændingen har således ret til at blive i Danmark, indtil Flygtningenævnet har truffet endelig afgørelse i sagen.

Efter åbenbart grundløs-proceduren i henhold til udlændingelovens § 53 b, stk. 1, kan Udlændingestyrelsen efter forelæggelse for Dansk Flygtningehjælp bestemme, at afgørelsen i en sag om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 ikke kan indbringes for Flygtningenævnet, når ansøgningen må anses for åbenbart grundløs. I forbindelse med Udlændingestyrelsens forelæggelse af sagen for Dansk Flygtningehjælp vil ansøgeren have mulighed for en samtale med Dansk Flygtningehjælp.

Flygtningenævnets møder er som udgangspunkt mundtlige, jf. udlændingelovens § 56, stk. 2.

Flygtningenævnet kan om fornødent beskikke en advokat for udlændingen, medmindre denne selv har antaget en sådan, jf. udlændingelovens § 55, stk. 1. I praksis beskikker Flygtningenævnet en advokat for ansøgeren i alle sager, der behandles på mundtligt nævnsmøde. Såfremt det ikke ud fra hensynet til sagens fremme kan anses for forsvarligt, at den advokat, som udlændingen ønsker beskikket, medvirker, kan Flygtningenævnet nægte at beskikke den pågældende som advokat for udlændingen, jf. udlændingelovens § 55, stk. 2, 1. pkt. Det kan eksempelvis være i tilfælde, hvor advokaten, som udlændingen ønsker beskikket, først har mulighed for at deltage i et nævnsmøde måneder efter, at sagen er klar til nævnsbehandling. Ønsker udlændingen i stedet en anden advokat beskikket, skal Flygtningenævnet beskikke den pågældende, medmindre beskikkelse kan nægtes efter udlændingelovens § 55, stk. 2, 1. pkt., jf. 2. pkt. Det forudsættes, at der forud for nævnsmødet afholdes et møde mellem ansøgeren og den advokat, ansøgeren har fået beskikket, med eventuel deltagelse af en tolk. Hvis asylansøgeren er frihedsberøvet, bliver den pågældende transporteret af politiet eller kriminalforsorgen fra fængslet eller arresthuset til mødet i Flygtningenævnet. Politiet eller kriminalforsorgen vil i tilfælde, hvor det af sikkerhedsmæssige årsager vurderes nødvendigt, være til stede under nævnets behandling af sagen.

2.1.13.1.6. Afgørelser om udsendelse i henhold til udlændingelovens § 49 a og forbuddet mod refoulement

Det fremgår af udlændingelovens § 26 c, at en afgørelse om udvisning medfører, at udlændingens ret til ophold bortfalder. Det betyder, at en udlænding, som på tidspunktet for afgørelsen om udvisning, havde en tidsbegrænset eller tidsubegrænset opholdstilladelse her i landet, mister sin opholdstilladelse uanset sit tidligere opholdsgrundlag.

Efter udlændingelovens § 49 a skal Udlændingestyrelsen forud for Hjemrejsestyrelsens udsendelse af en udlænding, der har haft opholdstilladelse efter

udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1, eller 2 (kvoteflygtninge), og som er udvist ved dom, træffe afgørelse om, hvorvidt udlændingen kan udsendes, jf. udlændingelovens § 31, medmindre udlændingen samtykker i udsendelsen.

Udlændingelovens § 31 indeholder det såkaldte refoulementsforbud, dvs. forbuddet mod at udsende eller udvise en udlænding til et land, hvor udlændingen risikerer dødsstraf eller overgreb omfattet af § 31, stk. 1, eller forfølgelse omfattet af § 31, stk. 2, eller hvor udlændingen ikke er beskyttet mod videresendelse til et sådant land

Refoulementsforbuddet i § 31, stk. 1 og 2, afspejler Danmarks internationale forpligtelser efter henholdsvis EMRK artikel 3 og flygtningekonventionens artikel 33, stk. 1.

Efter EMRK artikel 3 må ingen underkastes tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Beskyttelsen i artikel 3 er absolut og har eksteritorial virkning, hvilket bl.a. indebærer, at Danmark ikke kan udsende en person til et land, hvis der er en konkret og individuel risiko for, at den pågældende herved vil blive udsat for forhold omfattet af artikel 3. I henhold til artikel 13 om adgang til effektive retsmidler indeholder konventionen i øvrigt en forpligtelse for staten til at foretage en uafhængig og indgående prøvelse af en påstand om, at en udvisning, udsendelse eller udlevering vil være i strid med forbuddet mod tortur.

Efter flygtningekonventionens artikel 33, stk. 1, må en flygtning ikke udvises eller afvises til områder, hvor vedkommende risikerer forfølgelse omfattet af flygtningekonventionen eller derfra udsendes til et land, hvor det er tilfældet. Dette gælder dog ikke, hvis flygtningen med rimelig grund må anses for en fare for statens sikkerhed eller efter en endelig dom for en særlig farlig forbrydelse må betragtes som en fare for samfundet.

Hvis udlændingen, der har haft opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, ikke samtykker i en udsendelse, påhviler det Hjemrejsestyrelsen af egen drift at forelægge sagen for Udlændingestyrelsen. Styrelsen vil i forbindelse med sagens behandling afholde en samtale med udlændingen (en såkaldt § 31-samtale) med henblik på en vurdering af, hvorvidt en udsendelse vil være i strid med udlændingelovens § 31, stk. 1 eller 2.

Udlændingen vil under § 31-samtalen blive spurgt ind til sit oprindelige asylmotiv og eventuelle nye asylmotiver, der ikke tidligere er taget stilling til, f.eks. fordi de er opstået efter den oprindelige opholdstilladelse blev

meddelt. Udlændingen vil i øvrigt blive spurgt ind til sine personlige forhold, herunder sin tilknytning til Danmark.

Såfremt det vurderes nødvendigt af hensyn til sagens oplysning, vil Udlændingestyrelsen kunne indkalde udlændingen til yderligere samtaler.

Efter § 49 a skal en afgørelse om, at udlændingen ikke kan udsendes, tillige indeholde en afgørelse om meddelelse eller nægtelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7. Hvis refoulementsforbuddet er til hinder for udsendelsen af en udlænding, skal der foretages en vurdering af, hvorvidt udlændingen kan meddeles opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, eller om vedkommende er udelukket fra at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 10.

Det bemærkes herved, at efter udlændingelovens § 10, stk. 3, kan en udlænding, som har indrejseforbud, jf. § 32, stk. 1, i forbindelse med udvisning efter §§ 22-24 eller § 25, ikke gives opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, medmindre særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor.

Udlændingestyrelsens afgørelse om, at udlændingelovens § 31 ikke er til hinder for en udsendelse, anses automatisk for påklaget til Flygtningenævnet, og klagen har opsættende virkning, jf. § 53 a, stk. 2.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, skal en udlænding udvises efter udlændingelovens §§ 22-24 og § 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Hvis der imidlertid er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. § 26, og udvisningen efter § 49 ikke er iværksat, kan den pågældende begære spørgsmålet om udvisningens ophævelse indbragt for retten ved anklagemyndighedens foranstaltning, jf. udlændingelovens § 50, stk. 1.

I sager, hvor der er rejst spørgsmål om eventuel ophævelse af udvisning efter udlændingelovens § 50, vil Flygtningenævnets behandling af spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende kan udsendes, jf. § 31, jf. § 49 a, som udgangspunkt afvente rettens stillingtagen til, hvorvidt udvisningen opretholdes.

Udlændingestyrelsens og Flygtningenævnets behandling af sager efter § 49 a svarer i vid udstrækning til behandlingen af almindelige spontansager, hvorfor der i øvrigt henvises til afsnit 2.1.13.1.4 og 2.1.13.1.5.

2.1.13.1.7. Adgang til at søge humanitær opholdstilladelse

Efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, der uden for de i § 7, stk. 1 og 2, nævnte tilfælde befinder sig i en sådan situation, at væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for at imødekomme ansøgningen. Humanitær opholdstilladelse efter § 9 b, stk. 1, gives efter praksis f.eks. til personer, der lider af meget alvorlige fysisk eller psykisk sygdom, som ansøgeren ikke kan modtage behandling for i sit hjemland.

Humanitær opholdstilladelse gives kun helt undtagelsesvis og kun efter en konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag. Afgørelserne træffes af udlændinge- og integrationsministeren, jf. udlændingelovens § 46, stk. 4. Der er ikke administrativ klageadgang for udlændinge- og integrationsministerens afgørelser om humanitær opholdstilladelse.

En ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter § 9 b, stk. 1, kan kun indgives af en udlænding, der opholder sig i Danmark og er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, jf. § 9 b, stk. 2. En udlænding vil således først kunne indgive ansøgning om humanitær opholdstilladelse, når den pågældende har indgivet ansøgning om asyl, og Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at ansøgningen skal realitetsbehandles i Danmark. En udlænding, der har fået inddraget eller nægtet forlængelse af en opholdstilladelse efter § 7 (asyl), eller hvis asylopholdstilladelse er bortfaldet, vil ikke have adgang til at ansøge om humanitær opholdstilladelse.

Det er efter de gældende regler således ikke muligt at indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, hvis man ikke opholder sig i Danmark på ansøgningstidspunktet.

Afgørelser om humanitær opholdstilladelse træffes bl.a. på baggrund af den dokumentation, der er vedlagt ansøgningen, eller som indsendes under sagsbehandlingen om ansøgerens personlige og helbredsmæssige forhold. Det følger således af udlændingelovens § 9 b, stk. 3, at en humanitær opholdstilladelse er betinget af, at udlændingen selv fremlægger nødvendig dokumentation for sine helbredsmæssige forhold. En ansøger om humanitær opholdstilladelse indkaldes således ikke til samtale med Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Ved behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 9 b, stk. 1, kan Udlændinge- og Integrationsministeriet uden ansøgerens samtykke indhente de akter, der er indgået i sagen om opholdstilladelse til ansøgeren efter § 7, fra Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet samt indhente

helbredsoplysninger om ansøgeren fra indkvarteringsoperatøren og Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 9 b, stk. 2, 2. pkt.

Det følger af udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., at en udlænding, som har indrejseforbud, jf. § 32, stk. 1, nr. 1 og 5, ikke kan gives opholdstilladelse efter bl.a. § 9 b, medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor, dog tidligst 2 år efter udrejsen. Kravet om, at der skal være forløbet 2 år fra udrejsen, gælder dog ikke for en udlænding, som ikke er statsborger i et af de lande, der er nævnt i § 2, stk. 1 (tredjelandstatsborger), og som er udvist efter § 25 b eller er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, jf. § 10, stk. 4, 2. pkt.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., betyder, at udlændinge, som har et indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, er udelukket fra at blive meddelt bl.a. humanitær opholdstilladelse, medmindre vedkommende er omfattet af undtagelserne i 2. pkt. En udlænding, som har et indrejseforbud på baggrund af en udvisningsdom, vil på denne baggrund ikke kunne meddeles humanitær opholdstilladelse, hvis udlændinge ikke har været udrejst i to år.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vil i sager, hvor der meddeles afslag på humanitær opholdstilladelse under henvisning til udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., og hvor udlændingen fortsat opholder sig i Danmark, vejlede udlændingen om, at udlændingen i medfør af udlændingelovens § 50 har mulighed for at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for domstolene, hvis der er indtrådt væsentlige ændringer i den pågældendes forhold, jf. udlændingelovens § 26. Der kan om udlændingelovens § 50 i øvrigt henvises til afsnit 2.1.14.1.6.

Hvis retten dernæst ophæver udvisningen, vil udlændingen kunne meddeles humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, hvis den pågældende i øvrigt opfylder betingelser herfor.

Såfremt ansøgeren ikke ønsker at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten, eller retten ikke finder anledning til at ophæve udvisningen, jf. udlændingelovens § 50, vil Udlændinge- og Integrationsministeriet vurdere, om den pågældende vil være i en situation, hvor det vil stride mod artikel 3 i EMRK at udsende den pågældende, og i så fald henvise den pågældende til tålt ophold, indtil vedkommende kan udsendes af landet.

2.1.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

For udlændinge uden et lovligt opholdsgrundlag i Danmark skal de fleste typer af opholdstilladelser som udgangspunkt indgives uden for landet, og

det er således ikke en forudsætning for behandlingen af en ansøgning, at ansøgeren opholder sig i Danmark. Ansøgning om asyl efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, og humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, kan derimod kun indgives af udlændinge, der opholder sig i Danmark.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der i udlændingeloven bør tilvejebringes grundlag for, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf på en dansk fængselsplads i Kosovo, vil kunne indgive en ansøgning om opholdstilladelse efter reglerne om asyl og humanitær opholdstilladelse i Danmark under samme betingelser, som gælder for udviste udlændinge, der afsoner i Danmark.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der som en konsekvens heraf bør indføres et tilstrækkeligt grundlag, der gør det muligt for udlændingemyndighederne at behandle en ansøgning om asyl efter udlændingelovens § 7, der indgives af en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdeleslovens § 1 a, stk. 2. Det bemærkes i tilknytning hertil, at asylsager som det klare udgangspunkt afgøres på baggrund af ansøgerens mundtligt forklaring over for udlændingemyndighederne.

Det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændingemyndighedernes behandling af asylsager vedrørende udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vil skulle gennemføres efter en procedure, der svarer til den almindelige asylprocedure, der anvendes i forhold udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Danmark. Den almindelige asylprocedure indebærer navnlig, at Udlændingestyrelsens og Flygtningenævnets behandling af asylsager som udgangspunkt gennemføres på mundtlige møder med fysisk tilstedeværelse af ansøgeren. Der kan herom henvises til afsnit 2.1.13.1.4. og 2.1.13.1.5.

Det bemærkes i denne forbindelse, at det i asylsager har betydning, at myndighederne kan foretage en vurdering af ansøgerens troværdighed, og at det efter ministeriets vurdering vil kunne være vanskeligt at foretage en vurdering af troværdigheden via telekommunikation eller lignende kommunikationsmiddel. I tilfælde, hvor der er tvivl om ansøgerens troværdighed, vil tvivlen skulle komme ansøgeren til gode.

Anvendelse af telekommunikation eller lignende kommunikationsmiddel vil således kunne medføre, at myndighederne ikke vil opnå det fornødne grundlag til at fastslå, om den pågældende udlænding er berettiget til beskyttelse, hvorfor der vil skulle meddeles opholdstilladelse til asylansøgere

i situationer, hvor en anvendelse af den almindelige procedure ville have ført til meddelelse af afslag på ansøgningen. Tilsvarende vil flere udlændinge – uanset at de måtte være udelukket fra at få opholdstilladelse som følge af f.eks. alvorlig kriminalitet – kunne anses for at være i risiko for forfølgelse eller overgreb omfattet af refoulementsforbuddet i udlændingelovens § 31, stk. 1 og 2, hvilket vil medføre flere udlændinge på tålt ophold.

Det er dog samtidig Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at kortere samtaler, som Udlændingestyrelsen vil skulle afholde med de pågældende, vil kunne foregå via telekommunikation med billede. Dette kan f.eks. være i tilfælde, hvor formålet med samtalen alene er at partshøre ansøgeren om resultatet på en sprogtest, ægthedsvurdering af fremlagte eller beslaglagte dokumenter el.lign.

For så vidt angår ansøgerens muligheder for at afholde møder med Dansk Flygtningehjælp eller sin advokat, såfremt pågældende har antaget en sådan, er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der som udgangspunkt skal være samme adgang til at afholde fysiske møder med ansøgeren, som hvis ansøgeren afsonede i et dansk fængsel. Det er dog samtidig ministeriets vurdering, at disse samtaler i vidt omfang vil kunne foregå via telefonmøde eller telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsform.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at en ordning, hvorefter Udlændingestyrelsen vil skulle afholde fysiske møder med asylansøgeren, forudsætter, at styrelsen vil være til stede i Kosovo i form af personale, som i relevant omfang rejser til Kosovo eller er fast udstationeret i Kosovo. Det bemærkes herved, at det ud fra formålet med afsoningsordningen ikke vurderes hensigtsmæssigt, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vil skulle overføres tilbage til Danmark alene på den baggrund, at den pågældende indgiver en ansøgning om asyl. Det bemærkes endvidere, at Udlændingestyrelsens realitetsbehandling af en ansøgning om asyl som udgangspunkt indebærer afholdelse af flere samtaler med ansøgeren, hvilket afhængigt af sagens kompleksitet vil kunne indebære, at den pågældende i en længere periode vil skulle opholde sig i Danmark og derved vil optage en fængselsplads i et dansk fængsel.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har overvejet, hvorvidt Flygtninge-nævnets mundtlige nævnsmøder vil kunne afholdes i udlandet. Det bemærkes herved, at Flygtninge-nævnet er et uafhængigt domstolslignende organ, der udøver myndighed i Danmark, og at Flygtninge-nævnet efter udlændingelovens § 56, stk. 9, selv fastsætter sin forretningsorden. Det betyder, at

Flygtningenævnet bl.a. selv fastsætter, hvordan og hvornår afviklingen af konkrete sager skal foregå.

Endvidere vil en ordning, hvorefter Flygtningenævnets behandling foretages i udlandet giver anledning til bl.a. en række praktiske problemstillinger. Ved Flygtningenævnets mundtlige behandling af en sag medvirker nævnets formand eller en næstformand, som er dommere, og yderligere to af Flygtningenævnets medlemmer, der henholdsvis er udpeget af advokatrådet og af Udlændinge- og Integrationsministeriet. Flygtningenævnet bistås på mødet af en medarbejder fra Flygtningenævnets Sekretariat. Desuden indkaldes ansøgeren og den pågældendes beskikkede advokat samt en repræsentant for Udlændingestyrelsen. Der vil således kunne være væsentlige udfordringer i forhold til at beramme de enkelte nævnsmøder, idet en række personer, der ikke har arbejde i relation til Flygtningenævnet som hovedbeskæftigelse, alle skal rejse til Kosovo samtidig, hvilket vil kunne give anledning til forlænget sagsbehandlingstid. Hertil kommer, at det som følge af ressourceforbruget vil have betydelige konsekvenser, såfremt nævnsmødet kort tid forud for afviklingen må udsættes f.eks. på baggrund af sygdom hos nævnsmødets aktører, herunder ansøgeren.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at de principielle såvel som de praktiske overvejelser taler for, at Flygtningenævnets sagsbehandling foretages i henhold til den gældende procedure, hvorefter Flygtningenævnets mundtlige nævnsmøder afvikles i Danmark. Det er dog samtidig ministeriets opfattelse, at der bør tilvejebringes mulighed for, at Flygtningenævnets behandling af sager vedrørende udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, vil kunne foregå i udlandet, såfremt der skulle opstå behov herfor. Der er i denne forbindelse lagt vægt på, at det ikke kan afvises, at der ud fra en helhedsvurdering af ressourceforbruget og hensynet til en effektiv afvikling af sagerne i praksis vil opstå behov for, at Flygtningenævnets behandling af sagerne generelt eller i konkrete tilfælde foretages i udlandet. Dette kunne f.eks. være i tilfælde af, at det skulle vise sig vanskeligt at få de pågældende udlændinge bragt midlertidigt til Danmark inden for periode, der er hensigtsmæssig for sagens afvikling eller for en effektivering af en beslutning om udsendelse.

Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse er afgørende, at nævnsmødernes kan afvikles med fysisk tilstedeværelse af ansøgeren, uden at sagsbehandlingstiden bliver uforholdsmæssig lang, sammenholdt med sagsbehandlingstiden for lignende sager, hvor ansøgeren ikke afsoner i udlandet. Dertil kommer, at en

sådan ordning efter ministeriets opfattelse alene vil skulle regulere, hvor nævnsmøderne geografisk vil skulle afvikles og således ikke ændre på, at det derudover alene er Flygtningenævnet, der har kompetence til at tilrettelægge behandlingen af de enkelte sager.

2.1.13.3. Den foreslåede ordning

2.1.13.3.1. Indgivelse af ansøgning om asyl fra dansk fængselsplads i Kosovo

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 7 indsættes et nyt stykke, hvorefter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, vil finde anvendelse på en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens 1 a, stk. 2, vil kunne indgive en ansøgning om asyl og meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. En udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, vil som følge heraf desuden kunne nægtes opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, hvis udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land, eller hvis udlændingen har nær tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse, jf. udlændingelovens § 7, stk. 4.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, vil have samme adgang til at indgive en ansøgning om asyl, som en udlænding, der i en tilsvarende situation afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Danmark, og at ansøgningen vil have samme retsvirkning, som hvis den havde været indgivet under afsoning her i landet.

Myndighederne vil i overensstemmelse med de gældende regler skulle foretage den indledende asylregistrering efter udlændingelovens §§ 40 a og 40 b. På baggrund af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, er det udlændingemyndighederne, der har det retlige ansvar for, at der foretages fuld asylregistrering. Den indledende asylregistrering, herunder i forhold til optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter §§ 40 a, stk. 1, nr. 1 og 40 b, stk. 1, foretages dog i praksis fortsat af politiet efter aftale mellem justitsministeren og udlændinge- og integrationsministeren jf. afsnit 2.1.13.1.2.

Det forudsættes, at den indledende asylregistrering, herunder i forhold til optagelse af fingeraftryk og personfotografi, i praksis vil kunne foretages i Kosovo i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Det betyder, at der vil skulle tilvejebringes fornødne faciliteter og IT-udstyr med henblik på, at myndighederne i overensstemmelse med Eurodac-forordningen vil kunne optage fingeraftryk og videregive oplysningerne til det centrale Eurodac-system. Da politiet som udgangspunkt ikke vil være til stede i fængslet i Kosovo, vil der være mulighed for, at Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen vil kunne optage fingeraftryk og personfotografi af ansøgeren. Indtil der er fundet en varig IT-løsning i forhold til understøttelse af udlændingemyndighedernes asylregistrering, vil der dog være behov for, at informationerne sendes til politiet i Danmark med henblik på den videre registrering.

Uanset, at det efter ressortoverdragelsen er udlændingemyndighederne, der har det retlige ansvar for, at der foretages fuld asylregistrering, er det efter udlændingelovens § 46 navnlig Udlændingestyrelsen, der har kompetence til at træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1. For at sikre, at der i videst mulige omfang vil være personale til stede i Kosovo til at foretage den indledende asylregistrering, foreslås det, at der i udlændingeloven tilvejebringes hjemmel til, at Hjemrejsestyrelsen i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, vil kunne træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi. Det foreslås desuden, at optagelse af fingeraftryk og personfotografi i forbindelse med den indledende asylregistrering i relevant omfang vil kunne optages af kriminalforsorgen. Som det følger af de gældende regler for politiets optagelse af fingeraftryk og personfotografi, vil kriminalforsorgens optagelse af fingeraftryk skulle ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og indgrebet vil om nødvendigt kunne ske med den fornødne magtanvendelse.

Baggrunden for forslaget er, at der med henblik på bl.a. at overholde frister for optagelse af fingeraftryk efter Eurodac-forordningen vil kunne opstå behov for, at kriminalforsorgen vil kunne varetage opgaven med optagelse af fingeraftryk i det tilfælde, at udlændingemyndighederne ikke er til stede i fængslet. Det bemærkes, at det forudsættes, at kriminalforsorgen alene vil optage fingeraftryk og personfotografi efter den foreslåede bestemmelse, hvis det f.eks. af praktiske grunde ikke er muligt for udlændingemyndighederne at gøre dette. Det er således ikke hensigten med bestemmelsen, at kriminalforsorgen generelt skal varetage opgaven med optagelse af fingeraf-

tryk og personfotografi. Kriminalforsorgen vil efter den foreslåede bestemmelse generelt kunne bistå udlændingemyndighederne med fornøden magtanvendelse, hvis der undtagelsesvist skulle være et behov herfor i forbindelse med udlændingemyndighedernes optagelse af fingeraftryk og personfotografi. Det bemærkes i den forbindelse, at kriminalforsorgen allerede i dag efter retsplejelovens og straffuldbyrdelseslovens regler i visse tilfælde har kompetence til at optage fingeraftryk og personfotografi, herunder ved anvendelse af magt i fornødent omfang. Der kan om den foreslåede ordning for så vidt angår kriminalforsorgens magtanvendelse i øvrigt henvises til afsnit 2.1.9.

Efter den indledende asylregistrering påbegyndes den indledende asylfase, hvilket indebærer, at Udlændingestyrelsen i overensstemmelse med gældende regler snarest muligt vil skulle træffe afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, jf. udlændingelovens § 48 a, stk. 1. Der vil i denne forbindelse bl.a. skulle tages stilling til, hvorvidt ansøgeren efter udlændingelovens kapitel 5 a skal overføres til et andet land i medfør af Dublinforordningen. Det vil efter de gældende regler være Hjemrejsestyrelsen, der vil varetage opgaven i forhold til en eventuel overførsel af ansøgeren til en anden medlemsstat.

Såfremt Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om undladelse af afvisning eller overførsel, vil udlændingen have ret til at få realitetsbehandlet sin ansøgning om asyl. Det foreslås, at udlændingen, som det gælder for asylansøgere efter de gældende regler, under behandlingen af sagen vil have ret til at opholde sig i Danmark (processuelt ophold), uanset at vedkommende opholder sig i udlandet på tidspunktet for indgivelse af ansøgningen. Forslaget vil alene have betydning i det tilfælde, hvor en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, tilbageoverføres fra Kosovo til Danmark for herefter at blive løsladt.

Når Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen kan opholde sig i Danmark under sagens behandling, vil Udlændingestyrelsen skulle registrere udlændingen som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2. Det forudsættes med lovforslaget, at Udlændingestyrelsen vil træffe afgørelse efter § 48 e, stk. 2, uanset, at udlændingen afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2.

Efter ansøgeren er registreret efter § 48 e, stk. 2, vil Udlændingestyrelsen endelig skulle realitetsbehandle asylansøgningen, hvilket enten vil skulle ske i den såkaldte normalprocedure eller i åbenbart grundløs-proceduren ef-

ter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 eller 2. Det bemærkes, at asylansøgningen i denne forbindelse også vil kunne blive afvist, jf. udlændingelovens § 29 b. Det forudsættes, at Udlændingestyrelsens realitetsbehandling såvel som den indledende asylregistrering vil kunne foretages i Kosovo.

For så vidt angår udviste udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo, og som tidligere har haft opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1, eller 2, vil Udlændingestyrelsen efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 49 a forud for en udsendelse af udlændingen skulle træffe afgørelse om, hvorvidt udlændingen kan udsendes, jf. § 31, medmindre udlændingen samtykker i udsendelsen. En sådan afgørelse vil efter udlændingelovens § 49 a tillige skulle indeholde en afgørelse om meddelelse eller nægtelse af opholdstilladelse efter § 7.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke omfatter bestemmelser, der regulerer tilrettelæggelsen af Udlændingestyrelsens sagsbehandling, herunder i forhold til, hvor sagsbehandlingen vil skulle finde sted, såfremt udlændingen afsoner på en fængselsplads i udlandet. Det betyder, at Udlændingestyrelsen i praksis vil kunne foretage sagsbehandlingen af asyl- og § 49 a-sager i såvel Danmark som i Kosovo. Det bemærkes i den forbindelse, at det imidlertid med den foreslåede ordning tilsigtes, at asylregistreringen såvel som Udlændingestyrelsens samtaler i forbindelse med asylansøgninger eller sager, der behandles efter udlændingelovens § 49 a, vil skulle foregå i udlandet. Dette vil enten kunne gøres ved fast udstationering af personale eller ved et rejsehold, der i relevant omfang rejser til Kosovo for at afholde samtaler med de pågældende udlændinge og foretage anden relevant sagsbehandling. I overensstemmelse med gældende praksis vil kortere samtaler, som Udlændingestyrelsen vil skulle have med de pågældende, dog efter omstændighederne kunne foregå via telekommunikation med billede eller andet fyldestgørende kommunikationsmiddel. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor formålet med samtalen alene er at partshøre ansøgeren om resultatet på en sprogtest, ægthedsvurdering af fremlagte eller beslaglagte dokumenter el.lign. Det forudsættes herved, at der i Kosovo vil skulle tilvejebringes fornødne faciliteter til afholdelse af møder samt teknisk udstyr til fjernkommunikation.

Det bemærkes, at ansøgeren ligeledes vil skulle have mulighed for fysiske møder og fjernkommunikation med Dansk Flygtningehjælp eller sin advokat, såfremt pågældende har antaget en sådan. Det må dog forventes, at ansøgerens møder med Dansk Flygtningehjælp og sin advokat i betydeligt om-

fang vil kunne gennemføres via telefonmøde, telekommunikation med bilde eller lignende kommunikationsmiddel. For så vidt angår Dansk Flygtningehjælps rådgivning og retshjælp til asylansøgere henvises der i øvrigt til bemærkningerne nedenfor.

Lovforslaget ændrer i øvrigt ikke på betingelserne for at indgive ansøgning om asyl for så vidt angår udlændinge, der ikke afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2. Det betyder, at medmindre man afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, vil det som i dag udelukkende være muligt at indgive ansøgning om asyl, såfremt man opholder sig i Danmark.

Udlændinge, der i henhold til straffuldbyrdsloven, afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vil blive omfattet af de samme regler for indbringelse af klager til Flygtningenævnet, som gælder for andre udlændinge efter udlændingelovens § 53. Det betyder bl.a., at såfremt Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om afslag på asyl til en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, påklages afgørelsen automatisk til Flygtningenævnet, medmindre asylsagen behandles i åbenbart grundløs-proceduren efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1. Afgørelsen vil dog først blive automatiske påklaget, hvis udlændingen ikke frafalder sin klage inden 14 dage fra afgørelsen er kommet pågældende til kundskab, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt. En klage over afslag på asyl vil have opsættende virkning efter udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., og udlændingen vil således ikke kunne hjemsendes i henhold til udlændingestyrelsens afgørelse, før Flygtningenævnet har truffet endelig afgørelse i sagen, eller klagen er frafaldet.

Der foreslås som udgangspunkt ingen ændringer i forhold til den gældende procedure for Flygtningenævnets behandling af sager. En klage over Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på asyl eller en afgørelse om, at re-foulementsforbuddet i § 31, stk. 1 eller 2, ikke vil være til hinder for udsendelse af ansøgeren, vil således indebære, at ansøgeren i forbindelse med nævnets behandling som udgangspunkt vil skulle bringes midlertidigt til Danmark med henblik på at afvikle et nævnsmøde i henhold til bestemmelserne i Flygtningenævnets forretningsorden. Ansøgerens ophold i Danmark vil i denne forbindelse udelukkende være med henblik på nævnsbehandlingen, og det forudsættes således, at den pågældende efter nævnsmødet hurtigst muligt vil skulle tilbageoverføres til fængslet i Kosovo, hvor den pågældende afsoner sin fængselsstraf.

Det forudsættes således, at Flygtningenævnets såvel som Udlændingestyrelsens sagsbehandling vil skulle gennemføres efter den almindelige asylprocedure, der anvendes i forhold udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Danmark. Det betyder, at Udlændingestyrelsens og Flygtningenævnets behandling af asylsager som udgangspunkt gennemføres på mundtlige møder med fysisk tilstedeværelse af ansøgeren. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.13.1.4. og 2.1.13.1.5.

Det foreslås i imidlertid, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om, at Flygtningenævnets behandling af en klage over en afgørelse truffet over for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, foregår i udlandet.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte regler, hvorefter Flygtningenævnets mundtlige behandling af klager vedrørende udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, vil skulle foregå uden for Danmark.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at det ikke kan afvises, at der ud fra en helhedsvurdering af ressourceforbruget og hensynet til en effektiv afvikling af sagerne i praksis vil opstå behov for, at Flygtningenævnets behandling af sagerne generelt eller i konkrete tilfælde foretages i udlandet. Dette vil f.eks. kunne være i tilfælde af et stort antal sager, der skal behandles i Flygtningenævnet eller i tilfælde af, at det skulle vise sig vanskeligt, at få de pågældende udlændinge bragt midlertidigt til Danmark inden for en periode, der ikke er uhensigtsmæssig for sagernes afvikling eller for effektueringen af en afgørelse om udvisning.

I det omfang, det bliver relevant for behandlingen af sagerne at fastsætte regler om, at dette skal foregå uden for Danmark, vil Flygtningenævnets medlemmer, der er udpeget til at medvirke under sagens behandling, skulle rejse til Kosovo, hvor der vil blive stillet lokaler mv. til rådighed med henblik på afholdelsen af et nævnsmøde med ansøgeren. Det forudsættes herved, at nævnsmøde i udlandet vil kunne gennemføres efter samme procedure, som gælder for Flygtningenævnets mundtlige nævnsmøder i Danmark, med fysisk deltagelse af ansøgerens advokat, en tolk og en repræsentant for Udlændingestyrelsen.

Udlændinge- og Integrationsministeren vil efter bestemmelsen kunne fastsætte regler, hvorefter Flygtningenævnets behandling af alle sager, som ved-

rører udlændinge, der er afsoner en fængselsstraf eller forvaring efter straffuldbyrdelsesloven § 1 a, stk. 2, og som behandles på mundtlige nævnsmøder, som udgangspunkt vil skulle afvikles i Kosovo. Udlændinge- og Integrationsministeren vil herunder kunne fastsætte regler om, i hvilke tilfælde dette udgangspunkt vil kunne fraviges. Dette vil eksempelvis kunne være i tilfælde, hvor det af sikkerhedsmæssige årsager ikke vurderes forsvarligt at afvikle et nævnsmøde i Kosovo.

Der vil ligeledes efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler, hvorefter der i konkrete tilfælde vil skulle ske afvikling af det mundtlige nævnsmøde i udlandet, såfremt hensynet til sagens fremme afgørende taler for det. Der vil i forbindelse med vurderingen heraf skulle lægges vægt på, hvorvidt en behandling af sagen i Danmark i det konkrete tilfælde ikke vil være mulig eller væsentligt vil forsinke sagens afvikling.

Forslaget ændrer derudover ikke på, at det alene er Flygtningenævnet, der fastsætter, hvordan og hvornår afviklingen af konkrete sager skal foregå. Der vil således udelukkende kunne fastsættes regler om den geografiske placering af de mundtlige nævnsmøder, og det vil bl.a. fortsat være op til nævnet inden for udlændingelovens rammer at beslutte, hvorvidt den enkelte sag vil skulle behandles på skriftligt eller mundtligt grundlag.

For så vidt angår de sikkerhedsmæssige foranstaltninger på nævnsmøder såvel som under Udlændingestyrelsens samtaler med de indsatte, bemærkes det, at det er den danske institutionsleder og herunder kriminalforsorgen, der vil være ansvarlig for at opretholde orden og sikkerhed i fængslet.

Som beskrevet ovenfor vil det fortsat være udgangspunktet, at Flygtningenævnets behandling foregår i Danmark, og det er således udelukkende tiltænkt, at ministeren vil kunne fastsætte regler om Flygtningenævnets behandling af sager i udlandet, såfremt det ud fra en helhedsvurdering opstår behov for, at sager, der berammes til mundtlige nævnsmøder, behandles i Kosovo.

Det foreslås derudover, at der i udlændingeloven foretages enkelte ændringer, der vil medføre, at asylansøgere, der indgiver ansøgning om asyl under afsoningen af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, vil blive omfattet af de samme regler som asylansøgere, der i Danmark indgiver en ansøgning om asyl.

Der vil således gælde de samme regler, herunder for Udlændingestyrelsens pligt til at gøre ansøgeren bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp samt Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt.

Det bemærkes i den forbindelse, at Udlændingestyrelsen efter udlændingelovens § 42 a, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., ikke har forsørgelsesforpligtelse over for udlændinge, der afsoner straf eller i øvrigt er frihedsberøvet. Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse vil således først blive relevant, hvis udlændingen overføres tilbage til Danmark og ikke længere er frihedsberøvet.

Ændringerne skal ses i lyset af, at de relevante gældende regler forudsætter, at ansøgeren opholder sig Danmark.

Det forudsættes med den foreslåede ordning, at det vil være muligt for Dansk Flygtningehjælp, i forhold til varetagelsen af rådgivning og retshjælp til asylansøgere, i vidt omfang at afholde samtaler med ansøgerne via fjernkommunikation, f.eks. via telefonmøder eller telekommunikation med billede.

For så vidt angår sager, der behandles i åbenbart grundløs-proceduren efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 og 2, foreslås det på denne baggrund, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtale med ansøgeren afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel.

Det bemærkes i denne forbindelse, at det væsentligt, at åbenbart grundløs- og åbenbart grundløs haste-proceduren også i tilfælde, hvor ansøgeren er indsat i fængslet i Kosovo, kan anvendes så fleksibelt som muligt, hvorfor det er væsentligt, at der er et tilstrækkeligt grundlag for, at sagsbehandlingen vil kunne afvikles hurtigt.

Hensigten med bestemmelsen er således at tilvejebringe mulighed for, at samtalerne mellem Dansk Flygtningehjælp og ansøgeren praktisk kan gennemføres, uden det er nødvendigt, at ansøgeren transporteres til Danmark, eller en repræsentant fra Dansk Flygtningehjælp rejser til Kosovo.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler, hvorefter det vil være udgangspunktet, at Dansk Flygtningehjælps samtaler efter udlændingelovens § 53 b afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsform. Der vil ligeledes kunne fastsættes regler, hvorefter samtalerne i konkrete tilfælde afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel. Dette vil f.eks. kunne være af hensyn til sagens fremme.

Der vil endvidere efter bestemmelsen kunne fastsættes undtagelser til et udgangspunkt om, at samtalerne ikke afholdes fysisk. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, såfremt hensynet til vurderingen af ansøgerens troværdighed

afgørende taler for, at mødet afholdes fysisk, og mødet vil kunne gennemføres uden en uhensigtsmæssig forsinkelse af sagens afvikling.

Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt Dansk Flygtningehjælp finder, at en vurdering af ansøgerens troværdighed er af væsentlig betydning for sagen, og at der ikke er et tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte ansøgerens forklaring, vil Dansk Flygtningehjælp efter de gældende regler kunne nedlægge veto mod sagens fortsatte behandling i åbenbart grundløs-proceduren. Der vil således ved fastsættelse af regler efter den foreslåede bestemmelse skulle tages behørigt hensyn til balancen mellem hensynet til en effektiv fremme af sagerne og hensynet til Dansk Flygtningehjælps muligheder for at vurdere ansøgerens troværdighed.

2.1.13.3.2. Indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse fra dansk fængselsplads i Kosovo

Det foreslås, at udlændingelovens § 9 b, stk. 2, ændres, således at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, vil kunne indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1.

Den foreslåede ændring medfører, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring på en dansk fængselsplads i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, vil kunne indgive en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 9 b, stk. 1.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, vil have samme adgang til at indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, som en udlænding, der i en tilsvarende situation afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Danmark.

Forslaget ændrer ikke i øvrigt på betingelserne for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse for så vidt angår udlændinge, der ikke afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2. Det betyder, at medmindre man afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, vil det som i dag udelukkende være muligt at indgive ansøgning om humanitær opholdstilladelse, såfremt man opholder sig i Danmark.

Det bemærkes, at det følger af udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., at en udlænding, som har indrejseforbud, jf. § 32, stk. 1, nr. 1 og 5, ikke kan gives

opholdstilladelse efter bl.a. § 9 b, medmindre ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor, dog tidligst 2 år efter udrejsen. Kravet om, at der skal være forløbet 2 år fra udrejsen, gælder dog ikke for en udlænding, som ikke er statsborger i et af de lande, der er nævnt i § 2, stk. 1 (tredjelandstatsborger), og som er udvist efter § 25 b eller er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, jf. § 10, stk. 4, 2. pkt.

En udlænding, der afsoner en udvisningsdom i udlandet, vil have indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, og vil således ikke kunne meddeles humanitær opholdstilladelse, uanset om betingelserne for en humanitær opholdstilladelse i øvrigt måtte være opfyldt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vil i sager, hvor der meddeles afslag på humanitær opholdstilladelse til en alvorlig syg udlænding under henvisning til udlændingelovens § 10, stk. 4, 1. pkt., og hvor udlændingen fortsat opholder sig i Danmark, vejlede udlændingen om, at udlændingen i medfør af udlændingelovens § 50 efter nærmere fastsatte betingelser har mulighed for at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for domstolene, hvis der er indtrådt væsentlige ændringer i den pågældendes forhold, jf. udlændingelovens § 26. Der kan om udlændingelovens § 50 i øvrigt henvises til afsnit 2.1.1.6.

Såfremt ansøgeren ikke ønsker at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten, eller retten ikke finder anledning til at ophæve udvisningen, jf. udlændingelovens § 50, vil Udlændinge- og Integrationsministeriet vurdere, om den pågældende vil være i en situation, hvor det vil stride mod artikel 3 i EMRK at udsende den pågældende, og i så fald henvise den pågældende til tålt ophold, indtil vedkommende kan udsendes af landet.

2.1.14. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

2.1.14.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

2.1.14.1.1. Jurisdiktion

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 1, at medlemsstaterne skal sikre enhver person under deres jurisdiktion de rettigheder og friheder, der angives i konventionen.

Udøvelse af jurisdiktion er således en nødvendig forudsætning for, at en medlemsstat kan blive ansvarlig for handlinger eller undladelser i strid med EMRK, som kan tilregnes staten. Udøvelse af jurisdiktion er som udgangspunkt begrænset til medlemsstatens territorium, jf. f.eks. Menneskeret-

tighedsdomstolens dom af 7. juli 2011 i sagen Al-Skeini m.fl. mod Storbritannien, præmis 131, og Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere, 5. udgave (2020), side 50.

En medlemsstat kan dog i helt særlige situationer pådrage sig ansvar efter EMRK for handlinger eller undladelser begået uden for statens territorium. Dette kan efter praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (Menneskerettighedsdomstolen) bl.a. være tilfældet, hvis medlemsstaten udøver offentlig myndighed med territorialstatens samtykke, eller hvis medlemsstaten udøver fysisk og faktisk kontrol over individer, jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 7. juli 2011 i sagen Al-Skeini m.fl. mod Storbritannien, præmis 133-140.

Det er vurderingen, at Danmark vil blive anset for at udøve jurisdiktion i relation til afsoningen i fængslet i Kosovo, der bl.a. vil være underlagt dansk ledelse og danske straffuldbyrdsregler. Det er endvidere vurderingen, at Danmark efter omstændighederne vil blive anset for at udøve jurisdiktion over visse forhold med tilknytning til afsoningen, herunder i forbindelse med transport til fængslet.

I det følgende redegøres for de bestemmelser i EMRK, der navnlig må antages at være af betydning for afsoning i fængslet i Kosovo.

2.1.14.1.2. EMRK artikel 3

Det følger af EMRK artikel 3, at ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Forbuddet er absolut og tillader ikke nogen undtagelser.

Det følger af praksis fra Menneskerettighedsdomstolen, at forholdene under frihedsberøvelse kan udgøre en krænkelse af EMRK artikel 3. Menneskerettighedsdomstolen foretager i den forbindelse en helhedsvurdering af afsoningsforholdene, hvor domstolen bl.a. inddrager cellens størrelse, i hvilket omfang der er tale om overbelægning, sanitære forhold, hygiejne, mulighed for rekreation og fysisk aktivitet, adgang til dagslys, ventilation og varme, og lægelig behandling og kontrol med den indsattes helbredstilstand. Endvidere kan også frihedsberøvelsens varighed og karakteren af den begåede kriminalitet indgå, jf. jf. f.eks. Menneskerettighedsdomstolens dom af 28. oktober 1998 i sagen Assenov m.fl. mod Bulgarien, og dom af 15. december 2005 i sagen Georgiev mod Bulgarien, samt Jon Fridrik Kjølbro, a.st., side 310 f.

Særligt hvad angår cellestørrelse, følger det af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at hver enkelt indsat i en flerpersoners celle som udgangspunkt

skal have 3 m² gulvareal eller personligt rum til rådighed. Hvis der er 3 m² eller mindre til rådighed, vil der være en stærk formodning for, at forholdene er i strid med artikel 3, som statens må afkræfte. Hvis der er mellem 3 og 4 m² til rådighed for den enkelte indsatte, vil det afhænge af en konkret vurdering af de øvrige afsoningsforhold, og hvis der er mere end 4 m² til rådighed, vil der normalvis ikke være en krænkelse af EMRK artikel 3, jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 20. oktober 2016 i sagen Muršić mod Kroatien, præmis 136-141.

En behandling, som indsatte udsættes for under frihedsberøvelse, kan udgøre en krænkelse af artikel 3 i EMRK. Det følger i den forbindelse af praksis fra Menneskerettighedsdomstolen, at hvis en person fremfører en rimeligt begrundet påstand om, at vedkommende har været udsat for behandling i strid med bestemmelsen, kan medlemsstaten efter omstændighederne være forpligtet til at foretage en effektiv og officiel undersøgelse af forholdene. Efterforskningen skal i den forbindelse være egnet til at lede til identifikation og eventuel strafforfølgning af de ansvarlige, jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 6. april 2000 i sagen Labita mod Italien, præmis 131.

Som det fremgår af pkt. 2 ovenfor, vil afsoning i fængslet i Kosovo ske i henhold til danske straffuldbyrdsregler, og de indsatte vil afsone under forhold, der svarer til forholdene i danske fængsler, herunder hvad angår magtanvendelse, transport, sundhedsbehandling og de fysiske forhold i fængslet. Det forudsættes derudover, at afsoningsordningen i praksis udmøntes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, og at Kosovo efter aftalen er forpligtet til at medvirke til, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes. Det bemærkes hertil, at fængslet vil være underlagt dansk ledelse, der vil være ansvarlig for at sikre ovenstående, herunder ved løbende monitorering og kontrol af afsoningsforholdene, og at relevante tilsynsorganer vil have adgang til at udføre tilsyn i fængslet.

Det forudsættes, at Kosovo foretager de nødvendige ombygninger og reparationer af fængslet, således at forholdene i fængslet svarer til forholdene i danske fængsler og overholder Danmarks internationale forpligtelser.

Det bemærkes desuden, at der i hvert enkelt tilfælde forud for overførsel til afsoning i Kosovo vil blive foretaget en vurdering af, om Danmarks internationale forpligtelser er til hinder herfor.

Det er på den baggrund vurderingen, at afsoningsordningen kan udformes inden for rammerne af EMRK artikel 3.

2.1.14.1.3. EMRK artikel 8

Efter EMRK artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

Rettigheden er imidlertid ikke absolut. Der kan gøres indgreb heri, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund (opfylder kravet om proportionalitet) til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres ret og frihed, jf. artikel 8, stk. 2.

Menneskerettighedsdomstolen anerkender i sin praksis, at adskillelse og afstand fra familie er en uundgåelig følge af frihedsberøvelse, og EMRK giver ikke frihedsberøvede ret til selv at vælge afsoningssted. I helt særlige tilfælde vil frihedsberøvelse af en person langt fra den pågældendes familie efter omstændighederne kunne udgøre et indgreb i den pågældendes ret til familieliv derved, at besøg fra familie gøres vanskelig eller umulig. Det er i den forbindelse afgørende, at myndighederne giver mulighed for og om nødvendigt bistår den frihedsberøvede med at bevare kontakten til nære familiemedlemmer, jf. f.eks. Menneskerettighedsdomstolens dom af 7. marts 2017 i sagen Polyakova m.fl. mod Rusland, og Jon Fridrik Kjølbro, a.st., side 1005 f.

I den forbindelse vil også de konkrete afsoningsforhold, herunder begrænsning i muligheden for besøg og kommunikation med omverdenen, kunne udgøre et indgreb efter artikel 8, idet Menneskerettighedsdomstolen dog som nævnt anerkender, at frihedsberøvelse uundgåeligt medfører begrænsninger i retten til privatliv og familieliv. Domstolen anerkender således, at nogle kontrolforanstaltninger, herunder for så vidt angår antallet af familiebesøg og overvågning af sådanne besøg, kan være berettigede, men sådanne begrænsninger må kunne retfærdiggøres konkret og være egnede og nødvendige, jf. Menneskerettighedsdomstolens dom af 30. juli 2015 i sagen Khoroshenko mod Rusland, præmis 123-126.

Som det fremgår af pkt. 2 ovenfor, vil afsoning i fængslet i Kosovo ske i henhold til danske straffuldbyrdsregler, og de indsatte vil afsone under forhold, der svarer til forholdene i danske fængsler, herunder hvad angår mulighederne for besøg og fængslets faciliteter til gennemførelse heraf. De indsatte i fængslet i Kosovo vil således have ret til besøg i samme omfang som indsatte i danske fængsler.

Det forudsættes, at afsoningsordningen i praksis udmøntes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, og at Kosovo efter aftalen er forpligtet til at medvirke til, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes. Det bemærkes hertil, at fængslet vil være underlagt dansk ledelse, der vil være ansvarlig for at sikre ovenstående, herunder ved løbende monitorering og kontrol af afsoningsforholdene, og at relevante tilsynsorganer vil have adgang til at udføre tilsyn i fængslet.

Der vil i hvert enkelt tilfælde forud for overførsel til afsoning i Kosovo blive foretaget en vurdering af, om Danmarks internationale forpligtelser er til hinder herfor, herunder navnlig for så vidt angår den pågældendes ret til privatliv og familie. Det bemærkes i den forbindelse, at ordningen alene omfatter udvisningsdømte, hvor domstolene på tidspunktet for dommen har vurderet, at det er muligt at udvise den pågældende inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv efter artikel 8.

Det bemærkes endvidere, at det i vurderingen af, om den pågældende kan overføres til afsoning i Kosovo, vil skulle indgå, hvorvidt den pågældende har mindreårige børn. Det bemærkes hertil, at ordningen vil blive implementeret således, at dømte uden børn i Danmark placeres i fængslet forud for dømte, som har børn i Danmark.

Det bemærkes desuden, at det forudsættes, at Kosovo foretager de nødvendige ombygninger og reparationer af fængslet, således at forholdene i fængslet svarer til forholdene i danske fængsler og overholder Danmarks internationale forpligtelser, herunder med henblik på at etablere de fysiske rammer for gennemførelse af besøg til de indsatte og muligheder for andre former for kommunikation med familie og pårørende i form af bl.a. videounderstøttelse.

Det er på den baggrund vurderingen, at afsoningsordningen kan udformes inden for rammerne af EMRK artikel 8.

2.1.14.1.4. EMRK artikel 14

Det følger af EMRK artikel 14, at nydelsen af de i EMRK anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørighed til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold. Den opregnede liste af diskriminationsgrunde er dermed ikke udtømmende.

Bestemmelsen omfatter efter Menneskerettighedsdomstolens praksis såvel direkte som indirekte forskelsbehandling.

Som det fremgår af bestemmelsen, gælder forbuddet mod diskrimination alene forskelsbehandling for så vidt angår rettigheder og friheder, der er anerkendt i EMRK. Det er ikke et krav, at der foreligger en krænkelse af øvrige materielle bestemmelser i konventionen, og det er uden betydning, at den påståede diskrimination vedrører en rettighed, som ikke kræves efter konventionen, men som staten frivilligt vælger at yde. Efter Menneskerettighedsdomstolens praksis er det derudover afgørende for, om der foreligger en krænkelse af bestemmelsen, at der er tale om forskelsbehandling i sammenlignelige situationer, og om der er en objektiv og rimelig begrundelse for forskelsbehandlingen, jf. Jon Fridrik Kjølbro, a.st., side 1279 ff.

Det er vurderingen, at diskriminationsforbuddet i artikel 14, i det omfang der er dansk jurisdiktion, jf. pkt. 3.1.1 ovenfor, vil være gældende for udvisningsdømte, der afsoner i fængslet i Kosovo. Det vil bl.a. kunne være tilfældet i relation til konkrete afsoningsvilkår, jf. artikel 5, og mulighed for at opretholde kontakt med familie mv., jf. artikel 8.

Som det fremgår af pkt. 2 ovenfor, vil afsoning i fængslet i Kosovo ske i henhold til danske straffuldbyrdsregler, og de indsatte vil afsone under forhold, der svarer til forholdene i danske fængsler, herunder hvad angår vilkår for besøg, tilbud under afsoning, klageadgang over forhold under afsoningen, fysiske faciliteter, mulighed for udgang og prøveløsladelse og sundhedsbehandling.

Det forudsættes, at afsoningsordningen i praksis udmøntes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, og at Kosovo efter aftalen er forpligtet til at medvirke til, at Danmarks internationale forpligtelser overholdes. Det bemærkes hertil, at fængslet vil være underlagt dansk ledelse, der vil være ansvarlig for at sikre ovenstående, herunder ved løbende monitorering og kontrol af afsoningsforholdene.

Det bemærkes endvidere, at det med ordningen forudsættes, at Kosovo foretager de nødvendige ombygninger og reparationer af fængslet, således at forholdene i fængslet svarer til, hvad der kræves efter dansk ret om afsoning i danske fængsler, og overholder Danmarks internationale forpligtelser.

Det er på den baggrund vurderingen, at afsoningsordningen kan udformes inden for rammerne af artikel 14.

2.2. Revision af disciplinærstraffesystemet

2.2.1. Bedre understøttelse af fængselsbetjentenes faglige skøn

2.2.1.1. Gældende ret

De gældende regler om disciplinærstraf findes i straffuldbyrdslovens §§ 67-72 i lovens kapitel 11 om disciplinærstraf, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb.

Straffuldbyrdslovens § 67 regulerer hvilke forseelser, der ikendes disciplinærstraf for.

Det fremgår således af § 67, at en indsat af kriminalforsorgsområdet skal ikendes disciplinærstraf ved overtrædelse af § 32, ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå, ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 38, stk. 1, ved nægtelse af afgivelse af udåndingsprøve eller urinprøve efter § 60 a, ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, ved overtrædelse af de regler eller anvisninger, der gælder for rygning i institutionen, ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen, ved overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf, ved overtrædelse af regler fastsat af kriminalforsorgsområdet, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf, ved overtrædelse af § 51 a, stk. 1, § 55 a, stk. 1, eller § 57 a, stk. 1, ved overtrædelse af § 59 a, stk. 1, og ved overtrædelse af § 59 a, stk. 3.

Den gældende bestemmelse indebærer, at det er obligatorisk for kriminalforsorgsområdet at ikende disciplinærstraf i de situationer, som er nævnt i § 67, nr. 1-12. Ikendelse af disciplinærstraf forudsætter, at det bevismæssigt kan lægges til grund, at den indsatte har gjort sig skyldig i det pågældende forhold.

2.2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne enige om, at disciplinærstraffe, der anvendes over for indsatte, der bryder de ordens- og sikkerhedsmæssige regler i fængsler og arresthuse, er et redskab i incitamentsstyringen af de indsatte, som ikke lever op til deres pligter og ikke indordner sig efter de fælles regler. Aftalepartierne er dog også enige om, at det nuværende disciplinærstraffesystem ikke altid fungerer efter hensigten.

Aftalepartierne er med afsæt i praktikerudvalgets rapport om anvendelse, oplevelse og effekt af kriminalforsorgens disciplinærstraffe og andre administrative reaktioner fra februar 2018 på den baggrund enige om at revidere disciplinærstraffesystemet for at sikre mere effektive reaktioner, så reaktionstypen i højere grad er i overensstemmelse med forseelsens alvor.

Der skal i den forbindelse bl.a. sikres bedre mulighed for, at fængselsbetjente bedre kan udøve deres faglige skøn, således at det bliver muligt i helt særlige tilfælde at fravige kravet om, at der skal ikendes disciplinærstraf i tilfælde af en forseelse.

Justitsministeriet finder, at denne del af aftalen bør implementeres ved, at der i straffuldbyrdelseslovens § 67 indsættes en ny bestemmelse, hvorefter kriminalforsorgsområdet i helt særlige tilfælde kan undlade at ikende disciplinærstraf i de tilfælde, hvor der ellers i dag ville være en pligt for kriminalforsorgsområdet til at gøre dette. Bestemmelsen bør afgrænses således, at den finder anvendelse i helt særlige tilfælde, således at disciplinærstraffesystemet fortsat bygger på et princip om nultolerance over for de indsatte, som udviser foragt for fællesskabet i fængsler og arrester, og som gentagne gange bryder reglerne i fængslet.

2.2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres mulighed for at fravige kravet i straffuldbyrdelseslovens § 67 om, at det i en række tilfælde er obligatorisk at ikende disciplinærstraf. Den foreslåede bestemmelse i § 67, stk. 2, indebærer således, at kriminalforsorgsområdet i helt særlige tilfælde kan undlade at ikende disciplinærstraf efter § 67, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det i helt særlige tilfælde kan besluttes at undlade at ikende disciplinærstraf, selvom en indsat har begået én eller flere af de forseelser, som er opregnet i § 67, stk. 1, nr. 1-12.

Bestemmelsen er tiltænkt at have et snævert anvendelsesområde, jf. dens afgrænsning til at finde anvendelse i helt særlige tilfælde. Om der foreligger helt særlige omstændigheder vil afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Det forudsættes, at der alene vil foreligge helt særlige omstændigheder, hvor en undladelse af ikendelse af disciplinærstraf – selv i form af en advarsel – ud fra en faglig vurdering ikke vurderes at være hensigtsmæssig ud fra et ordens- og sikkerhedsmæssigt hensyn.

Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis en indsat over lang tid ikke har begået disciplinære forseelser, eller hvor der i øvrigt iagttages gode fremskridt hos den indsatte på trods af den begåede disciplinærforseelse, og hvor

det samtidig fagligt vurderes at være kontraproduktivt at ikende en disciplinærstraf. En forudsætning for bestemmelsens anvendelse er dog i alle tilfælde, at den pågældende disciplinære forseelse er af beskeden karakter, eksempelvis hvis forseelsen udgør en overtrædelse af rygeforbuddet.

2.2.2. Nye disciplinærstraffe og mulighed for større bøder

2.2.2.1. Gældende ret

Straffuldbyrddelseslovens § 68 indeholder regler om hvilke disciplinærstraffe, der kan anvendes. Efter § 68, stk. 1, kan som disciplinærstraf anvendes advarsel, bøde og strafcelle, idet strafcelle dog kun kan anvendes for visse nærmere opregnede forhold eller forsøg herpå, jf. § 68, stk. 2.

Ved ikendelse af bøde som disciplinærstraf fastsættes bødens størrelse under hensyn til overtrædelsens art og omfang, jf. § 69, stk. 1. Bøden kan dog højst udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder. Beløbet udregnes på grundlag af bekendtgørelse nr. 2519 af 14. december 2021 om satser for vederlag m.v. til indsatte i kriminalforsorgens institutioner (2022). Som konsekvens af § 1, nr. 1, i den nævnte bekendtgørelse kan bødebeløbet aktuelt maksimalt udgøre 412,55 kr.

2.2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er det besluttet, at der skal indføres nye typer af disciplinærstraf med henblik på at udvide kriminalforsorgens reaktionsmuligheder. En sådan udvidelse vil understøtte udøvelsen af fængselsbetjentenes faglige skøn. Samtidig vil de nye typer af disciplinærstraf skulle anvendes på en sådan måde, at der sikres gennemsigtighed og lighed over for den indsatte.

Justitsministeriet finder, at denne del af aftalen bør gennemføres ved, at der i straffuldbyrddelsesloven indføres 4 nye typer af disciplinærstraf. Disse udgør midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni. Der er ikke i dag mulighed for at ikende disciplinærstraffe, som relaterer sig til udgang, besøg, brevveksling eller telefoni.

I lighed med det, som forudsættes i fleråsaftalen, finder Justitsministeriet, at de nye disciplinærstraffe, der angår den indsattes mulighed for at få besøg, brevveksle eller telefonere, bør afgrænses til ikke at omfatte den indsattes nærtstående. Den indsatte vil således eksempelvis fortsat kunne modtage besøg fra nær familie, forudsat at den konkrete besøgende har tilladelse til

besøg, uanset at den indsatte er ikendt disciplinærstraf i form af f.eks. midlertidig begrænsning af retten til besøg.

Hvad angår anvendelsen af midlertidig begrænsning af udgang, finder Justitsministeriet, at bestemmelsen skal afgrænses sådan, at der fortsat undtagelsesvis skal være mulighed for at tillade udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

Anvendelsen af de nye typer af disciplinærstraf bør desuden maksimalt kunne vare i 3 måneder.

Med flerårsaftalen er det desuden besluttet, at bødeniveauet, når der ikendes en sådan disciplinærstraf, skal skærpes, således at der bliver mulighed at ikende større bøder, end tilfældet er i dag. Efter de gældende regler kan en bøde maksimalt udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for én uges beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

Justitsministeriet finder, at det maksimale bødeniveau bør fordobles, således at bødebeløbet maksimalt kan udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for to ugers beskæftigelse. Der vil fortsat skulle ske fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

2.2.2.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ændring af straffuldbyrdeleslovens § 68, stk. 1, har til formål at indføre 4 nye typer af disciplinærstraffe, således at disse nye disciplinærstraffe kan ikendes på lige fod med de gældende disciplinærstraffe i form af advarsel, bøde og straffcelle.

Der foreslås i den forbindelse desuden indført 4 nye bestemmelser i straffuldbyrdelesloven, der nærmere regulerer indholdet af de 4 nye foreslåede typer af disciplinærstraf.

Det følger af den foreslåede § 69 a, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Af den foreslåede bestemmelses stk. 2, 1. pkt., fremgår, at hvis den indsatte er ikendt midlertidigt udgangsforbud, kan udgang ikke finde sted. Udgangsforbuddet indebærer således, at udgang ikke kan finde sted i den pågældende periode. Det betyder også, at en eventuel udgangstilladelse, der er givet før forbuddets ikrafttræden, suspenderes.

Uanset ovenstående udgangspunkt kan der efter bestemmelsens stk. 2, 2. pkt. undtagelsesvis meddeles tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor. Det forudsættes, at bestemmelsen forstås i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i straffuldbyrdeleslovens § 46, stk. 4, 2. pkt.

Således vil der eksempelvis navnlig foreligge helt særlige omstændigheder, hvor der er tale om spørgsmål om udgang til et særligt formål som nævnt i udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangen er, at den indsatte skal deltage i retsmøder, eller hvis vedkommende skal deltage i en nærtstående persons begravelse eller lignende.

Der er dog også mulighed for at tillade udgang i andre tilfælde, hvor nægtelse heraf vil være særligt indgribende for den indsatte. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en indsat har frigang til arbejde og skal løslades inden for de næste 3 måneder, idet den pågældendes løsladelsessituation i så fald kan blive langt mindre gunstig, hvis den indsatte mister sit arbejde i forbindelse med, at tilladelsen til frigang bortfalder.

På den anden side vil kravet om helt særlige omstændigheder normalt ikke kunne anses for opfyldt, hvis der ønskes udgang med henblik på indgåelse af ægteskab eller varetagelse af personlige interesser.

En tilladelse til udgang i ovenstående tilfælde forudsætter desuden under alle omstændigheder, at de almindelige betingelser for udgang er opfyldt. Der må f.eks. ikke være bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrkelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen, jf. straffuldbyrdeleslovens § 46, stk. 1, nr. 2.

Den foreslåede § 69 b, stk. 1, indebærer, at ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til besøg som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Efter den foreslåedes bestemmelses stk. 2 må en indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til besøg, alene modtage besøg af nærtstående.

Den midlertidige begrænsning indebærer således, at den indsatte afskæres besøg fra andre end nærtstående, medmindre den nærtstående er meddelt afslag på besøg på baggrund af ordens- og sikkerhedsmæssige forhold, jf. besøgsbekendtgørelsens § 4.

Det følger desuden af den foreslåede bestemmelses stk. 3, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke påvirker den indsatte ret til at modtage besøg efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 2 og 3, og at en sådan begrænsning desuden ikke berører den indsatte ret efter lovens § 54.

Det foreslås således, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke vil finde anvendelse på besøg efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 2 og 3, om henholdsvis ret til besøg fra visse advokater, og reglen om udenlandske indsatte ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter. Det foreslås desuden, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke skal berøre den indsatte ret til at have sit barn med sig i institutionen efter lovens § 54.

Det følger af den foreslåede § 69 c, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til brevveksling som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Af den foreslåede bestemmelses stk. 2 følger, at en indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, alene må brevveksle med nærtstående.

Den midlertidige begrænsning indebærer således, at den indsatte afskæres fra at brevveksle med andre end nærtstående.

Det følger desuden af den foreslåede bestemmelses stk. 3, at en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling ikke påvirker den indsatte ret til at brevveksle efter § 56, stk. 1. Det foreslås således, at den indsatte, uanset ikendelse af en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, fortsat ukontrolleret kan brevveksle med de personer og myndigheder mv., som er nævnt i lovens § 56, stk. 1.

Det følger af den foreslåede § 69 d, stk. 1, at ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til telefoni som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Af den foreslåede bestemmelses stk. 2 følger, at en indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til telefoni, alene må telefonere med nærtstående.

Den midlertidige begrænsning indebærer således, at den indsatte afskæres fra at telefonere med andre end nærtstående. Den indsatte kan dog efter den gældende regel i straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 2, være afskåret fra at føre telefonsamtaler med bl.a. nærtstående.

Det følger desuden af den foreslåede bestemmelses stk. 3, at en midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke påvirker den indsattes mulighed for at telefonere med de personer og myndigheder mv., som er nævnt i § 56, stk. 1. Det foreslås således, at den indsatte, uanset ikendelse af en midlertidig begrænsning af retten til telefoni, fortsat ukontrolleret kan telefonere med de personer og myndigheder mv., som er nævnt i § 56, stk. 1.

Det bemærkes desuden, at de foreslåede nye typer af disciplinærstraffe skal fastsættes i overensstemmelse med de foreslåede bestemmelser i § 68, stk. 7 og 8, jf. lovforslagets § 1, nr. 13.

Med lovforslaget foreslås desuden, at der foretages en ændring af straffuldbyrdelseslovens § 69, stk. 1, 2. pkt., således at det maksimale niveau for en bøde, der ikendes som disciplinærstraf, fordobles. Niveaulet foreslås dermed højst at kunne udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales for to ugers beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

2.2.3. Proportionalitet og effekt i disciplinærstraffesystemet

2.2.3.1. Gældende ret

Som nævnt under punkt 2.2.2.1 kan der i dag ikendes disciplinærstraf i form af advarsel, bøde eller strafcelle. Strafcelle kan dog kun ikendes i de tilfælde, der er nævnt i straffuldbyrdelseslovens § 68, stk. 2.

Det følger af lovens § 68, stk. 3, at disciplinærstraf i form af bøde og strafcelle kan ikendes i forening. Af § 68, stk. 4, følger desuden, at fuldbyrdelse af disciplinærstraf helt eller delvist kan undlades på betingelse af, at den indsatte i en bestemt periode ikke begår strafbart forhold eller en ny disciplinær forseelse.

Af lovens § 69, stk. 1, følger, at ved ikendelse af bøde som disciplinærstraf fastsættes bødens størrelse under hensyn til overtrædelsens art og omfang. Ligeledes følger det af § 70, stk. 1, at ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 4 uger.

Der findes ikke i dag regler i straffuldbyrdelsesloven, som regulerer valget af typen af disciplinærstraf ud over reglen i § 69, stk. 2, der regulerer, hvornår strafcelle kan anvendes.

2.2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 besluttet, at disciplinærstraffesystemet skal revideres, således at der sikres mere effektive sanktioner og større proportionalitet i sanktionssystemet. Dette skal ses i sammenhæng med, at en bedre effekt af disciplinærstraffene forudsætter, at de indsatte oplever reaktionerne som tab af privilegier, som de nødigt vil undvære. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at der skal sikres mere proportionalitet i disciplinærstraffesystemet, således at de hårdeste sanktioner kun i helt særlige tilfælde skal kunne anvendes ved overtrædelse af de mildeste disciplinære forseelser som f.eks. rygeforbuddet.

Samtidig er aftalepartierne enige om, at et revideret disciplinærstraffesystem skal have fokus på nultolerance over for de indsatte, som udviser foragt for fællesskabet i fængsler og arrester, og som gentagne gange bryder reglerne i fængslet. Med henblik på at understøtte dette nultoleranceprincip er aftalepartierne enige om, at der skal indføres en konsekvensordning, således at der ved hver tredje disciplinære forseelse udløses en mærkbar og markant reaktion. Formålet hermed er, at den indsatte skal opleve en reel konsekvens af en gentagen uacceptabel adfærd. Den mærkbare og markante reaktion skal være proportional med den konkrete forseelses karakter.

Efter de gældende regler for ikendelse af disciplinærstraf, vil der ved udmålingen af straffen skulle tages hensyn til overtrædelsens art og omfang. Det er således overtrædelsens karakter, der er styrende for udmålingen af disciplinærstraffen, som således skal være proportional med arten og omfanget af den konkrete forseelse.

Som led i implementeringen af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 finder Justitsministeriet, at der bør indføres en regel, der indebærer, at fastsættelse af disciplinærstraffen også skal ske under hensyn til i hvilken type afsoningsinstitution, den indsatte afsoner.

Indførelsen af et sådant selvstændigt moment skal understøtte, at disciplinærstraffesystemet skal hvile på en tilgang om ret og pligt. Formålet er således at sikre en bedre effekt af disciplinærstraffene, hvilket forudsætter, at de indsatte oplever reaktionerne som tab af privilegier, som de ikke vil undvære. I den forbindelse har det en betydning, at indsatte afsoner i forskellige regimer.

En indsat, der afsoner i lukket fængsel eller arresthus, kan f.eks. opleve en ikendelse af strafcelle som mindre indgribende, end hvis strafcelle anvendes over for en person, der afsoner i åbent fængsel. Det skyldes, at den indsatte i et lukket fængsel i forvejen afsoner i et mere lukket regime, hvor der er

mindre adgang til fællesskab, end den indsatte, der afsoner i åbent regi. Omvendt kan en indsat, der afsoner i lukket fængsel, opleve en disciplinærstraf som et midlertidig udgangsforbud som værende mere begrænsende, end en indsat der afsoner i åbent regi, da sidstnævnte indsatte afsoner under mere åbne forhold.

Som led i understøttelsen af et effektivt og mærkbart disciplinærstraffesystem bør der desuden ved fastsættelsen af disciplinærstraffen lægges vægt på, om den indsatte eksempelvis har udgangstilladelse, før der ikendes en disciplinærstraf i form af midlertidig begrænsning af retten til udgang. Dette gør sig også gældende, hvis den indsatte f.eks. ikke generelt modtager besøg, da en midlertidig begrænsning af retten til besøg i så fald må forventes ikke at være mærkbart over for den indsatte.

Justitsministeriet finder, at bl.a. de ovenstående forhold har betydning for effekten af en ikendt disciplinærstraf, og dermed at forholdene har betydning for, om disciplinærstraffen virker efter sin hensigt. På den baggrund bør der ved fastsættelsen af disciplinærstraffen inddrages et hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner.

Det skal samtidig sikres, at disciplinærstraffesystemet er gennemsigtigt for den indsatte, og at disciplinærstraffene desuden ikendes på lige vilkår mellem de indsatte. Det forudsættes dermed som efter gældende praksis, at de såkaldte normalreaktionsskemaer anvendes, og at disse bl.a. som følge af det ovenfor angivne kan have et forskelligt indhold afhængig af den type afsoningsinstitution, som den indsatte afsoner i.

For yderligere at understøtte fængselsbetjentenes faglige skøn finder Justitsministeriet desuden, at de foreslåede nye disciplinærstraffe, der er beskrevet nærmere ovenfor under punkt 2.2.2.3, bør kunne ikendes i forening og betinget. Som det fremgår under punkt 2.2.3.1, er det allerede i dag muligt at ikende disciplinærstraf i form af bøde og strafcelle i forening og betinget.

Det vil konkret indebære, at det vil være muligt – som det også er tilfældet i dag for bøde og strafcelle – at kombinere anvendelsen af de forskellige typer af disciplinærstraf. Samtidig er det muligt at gøre dem betinget af, at den indsatte i en bestemt periode ikke begår strafbart forhold eller en ny disciplinær forseelse. Disciplinærstraffen vil uanset muligheden for at ikende en sådan i forening skulle fastsættes under hensyn til overtrædelsens omfang, således at det i alle tilfælde sikres, at disciplinærstraffen er proportional med den konkrete forseelse.

I tillæg til et moment, som indebærer, at der skal tages hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner, finder Justitsministeriet, at der fortsat skal lægges vægt på overtrædelsens art og omfang i selve udmålingen af disciplinærstraffen. Den ikendte disciplinærstraf skal således, som det også er tilfældet i dag, i alle tilfælde være proportional, hvilket som nævnt også gælder i tilfælde, hvor der ikendes en disciplinærstraf, hvor flere typer disciplinærstraf ikendes i forening, eventuelt i betinget form.

Justitsministeriet finder desuden, at der bør indføres en ny bestemmelse, som indebærer, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse. Gentagne disciplinære forseelser bør generelt tillægges skærpende vægt ved udmålingen af disciplinærstraffen. Når en indsat 3 gange har begået en disciplinærforseelse, bør der ikendes en mærkbar og markant sanktion, alene ud fra det hensyn, at den indsatte nu ad flere omgange ikke har rettet ind i overensstemmelse med disciplinærstraffens formål.

2.2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 68 indføres et nyt stk. 7, hvorefter disciplinærstraffen fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der skal lægges vægt på to momenter, når disciplinærstraffen fastsættes. Som det ene moment skal der lægges vægt på overtrædelsens art og omfang. Herved sigtes til, at valget af disciplinærstraf – i overensstemmelse med gældende praksis – skal være proportional med den pågældende forseelse.

Som det andet moment skal der lægges vægt på, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner. Herved sigtes til, at der i valget af type af disciplinærstraf i relevant omfang skal tages hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner, herunder om der er tale om åbent eller lukket fængsel.

Med dette moment sigtes der desuden til, at fastsættelsen af disciplinærstraffen skal ske under hensyn til, hvad der konkret må antages at være en mærkbar disciplinærstraf over for den indsatte. Således vil det eksempelvis have en begrænset mærkbar effekt at ikende disciplinærstraf i form af en midlertidig begrænsning af retten til udgang, hvis den indsatte i forvejen ikke har en udgangstilladelse. Dette gør sig ligeledes gældende for de andre typer af nye disciplinærstraffe.

Der foreslås desuden indført en ny § 68, stk. 5, hvorefter disciplinærstraf i form af en midlertidig begrænsning af retten til telefoni alene kan ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at disciplinærstraffene skal have reel effekt over for de indsatte. Således vil en midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke kunne håndhæves effektivt over for indsatte i åbne fængsler, da disse indsatte efter de gældende regler har adgang til at leje en fastmonteret mobiltelefon til brug i eget opholdsrum, jf. § 9 i telefonbekendtgørelsen.

Der foreslås endvidere indført en ny § 68, stk. 6, hvorefter disciplinærstraf i form af midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke kan ikendes over for livstids- og forvaringsdømte, der er omfattet af reglerne i §§ 49 a og 55 a-57 a eller sådanne dømte, der er afskåret kontakt efter § 59 b. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at livstidsdømte og visse forvaringsdømte er underlagt særlige regler om udgang, besøg, brevveksling og telefoni, jf. straffuldbyrdelseslovens §§ 49 a og 55 a-57 a, hvorefter sådanne indsatte i 10 år ikke uden tilladelse må modtage eksempelvis besøg og desuden alene må modtage besøg fra nærtstående eller personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen. Derudover må den omfattede gruppe af indsatte som udgangspunkt ikke komme på udgang i de første 10 år af afsoningen. Endelig kan gruppen af indsatte afskæres fra retten til besøg, brevveksling og telefoni i et nærmere bestemt tidsrum. Den omfattede gruppe af indsatte vil således allerede være eller kunne være underlagt de begrænsninger, som de nævnte disciplinærstraffe medfører. I det omfang det er tilfældet, foreslås det derfor, at de pågældende disciplinærstraffe ikke kan anvendes over for den pågældende gruppe af indsatte. Det indebærer således, at de pågældende livstids- og forvaringsdømte vil være omfattet af de foreslåede regler, når de pågældende regler, som er nævnt ovenfor, ikke længere finder anvendelse, det vil sige efter udløbet af de 10 år.

Det foreslås desuden, at det i § 68, stk. 8, fastsættes, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse. Bestemmelsen angår således selve udmålingen af disciplinærstraffen, eksempelvis størrelsen af en bøde eller længden på et midlertidigt udgangsforbud.

Som led i et hensyn til overtrædelsens art og omfang, jf. omtalen ovenfor, forudsættes det med bestemmelsen, at det generelt – og i overensstemmelse med gældende praksis – tillægges skærpene betydning, at den pågældende gentagne gange begår disciplinære forseelser.

Det foreslås i den forbindelse, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse. Bestemmelsen indebærer således, at der skal ikendes en mere markant og skærpet sanktion, når en disciplinær forseelse begås tredje gang. Det samme vil gøre sig gældende sjette gang, niende gang osv. Den skærpede og markante reaktion vil i alle tilfælde skulle være proportional med den konkrete forseelses karakter.

Med den foreslåede bestemmelse tages der højde for, at det generelt skal tillægges skærpende betydning ved udmålingen af disciplinærstraffen, at der gentagne gange begås en disciplinær forseelse. Ved hver tredje forseelse har den indsatte således vist, at disciplinærstraffen ikke har virket efter sit formål.

Det forudsættes med bestemmelsen, at reglen finder anvendelse, uanset om de tre begåede forhold kan anses som ligeartede. Således vil der også skulle ikendes en mere markant og skærpet sanktion i de tilfælde, hvor den tredje forseelse har en anden karakter end de to forudgående. Det forudsættes desuden med bestemmelsen, at der i overensstemmelse med gældende praksis kan indtræde forældelse mellem de pågældende forseelser, således at der eksempelvis ikke tillægges den tredje forseelse skærpende betydning, hvis der er gået lang tid, f.eks. flere år, mellem forseelserne.

Det foreslås desuden, at straffuldbyrdslovens § 68, stk. 3, ændres, således at de 4 nye typer af disciplinærstraffe indskrives i bestemmelsen. Den foreslåede ændring vil medføre, at de 4 nye typer af disciplinærstraffe vil kunne ikendes i forening, ligesom det i dag er tilfældet for disciplinærstraf i form af bøde eller strafcelle. En disciplinærstraf vil ved anvendelse af bestemmelsen altid skulle fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang.

Med indførelsen af de nye typer af disciplinærstraffe vil det desuden også efter den gældende regel i straffuldbyrdslovens § 68, stk. 4, være muligt at ikende de nye disciplinærstraffe i betinget form.

2.2.4. Justering af varigheden ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf

2.2.4.1. Gældende ret

Ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 4 uger, jf. straffuldbyrdslovens § 70, stk. 1. En indsat, der er ikendt strafcelle, anbringes i særlig afdeling eller eget opholdsrum eller i et arresthus. Under anbringelsen er den indsatte udelukket fra fællesskab i institutionen. Unge

under 18 år kan dog deltage i beskæftigelse i institutionen, medmindre konkrete grunde taler herimod, jf. § 70, stk. 1 og 2.

Justitsministeren kan efter § 70, stk. 3, fastsætte regler om udståelse af straffecelle. Bekendtgørelse nr. 105 af 30. januar 2019 om udståelse af straffecelle, anvendelse af forhørscele og behandlingen af disciplinærsager (disciplinærstraffebekendtgørelsen) er udstedt i medfør af bl.a. denne bestemmelse. I bekendtgørelsens §§ 2 og 3 er der bl.a. fastsat regler om udståelse af straffecelle. Det følger f.eks. af § 2, stk. 4, at der i forbindelse med udståelse af straffecelle kan tillades begrænset fællesskab, hvis særlige forhold i det enkelte tilfælde taler for det.

Det følger af straffuldbyrdslovens § 71, stk. 1, at en indsat kan anbringes i forhørscele, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende har overtrådt bestemmelser, der må antages at medføre straffecelle som disciplinærstraf, og hvis det er nødvendigt af hensyn til gennemførelsen af undersøgelser i disciplinærsagen. Efter stk. 2 må anbringelse i forhørscele ikke udstrækkes i længere tid, end undersøgelsen nødvendiggør, og kan højst vare i 5 dage. Den tid, som en indsat har været anbragt i forhørscele, fradrages i udståelsen af straffecelle, jf. stk. 3, og anbringelse i forhørscele sker efter samme regler som udståelse af straffecelle, jf. stk. 4.

Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af disciplinærstraf efter lovens § 72. Bekendtgørelse nr. 105 af 30. januar 2019 om udståelse af straffecelle, anvendelse af forhørscele og behandlingen af disciplinærsager (disciplinærstraffebekendtgørelsen) er udstedt i medfør af bl.a. denne bestemmelse. I bekendtgørelsen er der bl.a. fastsat regler om behandlingen af disciplinærsager samt regler om administrativ klageadgang.

2.2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne enige om, at der skal justeres på de gældende regler om disciplinærstraf i form af straffecelle. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at straffecelleanbringelse som udgangspunkt højst bør vare i 14 dage. Samtidig er aftalepartierne enige om, at det i særlige tilfælde kan være nødvendigt at bryde med udgangspunktet om, at straffecelle højst kan ikendes i 14 dage. Det vil f.eks. kunne være tilfældet ved håndtering af særligt udfordrende og udadreagerende indsatte, eksempelvis bandemedlemmer, som udviser foragt for fængselspersonalet.

Det følger desuden af praktikerudvalgets rapport om anvendelse, oplevelse og effekt af kriminalforsorgens disciplinærstraffe og andre administrative reaktioner fra februar 2018, at det er erfaringen, at anbringelse i enerum selv

i kort tid influerer på den menneskelige psyke. Det følger desuden af rapporten, at praktikerne er enige om, at mereffekten ved at gennemføre ubetinget straffcelleanbringelse af længere varighed end cirka 14 dage er ganske ringe i forhold til risikoen for både den indsatte helbred og medarbejdersikkerhed. Bl.a. på denne baggrund er der enighed i praktikerudvalget om, at straffcelle kun ganske undtagelsesvis bør ikendes i mere end 14 dages varighed.

2.2.4.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer i straffuldbyrdelseslovens § 70, stk. 1, 1. pkt., med henblik på at fastsætte, at varigheden af straffcelle fremover højst kan være 14 dage.

Det foreslås desuden at indsætte en ny bestemmelse i § 70, stk. 2, der indebærer, at straffcelle uanset stk. 1 i særlige tilfælde kan ikendes i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.

Ved »særlige tilfælde« forstår eksempelvis, at der er tale om grove gentagelsestilfælde, eller hvor ikendelse af straffcelle på mere end 14 dage findes nødvendigt for at håndtere særligt udfordrende eller udadreagerende indsatte.

Det bemærkes, at bestemmelsen i lovens § 70, stk. 1, 2. pkt., opretholdes, således at det for unge under 18 år gælder, at tidsrummet fastsættes til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.

2.2.5. Disciplinærstraf over for varetægtsarrestanter

2.2.5.1. Gældende ret

Det følger af retsplejelovens § 775, stk. 1, at der kan ikendes varetægtsarrestanter disciplinærstraf i form af advarsel, bøde og straffcelle. De nævnte disciplinærstraffe kan anvendes i forening. Det følger af § 775, stk. 2, at ved ikendelse af straffcelle fastsættes varigheden til et tidsrum af højst 4 uger. For unge under 18 år fastsættes tidsrummet dog til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.

Under anbringelse i straffcelle er varetægtsarrestanten udelukket fra fællesskab i institutionen. Unge under 18 år kan dog deltage i beskæftigelse i institutionen medmindre konkrete grunde taler herimod.

Varetægtsarrestanter har desuden efter omstændighederne mulighed for at modtage besøg, brevveksle og telefonere samt mulighed for at komme på udgang.

Det følger således bl.a. af retsplejelovens § 771, stk. 1, at en varetægtsarrestant kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet tillader det. Arrestanten har altid ret til ukontrolleret besøg af sin forsvarer.

Desuden følger det af lovens § 771, stk. 5, at når særlige omstændigheder taler derfor, kan kriminalforsorgsområdet med politiets samtykke give en varetægtsarrestant udgangstilladelse med ledsager for et kortere tidsrum. Varetægtsarrestanter har efter gældende praksis en snæver adgang til at komme på udgang. Der skal således foreligge særlige omstændigheder, f.eks. at en nærtstående person er alvorligt syg. Der kan også efter en konkret vurdering foreligge særlige omstændigheder, hvis udgang sker til varetagelse af personlige interesser af en vis vægt.

Efter § 772, stk. 1, har en varetægtsarrestant ret til at modtage og afsende breve. Det er efter bestemmelsen desuden muligt for politiet at gennemse breve, tilbageholde breve mv. Efter § 772, stk. 2, har en varetægtsarrestant ret til ukontrolleret brevveksling med en række personer og myndigheder mv.

Efter § 776 fastsætter justitsministeren nærmere regler om behandlingen af varetægtsarrestanter. I medfør af bl.a. denne bestemmelse er bekendtgørelse nr. 173 af 31. januar 2022 om ophold i varetægt (varetægtsbekendtgørelsen) udstedt. Det følger af bekendtgørelsens §§ 72-76, at en varetægtsarrestant efter nærmere bestemte betingelser har mulighed for at føre telefonsamtaler, men at denne mulighed kan begrænses, f.eks. hvis det findes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

2.2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Som led i en revision af disciplinærstraffesystemet i straffuldbyrdelesloven finder Justitsministeriet, at der tilsvarende bør foretages ændringer af de relevante bestemmelser i retsplejeloven, som regulerer muligheden for at ikende disciplinærstraf over for varetægtsarrestanter.

Varetægtsarrestanter har i dag mulighed for efter omstændighederne at komme på udgang, få besøg, brevveksle og telefonere. Uanset at varetægtsarrestanters mulighed herfor efter bestemmelserne i retsplejeloven generelt er mere begrænset set i forhold til afsonere, hvis forhold reguleres efter straffuldbyrdelesloven, findes det hensigtsmæssigt i videst muligt omfang at stille varetægtsarrestanter på samme måde som afsonere i relation til disciplinærstraf.

2.2.5.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer i retsplejelovens § 775, stk. 1, med henblik på, at de 4 nye typer af disciplinærstraffe, som beskrevet ovenfor under pkt. 2.2.2.3, også vil være mulige at anvende over for varetægtsarrestanter.

Anvendelsen af de nye disciplinærstraffe berører ikke en varetægtsarrestants ret til ukontrolleret besøg fra sin forsvarer efter retsplejelovens § 771, stk. 1, 5. pkt., samt retten til ukontrolleret brevveksling efter § 772, stk. 2.

Der foreslås derudover ændringer i retsplejelovens § 775, stk. 2, med henblik på, at fastsætte, at strafcelle over for varetægtsarrestanter som udgangspunkt højst kan vare i 14 dage.

Det foreslås derudover, at der indsættes et nyt stykke i § 775 med henblik på, at der i særlige tilfælde kan ikendes disciplinærstraf i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 16, for en nærmere beskrivelse af de momenter, som er relevante for at vurdere, om der er tale om et særligt tilfælde i bestemmelsens forstand. Det bemærkes i den forbindelse, at bestemmelsen i § 755, stk. 2, 2. pkt., opretholdes, således at det for unge under 18 år gælder, at tidsrummet fastsættes til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.

Det foreslås desuden, at straffuldbyrdeslovens § 68, stk. 5, 7 og 8, skal finde tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 13, for en nærmere beskrivelse af indholdet af de nævnte bestemmelser.

2.3. Udførelse af samfundstjeneste i private virksomheder

2.3.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 62, stk. 1, kan retten afsige betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, såfremt betinget dom uden vilkår om samfundstjeneste ikke findes tilstrækkelig, og hvis tiltalte findes egnet hertil. Efter § 62, stk. 3, er dommen betinget af, at den dømte i en prøvetid ikke begår strafbart forhold, og at den pågældende overholder vilkår fastsat i medfør af § 63.

Det fremgår af straffelovens § 63, stk. 1, 1. pkt., at det som vilkår for udsættelsen af fængselsstraf bestemmes, at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste i mindst 30 og højst 300 timer.

Prøvetiden skal fastsættes til højst 2 år, jf. straffelovens § 63, stk. 3, 1. pkt.

Ud over en prøvetid skal der fastsættes en længstetid for udførelse af samfundstjenesten, jf. straffelovens § 63 stk. 1, 2. pkt. Længstetiden skal udmåles i forhold til antallet af timer.

Hvis den betingede fængselsstraf er fastsat til højst 3 måneder, ophører prøvetiden, når længstetiden for at udføre samfundstjenesten er udløbet, jf. straffelovens § 63, stk. 3, 2. pkt.

Efter straffelovens § 63, stk. 4, skal den dømte undergives tilsyn i prøvetiden, idet tilsynet dog ophører, når længstetiden for opfyldelse af samfundstjenesten er udløbet, medmindre andet er bestemt i dommen. Retten kan endvidere, hvis det findes formålstjenligt, fastsætte andre særvilkår efter lovens § 57. Eventuelle særvilkår efter § 57 bortfalder, når længstetiden for opfyldelse af samfundstjenesten er udløbet, medmindre andet er bestemt i dommen.

Straffuldbyrddelseslovens § 101 er den grundlæggende bestemmelse om gennemførelsen af samfundstjeneste, der er fastsat efter straffelovens § 63 (dvs. som vilkår i en betinget fængselsdom).

Det fremgår af straffuldbyrddelseslovens § 101, stk. 1, at vilkår om samfundstjeneste, der er fastsat efter straffelovens § 63, gennemføres af kriminalforsorgen.

Det fremgår af straffuldbyrddelseslovens § 101, stk. 2, at vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal udføre ulønnet arbejde eller deltage i behandlings- eller uddannelsesprogram i det fastsatte antal timer inden for den udmålte længstetid. Mindst to tredjedele af det fastsatte antal timer skal gennemføres som ulønnet arbejde.

Det fremgår af straffuldbyrddelseslovens § 101, stk. 4, at kriminalforsorgsområdet træffer bestemmelse om arbejdsstedet, hvor det ulønnede arbejde skal udføres, og om den dømtes eventuelle deltagelse i behandlings- eller uddannelsesprogram som en del af samfundstjenesten. Den dømte skal i øvrigt overholde de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter om gennemførelsen af samfundstjenesten.

Som samfundstjenestesteder kan – inden for de nuværende regler – anvendes institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almennyttige formål.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Kriminalforsorgen oplever udfordringer med at finde det tilstrækkelige antal samfundstjenestesteder, der efter den gældende ordning kan udføres i institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almennyttige formål. Det er særligt vanskeligt at finde samfundstjenestesteder med mulighed for afvikling i yderperioderne såsom i aften timerne og i

weekender, hvilket er relevant for dømte, som er i regulært arbejde eller som er under uddannelse.

For dømte, der gerne vil opnå et liv uden kriminalitet, er det centralt at få skabt kontakt til potentielle fremtidige arbejdsgivere. Her kan et samfundstjenestested spille en vigtig rolle.

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne enige om, at samfundstjeneste også skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder, såfremt den enkelte virksomhed er indstillet på at modtage samfundstjenesteyderen.

De mest oplagte eksempler på arbejdspladser hos private erhvervsvirksomheder, som vil kunne anvendes til samfundstjeneste, er virksomheder eller virksomhedstyper, der tidligere har været kommunale, men som løbende er blevet udliciteret til private, og som desuden tidligere har været samfundstjenestesteder i kriminalforsorgen. Som eksempel kan nævnes køkken- og pedelopgaver på bl.a. plejehjem og institutioner samt medborgerhuse. Flere af disse typer samfundstjenestesteder har traditionelt aftaget et større antal personer, som udfører samfundstjeneste, idet der på flere af disse steder har kunnet tilbydes aften- og weekendarbejde.

Straffelovrådet har i betænkning nr. 1545 fra 2014 om samfundstjeneste mv. foreslået, at samfundstjeneste også skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder. Straffelovrådet lagde i denne forbindelse bl.a. vægt på, at der ikke er noget strafferetligt eller straffuldbydelsesmæssigt til hinder for, at samfundstjeneste afvikles hos private erhvervsvirksomheder.

Straffelovrådet lagde derudover vægt på, at myndighedsansvaret for tilsynet og iværksættelsen af eventuelle sanktioner uændret vil ligge hos kriminalforsorgen, og at den overvågningsrolle, som den private erhvervsvirksomhed i sagens natur vil have i forhold til den dømte, ikke på det principielle plan adskiller sig fra den overvågning, som private arbejdsgivere kan have i forhold til personer, der afsoner en ubetinget fængselsstraf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved en ændring af straffuldbydelseslovens § 101, stk. 2, 1. pkt.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer af straffuldbydelseslovens § 101, stk. 2, 1. pkt.

Formålet er at skabe lovhjemmel til, at samfundstjeneste i form af ulønnet arbejde også skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder.

Det er fortsat kriminalforsorgen, der skal udmønte samfundstjenesten, herunder visitere den dømte til et relevant arbejdssted samt føre kontrol og tilsyn med, at afviklingen af samfundstjenesten sker i overensstemmelse med den idømte straf. Det er endvidere kriminalforsorgens opgave at sørge for, at samfundstjenestesteder forinden indstilles og godkendes af De Regionale Arbejdsmarkedsråd, bl.a. med henblik på at der ikke sker forvridning af konkurrencen.

2.4. Øgede muligheder for gældssanering og eftergivelse af gæld for personer pålagt straffesagsomkostninger

2.4.1. Gældende ret

Det fremgår af konkurslovens § 197, stk. 1, at skifteretten efter en skyldners begæring kan afsige kendelse om gældssanering, såfremt skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at gældssanering vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

Er skyldneren håbløst forgældet, og vil en gældssanering medføre en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold, vil skyldneren som hovedregel blive meddelt gældssanering, medmindre de forhold, der er nævnt i § 197, stk. 2, taler imod det.

Det fremgår af § 197, stk. 2, at en kendelse om gældssanering i almindelighed ikke kan afsiges, såfremt skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede, skyldneren har handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare forhold eller erstatningspådragende forhold, skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selvom skyldneren har haft rimelig mulighed herfor, skyldneren har indrettet sig med henblik på gældssanering eller skyldneren har stiftet ny gæld, efter at gældssanering er indledt.

Efter § 197, stk. 2, nr. 3, kan en kendelse om gældssanering som nævnt i almindelighed ikke afsiges, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Det fremgår af forarbejderne til § 197, stk. 2, nr. 3, at sagsomkostninger m.v. forbundet med en straffesag må henregnes til gæld, der er pådraget ved strafbare forhold, jf. Folketings-tidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 322.

Det følger endvidere af forarbejderne til § 197, stk. 2, nr. 3, at en gældspost vil kunne være "ikke uvæsentlig" både ud fra en relativ vurdering i forhold til skyldnerens samlede gæld og ud fra en absolut vurdering, jf. Folketings-tidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 322. For en skyldner, der har en samlet gæld på 250.000 kr., vil eksempelvis en gældforøgelse på 2.500 kr. i

almindelighed være uvæsentlig. Har skyldneren på den anden side f.eks. en gæld på flere millioner kroner, vil en gældsforøgelse, der alene udgør få procent af gældens samlede størrelse, men som i absolutte tal er betydelig, efter omstændighederne kunne være væsentlig.

Saneres gæld, der er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, i umiddelbar forlængelse af den begivenhed, der udløste kravet, vil det kunne virke særligt stødende, og derfor skal sådanne krav være noget ældre end anden gæld, før de kan gældssaneres, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 322. Længden af den periode, der skal være forløbet, inden der kan meddeles gældssanering, når gælden stammer fra strafbare eller erstatningspådragende forhold, vil afhænge af en konkret vurdering af omstændighederne ved pådragelsen af kravet.

De almindelige regler om eftergivelse af gæld til det offentlige svarer til gældssaneringsreglerne i konkurslovens afsnit IV om gældssanering. Reglerne for gældssanering finder anvendelse for såvel privat gæld som gæld til det offentlige. Det er i modsætning til eftergivelse efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der udelukkende omfatter gæld til det offentlige. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 263, at det er hensigten med eftergivelsesreglerne, at de skal være parallelle med reglerne om gældssanering. Ved lov nr. 825 af 19. december 1989 blev der indført fælles retningslinjer på hele Skatteministeriets område vedrørende eftergivelse og henstand for personer. Af de almindelige bemærkninger i lovforslaget, jf. Folketingstidende 1989-90, tillæg A, spalte 157-158, fremgår det om baggrunden for ændringerne, at der med forslaget blev taget udgangspunkt i konkurslovens bestemmelser om gældssanering, idet det også var hensigten at tilpasse skattevæsenets og toldvæsenets eftergivelsespraksis til skifteretternes praksis i sager om gældssanering.

Det fremgår endvidere, at hensigten med forslaget var at etablere en ensartet praksis inden for de nævnte myndigheder, der i realiteten behandler de samme sager. Dette skulle medføre en ensartet behandling af borgerne og dermed en styrkelse af retssikkerheden på dette område. Det anføres endvidere, at harmoniseringen med gældssaneringsreglerne forventedes at ville medføre, at man ofte kan undgå at gennemføre en gældssaneringssag ved skifteretten, når der udelukkende eller i overvejende grad er tale om gæld til skatte- og toldvæsenet.

Det fremgår af § 13, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at restanceinddrivelsesmyndigheden efter anmodning fra en skyldner kan eftergive gæld til det offentlige, såfremt skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at eftergivelsen vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

Eftergivelse kan dog i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede, skyldneren har handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare forhold (dvs. at gælden bl.a. omfatter bøder og sagsomkostninger) eller erstatningspådragende forhold, skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selvom skyldneren har haft rimelig mulighed herfor, skyldneren har indrettet sig med henblik på eftergivelse eller skyldneren har stiftet ny gæld til det offentlige, efter at eftergivelsessag er indledt, jf. § 13, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Ved afgørelse om eftergivelse skal der lægges vægt på gældens alder. Hvis skyldneren har anden betydelig gæld, kan eftergivelse nægtes, jf. § 13, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Da en afgørelse om eftergivelse af gæld alene kan omfatte gæld til det offentlige, skal der endvidere lægges vægt på, om skyldneren udelukkende eller i overvejende grad har gæld til det offentlige. Er forholdet det, at skyldneren overvejende har gæld til private, vil restanceinddrivelsesmyndigheden kunne eftergive gælden til det offentlige, men restanceinddrivelsesmyndigheden kan efter en konkret vurdering give afslag på eftergivelse på grund af gældssammensætningen og henvise skyldner til i stedet at søge om gældssanering ved skifteretten, jf. § 13, stk. 3, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skyldner skal således henvises til at søge gældssanering ved skifteretten, når det vurderes, at det kun er gennem en gældssanering, at skyldner kan opnå en varig forbedring af sine økonomiske forhold. Bestemelsens anvendelsesområde er tilfælde, hvor de private kreditorer reelt har opgivet at inddrive gælden, således at det alene er gælden til det offentlige, der er et problem for skyldner. Udgangspunktet vil være, at skifteretten behandler sager, hvor skyldner har gæld både til private og offentlige kreditorer, mens restanceinddrivelsesmyndigheden behandler sager om eftergivelse, når skyldner primært har gæld til det offentlige, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 266.

Derudover kan eftergivelse nægtes, såfremt der foreligger andre omstændigheder, der taler afgørende imod hel eller delvis eftergivelse, jf. § 13, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Alene skyldnere, som er fysiske personer, kan få eftergivelse efter stk. 1, jf. § 13, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Bestemmelserne i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige svarer i al væsentlighed til bestemmelserne i konkurslovens § 197, stk. 1-4 og 6.

Eftergivelse kan gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld, jf. § 14, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. I forbindelse med nedsættelse kan der træffes bestemmelse om henstand med og afdragsvis betaling af den ikke eftergivne del af gælden, jf. § 14, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelserne i § 14, stk. 1, 1. og 2. pkt., svarer til konkurslovens § 198 om gældssanering. I henstands- og afdragsperioden sker der ingen forrentning af gælden, jf. § 14, stk. 1, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skatteministeren kan efter § 14, stk. 2, fastsætte nærmere regler om fastsættelsen af afdragene og afdragsperiodens længde efter stk. 1. Det er sket i §§ 30 og 31 i bekendtgørelse nr. 188 af 9. marts 2020 om inddrivelse af gæld til det offentlige med senere ændringer. Reglerne er afstemt med de regler, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 1363 af 19. december 2008 om gældssanering med senere ændringer.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Mange dømte står efter endt afsoning i en situation med betydelig gæld til det offentlige som følge af sagsomkostninger i forbindelse med en eller flere straffesager. Denne gæld kan være en væsentlig hindring for de dømte til at tage skridt mod et liv uden kriminalitet.

I dag kan skyldnere under visse betingelser enten opnå gældssanering, der både angår offentlig og privat gæld, eller eftergivelse af gæld til det offentlige. Begøring om gældssanering behandles af skifteretten efter reglerne i konkursloven, mens ansøgning om eftergivelse af gæld indgives til Gældsstyrelsen efter reglerne i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Som reglerne er i dag, kan gældssanering efter konkursloven og eftergivelse af gæld efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i almindelighed ikke finde sted, hvis en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Det omfatter bl.a. gæld, der udspringer af straffesagsomkostninger.

For at motivere dømt til ikke at begå ny kriminalitet og dermed skabe mulighederne for et tryggere Danmark er aftalepartierne bag aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 enige om at forbedre mulighederne for, at tidligere dømt kan blive fri for gæld fra sagsomkostninger, såfremt de ved deres adfærd gør sig fortjent til det, og de ikke har økonomiske muligheder for at afdrage på gælden.

Som en del af flerårsaftalen er aftalepartierne derfor enige om, at reglerne om eftergivelse af gæld og gældssanering ændres, så gæld i form af straffesagsomkostninger sidestilles med anden gæld.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre reglerne om gældssanering i konkursloven og reglerne om eftergivelse af gæld i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, så gæld i form af straffeomkostninger sidestilles med anden gæld.

Det følger af den gældende bestemmelse i konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 3, at en kendelse om gældssanering i almindelighed ikke kan afsiges, hvis en ikke uvæsentlig del af skyldneren gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Dette omfatter bl.a. gæld i form af straffesagsomkostninger.

Det følger af den gældende bestemmelse i § 13, stk. 2, nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at eftergivelse af gæld til det offentlige i almindelighed ikke kan ske, hvis en ikke uvæsentlig del af skyldnerens gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Dette omfatter bl.a. gæld i form af straffesagsomkostninger.

Den foreslåede ordning indebærer, at gæld i form af straffesagsomkostninger vil kunne saneres i medfør af konkurslovens § 197, stk. 1, og eftergives efter § 13, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i højere grad end efter de gældende regler, idet forekomst af gæld i form af straffesagsomkostninger ikke længere vil føre til nægtelse af gældssanering og eftergivelse. Dette vil ligeledes gælde, selvom gælden i form af straffesagsomkostninger udgør en ikke uvæsentlig del af den samlede gæld. Gæld i form af straffesagsomkostninger sidestilles på den måde med anden gæld. Ved ”sagsomkostninger pålagt i straffesager” forstås sagsomkostninger pålagt i medfør af retsplejelovens § 1008.

Det foreslåede indebærer endvidere, at den eksisterende forudsætning i forarbejderne til konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 3, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 322, om, at gæld, der er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, skal være noget ældre end anden gæld,

før den kan gældssaneres, ikke vil gælde i relation til gæld i form af straffesagsomkostninger.

Der fremgår ikke en tilsvarende forudsætning i forarbejderne til den oprindelige lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lov nr. 1333 af 19 december 2008. Henset til at det dog fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. Folketings Tidende 2008-09, tillæg A, side 263, at det er hensigten med eftergivelsesreglerne, at de skal være parallelle med reglerne om gældssanering, må forudsætningen anses for ligeledes at gøre sig gældende for eftergivelsesreglerne. Den eksisterende forudsætning om, at gæld, der er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, skal være noget ældre end anden gæld, før den kan eftergives, vil med det foreslåede således ikke gælde i relation til eftergivelse af straffesagsomkostninger.

Formålet med ordningen er, at gæld, der består af straffesagsomkostninger, ikke i sig selv skal være en hindring for eftergivelse af gæld til det offentlige eller gældssanering og dermed potentielt være til hinder for, at tidligere dømte kan komme videre med en kriminalitetsfri tilværelse.

I forbindelse med ansøgning om gældseftergivelse eller begæring om gældssanering vil de almindelige krav om eftergivelse og gældssanering fortsat være gældende, herunder at skyldneren skal have stabile og afklarede økonomiske forhold samt ikke må have handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, ikke må have undladt at afdrage på sin gæld, selv om skyldneren har haft rimelig mulighed herfor, ligesom en væsentlig del af gælden fortsat ikke må være pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, herunder eksempelvis bøder eller erstatning til ofre for forbrydelser.

2.5. Håndtering af belægget som følge af straffelovens § 81 d, stk. 2

2.5.1. Gældende ret

2.5.1.1. Straffelovens § 81 d's gyldighed i tid

Ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19) vedtog Folketinget bl.a. at indsætte en ny § 81 d i straffeloven.

Bestemmelsen indeholdt regler om strafudmåling for visse former for kriminalitet relateret til covid-19-epidemien i Danmark, jf. nærmere nedenfor afsnit 2.5.1.2.

Det fulgte af en solnedgangsklausul i § 4, stk. 4, i lov nr. 349 af 2. april 2020, at bl.a. bestemmelsen i straffelovens § 81 d skulle ophæves den 1. marts 2021. Ved lov nr. 289 af 27. februar 2021 om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) blev solnedgangsklausulen imidlertid ændret, så straffelovens § 81 d forblev i kraft indtil den 1. januar 2022.

Den 1. januar 2022 blev straffelovens § 81 d ophævet. Det er imidlertid i forarbejderne til solnedgangsklausulen forudsat, at straffeskærpelserne i straffelovens § 81 d fortsat vil gælde for sager om forhold omfattet af bestemmelsen, der er begået efter ikrafttræden af, men forud for ophævelsen af § 81 d, uanset om sagen pådømmes efter ophævelsen heraf. Der henvises til Folketingstidende 2019-20, A, L 157 som fremsat, side 18.

2.5.1.2. Indholdet af straffelovens § 81 d

Det fulgte af straffelovens § 81 d, stk. 1, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119-122, 133-134 b, 135, 144, 161 og 163, § 172, jf. § 171, stk. 1, § 189, § 247, stk. 2, § 263, stk. 1 og stk. 3, jf. stk. 1, § 263 a, § 285, stk. 1, jf. §§ 276, 276 a, 278, 279, 279 a, 280, 281, 282 og 283, § 286, jf. §§ 276, 276 a, 278, 279, 279 a, 280, 281, 282 og 283, § 287, stk. 1, jf. §§ 276, 276 a, 278, 279, 279 a, 280, 281, 282 og 283, samt §§ 288-290, 290 a og 293, § 299, stk. 2, og §§ 300 a, 301 og 303, kunne forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen havde baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Bestemmelsen omfattede primært formueforbrydelser, idet en række lovovertrædelser, der vedrører forbrydelser mod den offentlige myndighed mv. samt den offentlige orden og fred, dog også var omfattet.

Det forudsattes i forarbejderne til bestemmelsen, at straffniveauet for overtrædelse af de i straffelovens § 81 d, stk. 1, nævnte lovovertrædelser som udgangspunkt skulle forhøjes til omkring det dobbelte i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke havde baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 157 som fremsat, side 13.

Bestemmelsens anvendelse forudsatte, at lovovertrædelsen helt eller delvis havde været motiveret af eller havde til formål at udnytte den situation, som covid-19-epidemien i Danmark medførte. Det ville ifølge forarbejderne bero på en konkret vurdering af den begåede lovovertrædelse, herunder særligt overtrædelsens karakter, formål og kontekst, om betingelsen var opfyldt. Det måtte dog i almindelighed antages, at betingelsen var opfyldt, hvis over-

trædelser vedrørte hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien eller værnemidler såsom hånd-sprit og mundbind eller andre knappe ressourcer i den konkrete situation.

Det ville derimod have formodningen imod sig, at f.eks. overtrædelser vedrørende værnemidler, der ikke udgjorde en knap ressource i den konkrete situation, ville være motiveret af eller have til formål at udnytte situationen. Det blotte forhold, at der blev stjålet værnemidler i en sådan situation, ville således ikke indebære, at overtrædelserne ville være omfattet af straffeskærpsen i straffelovens § 81 d, stk. 1, jf. bl.a. justitsministerens besvarelse af 30. marts 2020 af spørgsmål nr. 85 fra Folketingets Retsudvalg til L 157.

Efter straffelovens § 81 d, stk. 2, kunne straffen forhøjes således, at den blev fire gange så høj, såfremt en af de i stk. 1 nævnte lovovertrædelser fandt sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget blev opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien.

Ifølge forarbejderne dækkede »hjelpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien« over de erhvervs- og jobrettede tiltag mv., som regeringen lancerede med henblik på at afbøde de negative økonomiske konsekvenser af spredningen af covid-19 for danske lønmodtagere, arbejdspladser og virksomheder. Begrebet var dynamisk og omfattede hjælpepakker, uanset om disse var vedtaget før eller efter lovens vedtagelse.

Det er forudsat i forarbejderne til bestemmelsen, at straffniveauet for overtrædelser omfattet af straffelovens § 81 d, stk. 2, skulle være fire gange så højt i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke havde baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 157 som fremsat, side 15.

Ved udmåling af tillægsbøde efter straffelovens § 50, stk. 2, i forbindelse med overtrædelser omfattet af straffelovens § 81 d, stk. 2, skulle der lægges vægt på den opnåede eller tilsigtede vinding, jf. § 81 d, stk. 3.

Det forudsattes i den forbindelse, at der ved alle lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, hvor en person uberettiget opnåede eller søgte at opnå lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien og derigennem opnåede eller tilsigtede at opnå en økonomisk vinding for sig selv eller andre, skulle udmåles en bøde som tillægsstraf. En bøde skulle således almindeligvis idømmes som tillægsstraf i

alle tilfælde, hvor en fysisk person idømtes en betinget eller ubetinget fængselsstraf. Tillæggsbøden skulle beregnes med udgangspunkt i den opnåede eller tilsigtede vinding og fastsættes i overensstemmelse med strafskærpselsen i stk. 2, dvs. fastsættes som det firedobbelte af den opnåede eller tilsigtede vinding.

Hvis flere personer i fællesskab foretog de strafbare forhold, forudsattes der udmålt en tillæggsbøde til hver af disse personer. Det skulle også gælde i det tilfælde, hvor en medarbejder havde foretaget de strafbare forhold på vegne af et selskab.

Forhøjelse af bøden skulle ikke modsvares af en mindre fængselsstraf, og idømmelse af en tillæggsbøde skulle i almindelighed ikke afhænge af den tiltalte persons betalingsevne.

Der henvises i øvrigt til lovforslag nr. L 157 som fremsat, Folketingstidende 2019-20, tillæg A, samt til betænkningen over lovforslaget, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg B.

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Kriminalforsorgen står i en situation, hvor der er for få fængselspladser, og hvor virkningen af strafskærpselserne vedrørende covid-19-relateret kriminalitet forventes at forværre belægspresset i kriminalforsorgen betydeligt i de kommende år. Aftalepartierne er som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 på den baggrund enige om, at ordningen hvorefter personer, som har svindlet med hjælpepakker, og som derfor kan få skærpet straffen til det firedobbelte, skal ændres, så de pågældende i stedet kan få skærpet straffen til det dobbelte.

Initiativet har til formål delvis at imødegå det betydelige pres på belægget i kriminalforsorgen, der følger af den nu ophævede § 81 d, stk. 2, i straffeloven. Det forventes, at der de kommende år vil blive afsagt domme om ca. 850 forhold, der er begået før ophævelsen af straffelovens § 81 d, som er omfattet af bestemmelsens stk. 2, og som må forventes at medføre en ganske markant straf for de pågældende.

Det er således nødvendigt at tage skridt til at lette presset på belægget i kriminalforsorgen. Samtidig skal svindel mv. med hjælpepakker fortsat mødes med hård konsekvens af retssystemet.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved en ændring af lov nr. 349 af 2. april 2020.

Formålet med ændringen er, at personer, der har begået svindel mv. med hjælpepakker, mens straffelovens § 81 d fortsat var i kraft, men som endnu ikke har modtaget endelig dom herfor, skal kunne idømmes indtil dobbelt – frem for indtil firedobbelt – straf i forhold til den straf, der ville være idømt for tilsvarende forhold, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Samtidig er det hensigten, at sådanne personer fortsat skal kunne idømmes tillægsgbøder, der er fire gange så høje som den tillægsgbøde, de pågældende ville være idømt i sager, der ikke omhandler svindel mv. med hjælpepakker.

Det bemærkes, at det er forudsat med flerårsaftalen, at initiativet vil frigøre ca. 250 fængselspladser i 2025.

2.5.3. Den foreslåede ordning

For det første foreslås det, at der ved pådømmelse efter 1. juli 2022 af forhold omfattet af lovens § 1, nr. 1, dvs. omfattet af den nu ophævede § 81 d i straffeloven, ikke skal ske strafskærpelse efter straffelovens § 81 d, stk. 2, som affattet ved lovens § 1, nr. 1.

Reglen i straffelovens § 81 d, stk. 2, omfatter lovovertrædelser, der er omfattet af § 81 d, stk. 1, som har fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget er opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien.

Forslaget vil have virkning for straffesager om sådanne forhold, som er begået, mens straffelovens § 81 d var i kraft, og hvor der endnu ikke er afsagt endelig dom på tidspunktet for nærværende lovforslags ikrafttræden. Ved pådømmelsen af disse forhold vil domstolene – i stedet for strafskærpelsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 2 – alene skulle anvende strafskærpelsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 1, som denne bestemmelse var affattet efter § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020.

Virkningen heraf vil være, at straffen som udgangspunkt vil skulle forhøjes til omkring det dobbelte – og altså ikke det firedobbelte – i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Det bemærkes, at ændringer i straffelovgivningen som udgangspunkt ikke har betydning for straffesager, der er endeligt påkendt. Som en undtagelse hertil gælder dog straffelovens § 3, stk. 2, som indebærer, at hvis en ny lov erklærer et forhold for straffrit, skal der ske bortfald af en endeligt idømt,

men endnu ikke fuldbyrdet straf. Bestemmelsen gælder imidlertid ikke i forhold til ændringer i lovgivningen, der kun fører til mildere straffe, og de domfældte har i så fald intet krav på efterregulering, selv om straffen endnu ikke er fuldbyrdet.

Den foreslåede straflempelse vil således ikke have betydning for personer, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden har modtaget endelig dom for en overtrædelse, hvor straffen er skærpet efter straffelovens § 81 d, stk. 2.

Sådanne domme vil skulle fuldbyrdes i overensstemmelse med de almindelige regler for fuldbyrdelse af straffedomme. Dette gælder også i de tilfælde, hvor personer har modtaget en endelig dom, hvor straffen er skærpet i medfør af straffelovens § 81 d, stk. 2, men personen endnu ikke helt eller delvis har afsonet straffen.

I forhold til verserende sager, dvs. sager, der er under behandling ved domstolene, er det forventningen, at disse vil blive berostillet, indtil loven er trådt i kraft, med henblik på at sikre den fulde belægsmæssige effekt af initiativet.

Det foreslås for det andet, at straffelovens § 81 d, stk. 3, som affattet ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020, fortsat finder anvendelse på pådømmelsen af ovennævnte forhold efter lovens ikrafttræden.

Straffelovens § 81 d, stk. 3, omhandler udmålingen af tillægsgbøder efter straffelovens § 50, stk. 2, i sager omfattet af straffelovens § 81 d, stk. 2.

Forslaget vil have virkning for forhold omfattet af straffelovens § 81 d, der er begået, mens bestemmelsen stadig var i kraft, hvorom der på tidspunktet for nærværende lovforslags ikrafttræden ikke er afsagt endelig dom, og som uden dette lovforslag ville skulle være behandlet efter straffelovens § 81 d, stk. 2.

I sager vedrørende sådanne forhold vil der fortsat skulle idømmes en tillægsgbøde efter straffelovens § 50, stk. 2. Tilsvarende forudsættes det fortsat – uanset at der skal ses bort fra strafskærpselsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 2 – at tillægsgbøden som udgangspunkt skal forhøjes til det firedobbelte i forhold til praksis om forhold, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, dvs. til det firedobbelte af den opnåede eller tilsigtede vinding.

2.6. Initiativer til imødegåelse af udeblivelse fra afsoning

2.6.1. Gældende ret

2.6.1.1. *Om indsattes adgang til udgang*

Straffuldbyrdelseslovens bestemmelser om udgang findes i §§ 46-50. Ved udgang forstås et under straffuldbyrdelsen tilladt fravær fra institutionen i et bestemt tidsrum, der medregnes i straffetiden.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 1, kan en indsat få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, og der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen. Det er endvidere en betingelse, at hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udgangstilladelsen.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 50 fastsætter justitsministeren regler om tilladelse til udgang. Det kan i forbindelse med sådanne regler bestemmes, at tilladelse til udgang først kan gives efter ophold i et bestemt tidsrum i institutionen og efter udståelse af en bestemt del af straffen, samt at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet efter tilsigelse til afsoning. Det kan endvidere bestemmes, at den indsatte efter udgangsmisbrug er afskåret fra i et bestemt tidsrum at forlange en afgørelse af spørgsmålet om tilladelse til udgang (udgangskarantæne).

Straffuldbyrdelseslovens regler om udgang suppleres en af række administrative forskrifter i bekendtgørelse nr. 176 af 31. januar 2022 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen).

Det fremgår af bekendtgørelsens § 21, stk. 1, at en indsat, der uden lovlig grund er udeblevet efter tilsigelse til afsoning, i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen skal fratages muligheden for at kunne meddeles tilladelse til udgang.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 31, stk. 3, at udgang kan gives, hvis særlige omstændigheder taler derfor, uanset at der er truffet afgørelse om fratagelse af mulighed for udgang på grund af udeblivelse uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning, jf. § 21, stk. 1.

2.6.1.2. *Om indsattes ret til besøg*

Straffuldbyrdelseslovens bestemmelser om indsattes ret til besøg findes i §§ 51-53.

En indsat, der afsoner fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner, har ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst én times varighed og så vidt muligt af to timers varighed, jf. straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1, men der kan i den enkelte institution gives tilladelse til besøg i videre omfang.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 2, har en indsat uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til at modtage besøg af den advokat, der er beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag. Det samme gælder besøg i øvrigt af advokater, der efter retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlige forsvarere.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 3, har en udenlandsk indsat uden de i straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1, nævnte begrænsninger endvidere ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 4, har en indsat, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og om hvem politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den indsatte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, ikke ret til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe eller en anden tilsvarende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 53, stk. 1, skal besøg til en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, overværes af personalet i institutionen, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 53, stk. 2, skal besøg til en indsat, som er dømt for overtrædelse af en af de forbrydelser, der er nævnt i straffelovens 12. eller 13. kapitel, eller som kriminalforsorgen skønner at være radikaliseret, ekstremistisk eller i risiko for at blive det, overværes af personalet i

institutionen, hvis dette skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Kriminalforsorgsområdet kan bestemme, at de besøgende skal indhente forudgående tilladelse til at besøge den indsatte, ligesom det kan gøres til et vilkår for en besøgstilladelse, at den besøgende lader sig undersøge, jf. straffuldbyrdslovens § 52.

Efter straffuldbyrdslovens § 53, stk. 3, fastsætter justitsministeren regler om gennemførelsen af de indsattes ret til besøg og om begrænsninger i denne ret ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme eller af hensyn til at forebygge kriminalitet, herunder om adgang for kriminalforsorgsområdet til at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennemførelse af besøg under overværelse af personale i institutionen. Det er i samme bestemmelse fastsat, at besøg af advokat, jf. § 51, stk. 1, altid skal være uoverværet.

Straffuldbyrdslovens bestemmelser om besøg suppleres af en række administrative forskrifter, som findes i bekendtgørelse nr. 177 af 31. januar 2022 om adgangen til besøg mv. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen).

Efter de gældende regler, er det ikke muligt at begrænse en indsat ret til besøg på baggrund af, at den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

2.6.1.3. Om varetægtsfængsling

Reglerne om, i hvilke tilfælde der kan ske varetægtsfængsling, findes i retsplejelovens kapitel 70.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 1, kan en sigtet varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, såfremt overtrædelsen efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og der enten (1) efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen (sikringsarrest), eller (2) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at vedkommende på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af den foran nævnte beskaffenhed (uskadeliggørelsesarrest), eller (3) der efter sagens

omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre (kollusionsarrest).

Retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, anvendes typisk, når (1) vedkommende har holdt sig skjult for politiet eller har flugtplaner, (2) vedkommende har tilknytning til Danmark og til andre lande, eller (3) vedkommende ingen tilknytning har til Danmark.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, kan en sigtet endvidere varetægtsfængsles af hensyn til retshåndhævelsen (såkaldt retshåndhævelsesarrest). Efter bestemmelsen kan en sigtet således varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at den pågældende har begået *enten* (1) en overtrædelse som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod, *eller* (2) en overtrædelse af en række nærmere angivne straffelovsovertrædelser af overvejende personfarlig karakter, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 3, kan varetægtsfængsling bl.a. ikke anvendes, hvis lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af bøde eller fængsel i højst 30 dage.

Bestemmelse om varetægtsfængsling har kun virkning indtil sagens afgørelse i retten. På begæring træffer retten efter afgørelsen bestemmelse om, hvorvidt tiltalte under en eventuel appel, eller indtil fuldbyrdelse kan iværksættes, skal varetægtsfængsles eller forblive varetægtsfængslet, jf. retsplejelovens § 769, stk. 1. Betingelserne for varetægtsfængsling efter sagens afgørelse er som udgangspunkt de samme som før sagens afgørelse, medmindre tiltalte samtykker i at forblive varetægtsfængslet. Samtykker tiltalte, er dette i sig selv tilstrækkeligt til fortsat varetægtsfængsling.

Ud over de anførte almindelige regler om varetægtsfængsling indeholder retsplejelovens § 769, stk. 2, en særlig regel om adgang til varetægtsfængsling efter fældende dom, når hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at den tiltalte ikke er på fri fod, under hensyntagen til, at den tiltalte har tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og at der inden for den gruppe, som den dømte har tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på

grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

2.6.2. Justitsministeriets overvejelser

I 2020 udeblev 15,5 pct. af de tilsagte fra afsoning i kriminalforsorgen. Samtidig havde 416 dømte pr. 24. november 2021 status som udeblevet fra tilsigelse til afsoning og var dermed efterlyst med henblik på anholdelse til afsoning.

Det fremgår af flerårsaftalen, at aftalepartierne er enige om, at det strider mod hensynet til retshåndhævelsen, når dømte udebliver efter tilsigelse til afsoning, ligesom udeblivelser har negative konsekvenser for kriminalforsorgen.

Der er tidligere blevet iværksat en række initiativer med henblik på at reducere antallet af dømte, som udebliver fra afsoning. Det drejer sig bl.a. om vedtagelsen af lov nr. 1728 af 27. december 2016, som bl.a. indførte straf-fuldbyrdslovens § 110 b om udeblivelse fra afsoning, ligesom kriminalforsorgen i efteråret 2017 har iværksat en række tiltag, der har til formål at imødegå udfordringerne med udeblivelse fra afsoning, herunder målrettet kommunikation til de tilsagte.

Antallet af dømte, der udebliver fra afsoning, er efter aftalepartiernes opfattelse fortsat for højt.

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne derfor enige om, at der skal fastsættes strammere regler for dem, der uden lovlig grund udebliver fra afsoning, for at komme udfordringen med udeblivelse fra afsoning til livs.

Aftalepartierne er enige om at begrænse rettighederne for personer, der udebliver fra afsoning uden lovlig grund. Der er enighed om, at udeblevnes ret til at få besøg skal begrænses i op til 3 måneder fra indsættelse med undtagelse af besøg fra nærtstående. Derudover er der enighed om, at deres ret til at komme på udgang skal begrænses yderligere, så tilladelse til udgang som udgangspunkt ikke kan gives i op til 6 måneder fra indsættelsen.

Begrænsningerne vil alene kunne finde anvendelse, hvis den pågældende er udeblevet uden lovlig grund. Udeblivelsen skal således skyldes omstændigheder, som må lægges den udeblevne til last.

Endelig er der enighed om at udvide de eksisterende regler om varetægtsfængsling, så der skabes øgede muligheder for at varetægtsfængsle personer efter dom, hvis der vurderes at være en særlig risiko for udeblivelse.

Justitsministeriet finder, at initiativerne bør gennemføres ved en udvidelse af bemyndigelsesbestemmelserne i straffuldbyrddelseslovens §§ 50 og 53 samt ved en udvidelse af muligheden for varetægtsfængsling efter dom, som er reguleret i retsplejelovens § 769.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer af bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrddelseslovens § 50. Formålet er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Hvis lovforslaget vedtages vil der i udgangsbekendtgørelsen blive fastsat regler om, at udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Der vil i den forbindelse blive fastsat en undtagelse, hvorefter fratagelse af muligheden for at kunne meddeles tilladelse til udgang vil skulle ske i et kortere tidsrum i tilfælde, hvor fratagelse af muligheden for tilladelse til udgang i 6 måneder vil være uforholdsmæssig, herunder hvor den indsatte alene skal afsone en fængselsstraf af en varighed tæt på 6 måneder.

Den gældende ordning, hvorefter særlige omstændigheder kan begrunde tilladelse til udgang, uanset om der er truffet afgørelse om fratagelse af mulighed for udgang på grund af udeblivelse fra afsoning, vil blive fastholdt.

Der foreslås derudover ændringer af bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrddelseslovens § 53.

Formålet er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at det skal være muligt at begrænse en indsats ret til besøg i en periode på 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet fra afsoning uden lovlig grund.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der i besøgsbekendtgørelsen blive fastsat regler om, at en indsat ikke har ret til at modtage i besøg i en periode på 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at begrænsningen ikke vil gælde for besøg fra den indsattes nærtstående.

Det vil desuden blive fastsat, at begrænsningen ikke vil omfatte besøg fra den dømtes nærtstående, samt ikke vil påvirke den indsatte ret til at modtage besøg efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 2 og 3, om henholdsvis ret til besøg fra visse advokater, og reglen om udenlandske indsatte ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter og den indsatte ret til at have sit barn med sig i institutionen efter straffuldbyrdelseslovens § 54.

Endelig foreslås, at der i retsplejelovens § 769 indsættes et nyt stykke, der skal give mulighed for varetægtsfængsling efter dom, hvis der efter det om den tiltalte forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5 og 7, samt § 3, nr. 1 og 2.

2.7. Udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel

2.7.1. Gældende ret

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 3, at fuldbyrdelse af en straf skal ske med fornøden hensyntagen såvel til straffens gennemførelse som til behovet for at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

En gradvis forøgelse af frihedsgraderne under straffuldbyrdelsen betragtes i den forbindelse som et almindeligt led i resocialiseringen, idet den dømte derved kan vænnes til en tilværelse i frihed uden kriminalitet. Denne gradvise forøgelse af frihedsgraderne omtales i det følgende som udslusning.

Med betegnelsen udslusning sigtes bl.a. til muligheden for udgang, herunder frigang og udstationering, muligheden for fortsat afsoning i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen og til muligheden for prøveløsladelse, herunder prøveløsladelse efter noget for noget-ordningen.

Straffuldbyrdelseslovens bestemmelser om udgang findes i §§ 46-50. Ved udgang forstås et under straffuldbyrdelsen tilladt fravær fra institutionen i et bestemt tidsrum, der medregnes i straffetiden.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 1, kan en indsat få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, og der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbin-

delse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen. Det er endvidere en betingelse, at hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udgangstilladelsen.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 50 fastsætter justitsministeren regler om tilladelse til udgang. Bekendtgørelse nr. 176 af 31. januar 2022 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen) er udstedt i medfør af bestemmelsen.

Der er i bekendtgørelsens kap. 11 fastsat nærmere regler om udstationering til pension m.v.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 51, stk. 1, at indsatte, der udstår tidsbestemt fængselsstraf på 5 måneder eller derover og opfylder de tidsmæssige betingelser for udgang efter kapitel 9, kan få udgang i form af udstationering. Der kan tidligst gives tilladelse til udstationering, når en tredjedel af straffen er udstået. Hvis særlige omstændigheder taler derfor, kan kriminalforsorgsområdet give indsatte i åbne institutioner, der udstår fængselsstraf i under 8 år, tilladelse til udstationering, selvom betingelserne i 1. og 2. pkt. ikke er opfyldt.

Udstationering gives i de tilfælde, der er nævnt i bekendtgørelsens § 44, stk. 2, 3 og 5, hvis udgang af praktiske grunde ikke kan gives som frigang, eller hvis det skønnes formålstjenligt, at udgang gennemføres som udstationering.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 52, stk. 1, 1. pkt., at udstationering normalt skal ske i den sidste del af opholdstiden eller op til en udstationering til egen bopæl med fodlænke, jf. kapitel 12. Der er i bekendtgørelsens § 52, stk. 2-4 og 6, fastsat nærmere tidsmæssige grænser for udstationering.

Der er i bekendtgørelsens kap. 12 fastsat nærmere regler om udstationering til egen bopæl med fodlænke.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 55, stk. 1, at indsatte, der opfylder de tidsmæssige betingelser for udgang efter kapitel 9, kan få udgang i form af udstationering til egen bopæl med fodlænke, når det findes formålstjenligt af hensyn til den indsattes familieforhold, afsoningsforløb eller resocialisering. Indsatte, der udstår straf på under et års fængsel, kan dog kun helt undtagelsesvis udstationeres til egen bopæl med fodlænke.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 55, stk. 2, at udstationering til egen bopæl med fodlænke kan gives, når en tredjedel af straffetiden er udstået, og

kan gives i et tidsrum af højst 6 måneder op til løsladelsestidspunktet, eventuelt i forlængelse af en udstationering efter kapitel 11.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 55, stk. 3, at en indsat ud over de i § 55, stk. 1, nævnte tilfælde kan få tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke i de tilfælde, der er nævnt i § 44, stk. 2, 3 og 5, hvis den pågældende af geografiske årsager ikke kan gennemføre frigangen, fordi det ikke er muligt at tilbringe fritiden i en institution tæt ved arbejds- eller kursusstedet, jf. § 46.

Der er i bekendtgørelsens § 59 fastsat en række særlige betingelser for udstationering til egen bopæl med fodlænke. Det fremgår bl.a. heraf, at tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke kun kan meddeles, hvis den indsattes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationering med fodlænke kan gennemføres, at personer, der har samme bopæl som den indsatte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at straffen kan udstås på den fælles bopæl, og at der ikke kan meddeles tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke, hvis denne udstationeringsform som følge af den indsattes forhold ikke findes hensigtsmæssig.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 60, at udstationering til egen bopæl med fodlænke forudsætter, at der er sikret den indsatte passende arbejde eller andet underhold, og at den indsatte erklærer at ville overholde de vilkår, der fastsættes for udstationeringen.

Udstationering til pension eller til egen bopæl med fodlænke sker efter de gældende regler efter ansøgning fra den indsatte og forudsætter, at der er et særligt udstationeringsformål.

2.7.2. Justitsministeriets overvejelser

Det kan være udfordrende for mange indsatte at vænne sig til livet uden for fængslet. Aftalepartierne bag flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er enige om, at flere indsatte skal have mulighed for langsomt at tilpasse sig livet uden for murene under tæt kontrol og støtte fra kriminalforsorgens personale.

Som en del af flerårsaftalen er aftalepartierne derfor enige om, at der skal justeres på reglerne for udslusning fra fængsel med henblik på at sikre, at der i højere grad bygges en bro til det omkringliggende samfund, hvor indsatte under tæt opsyn af kriminalforsorgen kan fastholdes i f.eks. arbejde, uddannelse og en stof- og kriminalitetsfri tilværelse.

Initiativet skal være med til at underbygge en tilgang baseret på ret og pligt, hvor dømte, der er motiverede for at arbejde og uddanne sig mv. og har vist at de kan overholde kriminalforsorgens retningslinjer under deres afsoning, får bedre rammer og støtte i deres arbejde for at skabe sig en kriminalitetsfri tilværelse.

Aftalepartierne er enige om at gøre udstationering til eget hjem med fodlænke eller kriminalforsorgens udslusningsfængsler til et normalt led i afsoningen for indsatte med en tidsbestemt fængselsstraf på over 6 måneder og forlænge perioden for udstationering, så indsatte kan udstationeres, efter 1/3 af straffen er udstået i indtil otte måneder før forventet prøveløsladelse. Muligheden for udstationering skal kun gælde for indsatte, som kriminalforsorgen efter en grundig screening vurderer vil overholde retningslinjerne for udstationering, og under hensyn til retshåndhævelsen.

Aftalepartierne har samtidig besluttet, at der som en del af initiativet etableres fire nye udslusningsfængsler, som skal fordeles geografisk på tværs af Danmark. De nye udslusningsfængsler skal skabe rammerne om, at flere indsatte i afslutningen af deres afsoning får mulighed for en overgang til et liv uden kriminalitet under tæt opsyn og støtte fra kriminalforsorgens personale.

Udstationering til egen bopæl med fodlænke eller til kriminalforsorgens udslusningsfængsler, bidrager til at lette overgangen til et liv uden for murene. Kriminalforsorgen vurderer, at langt de fleste indsatte har gavn af udslusning, samt at udstationering bidrager til at forebygge ny kriminalitet, idet det f.eks. er muligt under faste rammer og løbende kontrol fra kriminalforsorgen at fastholde afsoneren i bl.a. arbejde og uddannelse og understøtte kontakt til familie. Under udstationering vil kriminalforsorgen kunne reagere, hvis afsoneren ikke møder i beskæftigelse eller forsømmer sin misbrugsbehandling, hvilket kan være afgørende for at undgå tilbagefald til ny kriminalitet.

Kriminalforsorgen vurderer desuden, at udstationering til udslusningsfængsel eller til egen bopæl med fodlænke vil forbedre mulighederne for at fastholde og støtte dømte i at etablere positive sociale kontakter til f.eks. sportsforeninger og andre prosociale aktiviteter, der bidrager til at undgå ny kriminalitet.

Herudover kan øget mulighed for udstationering afhjælpe manglen på fængselspladser såvel som fængselsbetjente. Kriminalforsorgen vurderer derfor,

at man med fordel kan forskyde belægget fra fængsler til andre afsoningsformer, både for at sikre en bedre løsladelsesproces for de indsatte og for at mindske belægget i fængsler og arrester.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved at indføre nye bestemmelser i straffuldbyrdelsesloven om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller udslusningsfængsel.

2.7.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås der en ny udstationeringsmodel, som skal udgøre et normalt led i afsoningen af en fængselsstraf.

Det foreslås for det første, at der indføres en bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 50 a, hvorefter kriminalforsorgsområdet bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når en tredjedel af straffen er udstået, der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Udstationering vil efter den foreslåede bestemmelse tidligst kunne ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse. Det gælder alle former for prøveløsladelse efter afsoning af tidsbestemt straf, således straffelovens § 38, stk. 1 § 38, stk. 2 eller § 40 a. Indsatte, som forventes løsladt på endt straf, fordi prøveløsladelse skønnes utilrådelig, vil ikke kunne udstationeres efter den foreslåede bestemmelse.

Det forudsættes, at kriminalforsorgen yder støtte til boligsøgning mv. på et tidligt tidspunkt under afsoningen for at øge chancerne for, at der kan være en bolig til rådighed, når der refterer 8 måneder af afsoningen.

Det foreslås for det andet, at der indføres en bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 50 b, hvorefter der alene kan ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, hvis den indsatte boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationering under intensiv overvågning og kontrol kan gennemføres, og personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at den indsatte kan udstationeres til den fælles bopæl.

Til brug for afgørelsen af, om den indsatte opfylder betingelserne for udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, skal kriminalforsorgen foretage en nærmere vurdering og undersøgelse af den indsatte forhold, herunder vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold

samt fysiske og psykiske tilstand. Der kan alene ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, hvis den dømte medvirker til undersøgelsen.

Det foreslås for det tredje, at der indføres en bemyndigelsesbestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 50 c, hvorefter justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive foretaget ændringer i udgangsbe- kendtgørelsen. Der vil i den forbindelse blive fastsat nærmere regler om ud- stationering, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om tilsyn og kontrol m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstatio- nering.

Der vil desuden i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 3, blive fastsat en administrativ klageadgang for afslag på udstationering efter den foreslåede udstationeringsordning.

De foreslåede bestemmelser forudsættes anvendt i lyset af de kapacitets- mæssige forhold i kriminalforsorgen. Udstationering til udslusningsfængsel forudsætter således, at der er den fornødne kapacitet i et af kriminalforsor- gens udslusningsfængsler.

Den med lovforslaget foreslåede udstationeringsordning supplerer den gæl- dende ordning, som forudsætter at der er et særligt udstationeringsformål.

2.8. Strammere økonomiske vilkår for udvisningsdømte

2.8.1. Gældende ret

Efter straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 1, skal en indsat have udbetalt ve- derlag for sin beskæftigelse. Vederlag skal også udbetales til indsatte, der ikke kan tilbydes beskæftigelse, eller som er uden beskæftigelse efter § 38, stk. 3. Det samme gælder indsatte, der på grund af sygdom er fraværende fra beskæftigelse.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 4, opsparer kriminalforsorgsområ- det en andel af vederlaget efter stk. 1, der udbetales til den indsatte senest på tidspunktet for løsladelsen, for udvisningsdømte dog senest på tidspunk- tet for hjemrejsen. Udgifter, som den indsatte skal afholde i forbindelse med udgang og løsladelse, herunder efterfølgende hjemrejse, modregnes i det op- sparede beløb, hvis den indsatte ikke selv afholder udgifterne.

Efter straffuldbyrdslovens § 42, stk. 5, fastsætter justitsministeren regler om ydelser efter stk. 1 og 2 og kan i den forbindelse fastsætte regler om, at andre indsatte, der er fraværende fra beskæftigelse, skal have udbetalt vederlag for beskæftigelse. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om ordningerne, der er omtalt i § 42, stk. 3 og 4.

Der er i bekendtgørelse nr. 746 af 27. april 2021 om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner fastsat nærmere regler om bl.a. tvungen opsparring og løsladelsesbeløb.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 22, stk. 1, at kriminalforsorgsområdet efter straffuldbyrdslovens § 42, stk. 4, 1. pkt., opsparer 15 % af den indsatte vedrørende vederlag for beskæftigelse, som indsættes på en spærret konto.

Efter bekendtgørelsens § 23, stk. 1, kan kriminalforsorgsområdet løbende modregne udgifter i det opsparede beløb, som den indsatte selv skal afholde i forbindelse med udgang og løsladelse, herunder efterfølgende hjemrejse, hvis den indsatte ikke selv afholder udgifterne.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 24, stk. 1, at kriminalforsorgsområdet skal undlade at tilbageholde yderligere beløb til opsparringen, hvis det kan konstateres, at den tvungne opsparring åbenbart overstiger de samlede udgifter, som den indsatte vil skulle afholde i forbindelse med udgang og løsladelse, herunder eventuel efterfølgende hjemrejse.

Det fremgår derudover af bekendtgørelsens § 29, stk. 1, at personer, der udstår fængselsstraf eller forvaring, og som på den beregnede løsladelsesdato har haft en opholdstid på mere end 60 dage, får udbetalt et løsladelsesbeløb, jf. § 31. Det fremgår af bestemmelsens stk. 4, at der ikke kan modregnes i beløbet.

Det fremgår af § 1, nr. 12, i bekendtgørelse om satser for vederlag m.v. til indsatte i kriminalforsorgens institutioner (2022), at løsladelsesbeløbet udgør 549,61 kr. (2022-niveau). Løsladelsesbeløbet er tænkt anvendt til småforbrødenheder i forbindelse med løsladelsen.

Personer, der har bopæl i Danmark, har ret til alle sundhedslovens ydelser, jf. sundhedslovens § 7, stk. 1. Med bopæl i sundhedslovens forstand forstås folkeregistrering i det Centrale Personregister (CPR), jf. sundhedslovens § 7, stk. 2. Personer, der er omfattet af forordning nr. 883/04/EF om koordinering af de sociale sikringsordninger har adgang til den behandling, der er

nødvendig under midlertidigt ophold i Danmark. Personer, der ikke har bopæl i Danmark, har adgang til akut og fortsat sygehusbehandling, jf. sundhedslovens §§ 8 og 80.

Med akut sygehusbehandling forstås den sygehusbehandling, der ydes i tilfælde af ulykke, pludseligt opstået sygdom og fødsel eller forværring af kronisk sygdom m.v., jf. sundhedslovens § 80, stk. 1, og § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 675 af 28. juni 2019 om ret til sygehusbehandling m.v. Med fortsat sygehusbehandling forstås den sygehusbehandling, der ydes, når det under de foreliggende omstændigheder ikke skønnes rimeligt at henvise personen til behandling i hjemlandet, herunder Færøerne og Grønland, eller personen ikke tåler at blive flyttet til et sygehus i hjemlandet, jf. sundhedslovens § 80, stk. 2.

Regionsrådet opkræver efter sundhedslovens § 81, stk. 2, betaling af patienten for akut og fortsat sygehusbehandling efter sundhedslovens § 80. Behandlingen kan dog ydes vederlagsfrit, når regionsrådet under de foreliggende omstændigheder skønner det rimeligt.

Personer, der ikke har bopæl i Danmark, vil således som udgangspunkt skulle betale for akut og fortsat sygehusbehandling.

2.8.2. Justitsministeriets overvejelser

Aftalepartierne bag flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 mener ikke, at det er rimeligt, at udvisningsdømte udlændinge optager pladser og ressourcer i danske fængsler og arrester, der i forvejen er pressede på pladser. Formålet med en udvisningsdom er netop, at den dømte skal forlade Danmark, og kriminalforsorgens ressourcer skal derfor så vidt muligt ikke anvendes på udvisningsdømte, ligesom kriminalforsorgen ikke skal bruge kræfter på at reintegrere udvisningsdømte i det danske samfund.

Som en del af flerårsaftalen er aftalepartierne derfor enige om, at udvisningsdømte, inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, skal underlægges strammere økonomiske vilkår.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om, at beløb, som indsatte under visse betingelser får udbetalt i forbindelse med løsladelse, skal afskaffes for udvisningsdømte, der efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndighederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse.

Aftalepartierne er derudover enige om, at andelen af den tvungne opsparing af løn for beskæftigelse øges fra 15 pct. til 50 pct. for udvisningsdømte. De

yderligere tvangsopsparede midler vil alene kunne anvendes til dækning af hjemrejseudgifter. Den øgede tvangsopsparing vil skulle udbetales, hvis effektueringen af udsendelsen af den pågældende efter løsladelse umiddelbart må anses for udsigtsløs.

Aftalepartierne ønsker desuden, at udvisningsdømte indsatte forpligtes til at tegne en forsikring, der dækker sundhedsbehandling, og at tvangsopsparede midler i den forbindelse anvendes til dækning af forsikringen.

Justitsministeriet finder, at initiativerne bør gennemføres ved en ændring af bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdslovens § 42, stk. 5.

2.8.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer af bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdslovens § 42, stk. 5.

Formålet er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om andelen af vederlaget, der skal opspares for udvisningsdømte, samt at udvisningsdømte kan forpligtes til at tegne en forsikring, der dækker sundhedsbehandling uden for kriminalforsorgen, og at tvangsopsparede midler i den forbindelse skal anvendes til dækning af forsikringen.

Formålet er derudover at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om løsladelsesbeløb, herunder at visse udvisningsdømte ikke er omfattet af retten til løsladelsesbeløb.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive fastsat administrative regler om tvungen opsparing og løsladelsesbeløb for udvisningsdømte.

Det vil blive fastsat, at andelen af den tvungne opsparing af løn for beskæftigelse øges fra 15 pct. til som udgangspunkt 50 pct. for udvisningsdømte.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at de *yderligere* tvangsopsparede midler (35 pct. af tvungne opsparing af løn for beskæftigelse) alene vil kunne anvendes til dækning af hjemrejseudgifter, og at den øgede tvangsopsparing vil skulle udbetales, hvis effektueringen af udsendelsen af den pågældende efter løsladelse umiddelbart må anses for udsigtsløs. Den forskelsbehandling, der sker isoleres dermed til hjemrejseudgifter.

Det forudsættes, at ordningen administreres i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. I det omfang kriminalforsorgsområdet kan konstatere, at den *yderligere* tvungne opsparing (15-50 pct. af den tvungne opsparing af vederlag for beskæftigelse) åbenbart overstiger de samlede udgifter,

som den pågældende vil skulle afholde i forbindelse med hjemrejse, forudsættes det således, at kriminalforsorgsområdet undlader at tilbageholde yderligere beløb til opsparingen. Et sådant beløb vil skulle udbetales til den indsatte.

Det kan endvidere fastsættes, at udvisningsdømte kan forpligtes til at tegne en forsikring, der dækker sundhedsbehandling uden for kriminalforsorgen, og at tvangsoptsparede midler skal anvendes til dækning af forsikringen.

Bemyndigelsen vil alene blive benyttet til at fastsætte regler om pligt til at tegne sundhedsforsikring for tvangsoptsparede midler, hvis det viser sig praktisk muligt at gennemføre en sådan ordning, herunder at der kan findes udbydere af en sådan sundhedsforsikring, og at der kan findes en rimelig præmie.

Det vil derudover blive fastsat, at udvisningsdømte, der straks efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndighederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse, ikke har krav på løsladelsesbeløb.

2.9. Faste løsladelsesdage

2.9.1. Gældende ret

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 79, stk. 1, at løsladelse sker efter endt strafudståelse eller i forbindelse med prøveløsladelse, strafafbrydelse eller benådning.

Efter straffuldbyrdslovens § 79, stk. 2, fastsætter justitsministeren regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige beskæftigelsesmæssige eller andre særlige hensyn.

Der er i bekendtgørelse nr. 855 af 28. juni 2017 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen) fastsat nærmere regler om bl.a. fremrykket løsladelse.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 21, stk. 1, at indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, kan løslades den nærmest forudgående hele hverdag, i påsken dog også påskelørdag, hvis løsladelsesdatoen falder på en lørdag, søndag eller sønehelligdag, og den pågældende selv ønsker det, jf. dog stk. 2-3.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 21, stk. 2, at løsladelsen højst kan fremrykkes med 3 dage.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 21, stk. 3, at fremrykning af løsladelsen efter stk. 1 kan undlades, hvis undvigelse eller udeblivelse fra udgang har fundet sted inden for de sidste 4 uger før løsladelsesdatoen, eller der er en bestyrket mistanke om, at undvigelse eller udeblivelse fra udgang tidligere end 4 uger før løsladelsesdatoen har fundet sted med henblik på udnyttelse af adgangen til fremrykning.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 22, at indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, kan løslades indtil 3 dage før løsladelsesdatoen, hvis det er nødvendigt, for at den pågældende kan påbegynde dokumenteret beskæftigelse eller uddannelse, der er af væsentlig betydning for den pågældendes beskæftigelsesmæssige situation ved løsladelsen, når det af hensyn til fremskaffelse af ophold og arbejde eller andet underhold er afgørende nødvendigt, at den pågældende kan betjenes på et offentligt kontor eller hos en offentlig myndighed inden en weekend, i tilfælde, hvor der ellers ville blive givet tilladelse til udgang med henblik på at besøge en nærstående person, som er alvorligt syg, at være til stede ved en nærstående persons begravelse eller besøge nærstående personer ved vigtige familiebegivenheder, eller hvis der opstår akut mangel på pladser i en institution.

Bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdeleslovens § 79, stk. 2, kan ikke benyttes til at fastsætte regler om, at løsladelse kan fremrykkes med over 3 dage, fordi løsladelsesdatoen falder på en lørdag, søndag eller søgne-helligdag. Der henvises i den forbindelse til Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 3730 f. og 3795 f.

2.9.2. Justitsministeriets overvejelser

Kommunerne er blandt de primære offentlige aktører, når det kommer til kriminalitetsforebyggelse. De har det primære ansvar for borgernes beskæftigelsesmæssige, boligmæssige og sociale forhold. Det er derfor centralt, at kriminalforsorgen og kommunerne samarbejder tæt, særligt i forbindelse med løsladelse.

En gennemgang af kriminalforsorgens løsladelsespraksis har vist, at op til 36 pct. af de indsatte løslades fredag, lørdag og søndag, herunder langt størstedelen om fredagen. Løsladelser op til en weekend vanskeliggør, at løsladte med behov for at opsøge kommunen, banken og lignende kan gøre dette, inden disse lukker for weekenden. Det kan øge risikoen for, at den løsladte begår ny kriminalitet med henblik på at få adgang til bolig, penge, mad, tobak, narkotika m.v., eller kan medføre, at de løsladte mister motivationen til at opsøge den hjælp, som vedkommende er berettiget til i det offentlige system.

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne på den baggrund enige om at justere retningslinjerne for løsladelse, så der fremover som udgangspunkt kun løslades i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag) for derved at sikre, at den løsladte har mulighed for at søge hjælp hos kommunen, gå i banken mv. umiddelbart efter løsladelse.

Justitsministeriet finder, at initiativet bør gennemføres ved en ændring af bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdslovens § 79, stk. 2.

2.9.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås ændringer i bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdslovens § 79, stk. 2.

Formålet er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højst kan fremrykkes med op til 4 dage. Formålet er derudover at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse nærmest forudgående onsdag, hvis løsladelsesdatoen falder på 2. påskedag.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive foretaget ændringer i løsladelsesbekendtgørelsen. Det vil i den forbindelse blive fastsat, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højst kan fremrykkes med op til 4 dage. Det vil derudover blive fastsat, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse nærmest forudgående onsdag, hvis løsladelsesdatoen falder på 2. påskedag. Der vil ikke i den forbindelse skulle foretages en konkret vurdering af, om den pågældende indsatte har behov for at nå på kommunen, i banken m.v.

De gældende regler om mulighed for at undlade fremrykning på baggrund af undvigelse eller udeblivelse fra udgang vil i den forbindelse blive fastholdt.

2.10. Skærpelse af straffen for vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner

2.10.1. Gældende ret

2.10.1.1. Straffelovens § 119

Efter straffelovens § 119, stk. 1, straffes den, som øver vold, truer med at øve vold eller offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter trussel om vold mod nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan

person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling, med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Baggrunden for den særlige beskyttelse er bl.a., at personer, der optræder som repræsentanter for offentlige myndigheder, er særligt udsatte for angreb og derfor har behov for et ekstra værn mod den risiko for vold og trusler, som denne funktion medfører, herunder således at de uhindret kan udføre deres opgaver, jf. Rigsdagstidende 1924-25, tillæg A, spalte 3338.

Den beskyttede personkreds omfatter bl.a. polititjenestemænd, anklagere, dommere, ansatte ved afsonings- og behandlingsinstitutioner (f.eks. fængselsfunktionærer, faglærere, sundhedspersonale og pædagoger), ansatte ved kommunale institutioner (f.eks. lærere, socialrådgivere, sagsbehandlere, ansatte ved skoler, fritids- og plejehjem), ansatte i den offentlige befordring (f.eks. togpersonale, buschauffører), sundhedspersonale ansat i offentlige institutioner (f.eks. læger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og -hjælpere), kommunale parkeringsvagter og politikere.

Den beskyttede personkreds omfatter tillige ansatte i private virksomheder, der efter aftale udfører opgaver på det offentliges vegne, herunder bl.a. buschauffører, der er ansat ved et privat busselskab, jf. Østre Landsrets dom af 9. april 2002 (gengivet i UfR 2002.1644 Ø), og ansatte ved selvejende institutioner, der drives for offentlige midler, jf. Vestre Landsrets dom af 23. april 2008 (gengivet i TfK 2008.526 V).

Det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om chikane, trusler og vold mod offentligt ansatte mv., at anklagemyndigheden i sager om vold mod offentligt ansatte mv. jf. straffelovens § 119, stk. 1, hvor den pågældende er ustraffet, og hvor forholdet ikke falder ind under § 119 b, som udgangspunkt skal nedlægge påstand om ubetinget fængsel i mindst 30 dage, hvis der er tale om mindre alvorlig vold, og ubetinget fængsel i mindst 40-60 dage, hvis der er tale om en ”ordinær” voldssag.

Det fremgår endvidere af Rigsadvokatmeddelelsen, at hvis forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller hvis forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid, jf. straffelovens § 119, stk. 1, 2. pkt.,

skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den frihedsstraf, der ellers ville være blevet fastsat af domstolene.

Straffen for overtrædelse af straffelovens § 119 fastsættes af domstolene på baggrund af en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i den enkelte sag. Som følge af de forskelligartede omstændigheder, der kan foreligge i sager om overtrædelse af § 119, er der stor variation i udmålingen af straf for overtrædelse af bestemmelsen.

2.10.1.2. Straffelovens § 119 b

Efter straffelovens § 119 b straffes den, der med genstande angriber nogen af de i § 119 nævnte personer, med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Med ordet ”genstande” forstås enhver rørlig ting. Eksempler herpå er sten, fyrværkeri, våben af enhver art og væsker såsom vand, maling eller urin. Omfattet af bestemmelsen vil eksempelvis være, at der affyres romerlys eller kastes med sten efter betjente, der er ved at forsøge at dæmme op for optøjer eller efter brandmænd under en brandslukning, at en togkonduktør angribes med en peberspray, eller at der affyres fyrværkeri eller kastes med sten efter pleje- eller sygepersoner, der er på vej ud for at tilse en borger. Slag og spark og andre angreb, hvor gerningsmanden alene gør brug af sin egen krop, falder derimod uden for bestemmelsens anvendelsesområde, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 23 som fremsat, s. 5.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 23 som fremsat, side 5, at bestemmelsen ikke indebærer en nykriminalisering i forhold til det, der allerede er strafbart efter § 119, stk. 1, men er indsat for at muliggøre en strafforhøjelse på en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser af straffelovens § 119, stk. 1.

Det følger endvidere af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 23 som fremsat, side 10, at hvis der er tale om et forhold begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i samme område foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller om et forhold begået mod en person tilhørende den beskyttede persongruppe i den

pågældendes fritid, forudsættes det med lovforslaget, at der skal ske en yderligere forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den frihedsstraf, der ellers ville blive fastsat efter § 119 b.

2.10.2. Justitsministeriets overvejelser

Kriminalforsorgen oplever, at de indsatte i landets fængsler og arrester i løbet af de seneste 10-15 år generelt er blevet mere forhærdede og konfliktsøgende end tidligere. Kriminalforsorgen oplever således en generel forråelse af miljøet i fængslerne, arresthusene og udslningsfængslerne, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved en række alvorlige overfald mod de ansatte. Det går hårdt ud over arbejdsmiljøet, ligesom alt for mange fængselsbetjente udviser symptomer på bl.a. PTSD, angst og stress.

Som en del af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er aftalepartierne på den baggrund enige om, at der skal slås hårdt ned på vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner, og at straffen for vold mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner derfor skal skærpes, så strafniveauet fordobles.

Ansatte i kriminalforsorgens institutioner, der er i løbende kontakt med de indsatte, befinder sig således i en særligt udsat situation, hvor der i forbindelse med deres daglige arbejde er risiko for, at der opstår situationer med voldelige indsatte. Bl.a. som følge af de fysiske forhold kan de ansatte ikke nødvendigvis blot fjerne sig fra sådanne voldelige indsatte og på den måde undgå konflikt, når der opstår farlige situationer. De ansatte i kriminalforsorgens institutioner har derfor i udpræget grad behov for det ekstra værn mod den risiko for vold, som deres funktion medfører, og som også er baggrunden for den særlige beskyttelse i straffelovens §§ 119 og 119 b.

Derfor bør det forhold, at et voldsforhold er begået mod en ansat i kriminalforsorgens institutioner, være en særskilt skærpende omstændighed ved overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og § 119 b, der medfører, at straffen kan forhøjes indtil det dobbelte.

2.10.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes nye stykker i henholdsvis straffelovens § 119 og § 119 b, som angiver, at hvis der øves vold, som er omfattet af § 119, stk. 1, eller § 119 b, mod en ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.

Den foreslåede strafskærpelse vil omfatte alle tilfælde, hvor en ansat i en af kriminalforsorgens institutioner udsættes for vold under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme. Udover tilfælde, hvor volden

begås i kriminalforsorgens institutioner, vil det f.eks. også kunne være ved transport af indsatte til og fra retten, i forbindelse med bevogtning af den indsatte under en evt. hovedforhandling eller ved ledsaget udgang af indsatte.

Det bemærkes, at den beskyttede personkreds i den foreslåede bestemmelse i § 119, stk. 5, er personale ansat i kriminalforsorgens institutioner, som er beskyttet efter straffelovens § 119, stk. 1. Derimod vil ansatte, som alene falder inden for beskyttelsen i straffelovens § 119, stk. 2, ikke være omfattet af den beskyttede personkreds.

Strafskærpelsen forudsættes at medføre, at der som udgangspunkt sker en fordobling af strafniveauet i forhold til den straf, der ellers ville være fastsat af domstolene i overensstemmelse med gældende praksis for tilsvarende voldsforhold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner.

Det betyder eksempelvis, at en sag om vold mod en fængselsbetjent efter straffelovens § 119, stk. 1, der i dag ville udløse en straf på 3 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle udløse en straf på 6 måneders fængsel.

Der tilsigtes ikke med lovforslaget nogen ændring i anvendelsesområdet for straffelovens § 119, stk. 1, eller § 119 b, ligesom der heller ikke tilsigtes en ændring i de forhold, der i almindelighed skal anses som skærpende eller formildende omstændigheder.

Hvis forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, vil dette således – ligesom i dag – skulle indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, jf. straffelovens § 119, stk. 1, 2. pkt. og § 119 b, 2. pkt. Det samme gælder, hvis forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid, jf. straffelovens § 119, stk. 1, 2. pkt. og § 119 b, 2. pkt.

Det vil derudover fortsat i almindelighed skulle indgå som en skærpende omstændighed, at gerningen er begået af en person, der er varetægtsfængslet eller udstår straf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, jf. straffelovens § 81, nr. 12.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder,

jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslaget § 2, nr. 2 og 3.

2.11. Rækkevidden af kontaktforbuddet efter straffelovens § 79 b, stk. 1, for indsatte på specialiserede terrorafdelinger

2.11.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 79 b, stk. 1, kan den, som idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 101 a, §§ 114-114 j, § 136, stk. 1, for så vidt angår tilskyndelse til en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, § 136, stk. 2, eller § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114 j, ved dommen gives et opholdsforbud efter § 79 b, stk. 2, og et kontaktforbud efter § 79 b, stk. 3.

Et opholdsforbud og et kontaktforbud kan idømmes sammen med en helt eller delvis ubetinget frihedsstraf eller sammen med en anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. Dette omfatter anbringelsesdomme og behandlingsdomme efter straffelovens §§ 68 og 69, hvor der sker frihedsberøvelse, og forvaring efter straffelovens § 70.

Forbuddene idømmes af domstolene efter en konkret vurdering af, om et opholdsforbud og/eller et kontaktforbud vil være egnet og nødvendigt for at forebygge nye terrorhandlinger ved at sikre, at de omfattede personer ikke fastholdes eller falder tilbage i radikaliserede miljøer og at forhindre, at de pågældende rekrutterer andre til de radikaliserede miljøer, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 130 som fremsat, side 7.

Efter straffelovens § 79 b, stk. 3, 1. pkt., indebærer et kontaktforbud, at den dømte ikke må søge at kontakte personer, der er dømt for en eller flere af de overtrædelser, der er nævnt i § 79 b, stk. 1. Det er forudsat i forarbejderne til bestemmelsen, at et kontaktforbud omfatter kontakt med alle personer, der på ethvert givent tidspunkt har modtaget en endelig dom for overtrædelse af en af de i § 79 b, stk. 1, nævnte terrorbestemmelser, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 130 som fremsat s. 28.

Det følger endvidere af forarbejderne til § 79, stk. 3, at udtrykket »kontakte« omfatter enhver personlig, skriftlig, telefonisk og digital kontakt med personer, der er omfattet af kontaktforbuddet, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 130 som fremsat, s. 28.

Efter straffelovens § 79 b, stk. 3, 2. pkt., omfatter kontaktforbuddet dog ikke den dømtes nærmeste familiemedlemmer, i det omfang det ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser.

Politiet kan efter § 79 b, stk. 4, meddele tilladelse til kontakt med en person, der er omfattet af et kontaktforbud, hvis det af særlige grunde må anses for beføjet.

Det fremgår af straffelovens § 79 b, stk. 5, at et kontaktforbud gives på tid fra 1 år til 10 år regnet fra endelig dom.

Endvidere fremgår det af straffelovens § 124 a, stk. 1, at overtrædelse af et forbud efter § 79 b, stk. 1, straffes med fængsel indtil 2 år

2.11.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeren nedsatte i december 2020 en tværministeriel indsatsgruppe vedrørende løsladelser af terrordømte og radikaliserede indsatte. I september 2021 fremkom indsatsgruppen i sin første rapport med en række anbefalinger ift. indsatsen over for terrordømte og radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning, herunder bl.a. at der indføres mulighed for placering af terrordømte og radikaliserede indsatte i en særligt specialiseret terrorafdeling.

De seneste år er antallet af terrordømte og -sigtede samt radikaliserede i de danske fængsler og arrester steget, ligesom antallet af indsatte, som vurderes at være i risiko for at være radikaliserede, også er steget.

Som en del af flerårsaftalen er aftalepartierne derfor enige om, at der med afsæt i indsatsgruppens anbefalinger skal ske en styrkelse af indsatsen over for terrordømte og -sigtede samt radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning. Der skal bl.a. indføres et nyt og mere fleksibelt sikkerhedsregime for placering af terrordømte og radikaliserede indsatte.

Indsatsgruppens rapport fra september 2021 indeholder bl.a. tiltag om oprettelse af en specialiseret terrorafdeling i kriminalforsorgen til indledende vurdering af terrordømte og begrænsning af påvirkning via omplacering af særligt farlige terrordømte.

Formålet med at placere nye terrordømte i en specialiseret afdeling er dels at sikre, at disse placeres i en institution med en fysisk sikkerhed svarende til den højeste sikkerhedsklasse, hvilket aktuelt er sikkerhedsklasse 1, og at skabe de bedste forudsætninger for grundige og specialiserede vurderinger af deres risikoprofil, dels at begrænse truslen og påvirkningen fra særligt bekymrende indsatte.

De særligt specialiserede terrorafdelinger vil således råde over specialiseret personale, der blandt andet skal sikre, at kontakt mellem indsatte på afdelingen sker under forsvarlige og kontrollerede forhold. Det forudsættes desuden, at samplacering alene finder sted på baggrund af en konkret sikkerhedsvurdering og efter høring af Politiets Efterretningstjeneste.

Gennemførelsen af disse tiltag vil indebære, at terrordømte i videre omfang end i dag vil blive samplaceret på afdelinger i kriminalforsorgens institutioner. Som følge heraf vil en terrordømt i nogle tilfælde som følge af sine afsoningsforhold kunne have kontakt med andre terrordømte under afsoningen.

Som reglerne er i dag, kan den, som idømmes en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser, ved dommen gives et kontaktforbud. Kontaktforbuddet indebærer, at den dømte ikke uden politiets tilladelse må tage nogen form for kontakt til personer, som er dømt for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser.

Da kontakt mellem indsatte, der af kriminalforsorgen er blevet placeret på samme afdeling, er en naturlig følge af denne samplacering, er det Justitsministeriets vurdering, at der er behov for at indføre en undtagelse til straffelovens bestemmelser om kontaktforbud således, at kontaktforbuddet ikke omfatter andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud, er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf i en af kriminalforsorgens institutioner.

2.11.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffelovens § 79 b, stk. 3, indsættes et 3. punktum, hvorefter det fremgår, at et kontaktforbud ikke omfatter andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud, er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf i en af kriminalforsorgens institutioner.

Formålet med den foreslåede ordning er at sikre, at personer, som er idømt et kontaktforbud efter straffelovens § 79 b, stk. 1, kan placeres på samme afdeling som andre terrordømte, uden at de derved sættes i en situation, hvor de som følge heraf overtræder deres kontaktforbud.

Den foreslåede ordning vil medføre, at et kontaktforbud ikke vil være overtrådt, hvis en indsat, som ved sin dom er givet et kontaktforbud, har kontakt med andre terrordømte, som han af kriminalforsorgen under sin afsoning er blevet placeret på afdeling med. Det gælder dog ikke i tilfælde, hvor den indsatte kontakter andre terrordømte, som den pågældende afsoner sammen

med, mens vedkommende er på udgang, eller mens sådanne andre terror-dømte er på udgang. Sådan kontakt vil fortsat udgøre en overtrædelse af forbuddet.

Kontaktforbuddet vil derudover – i overensstemmelse med de gældende regler – være overtrådt, hvis den dømte søger at kontakte personer, der er omfattet af kontaktforbuddet, som enten er løsladt eller afsoner på en anden afdeling end den pågældende.

2.12. Politiets Efterretningstjenestes adgang til kriminalforsorgens registre og systemer

2.12.1. Gældende ret

2.12.1.1. Kriminalforsorgens behandling af oplysninger om indsatte mv.

Kriminalforsorgens behandling af personoplysninger til retshåndhævelsesformål er i almindelighed reguleret af retshåndhævelsesloven, der bl.a. fastsætter betingelser for, hvornår kriminalforsorgen må behandle, herunder videregive, personoplysninger.

Efter retshåndhævelseslovens § 9 må kriminalforsorgen bl.a. behandle almindelige personoplysninger, når det er nødvendigt for at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde straffetretlige sanktioner, herunder for at beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed. For så vidt angår følsomme personoplysninger, såsom oplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk eller religiøs overbevisning mv., må disse som udgangspunkt ikke behandles, medmindre det er strengt nødvendigt til sådanne formål, jf. retshåndhævelseslovens § 10.

Endvidere er der i retshåndhævelsesloven fastsat nogle grundlæggende principper, som skal iagttages, når der behandles personoplysninger, jf. lovens § 4. Det følger bl.a. heraf, at personoplysninger, der behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og må ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Herudover følger det af straffuldbyrdeleslovens § 66 b, stk. 1, at kriminalforsorgen kan indsamle, behandle og videregive oplysninger om indsatte og personer, som indsatte har kontakt til, til andre myndigheder, hvis orden- eller sikkerhedsmæssige hensyn, hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme eller hensyn til at bekæmpe og forebygge kriminalitet taler herfor.

Bestemmelsen blev indført som led i en styrkelse af kriminalforsorgens efterretningsarbejde, således at kriminalforsorgen bl.a. kunne blive bedre i

stand til løbende at vurdere trusler samt risici i forhold til konkrete indsatte. I den forbindelse fandt man det afgørende, at efterretningsanalyser og trusselsvurderinger af enkeltpersoner kan videregives fra kriminalforsorgen til f.eks. politiet, hvis det vurderes nødvendigt for at understøtte den modtagende myndigheds opgaver.

Kriminalforsorgen kan således med hjemmel i § 66 b, stk. 1, af egen drift iværksætte efterretningsarbejde med henblik på at indsamle oplysninger, som kan videregives til andre myndigheder, herunder politiet og PET.

2.12.1.2. PET's tilvejebringelse og behandling af oplysninger

PET's tilvejebringelse og behandling af oplysninger, herunder personoplysninger, er generelt reguleret af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 7. marts 2017 (PET-loven) med senere ændringer, kapitel 2, 5 og 6.

Det følger af lovens § 3, at PET kan indsamle og indhente oplysninger, der kan have betydning for tjenestens virksomhed. Af § 4 følger det, at andre forvaltningsmyndigheder efter anmodning fra PET skal videregive oplysninger til tjenesten, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13. Det følger af bemærkningerne til § 4, at afgivende forvaltningsmyndigheder ikke selv vil skulle foretage en vurdering af, om denne videregivelsesbetingelse er opfyldt, men lægge PET's vurdering til grund. Det tilkommer herefter Tilsynet med Efterretningstjenesterne at efterprøve PET's vurdering af, om oplysningerne må antages at have betydning for tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13.

Lovens kapitel 5 indeholder regler om PET's interne behandling af oplysninger. Det følger bl.a. af lovens § 6 a, at oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik (stk. 1), og at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke må omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles (stk. 3).

Det følger af lovens § 7, stk. 1, at PET kan behandle enhver personoplysning, hvis behandlingen sker med samtykke, må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 eller er nødvendig for varetagelsen af tjenestens øvrige opgaver. Efter bestemmelsen i § 7, stk. 2, kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om PET's behandling af personoplysninger. Bekendtgørelse nr. 763 af 20. juni 2014 om Politiets

Efterretningstjenestes behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer er udstedt i medfør af bl.a. denne bestemmelse.

Efter lovens § 9, stk. 1, skal PET, medmindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov, slette oplysninger om fysiske og juridiske personer, der er tilvejebragt som led i undersøgelser eller efterforskning rettet mod sådanne personer, når der ikke i forbindelse med undersøgelsen eller efterforskningen er tilvejebragt nye oplysninger inden for de seneste 15 år. Sletning af oplysninger efter stk. 1, kan dog undlades, hvis væsentlige hensyn til varetagelsen af PET's opgaver, jf. lovens § 1, gør det nødvendigt, jf. § 9, stk. 2.

Det følger desuden af lovens § 9 a, stk. 1, 1. pkt., at hvis PET i forbindelse med sine aktiviteter bliver opmærksom på, at sager eller dokumenter mv., ikke længere opfylder betingelserne i bl.a. § 7, stk. 1, skal disse slettes, uanset om slettefristen på 15 år i § 9 eller frister fastsat i medfør af bl.a. § 7, stk. 2, er udløbet.

2.12.2. Justitsministeriets overvejelser

Det følger af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, at aftalepartierne er enige om, at der skal ske en styrkelse af indsatsen over for terrordømte og -sigtede samt radikaliserede indsatte under varetægtsfængsling og afsoning. I den forbindelse fremgår det, at systematiseringen og specialiseringen af risikovurderingerne af terrordømte og radikaliserede indsatte skal styrkes, og at der skal indføres en mere proaktiv efterretningsindsats i fængslerne og arresterne.

Aftalens initiativer har afsat i en række anbefalinger fra en tværministeriel indsatsgruppe vedrørende terrordømte og radikaliserede indsatte (Bjelkegruppen) fra september 2021. Indsatsgruppen er nedsat til at gennemgå det eksisterende system og udvikle en langsigtet plan for, hvordan Danmark bedst håndterer truslen fra terrordømte og radikaliserede indsatte både under afsoning og efter løsladelse.

Center for Terroranalyse vurderer, at radikaliserede indsatte i fængslerne kan udgøre en terrortrussel både under afsoning og efter løsladelse. Denne trussel kan udgå fra personer, der er dømt eller sigtede i terrorrelaterede sager, samt fra andre voldsparete personer, der påbegynder eller fortsætter en radikaliseringsproces under varetægtsfængsling eller afsoning. Radikalisering i fængslerne kommer desuden til udtryk ved udbredelse af ekstremistiske netværk og ideologisk påvirkning af andre. Der kan endvidere udgå en terrortrussel fra radikaliserede indsatte mod personale i fængsler og arresthuse.

For at imødegå denne trussel har Bjelkegruppen bl.a. anbefalet, at der forankres en såkaldt forbindelsesofficer fra PET i kriminalforsorgen. Det fremgår, at forbindelsesofficeren skal bidrage til en mere proaktiv efterretningsindsats og et tættere operativt samarbejde.

Myndighedssamarbejdet mellem kriminalforsorgen og PET er allerede blevet styrket markant siden oprettelsen af en specialiseret enhed i kriminalforsorgens sikkerhedsorganisation, der specifikt fokuserer på radikalisering og voldelig ekstremisme. På baggrund af udviklingen i den ekstremistiske fængselspopulation bør samarbejdet ifølge Bjelkegruppen yderligere intensiveres, herunder med en øget gensidig udveksling af oplysninger og tættere koordinering.

Operative, efterretningsgenererende indsatser og efterforskninger i et tæt befolket og kontrolleret fængselsmiljø er yderst vanskelige og indebærer en risiko for afdækning af PET's arbejde. I et sådant vanskeligt operationsmiljø kan en forbindelsesofficer fra PET bidrage til en mere proaktiv efterretningsindsats karakteriseret ved fleksibilitet og samarbejde.

Forbindelsesofficeren fra PET vil yderligere kunne bidrage til at imødegå risikoen for personafhængighed og uforholdsmæssigt ressourceforbrug i forbindelse med udveksling af oplysninger og efterretninger. Derudover vil forbindelsesofficeren kunne spille en væsentlig rolle i et kommende arbejde med at formalisere standarder og processer for udveksling af efterretninger angående bekymringskategoriserede personer i fængsler og arresthuse.

PET, herunder forbindelsesofficerer, har som anført ovenfor under pkt. 2.12.1.2 adgang til at indhente oplysninger, herunder personoplysninger, fra bl.a. kriminalforsorgen, hvis oplysningerne kan have betydning for tjenestens virksomhed. Kriminalforsorgen er forpligtet til at videregive oplysningerne, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13.

PET har ikke i dag en direkte elektronisk adgang til sådanne oplysninger hos kriminalforsorgen.

Det kan imidlertid være nødvendigt for PET at indhente oplysninger meget hurtigt og på alle tider af døgnet. Dette – set i sammenhæng med hensynet til statens sikkerhed og den aktuelle trusselsvurdering – betyder, at de nuværende procedurer og sagsgange ikke er tilstrækkeligt hurtige, smidige og effektive. Den nuværende ordning indebærer, at indhentning af oplysninger

skal ske fysisk. Det gælder eksempelvis oplysninger om institutionsplacering, samplacering med andre indsatte, hvem vedkommende har gang- og cellefællesskab med, om vedkommende er indsat i et åbent eller lukket fængsel, hvem uden for kriminalforsorgens institutioner, der er godkendt til besøg og telefonopkald, telefonaktivitet, faktiske besøg, disciplinærsager, sikkerhedsvurderinger, optagne telefonsamtaler og lignende. Ligeledes skal selve den forudgående anmodning til Direktoratet for Kriminalforsorgen om at udlevere oplysningerne også overdrages fysisk. Oplysninger, der i det væsentligste kan fremfindes med et simpelt registeropslag, bliver derfor til flere, længerevarende transportopgaver, hvor løsningen desuden fordrer, at det sker inden for almindelig kontortid.

PET's nuværende muligheder for at få oplysninger fra kriminalforsorgens registre og systemer til varetagelsen af tjenestens opgaver indebærer således, at PET's opgavevaretagelse i disse tilfælde bliver mindre effektiv.

Justitsministeriet finder, at det er af afgørende betydning for PET's opgavevaretagelse med bl.a. forebyggelse og efterforskning af terrorisme, at efterretningstjenesten har hurtig og effektiv adgang til oplysninger om indsatte, der er nødvendige for varetagelsen af PET's opgaver med at forebygge og efterforske terrorisme mv.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der som led i implementeringen af den nye flerårsaftale bør indføres mulighed for direkte elektronisk adgang for PET til at indhente oplysninger hos kriminalforsorgen, når det er nødvendigt for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Eftersom PET's arbejde i vidt omfang er forebyggende, vil det være væsentligt, hvis PET – gennem en hurtig og direkte elektronisk adgang til registre og systemer i kriminalforsorgen – via forbindelsesofficerer i kriminalforsorgen eller lignende får mulighed for at fremsøge og indhente oplysninger om en indsat, når oplysningerne må antages at have betydning for varetagelsen af PET's opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Den forebyggende indsats er afhængig af, at tjenesten har adgang til oplysninger om aktører, netværk, grupper og enkeltpersoner, som udgør en trussel mod statens sikkerhed. Endvidere er det helt centralt for PET's muligheder for at modvirke trusler, f.eks. mod statens sikkerhed, at PET straks kan følge op på efterretninger herom fra en udenlandsk samarbejdspartner.

Efterretningsarbejde har ofte karakter af ”at lægge et puslespil”, hvor enkeltoplysninger ikke nødvendigvis har et belastende indhold, men hvor oplysningen, når den sammenkædes med andre af efterretningstjenestens oplysninger, kan have afgørende betydning for bl.a. det terrorforebyggende arbejde og indsatsen mod fængselsradikalisering. En hurtig, selvstændig og direkte elektronisk adgang til oplysningerne i registre og systemer i kriminalforsorgen vurderes at ville gøre PET’s forebyggende og efterforskningsmæssige indsats mere effektiv.

2.12.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at PET elektronisk kan indhente oplysninger om indsatte direkte fra registre og systemer i kriminalforsorgen, i det omfang indhentelsen må antages at have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Den foreslåede ordning skal ses i sammenhæng med PET-lovens § 4.

Med den foreslåede ordning vil PET ikke vil være afhængig af, at kriminalforsorgen skal fungere som mellemlid for tjenestens indhentning af oplysninger efter PET-lovens § 4. Efter PET-lovens § 4 er kriminalforsorgen i dag forpligtet til at videregive oplysningerne, hvis PET vurderer, at oplysningerne må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Det kan som nævnt ovenfor være nødvendigt for PET at indhente oplysninger meget hurtigt og på alle tider af døgnet. Forslaget vil således effektivisere PET’s opgavevaretagelse på dette område, hvor tiden ofte kan være en afgørende faktor for PET’s reaktionsmuligheder mv. Ordningen vil dermed understøtte en mere effektiv opgaveløsning i PET.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at PET kan indhente de pågældende oplysninger, hvis de »må antages at have betydning« for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Kriteriet forudsættes at skulle forstås på samme måde som det, der fremgår af PET-lovens § 4.

PET kan efter bestemmelsen indhente oplysninger fra registre og systemer. Begreberne »registre og systemer« skal forstås bredt. Det omfatter først og fremmest sagsbehandlingssystemer, men det afgørende efter bestemmelsen er, om der er tale om oplysninger, som er i kriminalforsorgens besiddelse, uanset om oplysningerne findes i et sagsbehandlingssystem.

Det er som udgangspunkt alene forbindelsesofficeren fra PET, der skal have direkte elektronisk adgang til kriminalforsorgens registre og systemer. Forbindelsesofficeren vil herefter i nødvendigt omfang kunne videregive de indhentede oplysninger fra kriminalforsorgens systemer internt i PET. Det er under alle omstændigheder en forudsætning, at den direkte elektroniske adgang er begrænset til få medarbejdere hos PET, som f.eks. forbindelsesofficerer i kriminalforsorgen eller lignende.

Adgangen forudsættes afgrænset til søgning på bestemte personer eller persongrupper, der er fastsat på forhånd mellem PET og Direktoratet for Kriminalforsorgen. Samtidig forudsættes det, at søgemulighederne så vidt muligt afgrænses til de pågældende personer og de dele af registre og systemer, hvor der må antages at være oplysninger af betydning for PET's opgavevaretagelse vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Endvidere forudsættes det, at der føres kontrol med de elektroniske søgninger, som de pågældende PET-medarbejdere foretager.

Ved PET's anvendelse af bestemmelsen, herunder ved fastlæggelsen af forbindelsesofficerens direkte elektroniske adgang til kriminalforsorgens registre og systemer samt indhentelse af oplysninger heri, forudsættes det, at relevante bestemmelser i PET-loven overholdes. Det indebærer eksempelvis, at PET-lovens § 6 a og § 7 om efterretningstjenestens interne behandling af oplysninger skal iagttages.

Den foreslåede bestemmelse vil på den baggrund ikke indebære, at PET kan behandle personoplysninger i videre omfang, end hvad der er muligt efter gældende regler i PET-loven.

Samtidig vil ordningen ikke indebære, at kriminalforsorgen vil skulle videregive oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af PET-lovens § 4. Det er således Justitsministeriets opfattelse, at de oplysninger, der vil kunne indhentes direkte fra kriminalforsorgens registre og systemer efter den foreslåede bestemmelse, ikke vil gå ud over, hvad kriminalforsorgen på anmodning vil være forpligtet til at udlevere til PET i dag.

For så vidt angår kriminalforsorgens behandling af personoplysninger på grundlag af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 66 b, stk. 2, vil dette efter Justitsministeriets vurdering kunne ske i overensstemmelse med retshåndhævelseslovens regler.

Den foreslåede ordning indebærer desuden ikke ændringer i Tilsynet for Efterretningstjenesternes mulighed for at føre kontrol med PET efter kapitel 9

i PET-loven eller Datatilsynets mulighed for at føre kontrol med kriminalforsorgen efter retshåndhævelseslovens § 37.

2.13. Afskaffelse af danskbonus for selvforsørgede udlændinge

2.13.1. Gældende ret

Bestemmelsen i integrationslovens § 22 blev oprindeligt indsat ved § 2 i lov nr. 320 af 25. april 2018 om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og ligningsloven (Nedsættelse af integrationsydelse og omlægning af dansktillæg).

Det fremgår af bemærkninger til § 22 i integrationsloven, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 120, som fremsat, side 7, at der er behov for, at alle flygtninge og familiesammenførte lærer det danske sprog, også selvom de pågældende er selvforsørgende enten via beskæftigelse eller ægtefælleforsørgelse. Det fremgår videre, at formålet med at indføre en adgang til at modtage en bonus for de selvforsørgede flygtninge og familiesammenførte udlændinge for en bestået danskprøve var at skabe et direkte økonomisk incitament til at lære dansk for denne gruppe af flygtninge og familiesammenførte, der ikke har ret til danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik.

Det fremgår af den gældende § 22, stk. 1, i integrationsloven, at en udlænding, der er omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2, 3 eller 4, der er blevet tilbudt et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introduktionsprogram, jf. § 16, stk. 1, 2 eller 9, ikke modtager hjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik og efter den 1. januar 2018 har bestået Prøve i Dansk 2, jf. § 9, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., eller FVU-læsning, trin 2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, efter ansøgning kan modtage en danskbonus, som udbetales som et skattefrit engangsbeløb på 6.494 kr. (2021-niveau).

Prøve i Dansk 2 er bestået, hvis der opnås et karaktergennemsnit på mindst 6 (efter 13-skalaen) eller 02 (efter 7-trins-skalaen).

Udlændingen skal selv ansøge kommunen om danskbonus og fremlægge dokumentation for, at danskprøven er bestået.

Med bestemmelsen stilles der det samme danskprøvekrav for ret til danskbonus efter integrationsloven, som der gælder for retten til danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik.

Efter § 22, stk. 2, kan danskbonus efter stk. 1 kun udbetales én gang. En udlænding, der tidligere har opnået ret til dansktillæg eller danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik, kan ikke modtage danskbonus igen efter stk. 1.

Efter § 22, stk. 3, fastsætter udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler for, hvilke prøver i dansk der er på tilsvarende niveau som eller højere niveau end dem, der er nævnt i stk. 1.

Bemyndigelsesbestemmelserne i § 22, stk. 3, er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 617 af 27. maj 2018 om danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven. Der er heri fastsat nærmere regler for, hvilke prøver i dansk, som er på et tilsvarende eller højere niveau end dem, der er nævnt i integrationslovens § 22, stk. 1.

2.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det fremgår af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, at aftaltpartierne er enige om at afskaffe bonussen for gennemførelse af danskuddannelse, som en række selvforsørgede udlændinge i dag kan modtage, efter de har bestået en prøve i Dansk 2 eller en prøve på tilsvarende eller højere niveau. Initiativet medfører et finansieringsbidrag, der medgår til finansieringen af aftalen.

Forslaget om at afskaffe danskbonus for selvforsørgede udlændinge, der er omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2, 3 eller 4, og som ikke modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, skal ses i lyset af, at der også uden muligheden for at opnå en bonus for at lære dansk på et vist niveau, vurderes at være et stort incitament for selvforsørgede udlændinge til at lære dansk.

Den gruppe af udlændinge, der er omfattet af integrationslovens § 22, er selvforsørgede via eksempelvis beskæftigelse, uddannelse eller ægtefælleforsørgelse.

Der er således tale om en gruppe af flygtninge- og familiesammenførte udlændinge, som viser en vis vilje og et engagement til at lade sig integrere i Danmark ved blandt andet at være i job eller under uddannelse.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at den personlige udvikling, den enkelte selvforsørgede udlænding opnår ved at tilegne sig det danske sprog for eksempel med henblik på nemmere at kunne begå sig på sin arbejdsplads, sin uddannelse eller med henblik på at kunne begå sig i

samfundet, i sig selv udgør et stærkt incitament til at lære dansk for denne gruppe af udlændinge.

Endvidere bemærkes, at de gældende krav til danskkundskaber, der stilles over for de udlændinge, som søger om tidsubegrænset opholdstilladelse eller dansk indfødsret, tillige må anses for at udgøre et væsentligt incitament til at tilegne sig det danske sprog.

2.13.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at muligheden for, efter ansøgning, at modtage danskbonus for selvforsørgede udlændinge efter integrationslovens § 22 ophæves.

Den foreslåede ophævelse af integrationslovens § 22 vil medføre, at selvforsørgede flygtninge og familiesammenførte udlændinge, der er omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2, 3 eller 4, der er blevet tilbudt et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introduktionsprogram, jf. integrationslovens § 16, stk. 1, 2 eller 9, og efter den 1. januar 2018 har bestået Prøve i Dansk 2, jf. § 9, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., eller FVU-læsning, trin 2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, ikke længere vil kunne ansøge om at modtage danskbonus.

Det foreslås endvidere, at adgangen til efter ansøgning at modtage danskbonus, skal ophæves fra den 1. juli 2022. Ansøgninger om danskbonus indgivet inden lovens ikrafttræden, vil dog skulle behandles efter de hidtidige gældende regler i integrationslovens § 22, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, hvilket vil indebære, at de udlændinge, som har indgivet en ansøgning om danskbonus efter integrationslovens § 22, forud for lovens ikrafttræden, og som opfylder betingelserne i integrationslovens § 22, vil være berettigede til at modtage danskbonus efter de hidtil gældende regler i lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020.

Den foreslåede ophævelse af integrationslovens § 22 vil endvidere indebære, at bekendtgørelse nr. 617 af 27. maj 2018 om danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven vil blive justeret, således at bekendtgørelsen alene vil fastsætte nærmere regler for beregning og udbetaling af danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik § 22, stk. 4, samt regler for hvilke prøver i dansk, ud over de i denne lovs § 22, stk. 4, nævnte, som er på et tilsvarende niveau eller højere, og som dermed giver ret til danskbonus.

Bekendtgørelsen vil have hjemmel i bemyndigelsesbestemmelsen i § 22, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik.

Der henvises til lovforslagets § 8, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.14. Ophævelse af bestemmelse om højeste fribeløb under lønnet praktik på uddannelsen til fængsels- og transportbetjent

2.14.1. Gældende ret

En uddannelse i Danmark giver ret til statens uddannelsesstøtte (SU), når uddannelses- og forskningsministeren har godkendt dette, og godkendelsen ikke senere er tilbagekaldt. Dette følger af § 3, stk. 1, i SU-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1037 af 30. august 2017 om statens uddannelsesstøtte.

Det er blandt andet en betingelse for, at en uddannelse kan godkendes som SU-berettigende, at uddannelsen er ulønnet, jf. SU-lovens § 5, stk. 1, nr. 3.

SU udbetales med foreløbige beløb i støtteåret. Den endelige tildeling sker efter udgangen af hvert støtteår i forbindelse med indkomstkontrollen. Her sammenholder Uddannelses- og Forskningsstyrelsen den uddannelsessøgendes egenindkomst i støtteåret med årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet. Årsfribeløbet og uddannelsesfribeløbet er sammensat af månedlige fribeløb, og størrelsen heraf afhænger af den uddannelsessøgendes uddannelsesmæssige status i hver enkelt måned, jf. nedenfor. Overstiger egenindkomsten den uddannelsessøgendes årsfribeløb eller uddannelsesfribeløb, skal den uddannelsessøgende tilbagebetale hele eller en del af den modtagne støtte. Dette følger af SU-lovens kapitel 6 og 7.

Det laveste fribeløb på 13.876 kr. (2022-niveau) til uddannelsessøgende på videregående uddannelser gælder i måneder, hvor den uddannelsessøgende modtager SU til videregående uddannelse, jf. SU-lovens § 24, stk. 1.

Det mellemste fribeløb på 20.329 kr. (2022-niveau) gælder i måneder, hvor den uddannelsessøgende har fravalgt SU, har orlov fra uddannelsen, er erklæret studieinaktiv, eller er i lønnet praktik som en del af uddannelsen, jf. SU-lovens § 24, stk. 2.

Det højeste fribeløb på 39.128 kr. (2022-niveau) gælder i måneder, hvor den uddannelsessøgende er uden for uddannelse, ikke har flere klip til en videregående uddannelse og ikke modtager slutlån eller ikke opfylder de grundlæggende betingelser for retten til SU, herunder aldersbetingelsen m.v., jf. SU-lovens § 24, stk. 3. Det højeste fribeløb gælder endvidere i måneder, hvor den uddannelsessøgende ved politiets grunduddannelse eller kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen, jf. SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 4.

2.14.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser

Det er med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 besluttet at indføre fuld basisløn på kriminalforsorgens uddannelser, så både fængsels- og transportbetjente fra og med januar 2022 modtager løn under hele uddannelsen. Den nye ordning gælder både for uddannelsessøgende, der er i gang med uddannelserne den 1. januar 2022, og som har fået SU under uddannelserne indtil da, og for uddannelsessøgende, der påbegynder en af uddannelserne i 2022.

Da kriminalforsorgens uddannelser til fængsels- og transportbetjent fra og med januar 2022 overgik til fuld basisløn under uddannelsen, er uddannelserne fra og med januar 2022 ikke længere SU-berettigende, og de uddannelsessøgende ophører med at være berettiget til at modtage SU under uddannelsesforløbet.

SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 4, der fastsætter, at visse uddannelsessøgende kan få højeste fribeløb i måneder, hvor de gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til SU, har derfor – for så vidt angår kriminalforsorgens uddannelser til fængsels- og transportbetjent – mistet sin relevans fra og med støtteåret 2022.

2.14.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås som en konsekvens af ovenstående at ændre SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 4, så det ikke længere fremgår af bestemmelsen, at den uddannelsessøgende ved Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent kan få højeste fribeløb, når den uddannelsessøgende gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen.

Den foreslåede ændring har ikke til hensigt at ændre adgang til højeste fribeløb for uddannelsessøgende ved politiets grunduddannelse, når den uddannelsessøgende ved politiets grunduddannelse gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslagets økonomiske konsekvenser er under afklaring.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslagets klimamæssige konsekvenser er under afklaring.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Danmark er tilknyttet Dublinforordningen og Eurodac-forordningen på mellemstatsligt grundlag via en parallelaftale, jf. 2006/188/EF Rådets afgørelse af 21. februar 2006 om indgåelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Danmark om udvidelse af bestemmelserne i Rådets forordning (EF) nr. 343/2003 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet af en tredjelandsborger i en af medlemsstaterne, og Rådets forordning (EF) nr. 2725/2000 om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af Dublin-konventionen til også at omfatte Danmark. For en nærmere beskrivelse af Dublinforordningens og Eurodac-forordningens indhold henvises til afsnit 2.1.14.1.

Efter Danmarks parallelaftale til Dublin- og Eurodac-forordningens artikel 5, stk. 2, fremgår det, at Danmark skal afholde sig fra at indgå internationale aftaler, som kan påvirke eller ændre anvendelsesområdet for de nævnte forordninger, og som vedrører fastsættelse af ansvaret for behandling af asylansøgninger eller foranstaltninger vedrørende sammenligning af tredjelandstatsborgeres fingeraftryk.

I det omfang, at udlændinge, der under afsoning af en fængselsstraf i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, søger asyl, vurderes det, at Dublin- og Eurodac-forordningen vil finde anvendelse. Danmark vil dermed efter Dublinforordningens regler kunne blive ansvarlig for behandlingen af ansøgningen om international beskyttelse, ligesom Danmark vil kunne anmode en anden medlemsstat om at overtage ansøgeren, såfremt denne vurderes at være ansvarlig for behandlingen. Endvidere vil Danmark være forpligtet til at registrere ansøgeren med fingeraftryk i det centrale Eurodac-system i henhold til Eurodac-forordningens regler.

Reglerne for udførsel af lægemidler til tredjelande er delvist reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler.

Det er vurderingen, at direktivet ikke vil være til hinder for, at der fastsættes regler om lægemiddelhåndtering i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

-

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	[Under afklaring]	[Under afklaring]
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	[Under afklaring]	[Under afklaring]
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

UDKAST

Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	<div>Ja</div> <div>Nej</div> <div>X</div>

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der foretages en navneforandring af kriminalforsorgens pensioner, så de fremover benævnes »udslusningsfængsler« for derved at tydeliggøre, at dømtes ophold på en sådan institution er en del af afsoningen. Der er i den forbindelse ikke tiltænkt nogle indholdsmæssige ændringer.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 1, at fængselsstraffe, bødestrafte, betingede domme, samfundstjeneste og forvaring fuldbyrdes efter reglerne i loven.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i straffuldbyrdeleslovens § 1 a, stk. 1, hvorefter regeringen kan indgå traktat mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo om brugen af fængsel i Gjilan til fuldbyrdelsen af danske fængselsstraffe eller forvaring med tilhørende samarbejdsaftale.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Folketinget giver samtykke til, til at regeringen kan ratificere traktaten med Kosovo om brugen af fængslet i Gjilan til fuldbyrdelse af danske fængselsstraffe og den til traktaten hørende samarbejdsaftale, jf. grundlovens § 19.

Det foreslås i § 1 a, stk. 2, at justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan bestemme, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af disse aftaler. Bestemmelsen forudsættes udmøntet således, at Direktoratet for Kriminalforsorgen bemyndiges til at bestemme, at fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring kan ske i fængslet i Kosovo. Fuldbyrdelsen af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo vil kunne ske uden den pågældendes samtykke.

Der er ikke med bestemmelsen foretaget en nærmere afgrænsning af målgruppen for afsoning i fængslet i Kosovo. Der vil i forbindelse med udmøntningen af bestemmelsen blive fastsat nærmere regler for, hvilke personer som kan afsone i Kosovo. Det forudsættes i den forbindelse, at personer, som er dømt for terror eller krigsforbrydelser, ikke vil skulle afsone i fængslet i Kosovo, ligesom personer, som er terminalt syge eller har en alvorlig psykisk lidelse med behov for lægehjælp uden for fængslet, ikke vil skulle afsone i fængslet. Det er desuden hensigten, at fængslet alene vil skulle anvendes til udvisningsdømte fra lande uden for EU eller EØS. Ordningen vil blive implementeret således, at dømte uden børn i Danmark placeres i fængslet forud for dømte, som har børn i Danmark.

Det forudsættes endvidere, at der i hvert tilfælde vil skulle foretages en konkret vurdering, således at afsoning i fængslet sker inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder den indsattes ret til privat- og familieliv. Da der er tale om udvisningsdømte, hvor domstolene på tidspunktet for dommen har vurderet, at det er muligt at udvise den pågældende inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv efter EMRK artikel 8, må det antages, at udvisningsdømte som udgangspunkt vil kunne overføres til afsoning i Kosovo.

Det er justitsministeren, eller den der bemyndiges dertil, som vil skulle træffe bestemmelse om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. Bemyndigelse af en anden myndighed (Direktoratet for Kriminalforsorgen) til at træffe bestemmelse om afsoning i Kosovo vil skulle ske ved bekendtgørelse. En beslutning om, at en person vil skulle afsone i fængslet i Kosovo, vil være at anse for en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil være omfattet af forvaltningslovens § 11, stk. 2, nr. 1. Der vil således ikke være adgang til partsaktindsigt og dermed heller ikke partshøring og fuld begrundelse.

Det foreslås i § 1 a, stk. 3, at straffuldbyrdelsesloven vil finde anvendelse ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2, jf. dog stk. 4. Hermed fastsættes et klart udgangspunkt om, at de indsatte, som afsoner i fængslet i Kosovo, vil bevare de samme rettigheder og pligter i straffuldbyrdelsesloven, som hvis de afsonede fængselsstraffen eller forvaringsdommen i et dansk fængsel. Med ordningen vil de indsatte således i udgangspunktet have samme ret til f.eks. besøg, udgang, beskæftigelse, sundhedsbehandling, m.v., som de ville have ved afsoning i et dansk fængsel. Det forudsættes desuden, at de almindelige forvaltningsretlige regler, som

gælder for forvaltningsmyndigheder, herunder bl.a. offentlighedsloven, forvaltningsloven, arkivloven samt uskrevne retsgrundsætninger tillige vil finde anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af straf i Kosovo.

Med bestemmelsen fastsættes i øvrigt et udgangspunkt om, at de regler, som er fastsat i medfør af straffuldbyrdelsesloven, tillige vil finde anvendelse ved fuldbyrdelse af straffen i Kosovo.

Det foreslås i § 1 a, stk. 4, at justitsministeren fastsætter regler om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring efter stk. 2 og 3, herunder om fravigelse af visse regler i straffuldbyrdelsesloven i det omfang, det er nødvendigt for fuldbyrdelsen efter stk. 2.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om fravigelse af visse regler i straffuldbyrdelsesloven, i det omfang, det er nødvendigt for den praktiske gennemførelse af fuldbyrdelse efter stk. 2. Bemyndigelsen forudsættes anvendt i tilfælde, hvor indholdet af den regel, som ønskes fraveget, er uforenelig med fuldbyrdelsen af straffen i Kosovo med de begrænsninger, der måtte ligge heri. Der vil således ikke kunne ske fravigelse af regler i straffuldbyrdelsesloven på baggrund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den regel, som ønskes fraveget, vil medføre helt uforholdsmæssigt bebyrdende omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for den indsatte forhold under fuldbyrdelse af straf.

Der forudsættes, at der f.eks. vil kunne fastsættes nærmere regler for, hvor og hvorledes sundhedsbehandlingen af de indsatte efter straffuldbyrdelseslovens § 45 skal foregå. Der vil således bl.a. kunne fastsættes regler om, i hvilke situationer den indsatte skal behandles i Danmark, i det kosovariske sundhedsvæsen eller i fængslet under ansvar af en dansk autoriseret læge. Reglerne vil skulle leve op til danske forhold og Danmarks internationale forpligtelser. Bestemmelsen vil ikke kunne anvendes til at fastsætte regler om, at indsatte ikke har ret til nødvendig sundhedsbehandling.

Endvidere vil det være muligt at fastsætte regler om fravigelse af reglerne for valg af afsoningsinstitution og overførsel mellem afsoningsinstitutioner, således at der på baggrund af nogle nærmere bestemte kriterier kan ske afsoning i fængslet i Kosovo uafhængigt af den dømtes bopæl i Danmark, og således at mulighederne for at blive overført til anden afsoningsinstitution i visse tilfælde indskrænkes ved afsoning i fængslet i Kosovo. Afgørelser herom vil dog i alle tilfælde skulle træffes i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Der vil være mulighed for at fastsætte nærmere regler for afviklingen af besøg og udgang for at sikre, at de pågældende – med de begrænsninger som afvikling af besøg over landegrænser vil have – har mulighed for at modtage besøg og komme på udgang i et omfang svarende til straffuldbyrdeleslovens regler, ligesom der vil kunne fastsættes regler for, at udgang som udgangspunkt finder sted i Danmark, medmindre formålet med udgangstilladelsen tilsiger, at det sker i Kosovo. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangstilladelsen er at besøge en alvorligt syg person i Kosovo, eller hvis der er tale om udgang til et retsmøde i Kosovo. Der vil desuden, afhængig af de nærmere sikkerhedsmæssige foranstaltninger og vurderingen heraf, kunne fastsættes regler, som giver mulighed for at føre videosamtaler med nærtstående i et vist omfang i forbindelse med fuldbyrkelse af straf i Kosovo. Der forventes desuden etableret fysiske rammer for besøg svarende til besøgsrammerne i et dansk fængsel, herunder de såkaldte besøgslejligheder. Endelig vil der kunne fastsættes regler om muligheden for transportstøtte til besøg for f.eks. børn af indsatte.

Der vil også være mulighed for at tilpasse reglerne om disciplinærstraf, idet det bl.a. følger af straffuldbyrdeleslovens § 67, stk. 1, nr. 5, at der kan ikendes disciplinærstraf ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, ligesom det fremgår af § 67, stk. 1, nr. 7, at der kan ikendes disciplinærstraf ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen.

Da fængslet i Kosovo hovedsageligt vil blive indrettet med dobbeltceller, vil der i øvrigt kunne ske fravigelse af det i straffuldbyrdelesloven fastsatte udgangspunkt om, at den indsatte har ret til at afsone sin straf uden eller med begrænset fællesskab med andre indsatte, jf. afsnit 2.1.4.1.8, således at dømte, som skal fuldbyrde fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo, og som ønsker at afsone uden eller med begrænset fællesskab, alene vil kunne fuldbyrde straffen uden eller med begrænset fællesskab i det omfang, det er muligt i fængslet i Kosovo af hensyn til den fulde udnyttelse af kapaciteten i fængslet. Der kan således ikke ske overførsel fra fængslet i Kosovo til et fængsel eller en arrest i Danmark med henvisning til, at man ønsker at afsone uden eller med begrænset fællesskab.

Der vil kunne opstå øvrige tilfælde, hvor afsoningen i Kosovo nødvendigvis gør en fravigelse af straffuldbyrdeleslovens regler. Det vil skulle tillægges afgørende betydning ved udstedelsen af reglerne, at de indsatte forhold grundlæggende svarer til forholdene i et dansk fængsel, ligesom Danmarks internationale forpligtelser skal overholdes.

Behandling af indsatte i fængsler skal som ved behandling i det øvrige sundhedsvæsen ske i overensstemmelse med de grundlæggende regler om patienters retsstilling i sundhedsloven, herunder reglerne om medinddragelse i beslutninger, informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt.

Behandlingen er også underlagt de samme patientsikkerhedsmæssige garantier som ved behandling i det øvrige sundhedsvæsen. Det gælder kravet til sundhedspersoner om at udøve sit virke med omhu og samvittighedsfuldhed, reglerne om forbeholdt virksomhed, anvendelse af medhjælp og journalføringspligt i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og reglerne om tilsyn, klage og erstatning i sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Det følger af lægemiddelovens § 39, stk. 3, nr. 8, at kriminalforsorgens institutioner må fordele, opsplitte og udlevere lægemidler, som bruges i behandling af indsatte. Det betyder, at kriminalforsorgens institutioner i et vist omfang uden tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen må have medicinskabe eller -rum, hvorfra sundhedspersoner, der opfylder visse nærmere uddannelseskrav, kan ekspedere lægemidler efter en læges ordination til de indsatte. Kriminalforsorgens institutioner har ligeledes mulighed for at håndtere håndkøbslægemidler uden for eventuelle medicinskabe til de indsatte.

Lægemidler til brug i kriminalforsorgens institutioner, der er omfattet af lægemiddelovens § 39, stk. 3, nr. 8, skal håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1109 af 30. juni 2020 om medicinskabe eller -rum samt håndkøbslægemidler i kriminalforsorgens institutioner.

Efter de gældende regler må kriminalforsorgen ikke udføre lægemidler til en anden stat, uden en tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen, jf. lægemiddelovens § 39, stk. 1. Kriminalforsorgen må heller ikke indføre lægemidler fra en anden stat til Danmark uden en tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen.

Det er Sundhedsministeriets vurdering, at der – for at sikre danske standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier i fængslet i Kosovo – vil være behov for, at visse danske regler på sundhedsområdet med de nødvendige justeringer og fravigelser sættes i kraft for behandlingen i fængslet.

Det foreslås med § 1, a, stk. 5, 1.pkt., at sundhedsministeren fastsætter regler om, hvilke regler på sundhedsområdet, der med de nødvendige tilpasninger og fravigelser, skal finde anvendelse for den sundhedsfaglige behandling af indsatte, der foretages i de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 2.

Den foreslåede bemyndigelse vil alene kunne udmøntes i de situationer, hvor justitsministeren efter det foreslåede § 1, stk. 4, har fastsat regler om, i hvilke situationer de indsatte skal behandles i selve fængslet i Kosovo.

Den foreslåede bemyndigelse vil kunne anvendes til at fastsætte regler om de sundhedsfaglige og patientsikkerhedsmæssige forhold i fængslet i Kosovo. Den foreslåede bemyndigelse til sundhedsministeren skal sikre, at det med de nødvendige tilpasninger og fravigelser bliver muligt at lade regler, som gælder for andre behandlingssteder i Danmark, herunder fængsler, og som varetager hensynet til patientsikkerheden, også skal finde anvendelse for fængslet i Kosovo. Bemyndigelsen vil ikke kunne anvendes til at fastsætte regler for den sundhedsfaglige behandling, der foregår i det kosovari-ske sundhedsvæsen.

Det er efter Sundhedsministeriets vurdering vanskeligt på forhånd at klarlægge i fuldt omfang, hvilke regler der med de nødvendige tilpasninger og fravigelser vil skulle gælde for at sikre patientsikkerheden, og der kan således ikke udtømmende i fuldt omfang redegøres for, hvilke regler bemyndigelsen vil blive anvendt til at sætte i kraft. Hvilke regler, der konkret anses for nødvendige at sætte i kraft, vil bl.a. afhænge af lokale forhold, patientsikkerhedsmæssige standarder, sprog m.v. De samme hensyn vil også kunne begrunde, at reglerne ikke sættes i kraft, fordi de vil kunne være umulige eller uforholdsmæssigt vanskelige af implementere eller overholde.

Det er hensigten, at bemyndigelsen vil blive udmøntet til at sikre, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsoning i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Det er på den baggrund forventningen, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte, at reglerne i sundhedslovens afsnit III om patienters retsstilling vil skulle finde anvendelse. Det gælder reglerne om patienters medinddragelse i beslutninger, informeret samtykke til behandling, information, aktindsigt og tavshedspligt. Herved sikres det, at indsatte i fængslet i Kosovo på samme måde som patienter i det øvrige sundhedsvæsen og i fængsler i Danmark sikres de grundlæggende rettigheder.

Det er også forventningen, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelse vil blive fastsat regler om, at regler om sundhedspersoners pligter vil skulle gælde. Det vil bl.a. gælde reglerne i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (autorisationsloven) om, at autoriserede sundhedspersoner under udøvelsen af deres virksomhed er forpligtet

til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, herunder ved benyttelse af medhjælp, økonomisk ordination af lægemidler m.v., reglerne om forbeholdt virksomhed for visse grupper af sundhedspersoner, og regler om anvendelse af medhjælp og journalføringspligt. Herved sikres det, at de krav, der gælder til sundhedspersoner og deres medhjælp, der udøver deres virksomhed i det danske sundhedsvæsen såvel som i fængsler i Danmark, også gælder for de sundhedspersoner, som foretager behandling af indsatte i fængslet i Kosovo.

Den foreslåede bemyndigelse forventes også anvendt til at sikre, at Styrelsen for Patientsikkerhed kan føre tilsyn med den behandling, der foretages i fængslet. Det gælder reglerne i sundhedsloven om styrelsens tilsyn med behandlingssteder, gebyrer for tilsynet, adgang til oplysninger og lokaler, såvel som reglerne i autorisationsloven om tilsyn med sundhedspersoner, herunder regler om sanktioner m.v. Sættes reglerne i kraft, vil det bl.a. betyde, at Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis de sundhedsmæssige forhold i fængslet kan bringe patientsikkerheden i fare, kan give påbud til behandlingsstedet i fængslet under Direktoratet for Kriminalforsorgen, hvori der opstilles sundhedsmæssige krav til den pågældende virksomhed, eller give påbud om midlertidigt at indstille virksomheden helt eller delvis. Styrelsen for Patientsikkerheds organisatoriske tilsyn vil omfatte tilsyn med al sundhedsfaglig behandling, som foretages i fængslet, uanset om behandlingen udføres af dansk autoriserede sundhedspersoner eller kosovarisk personale, idet den danske institutionsledelse vil have ansvar for, at al behandling udført i fængslet sker inden for fagligt forsvarlige rammer.

Det vil også betyde, at Styrelsen for Patientsikkerhed vil kunne føre tilsyn med de dansk autoriserede sundhedspersoner, som udfører behandling i fængslet, og at styrelsen i forbindelse med dette tilsyn vil kunne iværksætte tilsynsforanstaltninger over for den dansk autoriserede sundhedspersonen på baggrund af deres sundhedsfaglige virke. Sundhedsbehandling foretaget i fængslet vil således kunne indgå i vurderingen af dansk autoriseret sundhedspersoners faglige virksomhed og egnethed på lige fod med behandlinger, som foretages på behandlingssteder i Danmark.

Derudover forventes den foreslåede bemyndigelse anvendt til at sikre de indsattes klage- og erstatningsadgang over den sundhedsfaglige behandling, de har modtaget i fængslet. Det gælder bl.a. reglerne i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (klage- og erstatningsloven) om muligheden for at klage til Styrelsen for Patientklager over behandlingssteder og behandlingsforløb og til Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn over autoriserede sundhedspersoners sundhedsfaglige virksomhed. Det vil også

gælde reglerne om den særlige patienterstatningsordning for behandlings- og lægemiddelskader.

Det forventes også, at den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at lov om lægemidler skal gælde helt eller delvist. Det gælder bl.a. reglerne for kriminalforsorgens institutioners fordeling, opsplitning og udlevering af lægemidler, som bruges i behandling af indsatte. I forlængelse heraf vil bemyndigelsen forventeligt blive anvendt til at fastsætte regler om, at lægemidler til brug i den kriminalforsorgsinstitution, der er placeret i Kosovo, skal håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1109 af 30. juni 2020 om medicinskabe eller -rum samt håndkøbslægemidler i kriminalforsorgens institutioner med de eventuelle nødvendige tilpasninger og fravigelser. Det vil desuden kunne være relevant at sætte lægemiddellovgivningens regler om indberetning af bivirkninger i kraft

Reglerne vil kunne sættes i kraft med de nødvendige tilpasninger og fravigelser. Det betyder for det første, at love og regler fastsat i medfør heraf vil kunne sættes i kraft helt eller delvist. Hermed sikres det, at der ikke sættes bestemmelser i love i kraft, som ikke er relevante eller i praksis ikke vil kunne overholdes eller implementeres. Det betyder også, at de love og bestemmelser, som påtænkes sat i kraft, vil kunne sættes i kraft med de tilpasninger, som vurderes at være nødvendige for, at reglerne vil kunne implementeres og fungere i praksis. Der vil f.eks. kunne være tale om, at opgaver, som efter loven er pålagt én myndighed overlades til en anden, hvis det f.eks. af praktiske grund forekommer mest hensigtsmæssigt. Der vil også kunne være tale om fravigelser af regler om sprogkrav, som ikke vil kunne overholdes som følge af fængslets placering i udlandet. Derudover vil der eksempelvis kunne være tale om tilpasninger af reglerne om Styrelsen for Patientsikkerheds risikobaserede tilsyn med behandlingssteder, f.eks. med henblik på at sikre et frekvensbaseret tilsyn i stedet for et risikobaseret tilsyn. Der vil også kunne være tale om tilpasning af love og bekendtgørelsers anvendelsesområde, f.eks. den territoriale eller organisatoriske afgrænsning, som kan være til hinder for, at reglerne ikke vil kunne gælde for forhold uden for Danmark. Det skal understreges, at der ikke som fravigelse eller tilpasning vil kunne ses fuldstændigt bort fra grundlæggende patientrettigheder, herunder regler om patienters retsstilling, tilsyn- klage- og erstatningsadgang, derved at de ikke sættes i kraft. Fravigelse vil derimod kunne omfatte fravigelse af særlige krav til måden, metoden, omfang eller lignende, som rettligheden udøves på. Der kan eksempelvis være tale om måden en klagesag behandles eller en tilsynssag føres på, krav til journalføring og indsigt.

Det bemærkes, at der i takt med at ordningen gennemføres, også kan vise sig behov for, at sætte øvrige love på sundhedsområdet med de nødvendige tilpasninger i kraft, hvis det måtte være nødvendigt for sikre, at den sundhedsfaglige behandling, som måtte være nødvendig at foretage i fængslet, så vidt muligt sker på samme vilkår som ved afsoning i Danmark, herunder i overensstemmelse med danske sundhedsretlige regler, standarder og patientsikkerhedsmæssige garantier.

Med § 1, a, stk. 5, 2. pkt., foreslås det, at sundhedsministeren endvidere kan fastsætte regler om fravigelse af reglerne på sundhedsområdet, i det omfang det er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden eller lægemiddelforsyningen i de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 2.

Bestemmelsen er tiltænkt anvendt i tilfælde, hvor de gældende regler på sundhedsområdet i Danmark er til hinder for, at de påtænkte sundhedsfaglige aktiviteter i fængslet kan lade sig gøre. Et eksempel herpå er reglerne for udførsel af lægemidler fra Danmark til andre stater, der i praksis forventes at være til hinder for, at lægemidler kan udføres fra Danmark til fængslet.

Med henblik på at muliggøre anvendelsen af lægemidler markedsført i Danmark forventes bestemmelsen anvendt til at fastsætte regler om kriminalforsorgens mulighed og vilkår for udførsel af lægemidler, herunder lægemidler med euforiserende stoffer, fra Danmark til den kriminalforsorgsinstitution, der er placeret i Kosovo. Der vil i forlængelse heraf blive fastsat regler, som skal sikre, at lægemidler, der er udført af kriminalforsorgen til fængslet i Kosovo, som udgangspunkt ikke genindføres til Danmark.

Der kan, i takt med at ordningen gennemføres, også vise sig behov for at fravige andre regler på sundhedsområdet i Danmark. Anvendelsen af bestemmelsen vil dog være begrænset til det nødvendige for, at de sundhedsfaglige aktiviteter i et fængsel i Kosovo kan lade sig gøre.

Det foreslås i § 1 a, stk. 6, at databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven finder anvendelse for behandling af personoplysninger i fængselsfaciliteter, hvor der skal ske fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af den foreslåede § 1 a, stk. 2.

Således vil fængslet i Kosovo skulle overholde de samme databeskyttelsesregler som fængsler i Danmark, herunder betingelser for og krav til behandling af personoplysninger, regler om registrerede rettigheder og betingelserne for overførsel af personoplysninger til tredjelande.

Den foreslåede bestemmelse indebærer i øvrigt, at Datatilsynet har beføjelse til at føre tilsyn med behandlingen af personoplysninger i fængslet, som foretages i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring, jf. databeskyttelseslovens § 27 og retshåndhævelseslovens § 37.

Det foreslås i § 1 a, stk. 7, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af den foreslåede stk. 2.

Det er hensigten, at der bl.a. skal fastsættes nærmere regler om formålet med behandling af personoplysninger, der udveksles med fængslet i Kosovo, og at databeskyttelseslovgivningens regler om tredjelandsoverførsler gælder for videregivelse eller udlevering af personoplysninger til andre myndigheder i Kosovo, andre tredjelande eller internationale organisationer. Det er endvidere hensigten, at det skal fastsættes procedurer for videregivelse af personoplysninger fra fængslet til andre myndigheder i Kosovo, andre tredjelande og internationale organisationer. Desuden er det hensigten, at der i nødvendigt omfang skal kunne fastsættes andre bestemmelser om behandling af personoplysninger i fængslet med henblik på at gennemføre relevante dele af traktaten og samarbejdsaftalen med Kosovo om fuldbyrdelse af danske straffe i fængslet.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 2, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 3

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 2, stk. 1, at Justitsministeriet er den øverste administrative myndighed for kriminalforsorgen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen under Justitsministeriet varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i lovens § 1 nævnte straffe, jf. stk. 2.

Under Direktoratet for Kriminalforsorgen skal der være et antal kriminalforsorgsområder, jf. stk. 3. Justitsministeren fastsætter antallet af kriminalforsorgsområder, områdernes geografiske placering og fordeling af lokale kriminalforsorgsinstitutioner mellem områderne.

Justitsministeriet kan i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage Direktoratet for Kriminalforsorgens eller et kriminalforsorgsområ-

des beføjelser efter loven. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan tilsvarende i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven, jf. stk. 5.

Det foreslås, at »skal der være« ændres til »hører« i straffuldbyrddelseslovens § 2, stk. 1.

Der er tale om en sproglig ændring, der skal ses i sammenhæng med den forslåede tilføjelse til bestemmelsen, jf. nedenfor.

Det foreslås, at »og en institution i Kosovo« indsættes efter »kriminalforsorgsområder«.

Ændringen indebærer, at institutionen i Kosovo vil høre under Direktoratet for Kriminalforsorgen, således at institutionen ikke vil indgå i et kriminalforsorgsområde.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 3, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 4

Det fremgår af straffuldbyrddelseslovens § 2, stk. 1, at Justitsministeriet er den øverste administrative myndighed for kriminalforsorgen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen under Justitsministeriet varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i lovens § 1 nævnte straffe, jf. stk. 2.

Under Direktoratet for Kriminalforsorgen skal der være et antal kriminalforsorgsområder, jf. stk. 3. Justitsministeren fastsætter antallet af kriminalforsorgsområder, områdernes geografiske placering og fordeling af lokale kriminalforsorgsinstitutioner mellem områderne.

Justitsministeriet kan i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage Direktoratet for Kriminalforsorgens eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan tilsvarende i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven, jf. stk. 5.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i straffuldbyrddelseslovens § 2, *stk. 4*, hvorefter institutionen i Kosovo kan udøve de samme beføjelser, der i denne lov er tillagt kriminalforsorgsområderne.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at fængslet i Kosovo vil have de samme beføjelser, som i dag er tillagt kriminalforsorgsområderne efter straffuldbyrdsloven eller bestemmelser udstedt i medfør deraf.

Myndighedsudøvelsen i fængslet vil blive varetaget af ansatte i kriminalforsorgen i Danmark og af lokalt ansatte. De kompetencer, som normalt udføres af det overordnede kriminalforsorgsområde vil i stedet skulle varetages af lederen af institutionen, dog således at visse opgaver af større betydning vil kunne behandles af direktoratet, jf. straffuldbyrdslovens § 2, stk. 5, 2. pkt., eller i henhold til det almindelige over-/underordningsforhold.

Det forudsættes i den forbindelse, at direktoratet i højere grad end tilfældet er med kriminalforsorgsområderne i dag vil være tilbøjelig til at udnytte adgangen til call-in.

Den foreslåede ordning vil indebære, at de indsatte vil kunne klage over afgørelser truffet af institutionen, såfremt der er hjemmel til at påklage afgørelser truffet af et kriminalforsorgsområde, jf. bekendtgørelser udstedt efter straffuldbyrdslovens § 111, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 4, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 5

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 42, stk. 5, at justitsministeren fastsætter regler om ydelser efter stk. 1 og 2 og i den forbindelse kan fastsætte regler om, at andre indsatte, der er fraværende fra beskæftigelse, skal have udbetalt vederlag for beskæftigelse. Der kan endvidere fastsættes regler om ordningerne nævnt i stk. 3 og 4.

Det følger af den foreslåede ændring af straffuldbyrdslovens § 42, stk. 5, 2. pkt., at der endvidere kan fastsættes regler om ordningerne nævnt i stk. 3 og 4, herunder om andelen af vederlaget, der skal opspares for indsatte, der er udvist af landet ved dom.

Den foreslåede ændring af straffuldbyrdslovens § 42, stk. 5, 2. pkt., vil medføre, at der kan fastsættes regler om andelen af vederlaget, der skal opspares for indsatte, der er udvist af landet ved dom.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive fastsat nærmere administrative regler om tvungen opsparing for udvisningsdømte.

Det vil blive fastsat, at andelen af den tvungne opsparing af løn for beskæftigelse øges fra 15 pct. til som udgangspunkt 50 pct. for udvisningsdømte.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at de yderligere tvangsopsparedede midler (35 pct. af tvungne opsparing af løn for beskæftigelse) alene vil kunne anvendes til dækning af hjemrejseudgifter, og at den øgede tvangsopsparing vil skulle udbetales, hvis effektueringen af udsendelsen af den pågældende efter løsladelse umiddelbart må anses for udsigtsløs. Den forskelsbehandling, der sker isoleres dermed til hjemrejseudgifter.

Udgifter, som den indsatte skal afholde i forbindelse med hjemrejse modregnes i det opsparedede beløb, hvis den indsatte ikke selv afholder udgifterne.

Det vil derudover blive fastsat, at en udvisningsdømt indsat, som har et beløb stående på opsparingskontoen ved løsladelsen, skal have beløbet udbetalt senest ved hjemrejsen.

Baggrunden for den tiltænkte administrative regel er, at udvisningsdømte har højere udgifter til hjemrejse end ikke-udvisningsdømte har til udgang og løsladelse.

Det forudsættes, at ordningen administreres i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. I det omfang kriminalforsorgsområdet kan konstatere, at den *yderligere* tvungne opsparing (15-50 pct. af den tvungne opsparing af vederlag for beskæftigelse) åbenbart overstiger de samlede udgifter, som den pågældende vil skulle afholde i forbindelse med hjemrejse, forudsættes det således, at kriminalforsorgsområdet undlader at tilbageholde yderligere beløb til opsparingen. Et sådant beløb vil skulle udbetales til den indsatte.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 5, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 6

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 42, stk. 5, at justitsministeren fastsætter regler om ydelser efter stk. 1 og 2 og kan i den forbindelse fastsætte regler om, at andre indsatte, der er fraværende fra beskæftigelse, skal have udbetalt vederlag for beskæftigelse. Der kan endvidere fastsættes regler om ordningerne nævnt i stk. 3 og 4.

Det følger af den foreslåede § 42, stk. 5, 3. pkt., at det i den forbindelse kan fastsættes, at det påhviler indsatte, der er udvist af landet ved dom, at tegne en privat sundhedsforsikring, og at tvangsopsparede midler efter stk. 4 skal anvendes til dækning heraf.

Den foreslåede § 42, stk. 5, 3. pkt., vil medføre, at der kan fastsættes regler om, at udvisningsdømte forpligtes til at tegne en forsikring, der dækker sundhedsbehandling uden for kriminalforsorgen, og at tvangsopsparede midler skal anvendes til dækning af forsikringen.

Det forudsættes i den forbindelse, at det alene er de 15 pct. af den indsatte vedderlag for beskæftigelse, der tvangsopspares for alle indsatte i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 4, som vil kunne anvendes til dækning af forsikringen. De *yderligere* tvangsopsparede midler (35 pct. af tvungne opsparing af løn for beskæftigelse) vil alene kunne anvendes til dækning af hjemrejseudgifter, jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

Baggrunden for den tiltænkte bemyndigelsesbestemmelse er, at udvisningsdømte efter reglerne på sundhedsområdet alene har ret til akut og fortsat sygehusbehandling, hvilket der som udgangspunkt opkræves betaling for, medmindre det undtagelsesvist skønnes rimeligt at yde behandlingen vederlagsfrit. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.8 i de almindelige bemærkninger.

Bemyndigelsen vil alene blive benyttet, hvis det viser sig praktisk muligt at gennemføre en sådan ordning, herunder at der kan findes udbydere af en sådan sundhedsforsikring, og at der kan findes en rimelig præmie.

Det følger af den foreslåede § 42, stk. 5, 4. pkt., at der desuden kan fastsættes regler om løsladelsesbeløb, herunder at visse indsatte, der er udvist af landet ved dom, ikke er omfattet heraf.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive fastsat nærmere administrative regler om løsladelsesbeløb.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at udvisningsdømte, der straks efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndighederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse ikke har krav på løsladelsesbeløb.

Baggrunden for den tiltænkte administrative regel er, at denne gruppe af udvisningsdømte ikke har samme behov for at få udbetalt et beløb i forbindelse med løsladelse, da der i den øvrige lovgivning på anden måde er taget hånd om den udvisningsdømtes behov for småfornödenheder under selve

udsendelsen, når den forstås af udlændingemyndighederne, og under vare-tægtsfængsling.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 6, og de almindelige bemærkninger til lov-forslaget.

Til nr. 7

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 50, 1. pkt., at justitsministeren fastsætter regler om tilladelse til udgang. Det fremgår af bestemmelsens 2. pkt., at det i forbindelse med sådanne regler kan bestemmes, at tilladelse til udgang først kan gives efter ophold i et bestemt tidsrum i institutionen og efter udståelse af en bestemt del af straffen, samt at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet efter tilsigelse til afsoning.

Det følger af den foreslåede ændring af § 50, 2. pkt., at det i forbindelse med sådanne regler kan bestemmes, at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Den foreslåede ændring af § 50, 2. pkt., vil medføre, at der fastsættes regler om, at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Der foreslås ingen ændringer i, at der ved udeblivelse forstås, at den domfældte ikke møder på det tidspunkt, hvortil den pågældende er tilsagt til afsoning, og dette skyldes omstændigheder, som må lægges den pågældende til last. Kan den domfældte derimod godtgøre, at undladelsen af at møde til afsoning i overensstemmelse med tilsigelsen skyldes omstændigheder, som ikke kan lægges den pågældende til last – f.eks. i et tilfælde, hvor den domfældte er mødt for sent som følge af en togforsinkelse el.lign. – er den pågældende ikke udeblevet uden lovlig grund. Hvis modtagerinstitutionen skønner, at den overskridelse, der foreligger fra den dømtes side, må anses for ubetydelig, kan det ligeledes lægges til grund, at den dømte ikke er udeblevet uden lovlig grund.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der i medfør af den foreslåede ændring af straffuldbyrdelseslovens § 50 blive fastsat regler i udgangsbekendtgørelsen om, at udgang ikke kan gives i et tidsrum af op til 6 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Der vil i den forbindelse blive fastsat en undtagelse, hvorefter fratagelse af muligheden for at kunne meddeles tilladelse til udgang vil skulle ske i et kortere tidsrum i tilfælde, hvor fratagelse af muligheden for tilladelse til udgang i 6 måneder vil være uforholdsmæssig, herunder hvor den indsatte alene skal afsone en fængselsstraf af en varighed tæt på 6 måneder.

Den gældende ordning, hvorefter særlige omstændigheder kan begrunde tilladelse til udgang, uanset om der er truffet afgørelse om fratagelse af mulighed for udgang på grund af udeblivelse fra afsoning, vil blive fastholdt.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 7, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 8

Det følger af den foreslåede § 50 a, stk. 1, at kriminalforsorgsområdet bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når en tredjedel af straffen er udstået, der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel er som hidtil en udgangsform. Ved udgang forstås et under straffuldbyrdsen tilladt fravær fra fængsel eller arresthus i et bestemt tidsrum, der medregnes i straffetiden.

Der vil udelukkende kunne træffes afgørelse om udstationering for personer, der er idømt ubetinget fængselsstraf.

Det er ikke et krav, at den ubetingede fængselsstraf er idømt ved samme dom, når blot den samlede fængselsstraf er mere end 6 måneder. Er en person før, samtidig med eller efter idømmelsen af den fængselsstraf, som den pågældende kan udstationeres fra, idømt straf af bøde, vil en sådan bødestraf endvidere ikke afskære den pågældende fra at kunne blive udstationeret.

Der indføres med den foreslåede bestemmelse en pligt for kriminalforsorgen til af egen drift at behandle spørgsmålet om udstationering i alle relevante sager, dvs. sager hvor de tidsmæssige betingelser er opfyldt, jf. ovenfor.

Udgangspunktet efter den foreslåede bestemmelse er, at udstationering skal ske til egen bopæl med fodlænke, medmindre det vurderes mere formålstjenligt, at udstationering sker til en af kriminalforsorgens udslusningsfængsler. Det kan eksempelvis være sager, hvor den indsatte ikke har egnet bopæl, eller hvor personer i indsattehusstand ikke vil give samtykke til, at der sker udstationering til egen bopæl med fodlænke. Der kan også være tale om sager, hvor den indsatte har behov for pædagogisk støtte, som personalet i et udslusningsfængsel kan give den pågældende under udstationering.

Tilsvarende vil gøre sig gældende, hvis afsoneren undtagelsesvis skal udstationeres direkte fra et lukket fængsel, eller hvor den indsatte har afsonet i lang tid, og hvor det vurderes, at den indsatte har brug for en mere gradvis overgang fra fængsel til egen bopæl med fodlænke og det derfor findes mest formålstjenligt, hvis den pågældende indledningsvis udstationeres til et udslusningsfængsel.

Selvom det på det tidspunkt, hvor der resterer otte måneder til forventet prøveløsladelse, vurderes mere formålstjenligt, at den indsatte udstationeres til udslusningsfængsel kan forholdene ændre sig i løbet af udstationeringen til udslusningsfængsel, således at det på senere tidspunkt vurderes, at den pågældende bør udstationeres til egen bopæl med fodlænke.

Det er for det første en betingelse for udstationering, at en tredjedel af straffen er udstået. Det har i den forbindelse ikke betydning hvor straffen er udstået.

Den tid som den indsatte har været placeret i arresthus, herunder som varetagetssarrestant, samt den tid som den pågældende har været anbragt i anden institution efter straffuldbyrdslovens § 78 indgår i beregningen.

Det er for det andet en betingelse for udstationering, at der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen.

Der bør således f.eks. ikke træffes afgørelse om udstationering, hvis den dømte, f.eks. på grund af et massivt alkoholmisbrug eller misbrug af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, vurderes at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gælder for udstationering.

Et yderligere eksempel på en sag, hvor der kan foreligge misbrugsrisiko, kan være, hvis en indsat er dømt for vold mod sin nabo og ikke har været på fri fod mellem dom og afsoning. I en sådan sag vil det helt klare udgangspunkt være, at den indsatte ikke vil kunne udstationeres til samme bopæl

med fodlænke. Tilsvarende vil en indsat, som har fået udgangskarantæne eksempelvis pga. ny kriminalitet begået under udgang, som det helt klare udgangspunkt heller ikke kunne udstationeres på grund af risikoen for misbrug af udstationeringen.

Det er for det tredje en betingelse for udstationering, at hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt – dvs. ud over misbrugsrisikoen – taler imod udstationering.

I vurderingen af misbrugsrisikoen og hensynet til retshåndhævelsen indgår bl.a. kriminalitetens art og straffens længde, evt. tidligere straffe, evt. disciplinærsager under afsoning, udelukkelse fra fællesskab, overførsel fra åbent til lukket fængsel, stofmisbrug samt udgangsmisbrug med deraf følgende udgangskarantæne.

Det følger af den foreslåede § 50 a, stk. 2, at udstationering efter stk. 1 tidligst kan ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.

Der ligger heri for det første en tidsmæssig betingelse om, at der tidligst kan ske udstationering 8 måneder før forventet prøveløsladelse. Det gælder alle former for prøveløsladelse efter afsoning af tidsbestemt straf, således straffelovens § 38, stk. 1 § 38, stk. 2 eller § 40 a.

Der ligger for det andet en betingelse om, at der skal være en forventning om, at den indsatte vil opfylde betingelserne for prøveløsladelse. Denne betingelse skal være opfyldt i hele udstationeringsperioden. Indsatte, som forventes løsladt på endt straf, fordi prøveløsladelse skønnes utilrådelig, vil ikke kunne udstationeres.

Indsatte som er udstationeret til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller udslusningsfængsel vil dog fortsat opfylde betingelserne for udstationering, hvis de i udstationeringsperioden uden egen skyld ophører med at opfylde betingelserne for prøveløsladelse selvom udstationeringsperioden derfor vil blive udstrakt til mere end 8 måneder.

Såfremt forholdene ændrer sig efter afslag på prøveløsladelse, således at den indsatte senere opfylder betingelserne for prøveløsladelse, vil betingelsen om, at der skal være en forventning om, at den indsatte vil opfylde betingelserne for prøveløsladelse være opfyldt.

Det følger af den foreslåede § 50 b, stk. 1, at udover at de betingelser, der er nævnt i § 50 a, skal være opfyldt, kan der alene ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, hvis den indsattes boligfor-

hold er af en sådan beskaffenhed, at udstationering under intensiv overvågning og kontrol kan gennemføres, og personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at den indsatte kan udstationeres til den fælles bopæl.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol er en alternativ måde at udstå en idømt fængselsstraf på, og derfor bør denne afsoningsform indebære stort set samme begrænsning i den dømtes bevægelsesfrihed som straffafsoning i et fængsel. Dette forudsætter ikke blot, at den dømte har en bolig, hvor den pågældende kan pålægges at opholde sig under udståelsen, men ligeledes, at boligen er af en sådan beskaffenhed, at det er praktisk muligt at kontrollere, om den pågældende i udstationeringsperioden opholder sig på bopælen i de tidsrum, som tilsynsmyndigheden foreskriver

Bor den dømte f.eks. på hotel, herberg, i campingvogn eller lignende boligforhold af midlertidig karakter, vil denne betingelse som udgangspunkt ikke være opfyldt. Der må imidlertid i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af den dømtes boligforhold med henblik på at afklare, om udstationering kan finde sted til egen bopæl med den fornødne intensive overvågning og kontrol.

Den modtager, der som led i den elektroniske overvågning og kontrol med den dømte skal placeres i dennes hjem, skal tilsluttes strømforsyningen, hvorfor det er et krav, at der i den dømtes bolig er indlagt strøm. Er dette ikke tilfældet, kan der ikke ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol.

Det er endvidere en betingelse for udstationering til egen bopæl, at personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at udstationering kan finde sted på den fælles bopæl. Samtykke fra f.eks. den dømtes ægtefælle, samlever, hjemmeboende børn over 18 år m.fl., der er direkte berørt af den dømtes udstationering til bopælen, vil således skulle indhentes. Dette skyldes bl.a., at der i boligen skal installeres elektronisk overvågningsudstyr, ligesom den overvågning og kontrol, der vil finde sted i udstationeringsperioden, består i uanmeldte kontrolbesøg på bopælen. Disse foranstaltninger nødvendiggør, at kriminalforsorgen har adgang til den dømtes bopæl.

Det følger af den foreslåede § 50 b, stk. 2, at der til brug for afgørelsen af, om den indsatte opfylder betingelserne for udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, foretages en nærmere vurdering og undersøgelse af den indsattes forhold, herunder vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand. Der kan alene ske

udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, hvis den dømte medvirker til undersøgelsen.

Undersøgelsen har til formål at afdække, om den dømte opfylder betingelserne for udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, herunder om den dømtes personlige forhold gør udstationering uhensigtsmæssig.

Den dømtes nægtelse af at deltage i den nævnte undersøgelse vil medføre, at der ikke kan ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol. Dette gælder ikke kun i tilfælde, hvor den dømte inden undersøgelsens iværksættelse tilkendegiver, at den pågældende ikke ønsker at medvirke ved undersøgelsens foretagelse, men ligeledes i tilfælde, hvor den dømte ikke samarbejder ved undersøgelsens foretagelse.

Det følger af den foreslåede § 50 c, at justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse blive fastsat nærmere regler om udstationering.

Der vil i den forbindelse blive fastsat regler om behandlingen af sager om udstationering.

Der vil derudover blive fastsat regler om vilkår for udstationering, herunder at der i den sidste halvdel af udstationeringsperioden kan fastsættes lempeligere vilkår.

Dømte, der udstationeres til udslusningsfængsel, vil med den foreslåede ordning som udgangspunkt blive undergivet de samme regler, som gælder for udgang fra åbent fængsel (fængselsvilkår) i den første halvdel af udstationeringsperioden, mens de i den sidste halvdel af udstationeringsperioden vil være undergivet de regler for udgang, der gælder for udslusningsfængslet (svarende til de gældende pensionsvilkår).

Dømte, der udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, vil med den foreslåede ordning i den første halvdel af udstationeringsperioden som udgangspunkt blive undergivet fodlænevilkår, mens den dømte i sidste halvdel af perioden typisk vil være undergivet natlænevilkår.

Der vil endvidere blive fastsat nærmere regler om tilsynet med dømte, der udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol. Der vil i den forbindelse blive fastsat nærmere regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthypighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Der vil desuden blive fastsat regler om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering, herunder betingelser for tilbagekaldelse, samt virkningen af en tilbagekaldelse.

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 111, stk. 1, at afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 3.

Der vil endelig i medfør af straffuldbyrdeleslovens § 111, stk. 3, blive fastsat en administrativ klageadgang for afslag på udstationering efter den foreslåede § 50 a.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 8, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 9

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 53, stk. 3, at justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes ret til besøg. Justitsministeren fastsætter endvidere regler om begrænsninger i denne ret ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme eller af hensyn til at forebygge kriminalitet, herunder om adgang for kriminalforsorgsområdet til at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennemførelse af besøg under overværelse af personale i institutionen. Besøg af advokat, jf. § 51, stk. 2, skal dog altid være uoverværet.

Det følger af den foreslåede § 53, stk. 3, 4. pkt., at justitsministeren desuden fastsætter regler om forbud mod besøg i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Der foreslås ingen ændringer i, at der ved udeblivelse forstås, at den domfældte ikke møder på det tidspunkt, hvortil den pågældende er tilsagt til afsoning, og dette skyldes omstændigheder, som må lægges den pågældende til last. Kan den domfældte derimod godtgøre, at undladelsen af at møde til

afsoning i overensstemmelse med tilsigelsen skyldes omstændigheder, som ikke kan lægges den pågældende til last – f.eks. i et tilfælde, hvor den domfældte er mødt for sent som følge af en togforsinkelse el.lign. – er den pågældende ikke udeblevet uden lovlig grund. Hvis modtagerinstitutionen skønner, at den overskridelse, der foreligger fra den dømtes side, må anses for ubetydelig, kan det ligeledes lægges til grund, at den dømte ikke er udeblevet uden lovlig grund.

Den foreslåede § 53, stk. 3, 4. pkt., vil medføre, at der fastsættes regler om forbud mod besøg i et tidsrum af op til 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet efter tilsigelse til afsoning.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive fastsat regler om, at en indsat ikke kan modtage besøg i et tidsrum af op til 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte uden lovlig grund er udeblevet fra afsoning.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at begrænsningen ikke vil gælde for besøg fra den indsattes nærtstående.

Ved »nærtstående« forstår ægtefæller eller samlevende, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at den kan ligestilles med disse familiebånd.

Det vil desuden blive fastsat, at begrænsningen ikke vil omfatte besøg fra den dømtes nærtstående, samt ikke vil påvirke den indsattes ret til at modtage besøg efter straffuldbyrdeleslovens § 51, stk. 2 og 3, om henholdsvis ret til besøg fra visse advokater, og reglen om udenlandske indsattes ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter og den indsattes ret til at have sit barn med sig i institutionen efter straffuldbyrdeleslovens § 54.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 9, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 10

Som nævnt under lovforslagets pkt. 2.12.1.1 kan kriminalforsorgen bl.a. videregive oplysninger om indsatte og personer, som indsatte har kontakt til, til PET, hvis bestemte betingelser er opfyldte, jf. straffuldbyrdeleslovens § 66 b, stk. 1. Herudover kan PET som nævnt under pkt. 2.12.1.2 under nær-

mere angivne betingelser kræve oplysninger udleveret fra bl.a. kriminalforsorgen til varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13, jf. PET-lovens § 4.

PET har således i dag forskellige muligheder for at få oplysninger fra kriminalforsorgens registre og systemer til varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af straffelovens kapitel 12 og 13.

Imidlertid har PET ikke en direkte elektronisk adgang til sådanne oplysninger i kriminalforsorgens registre og systemer.

Den foreslåede § 66 b, stk. 2, vil indebære, at PET elektronisk kan indhente oplysninger om indsatte direkte fra registre og systemer i kriminalforsorgen i det omfang, indhentelsen må antages at have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Kriteriet »må antages at have betydning« skal forstås på samme måde som det, der fremgår af PET-lovens § 4. Begreberne »registre og systemer« skal forstås bredt. Det omfatter først og fremmest sagsbehandlingssystemer, men det afgørende efter bestemmelsen er, om der er tale om oplysninger, som er i kriminalforsorgens besiddelse, uanset om oplysningerne findes i et sagsbehandlingssystem.

Det bemærkes i den forbindelse, at PET's direkte elektroniske adgang bl.a. forudsættes så vidt muligt afgrænset til søgninger på bestemte personer eller persongrupper, der er fastsat på forhånd mellem PET og Direktoratet for Kriminalforsorgen. Samtidig forudsættes det, at søgemulighederne afgrænses til de pågældende personer og de dele af registre og systemerne, hvor der må antages at være oplysninger af betydning for PET's opgavevaretagelse vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Endvidere forudsættes det, at der i fornødent omfang føres kontrol med de elektroniske søgninger, som de pågældende PET-medarbejdere foretager.

PET's adgang vil herudover blive afgrænset således, at det alene vil være få medarbejdere hos PET, som f.eks. forbindelsesofficerer fra PET eller lignende, der får direkte elektronisk adgang til kriminalforsorgens registre og systemer med henblik på at kunne fremsøge oplysninger om de relevante persongrupper og videregive disse internt i PET. Øvrige medarbejdere hos PET – udover forbindelsesofficeren eller lignende – vil således ikke i medfør af bestemmelsen kunne tildeles direkte elektronisk adgang til kriminalforsorgens registre og systemer.

Som nævnt under lovforslagets pkt. 2.12.3 vil PET' indhentelse og behandling af personoplysninger generelt skulle ske i overensstemmelse med reglerne i PET-loven.

Den foreslåede bestemmelse indebærer på denne baggrund ikke, at PET kan behandle personoplysninger i videre omfang, end hvad der efter gældende ret er muligt efter reglerne i PET-loven. Samtidig vil den foreslåede bestemmelse ikke indebære, at kriminalforsorgen vil skulle videregive oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af PET-lovens § 4.

Det er således Justitsministeriets opfattelse, at de oplysninger, som PET vil kunne indhente direkte fra kriminalforsorgens registre og systemer efter den foreslåede bestemmelse, ikke vil gå ud over, hvad kriminalforsorgen på anmodning vil være forpligtet til at udlevere til PET efter gældende ret i dag.

Den foreslåede ordning indebærer desuden ikke ændringer i Tilsynet for Efterretningstjenesternes mulighed for at føre kontrol med PET efter kapitel 9 i PET-loven eller Datatilsynets mulighed for at føre kontrol med kriminalforsorgen efter retshåndhævelseslovens § 37.

Det tilkommer i den forbindelse Tilsynet for Efterretningstjenesterne (TET) at føre kontrol med, at PET's indhentning af oplysninger på grundlag af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 66 b, stk. 2, sker i overensstemmelse hermed. Hvis TET som led i sin tilsynsvirksomhed finder, at PET har indhentet oplysninger i strid med den foreslåede bestemmelse, underretter TET Direktoratet for Kriminalforsorgen herom.

Til nr. 11

Den foreslåede ændring er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 12.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 11, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 12

Det følger af den gældende bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 67, at en indsat skal ikendes disciplinærstraf i de tilfælde, som er opregnet i bestemmelsens nr. 1-12.

Den foreslåede bestemmelse i § 67, *stk. 2*, vil medføre, at kriminalforsorgsområdet i helt særlige tilfælde kan undlade at ikende disciplinærstraf, selvom der er grundlag herfor efter *stk. 1*.

Med udtrykket »helt særlige omstændigheder« sigtes til situationer, hvor en undladelse af ikendelse af disciplinærstraf – selv i form af en advarsel – ud fra en faglig vurdering ikke vurderes at være hensigtsmæssig ud fra et ordens- og sikkerhedsmæssigt hensyn. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis en indsat over lang tid ikke har begået disciplinære forseelser, eller hvor der i øvrigt iagttages gode fremskridt hos den indsatte på trods af den begåede disciplinærforseelse, og hvor det samtidig fagligt vurderes at være kontraproduktivt at ikende en disciplinærstraf. En forudsætning for bestemmelsens anvendelse er dog i alle tilfælde, at den pågældende disciplinære forseelse er af beskeden karakter, eksempelvis hvis forseelsen udgør en overtrædelse af rygeforbuddet. Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 12, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 13

Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 68 er det muligt at ikende disciplinærstraf i form af bøde, advarsel eller strafcelle.

Den foreslåede ændring af § 68, *stk. 1*, vil medføre, at der indføres 4 nye typer af disciplinærstraffe. Disse udgør midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling samt midlertidig begrænsning af retten til telefoni. For en definition af de nye typer af disciplinærstraffe henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 15.

Ændringen vil indebære, at det vil være muligt at ikende de nye typer af disciplinærstraf i de tilfælde, hvor den indsatte har overtrådt én eller flere af de opregnede forhold i lovens § 67, nr. 1-12.

Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 68, *stk. 3*, kan disciplinærstraf i form af bøde og strafcelle ikendes i forening.

Den foreslåede ændring af § 68, *stk. 3*, vil medføre, at de 4 nye typer af disciplinærstraffe i form af midlertidigt udgangsforbud, midlertidig be-

grænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling samt midlertidig begrænsning af retten til telefoni indføres i bestemmelsen.

Ændringen vil således medføre, at disciplinærstraf i form af bøde, midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni og strafcelle kan ikendes i forening.

Efter bestemmelsen vil det eksempelvis ved fastsættelsen af disciplinærstraffen kunne bestemmes, at den indsatte skal ikendes en bøde sammen med et midlertidigt udgangsforbud. Det forudsættes i alle tilfælde, at disciplinærstraffen fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 13, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 14

Den foreslåede § 68, stk. 5, vil medføre, at midlertidig begrænsning af retten til telefoni alene kan ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at en midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke vil kunne håndhæves effektivt over for indsatte i åbne fængsler, da disse indsatte har adgang til at leje en fastmonteret mobiltelefon til brug i eget opholdsrum, jf. § 9 i telefonbekendtgørelsen.

Den foreslåede § 68, stk. 6, vil medføre, at midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke kan ikendes over for livstids- og forvaringsdømte, der er omfattet af reglerne i §§ 49 a og 55 a-57 a, eller som er afskåret kontakt efter § 59 b. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at livstidsdømte og visse forvaringsdømte er underlagt særlige regler om udgang, besøg, brevveksling og telefoni, jf. straffuldbyrðelseslovens §§ 49 a og 55 a-57 a, hvorefter sådanne indsatte i 10 år ikke uden tilladelse må modtage eksempelvis besøg og desuden alene må modtage besøg fra nærtstående eller personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen. Derudover må den omfattede gruppe af indsatte som udgangspunkt ikke komme på udgang i de første 10 år af afsoningen. Endelig kan gruppen af indsatte afskæres fra retten til besøg, brevveksling og tele-

foni i et nærmere bestemt tidsrum. Den omfattede gruppe af indsatte vil således allerede være eller kunne være underlagt de begrænsninger, som de nævnte disciplinærstraffe medfører.

Den foreslåede § 68, stk. 7, vil medføre, at disciplinærstraffen fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner.

Bestemmelsen regulerer valget af type af disciplinærstraf, eksempelvis om en indsat skal ikendes bøde eller midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf. Det bemærkes i den forbindelse, at det ligeledes foreslås, at disciplinærstraffene kan ikendes i forening, jf. lovforslagets § 1, nr. 12, således at f.eks. bøde og midlertidigt udgangsforbud kan ikendes i forening.

Ved valget af type af disciplinærstraf indebærer bestemmelsen, at der skal lægges vægt på to momenter. Disse udgør »overtrædelsens art og omfang«, samt »i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner«.

Ved »overtrædelsens art og omfang« forstås, at valget af disciplinærstraf skal være proportionalt med den disciplinærforseelse, som den pågældende har begået. Herved forudsættes, at de hårdere sanktioner, f.eks. en relativt høj bøde kombineret med en midlertidig begrænsning af den indsattes ret til besøg, alene finder anvendelse i de tilfælde, hvor der foreligger en grovere disciplinærforseelse, herunder forseelser der sker i gentagelsestilfælde.

Fastsættelsen af disciplinærstraffen skal desuden ske under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner. Det indebærer, at valget af type af disciplinærstraf – ud over kravet om, at straffen skal fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang – i relevant omfang skal foretages under hensyn til, i hvilket type afsoningsinstitution den indsatte afsoner, herunder om der er tale om åbent eller lukket fængsel.

Eksempelvis kan en indsat, der afsoner i lukket fængsel, opleve en ikendelse af strafcelle som mindre begrænsende, end hvis strafcelle anvendes over for en person, der afsoner i åbent fængsel. Det skyldes, at den indsatte i et lukket fængsel i forvejen afsoner i lukket regime, hvor der er mindre adgang til fællesskab, end den indsatte der afsoner i åbent regi. Omvendt kan en indsat, der afsoner i lukket fængsel, opleve en disciplinærstraf som et midlertidigt udgangsforbud som værende mere begrænsende, end en indsat der afsoner i åbent regi.

Med momentet sigtes der desuden til, at fastsættelsen af disciplinærstraffen skal ske under hensyn til, hvad der konkret må antages at være en mærkbar

disciplinærstraf over for den indsatte. Således vil det eksempelvis have en begrænset mærkbar effekt at ikende disciplinærstraf i form af en midlertidig begrænsning af retten til udgang, hvis den indsatte i forvejen ikke har en udgangstilladelse. Dette gør sig ligeledes gældende for de andre typer af nye disciplinærstraffe. Den nærmere fastlæggelse af, hvornår det giver mening at anvende de nye typer af disciplinærstraffe vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau.

Det skal samtidig sikres, at disciplinærstraffesystemet er gennemsigtigt for den indsatte, og at disciplinærstraffene desuden ikendes på lige vilkår mellem de indsatte. Det forudsættes dermed som efter gældende praksis, at de såkaldte normalreaktionsskemaer anvendes, og at disse bl.a. som følge af det ovenfor angivne kan have et forskelligt indhold afhængig af den type afsoningsinstitution, som den indsatte afsoner i.

Den foreslåede § 68, stk. 8, vil medføre, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse. Bestemmelsen angår således selve udmålingen af disciplinærstraffen, eksempelvis en bødes størrelse eller længden på et midlertidigt udgangsforbud.

Bestemmelsen vil indebære, at der skal ikendes en mere markant og skærpet sanktion, når en disciplinærforseelse begås tredje gang. Det samme vil gøre sig gældende sjette gang, niende gang osv.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse, uanset om de tre begåede forhold kan anses som ligeartede. Således vil der også skulle ikendes en mere markant og skærpet sanktion i det tredje tilfælde, uanset at den tredje forseelse har en anden karakter end de to forudgående

Det forudsættes desuden med bestemmelsen, at der i overensstemmelse med gældende praksis kan indtræde forældelse mellem de pågældende forseelser, således at der eksempelvis ikke tillægges den tredje forseelse skærpende betydning, hvis der er gået lang tid, f.eks. flere år, mellem forseelserne.

Den skærpede og markante reaktion, som ikendes i medfør af bestemmelsen, vil i alle tilfælde skulle være proportional med den konkrete forseelses karakter.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 14, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 15

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 69, stk. 1, 2. pkt., at en disciplinærstraf i form af bøde højst kan udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

Den foreslåede ændring af § 69, stk. 1, 2. pkt., vil medføre, at bødens maksimum forhøjes til det dobbelte, således at bøden fremover højst kan udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for to ugers beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 15, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 16

Den foreslåede bestemmelse i § 69 a, stk. 1, vil medføre, at varigheden af et midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Det indebærer således, at varigheden af disciplinærstraffen skal være proportional med arten og omfanget af den konkrete forseelse.

Den foreslåede § 69 a, stk. 2, 1. pkt., definerer det midlertidige udgangsforbud. Et midlertidigt udgangsforbud indebærer således, at den indsatte ikke må komme på udgang.

Hvis der allerede er meddelt tilladelse til udgang, vil den foreslåede bestemmelse føre til, at udgangstilladelsen suspenderes.

Uanset ovenstående udgangspunkt kan der efter § 69 a, stk. 2, 2. pkt., undtagelsesvis meddeles tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor. Det forudsættes, at bestemmelsen forstås i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 4, 2. pkt.

Således vil der eksempelvis navnlig foreligge helt særlige omstændigheder, hvor der er tale om spørgsmål om udgang til et særligt formål som nævnt i udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangen er, at den indsatte skal deltage i retsmøder, eller hvis

vedkommende skal deltage i en nærtstående persons begravelse eller lignende.

Der er dog også mulighed for at tillade udgang i andre tilfælde, hvor nægtelse heraf vil være særligt indgribende for den indsatte. Det kan f.eks. også være tilfældet, hvis en indsat har frigang til arbejde og skal løslades inden for de næste 3 måneder, idet den pågældendes løsladelsessituation i så fald kan blive langt mindre gunstig, hvis den indsatte mister sit arbejde i forbindelse med, at tilladelsen til frigang bortfalder.

På den anden side vil kravet om helt særlige omstændigheder normalt ikke kunne anses for opfyldt, hvis der ønskes udgang med henblik på indgåelse af ægteskab eller varetagelse af personlige interesser.

Den foreslåede bestemmelse i § 69 b, stk. 1, vil medføre, at varigheden af en midlertidig begrænsning af retten til besøg som disciplinærstraf fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Det indebærer, at varigheden af disciplinærstraffen skal være proportional med arten og omfanget af den konkrete overtrædelse.

Den foreslåede § 69 b, stk. 2, definerer den midlertidige begrænsning af retten til besøg. En midlertidig begrænsning af retten til besøg indebærer således, at den indsatte alene må modtage besøg af nærtstående.

Ved »nærtstående« forstår ægtefæller eller samlevende, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at den kan ligestilles med disse familiebånd.

Således vil den indsatte efter bestemmelsen være afskåret fra at modtage besøg fra andre end nærtstående i den pågældende periode. Et besøg fra en nærtstående forudsætter dog under alle omstændigheder, at den pågældende ikke har fået afslag på besøg på grund af andre forhold, jf. f.eks. besøgsbekendtgørelsen § 4.

Den foreslåede § 69 b, stk. 3, vil medføre, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke påvirker den indsattes ret til at modtage besøg efter straffuldbyrdeleslovens § 51, stk. 2 og 3, og desuden ikke berører den indsattes ret efter lovens § 54.

En midlertidig begrænsning af retten til besøg vil således ikke finde anvendelse på den ret, som den indsatte har efter straffuldbyrdeleslovens § 51, stk. 2 og 3, om henholdsvis ret til besøg fra visse advokater, og reglen om udenlandske indsattes ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller

konsulære repræsentanter. Det foreslås desuden, at en midlertidig begrænsning af retten til besøg ikke skal berøre den indsatte ret til at have sit barn med sig i institutionen efter lovens § 54.

Den foreslåede bestemmelse i § 69 c, stk. 1, vil medføre, at varigheden af en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling som disciplinærstraf fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Det indebærer, at varigheden af disciplinærstraffen skal være proportional med arten og omfanget af den konkrete overtrædelse.

Den foreslåede § 69 c, stk. 2, definerer den midlertidige begrænsning af retten til brevveksling. En midlertidig begrænsning af retten til brevveksling indebærer således, at den indsatte alene må brevveksle med nærtstående.

Ved »nærtstående« forstår ægtefæller eller samlevende, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at den kan ligestilles med disse familiebånd.

Således vil den indsatte efter bestemmelsen være afskåret fra at brevveksle med andre end nærtstående i den pågældende periode. Brevveksling med nærtstående forudsætter dog under alle omstændigheder, at brevvekslingen ikke i medfør af andre regler er begrænset, eksempelvis som følge af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn.

Den foreslåede § 69 c, stk. 3, vil indebære, at en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling ikke påvirker den indsatte ret til at brevveksle efter § 56, stk. 1. Det betyder, at den indsatte – uanset ikendelsen af en midlertidig begrænsning af retten til brevveksling – fortsat ukontrolleret vil kunne brevveksle med de personer og myndigheder mv., som er nævnt i § 56, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 69 d, stk. 1, vil medføre, at varigheden af en midlertidig begrænsning af retten til telefoni som disciplinærstraf fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder. Det indebærer, at varigheden af disciplinærstraffen skal være proportional med arten og omfanget af den konkrete overtrædelse.

Den foreslåede § 69 d, stk. 2, definerer den midlertidige begrænsning af retten til telefoni. En midlertidig begrænsning af retten til telefoni indebærer således, at den indsatte alene må telefonere med nærtstående. Muligheden for at telefonere med nærtstående forudsætter dog under alle omstændigheder, at denne ret ikke i medfør af andre regler er begrænset eksempelvis som følge af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn.

Ved »nærtstående« forstås ægtefæller eller samlevende, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at den kan ligestilles med disse familiebånd.

Således vil den indsatte efter bestemmelsen være afskåret fra at telefonere med andre end nærtstående i den pågældende periode.

Den foreslåede § 69 d, stk. 3, vil indebære, at en midlertidig begrænsning af retten til telefoni ikke påvirker den indsattes mulighed for at telefonere med de personer og myndigheder mv., som er nævnt i § 56, stk. 1. Bestemmelsen vil således medføre, at den indsatte, uanset ikendelse af en midlertidig begrænsning af retten til telefoni, fortsat ukontrolleret kan telefonere med de personer og myndigheder mv., som er nævnt i § 56, stk. 1. Dette dog under forudsætning af, at den indsatte har ret til at telefonere efter lovens § 57, stk. 1, det vil sige, at det er praktisk muligt.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 16, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 17

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 70, stk. 1, 1. pkt., at ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 4 uger.

Den foreslåede ændring af § 70, stk. 1, 1. pkt., vil indebære, at varigheden af strafcelle fremover som udgangspunkt højst kan være 14 dage.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 17, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 18

Den foreslåede bestemmelse i § 70, stk. 2, vil indebære, at strafcelle uanset den foreslåede ændring af stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 16, i særlige tilfælde kan ikendes i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.

Ved »særlige tilfælde« forstås eksempelvis, at der er tale om grove gentagelsestilfælde, eller hvor ikendelse af strafcelle på mere end 14 dage findes

nødvendigt for at håndtere særligt udfordrende eller udadreagerende indsatte.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 18, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 19

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 79, stk. 2, at justitsministeren fastsætter regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige beskæftigelsesmæssige eller andre særlige hensyn.

Det følger af den foreslåede ændring af § 79, stk. 2, at justitsministeren fastsætter regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige beskæftigelsesmæssige, sociale eller andre særlige hensyn.

Den foreslåede ændring af straffuldbyrdeleslovens § 79, stk. 2, vil medføre, at der kan fastsættes regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i sociale hensyn.

Formålet med den foreslåede ændring er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højst kan fremrykkes med op til 4 dage.

Formålet med den foreslåede ændring er at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højst kan fremrykkes med op til 4 dage. Formålet er derudover at skabe lovhjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse nærmest forudgående onsdag, hvis løsladelsesdatoen falder på 2. påskedag.

Baggrunden for den foreslåede ændring er, at løsladelser op til en weekend vanskeliggør, at løsladte med behov for at opsøge kommunen, banken og lignende kan gøre dette, inden disse lukker for weekenden. Det kan øge risikoen for, at den løsladte begår ny kriminalitet med henblik på at få adgang til bolig, penge, mad, tobak, narkotika m.v., eller det kan medføre, at den

løsladte mister motivationen til at opsøge den hjælp, som vedkommende er berettiget til i det offentlige system.

Hvis lovforslaget vedtages, vil det blive fastsat i løsladelsesbekendtgørelsen, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag), og at løsladelsen i den forbindelse højst kan fremrykkes med op til 4 dage. Det vil derudover blive fastsat, at der som udgangspunkt skal ske løsladelse nærmest forudgående onsdag, hvis løsladelsesdatoen falder på 2. påskedag. Der vil ikke i den forbindelse skulle foretages en konkret vurdering af, om den pågældende indsatte har behov for at nå på kommunen, i banken m.v.

De gældende regler om mulighed for at undlade fremrykning på baggrund af undvigelse eller udeblivelse vil i den forbindelse blive fastholdt.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 19, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 20

Det fremgår af straffuldbyrdeslovens § 101, stk. 2, 1 pkt., at vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal udføre ulønnet arbejde eller deltage i behandlings- eller uddannelsesprogram i det fastsatte antal timer inden for den udmålte længstetid.

Det følger af den foreslåede ændring af § 101, stk. 2, 1. pkt., at vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal udføre ulønnet i private virksomheder eller institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almennyttige formål eller deltage i behandlings- eller uddannelsesprogram i det fastsatte antal timer inden for den udmålte længstetid.

Den foreslåede ændring af § 101, stk. 2, 1. pkt., vil medføre, at samfundstjeneste kan udføres hos både private virksomheder og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almennyttige formål

Der foreslås ingen ændringer i, at vilkår om samfundstjeneste gennemføres af kriminalforsorgen, jf. straffuldbyrdeslovens § 101, stk. 1.

Der foreslås derudover ingen ændringer i, at mindst to tredjedele af det fastsatte antal timer skal gennemføres som ulønnet arbejde, jf. straffuldbyrdeslovens § 101, stk. 2, 2. pkt.

Der foreslås endelig ingen ændringer i, at samfundstjenesten skal afvikles løbende over den udmålte længstetid og tidligst må være afviklet, når der er forløbet to tredjedele af afviklingsperioden, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, jf. straffuldbyrddelseslovens § 101, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 20, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 21

Det fremgår af straffuldbyrddelseslovens § 112, at visse endelige administrative afgørelser inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den dømte, af denne kan kræves indbragt til prøvelse for retten. Adgangen til domstolsprøvelse gælder alene for de i § 112, stk. 1, nævnte administrative afgørelser, som omfatter bl.a. afgørelse om disciplinærstraf i form af strafcelle i mere end 7 dage samt afgørelse om nægtelse af prøveløsladelse.

Efter § 113 sker indbringelse af sagen for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den pågældende var indsat i på tidspunktet for den oprindelige afgørelse, er beliggende. Er den indsatte senere overført til en anden institution, kan sagen i stedet indbringes for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den dømte er anbragt i, er beliggende. Er den dømte ikke frihedsberøvet, indbringes sagen for byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig. Har den dømte ikke kendt bopæl eller opholdssted, indbringes sagen for Københavns Byret.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 113, stk. 1, som 5. *pkt.*, hvorefter sager, som indbringes af en dømt, som er indsat til fuldbyrddelse af fængselsstraf eller forvaring i fængslet i Kosovo efter straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, vil skulle indbringes for Københavns Byret.

Bestemmelsen indebærer, at klager efter straffuldbyrddelseslovens § 112 vil skulle indbringes for Københavns Byret.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 21, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 22

Det fremgår af straffuldbyrðelseslovens § 116, stk. 1, at sagen behandles på skriftligt grundlag, medmindre retten bestemmer andet. Retten kan stille krav om tilvejebringelse af yderligere oplysninger. Behandles sagen mundtligt, træffer retten bestemmelse om afhøring af den dømte og andre og om tilvejebringelse af beviser i øvrigt, jf. § 116, stk. 2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 116, stk. 3, at retten kan træffe bestemmelse om, at de sager, som er indbragt for Københavns Byret i medfør af § 113, stk. 1, 5. pkt. skal behandles ved anvendelse af telekommunikation med billede. Bestemmelsen vil også finde anvendelse i forbindelse med behandlingen under kære, jf. straffuldbyrðelseslovens § 120, stk. 3.

Det tilkommer i hvert enkelt tilfælde retten at beslutte, om gennemførelsen af retsmøde ved anvendelse af telekommunikation med billede kan ske på forsvarlig vis, idet det dog forudsættes, at retsmøderne som udgangspunkt gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede, medmindre tungtvejende grunde tilsiger, at afholdelse af retsmødet sker ved fysisk fremmøde.

Det følger endvidere af den foreslåede bestemmelse i § 116, stk. 4, at den dømtes advokat, hvis retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 3, kan møde frem i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte. Endelig følger det af den foreslåede bestemmelse i § 116, stk. 5, at justitsministeren, hvis retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 3, deltager i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede. Det forudsættes i den forbindelse, at Direktoratet for Kriminalforsorgen deltager på vegne af justitsministeren.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 22, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 23

Visse afgørelser, som ikke kan indbringes af retten i medfør af straffuldbyrðelseslovens § 112, indbringes for retten i medfør af grundlovens § 63.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 123, stk. 2, at bestemmelserne i § 113, stk. 1, 5. pkt., og § 116, stk. 3-5, finder tilsvarende anvendelse på

afgørelser, som er indbragt til prøvelse for retten i medfør af grundlovens § 63.

Bestemmelsen indebærer, at reglerne om værneting, samt reglerne om anvendelse af telekommunikation med billede, som finder anvendelse på sager, som indbringes for retten i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 112, og hvor den dømte fuldbyrder straffen i fængslet i Kosovo, tillige anvendelse på sager, som indbringes for retten i medfør af grundlovens § 63.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 23, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 2

Til nr. 1

Efter straffelovens § 79 b, stk. 1, kan den, som idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 101 a, §§ 114-114 j, § 136, stk. 1, for så vidt angår tilskyndelse til en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, § 136, stk. 2, eller § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114 j, ved dommen gives et opholdsforbud efter § 79 b, stk. 2, og et kontaktforbud efter § 79 b, stk. 3.

Efter straffelovens § 79 b, stk. 3, 1. pkt., indebærer et kontaktforbud, at den dømte ikke må søge at kontakte personer, der er dømt for en eller flere af de overtrædelser, der er nævnt i § 79 b, stk. 1. Kontaktforbuddet omfatter dog ikke den dømtes nærmeste familiemedlemmer, i det omfang det ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser, jf. straffelovens § 79 b, stk. 3, 2. pkt.

Det foreslås, at der indsættes et 3. *pkt.* i straffelovens § 79 b, stk. 3, hvorefter et kontaktforbud heller ikke omfatter andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud, er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf i en af kriminalforsorgens institutioner.

Det foreslåede indebærer, at personer, som er idømt et kontaktforbud efter straffelovens § 79 b, stk. 1, kan placeres på samme afdeling som andre terrordømte, uden at de derved sættes i en situation, hvor de som følge heraf overtræder deres kontaktforbud.

Det betyder, at kontaktforbuddet ikke vil være overtrådt, hvis en indsat, som ved sin dom er givet et kontaktforbud, har kontakt med andre terrordømte, som han af kriminalforsorgen under sin afsoning er blevet placeret på samme afdeling med. Det gælder dog ikke i tilfælde, hvor den indsatte kontakter terrordømte, som den pågældende afsoner sammen med, mens vedkommende er på udgang, eller mens sådanne andre terrordømte er på udgang. Sådant kontakt vil fortsat udgøre en overtrædelse af forbuddet.

Kontaktforbuddet vil derudover – i overensstemmelse med de gældende regler – være overtrådt, hvis den dømte søger at kontakte personer, der er omfattet af kontaktforbuddet, som enten er løsladt eller afsoner på en anden afdeling end den pågældende.

Der henvises i øvrigt til § 2, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2 og 3

Det fremgår af straffelovens § 119, stk. 1, at den, som øver vold, truer med at øve vold eller offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter trussel om vold mod nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Det fremgår endvidere af straffelovens § 119 b, at den, der med genstande angriber nogen af de i § 119 nævnte personer, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Med lovforslaget foreslås det, at der indsættes nye stykker i henholdsvis straffelovens §§ 119 og 119 b, som indebærer, at hvis der øves vold, som er omfattet af § 119, stk. 1, eller § 119 b, mod en ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.

Den foreslåede strafskærkelse vil omfatte alle tilfælde, hvor en ansat i en af kriminalforsorgens institutioner udsættes for vold under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme. Ansatte i f.eks. arresthusene, transport- og bevogtningsenhederne, fængslerne samt pensionerne vil således være omfattet af den af strafskærpselsen beskyttede personkreds. Modsat vil ansatte i f.eks. Kriminalforsorgen i Frihed ikke være omfattet. Udover tilfælde, hvor volden begås i kriminalforsorgens institutioner, vil det f.eks. også kunne være ved transport af indsatte til og fra retten, i forbindelse med bevogtning af den indsatte under en evt. hovedforhandling, ved ledsaget udgang af indsatte eller ved andre situationer, hvor den ansatte på grund af de fysiske forhold eller sin funktion, ikke blot kan fjerne sig fra voldelige indsatte og på den måde undgå konflikt, når der opstår farlige situationer.

Det bemærkes, at den beskyttede personkreds i den foreslåede bestemmelse i § 119, stk. 5, er alt personale ansat i kriminalforsorgens institutioner, som er beskyttet efter straffelovens § 119, stk. 1. Derimod vil ansatte, som alene falder inden for beskyttelsen i straffelovens § 119, stk. 2, ikke være omfattet af den beskyttede personkreds.

Formålet med ændringen er at skærpe straffen for vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner.

Strafskærpselsen vil konkret medføre, at der som udgangspunkt skal ske en fordobling af straffniveauet i forhold til den straf, der ellers ville være fastsat af domstolene for tilsvarende forhold af vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner.

Det betyder eksempelvis, at en sag om vold mod en fængselsbetjent efter straffelovens § 119, stk. 1, der i dag ville udløse en straf på 3 måneders fængsel, fremover som udgangspunkt vil skulle udløse en straf på 6 måneders fængsel.

Der er i øvrigt ikke tilsigtet ændringer af den gældende retstilstand.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til § 2, nr. 2 og 3, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 3

Til nr. 1

Det fremgår af retsplejelovens § 762, stk. 1, at en sigtet kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at han har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, såfremt lovovertrædelsen efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og (1) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at han vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen, eller (2) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at han på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af den foran nævnte beskaffenhed, eller (3) der efter sagens omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

Retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, om unddragelse fra strafforfølgning eller -fuldbyrdelse anvendes typisk, når (1) vedkommende har holdt sig skjult for politiet eller har flugtplaner, (2) vedkommende har tilknytning til Danmark og til andre lande, eller (3) vedkommende ingen tilknytning har til Danmark.

Det fremgår af retsplejelovens § 769, stk. 1, at bestemmelse om varetægtsfængsling eller anden foranstaltning kun har virkning indtil sagens afgørelse i retten. På begæring træffer retten efter afgørelsen bestemmelse om, hvorvidt tiltalte under eventuel appel, eller indtil fuldbyrdelse kan iværksættes, skal varetægtsfængsles eller forblive varetægtsfængslet eller undergives foranstaltninger, der træder i stedet herfor. Ved bestemmelsen herom finder reglerne i bl.a. § 762 tilsvarende anvendelse, medmindre tiltalte erklærer sig indforstået med at forblive varetægtsfængslet eller undergivet anden foranstaltning. Betingelserne for varetægtsfængsling efter sagens afgørelse er således som udgangspunkt de samme som før sagens afgørelse.

Det følger af den foreslåede § 769, stk. 3, at hvis der er afsagt dom i sagen, hvorved den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, kan den tiltalte varetægtsfængsles, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Den foreslåede § 769, stk. 3, vil medføre, at tiltalte kan varetægtsfængsles i visse sager, hvor der er afsagt en helt eller delvist fældende dom, hvis der

efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Det vil efter den foreslåede bestemmelse for det første være en betingelse for varetægtsfængsling, at den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale. Strafferammen for den pådømte forbrydelse har ikke betydning.

For det andet vil det være en betingelse for varetægtsfængsling, at der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Der vil som udgangspunkt være bestemte grunde til at antage, at den tiltalte vil udeblive, hvis vedkommende tidligere er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.

Dette vil særligt kunne oplyses ved dokumentation fra Kriminalregisteret, hvorefter det fremgår, hvorvidt den tiltalte har modtaget eller vedtaget et bødeforlæg eller tidligere er dømt for overtrædelse af straffuldbyrdeslovens § 110 b om udeblivelse fra afsoning. Om der er tale om længerevarende eller kortvarige udeblivelser fra afsoning, vil som det klare udgangspunkt være uden betydning.

Ved vurderingen af, om der er bestemte grunde til at antage, at den tiltalte vil udeblive uden lovlig grund skal der derudover lægges afgørende vægt på vedkommendes personlige forhold. Der vil efter omstændighederne kunne lægges vægt på sociale, familiære, erhvervsmæssige, økonomiske og bopælsmæssige forhold. Disse forholds ustabilitet kan tale for en risiko for udeblivelse.

Den foreslåede regel udgør et supplement til de eksisterende regler om varetægtsfængsling, herunder retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, jf. § 769, stk. 1, hvorefter en sigtet kan varetægtsfængsles, når der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at han vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen.

Efter den foreslåede bestemmelse er det ikke et krav, at der skal være en risiko for unddragelse ved flugt eller skjul, for at der kan ske varetægtsfængsling. Efter den foreslåede bestemmelse er det tilstrækkeligt, at der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning, men der stilles ikke i øvrigt krav om, at vedkommende mere aktivt vil forsøge at unddrage sig straffens fuldbyrdelse.

Det er med den foreslåede bestemmelse forudsat, at der med henblik på at fastholde en fornøden fasthed og konsekvens i retshåndhævelsen er behov for at varetægtsfængsle tiltalte, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger sådanne individuelle forhold, som medfører, at det trods det nævnte retshåndhævelsessensyn ikke er påkrævet, at den pågældende varetægtsfængsles efter den fældende dom. Det vil i den forbindelse kunne indgå i vurderingen, at det er lang tid siden, at den tiltalte er udeblevet fra afsoning.

Den foreslåede bestemmelse vil finde tilsvarende anvendelse i forbindelse med sager, som er fremmet til dom i tiltales fravær, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Er den tiltalte varetægtsfængslet efter dommen i medfør af den foreslåede bestemmelse, følger det af retsplejelovens § 999, stk. 2, at straffedommen skal fuldbyrdes, så snart det kan konstateres, at dommen er endelig.

Der henvises i øvrigt til § 3, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2

Det fremgår af retsplejelovens § 769, stk. 3, at indbringes den afgørelse, der er truffet i sagen, for højere ret, og der i medfør af stk. 1 eller 2 er truffet afgørelse om anvendelse af varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger efter afgørelsen, skal spørgsmålet om den fortsatte anvendelse heraf snarest forelægges for den overordnede ret, hvortil afgørelsen er indbragt. Ved denne rets behandling af spørgsmålet om varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger finder § 762, § 764, stk. 1, 3 og 4, §§ 765 og 766, § 767, stk. 1, 1.-4. pkt., og stk. 2 og 3, § 768 og § 769, stk. 2, tilsvarende anvendelse. Hvis retten har truffet afgørelse om, at ankesagen skal afgøres uden mundtlig hovedforhandling, kan retten ved udløb af en frist efter 2. pkt., jf. § 767, stk. 1, bestemme, at varetægtsfængslingen eller foranstaltningen skal fortsætte uden yderligere forlængelser, indtil der er afsagt dom i sagen. § 767, stk. 2, 2.-4. pkt., finder i så fald tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede ændring af § 769, *stk. 3*, som bliver *stk. 4*, er en konsekvensændring som følge af forslaget til retsplejelovens § 769, *stk. 3*, jf. lovforslagets § 3, nr. 1.

Ændringen indebærer, at spørgsmålet om den fortsatte anvendelse af varetægtsfængsling efter dom efter den foreslåede § 769, stk. 3, snarest skal forelægges for den overordnede ret, hvortil afgørelsen er indbragt.

Endvidere indebærer ændringen, at retsplejelovens § 765 (om mindre indgribende foranstaltninger end varetægtsfængsling) vil kunne finde anvendelse på sager omfattet af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 769, stk. 3, jf. lovforslagets § 3, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til § 3, nr. 2, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 775, stk. 1. pkt., er det muligt at ikende disciplinærstraf i form af bøde, advarsel eller strafcelle.

Den foreslåede ændring af § 775, *stk. 1*, vil medføre, at der indføres 4 nye typer af disciplinærstraffe. Disse udgør midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling samt midlertidig begrænsning af retten til telefoni.

Der henvises i øvrigt til § 3, nr. 3, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 4

Det fremgår af retsplejelovens § 775, stk. 2, 1. pkt., at ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden til et tidsrum af højst 4 uger.

Den foreslåede ændring af § 775, *stk. 2*, vil indebære, at varigheden af strafcelle fremover som udgangspunkt højst kan være 14 dage.

Der henvises i øvrigt til § 3, nr. 4, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 5

Den foreslåede bestemmelse i § 775, *stk. 3*, vil indebære, at strafcelle uanset den foreslåede ændring af *stk. 2*, jf. lovforslagets § 3, nr. 4, i særlige tilfælde kan ikendes i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.

Ved »særlige tilfælde« forstår eksempelvis, at der er tale om grove gentagelsestilfælde, eller hvor ikendelse af strafcelle på mere end 14 dage findes nødvendigt for at håndtere særligt udfordrende eller udadreagerende indsatte.

Der henvises i øvrigt til § 3, nr. 5, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 6

Den foreslåede bestemmelse i § 775, *stk. 6*, vil indebære, at bestemmelserne i straffuldbyrdslovens § 68, *stk. 5, 7 og 8*, finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.

Det indebærer, at bestemmelsen om, at midlertidig begrænsning af retten til telefoni alene kan ikendes over for indsatte, som afsoner i lukket fængsel eller arresthus ligeledes vil finde anvendelse på varetægtsarrestanter.

Det indebærer desuden, at disciplinærstraffen skal fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitution den indsatte afsoner. Det forudsættes med bestemmelsen, at der herved lægges vægt på de samme momenter, som følger af straffuldbyrdslovens § 68, *stk. 7*, jf. lovforslagets § 1, nr. 13, og bemærkningerne hertil.

Det indebærer endelig, at disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse. Det forudsættes med bestemmelsen, at den skal forstås og anvendes på samme måde som straffuldbyrdslovens § 68, *stk. 8*, jf. lovforslagets § 1, nr. 13, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til § 3, nr. 6, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 7

Det fremgår af retsplejelovens § 809, stk. 2, at retten kan træffe bestemmelse om, at sigtede indlægges til mentalundersøgelse på hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller i anden egnet institution, hvis det er påkrævet.

Det fremgår af retsplejelovens § 811, stk. 2, at justitsministeren efter forhandlinger med social- og ældreministeren og sundhedsministeren kan fastsætte regler om meddelelse af tilladelse til udgang m.v. til personer, der er indlagt på hospital for sindslidende m.v. i medfør af § 809, stk. 2, når der ikke i øvrigt er taget stilling hertil.

Det foreslås, at »hospital for sindslidende« ændres til »psykiatrisk afdeling« i begge bestemmelser.

Den foreslåede ændring er udtryk for en sproglig modernisering, da hospital for sindslidende er en forældet betegnelse. Der er i den forbindelse ikke tænkt indholdsmæssige ændringer.

Der henvises i øvrigt til § 3, nr. 7, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 8

Det fremgår af retsplejelovens § 811, stk. 3, at justitsministeren kan fastsætte regler om anvendelse af magt og sikringsmidler over for personer, der er indlagt på hospital for sindslidende m.v. i medfør af en kendelse truffet af retten, i forbindelse med transport, der forestås af kriminalforsorgens personale. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om undersøgelse uden retskendelse af personer, der er indlagt på et hospital for sindslidende m.v. i medfør af en kendelse truffet af retten, i forbindelse med transport, der forestås af kriminalforsorgens personale.

Det foreslås, at »et hospital for sindslidende« ændres til »en psykiatrisk afdeling«.

Den foreslåede ændring er udtryk for en sproglig modernisering, da hospital for sindslidende er en forældet betegnelse. Der er i den forbindelse ikke tænkt indholdsmæssige ændringer.

Der henvises i øvrigt til § 3, nr. 8, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 4

Til nr. 1

Det fremgår af konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 3, at kendelse om gældssanering i almindelighed ikke kan afsiges, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold. Dette omfatter bl.a. gæld i form af straffesagsomkostninger.

Det foreslås i lovforslagets § 4, nr. 1, at det i konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 3, fastsættes, at kendelse om gældssanering i almindelighed ikke kan afsiges, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, medmindre der er tale om gæld fra sagsomkostninger pålagt i straffesager.

Ved ”sagsomkostninger pålagt i straffesager” forstås sagsomkostninger pålagt i medfør af retsplejelovens § 1008.

Det foreslåede medfører, at gæld i form af straffesagsomkostninger vil kunne saneres i medfør af konkurslovens § 197, stk. 1, i højere grad end efter de gældende regler, idet forekomst af gæld i form af straffesagsomkostninger ikke længere vil føre til nægtelse af gældssanering. Dette vil ligeledes være tilfældet, selvom gælden i form af straffesagsomkostninger udgør en ikke uvæsentlig del af den samlede gæld. Gæld i form af straffesagsomkostninger sidestilles på den måde med anden gæld.

I forbindelse med begæring om gældssanering efter konkursloven vil de almindelige krav om gældssanering fortsat være gældende, herunder bl.a., at en væsentlig del af gælden fortsat ikke må være pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, herunder eksempelvis bøder eller erstatning til ofre for forbrydelser, medmindre der er tale om gæld fra sagsomkostninger pålagt i straffesager.

Der henvises i øvrigt til § 4, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 5

Til nr. 1

Det fremgår af § 13, stk. 2, nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at eftergivelse af gæld til det offentlige i almindelighed ikke kan ske, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved straffbare eller erstatningspådragende forhold. Dette omfatter bl.a. gæld i form af straffesagsomkostninger.

Det foreslås, at det i § 13, stk. 2, nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige fastsættes, at eftergivelse af gæld til det offentlige i almindelighed ikke kan ske, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved straffbare eller erstatningspådragende forhold, medmindre der er tale om gæld fra sagsomkostninger pålagt i straffesager.

Ved ”sagsomkostninger pålagt i straffesager” forstås sagsomkostninger pålagt i medfør af retsplejelovens § 1008.

Det foreslåede medfører, at gæld i form af straffesagsomkostninger vil kunne eftergives efter § 13, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i højere grad end efter de gældende regler, idet forekomst af gæld i form af straffesagsomkostninger ikke længere vil føre til nægtelse af eftergivelse. Dette vil ligeledes være tilfældet, selvom gælden i form af straffesagsomkostninger udgør en ikke uvæsentlig del af den samlede gæld. Gæld i form af straffesagsomkostninger sidestilles på den måde med anden gæld.

I forbindelse med anmodning om eftergivelse af gæld til det offentlige efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige vil de almindelige krav om eftergivelse efter lovens § 13, stk. 1-5, fortsat være gældende, herunder bl.a. at en væsentlig del af gælden fortsat ikke må være pådraget ved straffbare eller erstatningspådragende forhold, herunder eksempelvis bøder eller erstatning til ofre for forbrydelser, medmindre der er tale om gæld fra sagsomkostninger pålagt i straffesager.

Der henvises i øvrigt til § 5, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 6

Ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19) blev der indsat en ny § 81 d i straffeloven.

Bestemmelsen i straffelovens § 81 d er ophævet pr. 1. januar 2022 i medfør af solnedgangsklausulen i § 4, stk. 4, i lov nr. 349 af 2. april 2020, som ændret ved lov nr. 289 af 27. februar 2021. Det er imidlertid forudsat i bemærkningerne til solnedgangsklausulen, at straffeskærpelserne i straffelovens § 81 d fortsat vil gælde for sager om forhold omfattet af bestemmelsen, der er begået efter ikrafttræden af, men forud for ophævelsen af § 81 d, uanset om sagen pådømmes efter ophævelsen heraf.

Det fremgik af straffelovens § 81 d, stk. 1, at den straf, der er foreskrevet i en række straffelovsbestemmelser, kunne forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen havde baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Det fremgik af straffelovens § 81 d, stk. 2, at hvis en af de i stk. 1 nævnte overtrædelser havde fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget var opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien, kunne straffes forhøjes således, at den blev fire gange så høj.

Det fremgik endvidere af straffelovens § 81 d, stk. 3, at der ved udmåling af tillægsgbøde efter § 50, stk. 2, i forbindelse med overtrædelser omfattet af § 81 d, stk. 2, skulle lægges vægt på den opnåede eller tilsigtede vinding. Det er i forarbejderne til bestemmelsen forudsat, at tillægsgbøden skulle beregnes med udgangspunkt i den opnåede eller tilsigtede vinding og fastsættes i overensstemmelse med straffeskærpelsen i stk. 2.

Med den foreslåede § 6, nr. 1, foreslås det at indsætte en nye stk. 5 og 6 i § 4 i lov nr. 349 af 2. april 2020. Med bestemmelsen foreslås det at ændre reglerne for behandlingen af sager vedrørende straffelovens § 81 d, stk. 2, der pådømmes efter lovforslagets ikrafttræden den 1. juli 2022.

Med den foreslåede stk. 5, foreslås det, at der ved pådømmelse efter 1. juli 2022 af forhold omfattet af § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020 – dvs. forhold omfattet af den nu ophævede § 81 d i straffeloven – ikke skal ske

strafskærpelse efter straffelovens § 81 d, stk. 2, som affattet ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020.

Forslaget vil have virkning for straffesager om forhold omfattet af den ophævede § 81 d, stk. 2, i straffeloven, som er begået, mens straffelovens § 81 d var i kraft, og hvor der endnu ikke er afsagt endelig dom på tidspunktet for nærværende lovforslags ikrafttræden. Ved pådømmelsen af disse forhold vil domstolene – i stedet for strafskærpelsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 2 – alene skulle anvende strafskærpelsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 1, som denne bestemmelse var affattet efter § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020.

Virkningen heraf vil være, at straffen som udgangspunkt vil skulle forhøjes til omkring det dobbelte i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Med den foreslåede *stk. 6*, foreslås det, at straffelovens § 81 d, stk. 3, som affattet ved § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020, uanset den foreslåede *stk. 5*, fortsat finder anvendelse.

Forslaget vil have virkning for forhold omfattet af straffelovens § 81 d, der er begået, mens bestemmelsen stadig var i kraft, hvorom der på tidspunktet for nærværende lovforslags ikrafttræden ikke er afsagt endelig dom, og som uden dette lovforslag ville kunne medføre strafskærpelse efter straffelovens § 81 d, stk. 2.

I sager vedrørende sådanne forhold vil der fortsat skulle idømmes en tillægsbøde efter straffelovens § 50, stk. 2. Tilsvarende forudsættes det fortsat – uanset at der skal ses bort fra strafskærpelsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 2 – at tillægsbøden som udgangspunkt skal forhøjes til det firedobbelte i forhold til praksis om forhold, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, dvs. til det firedobbelte af den opnåede eller tilsigtede vinding.

Der henvises i øvrigt til § 6, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 7

Til nr. 1

Det fremgår af § 24, stk. 3, nr. 4, i SU-loven, at højeste fribeløb udgør 39.128 kr. (2022-niveau) for hver måned i støtteåret eller uddannelsesperioden, hvor den uddannelsessøgende ved politiets grunduddannelse eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen.

Det foreslås, at SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 4, ændres, således at »eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent« udgår.

Den foreslåede ændring vil medføre, at Kriminalforsorgens uddannelser til fængselsbetjent eller transportbetjent ikke længere er omfattet af de uddannelser, hvortil der gives det højeste fribeløb i måneder med lønnet praktik eller lønnet orlov fra uddannelsen.

Der henvises i øvrigt til § 7, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 8

Til nr. 1

Det fremgår af integrationslovens § 22, stk. 1, at en udlænding omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2, 3 eller 4 (flygtninge og familiesammenførte), der er blevet tilbudt et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introduktionsprogram, jf. integrationslovens § 16, stk. 1, 2 eller 9, ikke modtager hjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik (selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp) og efter den 1. januar 2018 har bestået Prøve i Dansk 2, jf. § 9, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. eller FVU-læsning, trin 2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, kan efter ansøgning modtage en danskbonus, som udbetales som et skattefrit engangsbeløb på 6.494 kr. (2021-niveau).

Efter § 22, stk. 2, kan danskbonus efter stk. 1 kun udbetales én gang. En udlænding, der tidligere har opnået ret til dansktillæg eller danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik, kan ikke modtage danskbonus igen efter stk. 1.

Efter § 22, stk. 3, fastsætter udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler for, hvilke prøver i dansk der er på tilsvarende niveau eller højere niveau end dem, der er nævnt i stk. 1.

Det foreslås, at integrationslovens § 22 ophæves.

Den foreslåede ophævelse af integrationslovens § 22 vil medføre, at selvforsørgede flygtninge eller familiesammenførte, som er omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2 eller 3, og som ikke modtager hjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, ikke længere vil kunne ansøge om at modtage danskbonus, selvom den pågældende har bestået Prøve i Dansk 2 eller en danskprøve på et tilsvarende eller højere niveau.

Det foreslås endvidere, at adgangen til efter ansøgning at modtage danskbonus, skal ophæves fra den 1. juli 2022. Ansøgninger om danskbonus indgivet inden lovens ikrafttræden vil dog skulle behandles efter de hidtidige gældende regler i integrationslovens § 22, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, hvilket vil indebære, at de udlændinge, som har indgivet en ansøgning om danskbonus efter integrationslovens § 22, forud for lovens ikrafttræden, og som opfylder betingelserne i integrationslovens § 22, vil være berettigede til at modtage danskbonus efter de hidtil gældende regler i lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020.

Der henvises i øvrigt til § 8, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2

Det fremgår af integrationslovens § 45, stk. 10, at staten refunderer 100 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskbonus efter § 22.

Bestemmelsen indebærer, at kommunerne fuldt ud får dækket deres udgifter til danskbonus.

Det foreslås, at integrationslovens § 45, stk. 10, ophæves.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus. Integrationslovens § 45, stk. 11 vil herefter blive stk. 10.

Der henvises i øvrigt til § 8, nr. 2, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 3

Det fremgår af integrationslovens § 48, stk. 1, 4. punkt, at det beløb, der er anført i § 22, stk. 1, er fastsat i 2017-niveau og reguleres fra den 1. januar 2018 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent.

Det foreslås, at integrationslovens § 48, stk. 1, 4. pkt. ophæves.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus.

Der henvises i øvrigt til § 8, nr. 3, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 9

Til nr. 1

Det fremgår af lov om aktiv socialpolitik § 22, stk. 4, at personer, der tidligere har opnået ret til dansktillæg efter lov om aktiv socialpolitik eller danskbonus efter integrationslovens § 22, ikke har ret til danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik § 22, stk. 4, 1. pkt.

Det foreslås at ændre § 22, stk. 4, 4. pkt., således at »eller danskbonus efter integrationslovens § 22« udgår.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus.

Der henvises i øvrigt til § 9, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2

Det fremgår af lov om aktiv socialpolitik § 33, stk. 1, nr. 10, at der ikke foretages fradrag i den beregnede hjælp efter lov om aktiv socialpolitik for en danskbonus efter integrationsloven udbetalt til ansøgerens ægtefælle. Der ses bort fra danskbonus i 2 år efter udbetalingstidspunktet.

Det foreslås, at § 33, stk. 1, nr. 10, ophæves.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus.

Der henvises i øvrigt til § 9, nr. 2, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 10

Til nr. 1

Det fremgår af arbejdsmiljølovens § 2, at loven omfatter arbejde, der udføres for en arbejdsgiver. Det følger af arbejdsmiljølovens § 90, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Den foreslåede § 3 a, stk. 1, vil medføre, at beskæftigelsesministeren kan bestemme, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf i et fængsel i Kosovo i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 3 a, stk. 2, vil medføre, at beskæftigelsesministeren kan fastlægge mere præcise rammer for, hvordan den danske arbejdsmiljølov kan finde anvendelse i fængslet i Kosovo i forhold til dels de danske ansatte, dels de indsatte, når disse er beskæftiget med arbejde på værksteder m.v. Bestemmelsen vil endvidere blive udnyttet til at fastlægge

rammerne for, hvordan Arbejdstilsynet kan føre tilsyn med disse forhold, herunder metoder, omfang og kadence.

Endelig vil der kunne fastsættes nærmere regler om fravigelse af arbejdsmiljølovens regler i det omfang, det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i Kosovo.

Der henvises i øvrigt til § 10, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 11

Til nr. 1

Efter udlændingelovens § 7, stk. 1, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold til en udlænding, hvis udlændingen vurderes at være omfattet af FN's flygtningekonvention af 28. juli 1951.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 2, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold til en udlænding, hvis det vurderes, at udlændingen ved en tilbagevenden til sit hjemland risikerer dødsstraf eller at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 3, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold i tilfælde omfattet af stk. 2, hvor risikoen for dødsstraf eller for at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf har baggrund i en særlig alvorlig situation i hjemlandet præget af vilkårlig voldsudøvelse og overgreb på civile.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 4, kan opholdstilladelse efter stk. 1-3 nægtes, hvis udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land, eller hvis udlændingen har nær tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse.

Det er en forudsætning for at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, at ansøgningen indgives i Danmark. At en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 skal indgives her i landet fremgår i øvrigt udlændingebekendtgørelsens § 20, stk. 1.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 7 indsættes et nyt *stk. 4*, hvorefter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til den foreslåede § 1 a, stk. 2, i straffuldbyrdsloven, vil kunne indgive en ansøgning om asyl og meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. En udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, vil som følge heraf desuden kunne nægtes opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, hvis udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land, eller hvis udlændingen har nær tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse, jf. udlændingelovens § 7, stk. 4.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, vil have samme adgang til at indgive en ansøgning om asyl, som en udlænding, der i en tilsvarende situation afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Danmark, og at ansøgningen vil have samme retsvirkning, som hvis den havde været indgivet under afsoning her i landet.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2

Det fremgår af § 9, stk. 41 i udlændingeloven, at danskbonus efter integrationslovens § 22 ikke anses som hjælp efter integrationsloven.

Det foreslås at ophæve bestemmelsen i § 9, stk. 41.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 2, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 3

Efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, der uden for de i § 7, stk. 1 og 2, nævnte tilfælde befinder sig i en sådan situation, at væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for at imødekomme ansøgningen.

Efter udlændingelovens § 9 b, stk. 2, kan en ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter § 9 b, stk. 1, kun indgives af en udlænding, der opholder sig i Danmark og er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2. Det er efter de gældende regler således ikke muligt at indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, hvis man ikke opholder sig i Danmark på ansøgningstidspunktet.

Det foreslås, at udlændingelovens § 9 b, stk. 2, 1. pkt., ændres, således at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. vil kunne indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1.

Den foreslåede ændring medfører, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, vil kunne indgive en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9 b, stk. 1.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i udlandet efter straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, vil have samme adgang til at indgive en ansøgning om humanitær opholdstilladelse, som en udlænding, der i en tilsvarende situation afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Danmark.

Forslaget ændrer ikke i øvrigt på betingelserne for indgivelse af ansøgning om humanitær opholdstilladelse for så vidt angår udlændinge, der ikke afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2.

Det bemærkes, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, vil have indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, og således som udgangspunkt ikke vil kunne meddeles humanitær opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 10, stk. 4, uanset om betingelserne for en humanitær opholdstilladelse i øvrigt måtte være opfyldt. Udlændingen vil dog kunne henvises til muligheden for

at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for domstolene, jf. udlændingelovens § 50.

Såfremt ansøgeren ikke ønsker at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten, eller retten ikke finder anledning til at ophæve udvisningen, jf. udlændingelovens § 50, vil Udlændinge- og Integrationsministeriet vurdere, om den pågældende vil være i en situation, hvor det vil stride mod EMRK artikel 3 at udsende den pågældende, og i så fald henvise den pågældende til tålt ophold, indtil vedkommende kan udsendes af landet.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 3, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 4

Det fremgår af § 11, stk. 3, nr. 5, 2. pkt., at danskbonus efter integrationslovens § 22 ikke anses som hjælp efter integrationsloven.

Det foreslås, at § 11, stk. 3, nr. 5, 2. pkt., udgår.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 8, nr. 1, hvorefter det foreslås at ophæve integrationslovens § 22 om adgang til danskbonus.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 4, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 5

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 6, at et indrejseforbud regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen af det område, som indrejseforbuddet vedrører. Indrejseforbud efter stk. 1, nr. 3 og 4, regnes fra den dato, hvor udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt indrejseforbud efter bestemmelserne. Indrejseforbud efter stk. 1, nr. 5, regnes fra datoen for konstateringen af, at udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt indrejseforbud, hvis udlændingen opholder sig uden for Danmark.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 32, stk. 6, indsættes en henvisning til den foreslåede § 32, stk. 7, jf. lovforslagets § 11, nr. 6.

Forslaget er en konsekvens af, at der med lovforslagets § 11, nr. 6, foreslås indsat et nyt stk. 7 i udlændingelovens § 32, hvorefter indrejseforbuddet for en udlænding, der i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. er indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen derfra, og at såfremt udlændingen er tilbageført her til landet efter fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen i Kosovo, regnes indrejseforbuddet dog fra datoen for den efterfølgende udrejse eller udsendelse af Danmark.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 5, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 6

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1, at der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, hvis udlændingen er udvist.

Bestemmelsen omfatter bl.a. udvisning på grund af kriminalitet (ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse i henhold til udlændingelovens §§ 22-24, 25 a, stk. 1, eller 25 c).

Indrejseforbuddets anvendelsesområde og varighed fastsættes i den afgørelse, hvorved indrejseforbuddet meddeles.

Udvisning ved dom, kendelse eller administrativ afgørelse som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, § 25 a, stk. 1, og § 25 c, er ikke omfattet af udsendelsesdirektivets regler, og et indrejseforbud, der meddeles efter bestemmelsen i § 32, stk. 1, nr. 1, gælder således alene for Danmark.

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 6, 1. pkt., at et indrejseforbud regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen af det område, som forbuddet vedrører. Et indrejseforbud, der alene er gældende i Danmark beregnes derfor fra den faktiske dato, hvor den pågældende forlader dansk territorium.

Dette lovforslag har til formål at skabe forudsætningerne for, at domsudviste udlændinge kan indsættes til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. Det er i den forbindelse hensigten, at de udvisningsdømte efter fuldbyrdelsen af fængselsstraffen i videst mulige omfang skal udrejse eller udsendes fra Kosovo.

Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse i udlændingelovens § 32, *stk. 7, 1.pkt.*, hvorefter indrejseforbuddet for en udlænding, der i henhold til § 1 a, *stk. 2*, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. er indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen derfra.

Baggrunden for forslaget er, at de gældende indrejseforbudsregler vil betyde, at indrejseforbuddet regnes fra tidspunktet, hvor udlændingen transporteres fra Danmark til fuldbyrdelse af fængselsstraffen i Kosovo, og ikke – som formålet med reglen tilsiger – fra tidspunktet for udrejsen eller udsendelsen efter fuldbyrdelsen.

Forslaget indebærer, at beregningen af indrejseforbuddet knytter sig til udrejsen eller udsendelsen af det land, hvor udlændingen har fuldbyrdet fængselsstraffen.

Det foreslås desuden, at der i § 32, *stk. 7, 2.pkt.*, indsættes en bestemmelse om, at såfremt udlændingen er tilbageført her til landet efter fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen i Kosovo, regnes indrejseforbuddet dog fra datoen for den efterfølgende udrejse eller udsendelse af Danmark.

Baggrunden for forslaget er, at der kan være tilfælde, hvor udlændingen af forskellige årsager ikke kan udrejse eller udsendes af Kosovo, og hvor det dermed er nødvendigt at tilbageføre pågældende enten midlertidigt eller mere permanent til Danmark.

Det kan f.eks. være udlændinge, der ikke vil medvirke til hjemrejsen, og som ikke kan tvangsmæssigt udsendes eller udlændinge, der efter fuldbyrdelse af fængselsstraffen eller forvaringen er henvist til tålt ophold i Danmark. Det kan også være udlændinge, over for hvem en varetægtsfængsling efter hjemrejseloven ikke kan iværksættes eller opretholdes i Kosovo, f.eks. fordi der ikke er reel udsigt til udsendelse. Der kan ligeledes være tilfælde, hvor det af hensyn til rejserute, antallet af transiteringer mv. vurderes mest hensigtsmæssigt at tilbageføre udlændingen kortvarigt til Danmark med henblik på at effektuere udsendelsen herfra.

I disse tilfælde vil tidspunktet for, hvornår indrejseforbuddet sættes i gang blive regnet fra udrejsen eller udsendelsen af Danmark.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 6, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 7

Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Er udvisning sket ved dom, fastsættes udrejsefristen til straks, jf. udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., jf. § 46, stk. 10. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse, jf. § 33, stk. 5, 2. pkt. Sker der prøveløsladelse, regnes udrejsefristen fra dette tidspunkt.

Dette lovforslag har til formål at skabe forudsætningerne for, at domsudviste udlændinge kan indsættes til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. Det er i den forbindelse hensigten, at de udvisningsdømte efter fuldbyrdelsen af fængselsstraffen i videst mulige omfang skal udrejse eller udsendes fra Kosovo.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 33, stk. 8, 1. pkt., hvorefter udrejsefristen for en udlænding, der i henhold til § 1 a, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven er indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vedrører udrejsefristen, jf. stk. 1, 1. pkt., og stk. 5, udrejse derfra.

Baggrunden for forslaget er, at udlændingelovens bestemmelser om bedømmelse af udrejsefristen vedrører udrejse fra Danmark. Udlændinge, der indsættes til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vil således have udrejst i overensstemmelse med sin udrejsefrist på tidspunktet for løsladelsen i Kosovo, allerede fordi den pågældende ikke opholder sig på dansk territorium.

Forslaget indebærer, at fastsættelsen og beregningen af udrejsefristen som udgangspunkt vil vedrøre udrejse fra Kosovo.

Det foreslås desuden, at der indsættes en bestemmelse i § 33, stk. 8, 2. pkt., om, at såfremt udlændingen under fuldbyrdelsen eller forvaringen er tilbageført her til landet med henblik på at udrejse, vedrører udrejsefristen dog udrejse af Danmark.

Baggrunden for forslaget er, at der kan være tilfælde, hvor det af praktiske hensyn til rejseplanlægning mv. er mest hensigtsmæssigt eller ligefrem nødvendigt at udrejsen sker fra Danmark. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis det i praksis ikke er muligt at rejse til destinationslandet fra Kosovo, eller hvor antallet af transitering mv. gør det mest hensigtsmæssigt, at udrejsen sker fra Danmark.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsens bedømmelse af udrejsefristen vil vedrøre udrejse fra Danmark, hvis udlændingen under fuldbyrdelsen af fængselsstraffen i Kosovo tilbageføres til Danmark med henblik på at udrejse herfra.

Bestemmelsen omfatter alene tilbageførsel af en udlænding under fuldbyrdelsen i Kosovo. For udlændinge, der efter fuldbyrdelsen tilbageføres til Danmark med henblik på at udrejse, vil udrejsefristen skulle regnes fra tidspunktet for, at udlændingen har fuldbyrdet fængselsstraffen i Kosovo.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 7, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 8

Efter udlændingelovens § 33 a, stk. 1, har en udlænding ret til at blive her i landet under behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 9 d eller en ansøgning om opholdstilladelse, som tillades indgivet her i landet efter § 9, stk. 25, § 9 a, stk. 5 eller 6, § 9 c, stk. 6, § 9 f, stk. 9, § 9 i, stk. 4, § 9 j, stk. 2, § 9 k, stk. 2, § 9 l, stk. 2, § 9 m, stk. 3, § 9 n, stk. 2, § 9 p, stk. 2, eller § 9 q, stk. 11.

Efter udlændingelovens § 33 a, stk. 2 kan en udlænding meddeles ret til at blive her i landet under behandlingen af en anmodning om genoptagelse af en afgørelse efter § 7, når anmodningen er indgivet inden udrejsefristens udløb.

Efter udlændingelovens § 33 a, stk. 3, kan en udlænding, når ganske særlige grunde taler derfor, meddeles ret til at blive her i landet under behandlingen af følgende sager: 1) Anmodning om genoptagelse af en afgørelse efter § 7, når anmodningen er indgivet efter udrejsefristens udløb. 2) Ansøgning om opholdstilladelse efter § 9 b. 3) Ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 9-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q til en udlænding med indrejseforbud, jf. § 10, stk. 4. 4) Anmodning om genoptagelse af en afgørelse efter §§ 9-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 33 a indsættes et *stk. 4*, hvorefter stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Det betyder, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller en forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, og som indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, vil have ret til at opholde sig i Danmark under sagens behandling (processuelt ophold), uanset at vedkommende opholder sig i udlandet på tidspunktet for indgivelse af ansøgningen.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i lyset af, at det af udlændingelovens § 33, stk. 1-3, forudsættes, at udlændingen opholder sig i Danmark ved indgivelsen af ansøgningen. Der vil således efter de gældende regler ikke kunne meddeles en udlænding ret til at opholde sig i Danmark under behandlingen af en ansøgning, såfremt den pågældende opholder sig uden for Danmark på tidspunktet for ansøgningens indgivelse.

Den foreslåede bestemmelse vil alene have betydning i det tilfælde, hvor en udlænding, der i henhold til straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller en forvaring i Kosovo, tilbageoverføres fra Kosovo til Danmark for herefter at blive løsladt.

En udlænding, der efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo, og som under afsoningen indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, vil således blive stillet som en udlænding, der i en tilsvarende situation afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Danmark.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 8, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 9

Det følger af udlændingelovens § 37 a, stk. 8, at Hjemrejsestyrelsen kan, hvis det er nødvendigt med henblik på at sikre en udlændings udrejse, pålægge en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, at lade sig undersøge for en sygdom omfattet af epidemiloven. En udlænding, der ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg efter 1. pkt., kan om nødvendigt ved politiets bistand og under anvendelse af den fornødne magt i overensstemmelse med lov om politiets virk-

somhed fremstilles for en sundhedsperson, jf. sundhedslovens § 6, til undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven. Hjemrejsestyrelsens pålæg efter 1. pkt. kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Klagen tillægges opsættende virkning, hvis påklage sker, inden 7 dage efter at pålægget er meddelt udlændingen.

Sundhedsmyndighederne, sundhedspersoner, sundhedsvæsenet og Hjemrejsestyrelsen kan i forbindelse med en undersøgelse omfattet af stk. 8 uden udlændingens samtykke behandle personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, i det omfang, behandlingen er nødvendig for udlændingens udrejse, jf. bestemmelsens stk. 9.

Hjemrejsestyrelsen kan desuden uden udlændingens samtykke videregive oplysninger omfattet af stk. 8 og 9 til andre lande og private aktører i det omfang, videregivelsen er nødvendig for udlændingens udrejse, jf. stk. 10.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 37 a, stk. 11, 1, pkt. hvorefter stk. 8-10 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Baggrunden for forslaget er, at dette lovforslag har til formål at skabe forudsætningerne for, at domsudviste udlændinge kan indsættes til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. Det er i den forbindelse hensigten, at de udvisningsdømte efter fuldbyrdelsen af fængselsstraffen i videst mulige omfang skal udrejse eller udsendes fra Kosovo.

Det er fortsat i vidt omfang nødvendigt med dokumentation for, at en udlænding ikke er smittet med en sygdom omfattet af epidemiloven, når udlændingen skal udrejse eller udsendes. Det er derfor afgørende at sikre, at en undersøgelse for en sygdom omfattet af epidemiloven, herunder covid-19, kan pålægges og eventuelt gennemtvinges, uanset at udlændingen har afsonet en fængselsstraf i en anden stat end Danmark og skal udrejse derfra.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne pålægge en udlænding, der afsoner en fængselsstraf i Kosovo, at lade sig undersøge for eksempelvis covid-19, hvis det er nødvendigt med henblik på at sikre udlændingens udrejse derfra.

Forslaget indebærer endvidere, at hvis en udlænding, der afsoner en fængselsstraf i Kosovo, ikke efterkommer pålægget om at lade sig undersøge for eksempelvis covid-19, kan politiet om nødvendigt og ved anvendelse af den

fornødne magt fremstille udlændingen for en sundhedsperson med henblik på at gennemføre undersøgelsen.

Politiets magtanvendelse vil skulle ske i overensstemmelse med de generelle betingelser i politiloven. Politiets magtanvendelse vil således skulle være nødvendig og forsvarlig, og magtanvendelsen må alene ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet. Desuden skal magt anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader, og således at eventuelle skader begrænses til et minimum.

Forslaget indebærer videre, at sundhedsmyndighederne, sundhedspersoner, sundhedsvæsenet og Hjemrejsestyrelsen kan behandle personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, i det omfang, det er nødvendigt for udrejsen fra den stat, hvor udlændingen har fuldbyrdet sin fængselsstraf, og at oplysningerne kan videregives til andre lande og private aktører i det omfang, det er nødvendigt for udlændingens udrejse derfra.

Der er ikke med forslaget tilsigtet ændringer i ordningen, hvorfor det forudsættes, at ordningen administreres på samme måde, som hvis udlændingen fuldbyrdede fængselsstraffen på dansk territorium.

Det bemærkes, at det efter bestemmelsen i § 37 a, stk. 8, er forudsat, at udlændingen fremstilles for en sundhedsperson, jf. sundhedslovens § 6. Der tilsigtes med forslaget inden ændringer hertil. Det forudsættes således fortsat, at udlændingen fremstilles for en sundhedsperson, der er omfattet af sundhedslovens § 6.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 9, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 10

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., får en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om asyl, udgifter til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes. Der gælder en række undtagelser til Udlændingestyrelsens forsørgelsesforpligtelse, herunder har Udlændingestyrelsen ikke forsørgelsesforpligtelse over for udlændinge, der har ret til forsørgelse efter anden lovgivning, herunder når udlændingen afsøner straf eller i øvrigt er frihedsberøvet, jf. § 42 a, stk. 3, nr. 4, 1. pkt.

Det foreslås, at i § 42 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »indgiver« til »har indgivet« således, at det efter bestemmelsen ikke er en forudsætning, at ansøgeren opholder sig i Danmark på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen.

En udlænding, der opholder sig her i landet og har indgivet en ansøgning om asyl, vil således som i dag få dækket udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes.

Den foreslåede ændring vil medføre, at en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, og som under denne afsoning indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, som udgangspunkt vil være under Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, hvis vedkommende efterfølgende vil komme til at opholde sig i Danmark.

Det bemærkes, at efter udlændingelovens § 42 a, stk. 3, nr. 1, 1. pkt., har Udlændingestyrelsen ikke forsørgelsesforpligtelse over for udlændinge, der afsoner straf eller i øvrigt er frihedsberøvet. Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt kan således først blive relevant, hvis udlændingen overføres tilbage til Danmark og ikke længere er frihedsberøvet.

Forslaget indebærer derudover ikke ændringer i forhold til, hvilke persongrupper Udlændingestyrelsen har forsørgelsesforpligt over for.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 10, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 11

Det følger af udlændingelovens § 46, stk. 3, at afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, og optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3, og afgørelse om meddelelse af indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6, og om forkortelse af et allerede meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 9, træffes af Hjemrejsestyrelsen.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 46, stk. 3, således at henvisningen til udlændingelovens § 32, stk. 9, ændres til stk. 10.

Forslaget er en konsekvens af, at der med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås indsat et nyt stk. 7 i udlændingelovens § 32, hvorefter stk. 7-9 bliver til stk. 8-10.

Der er således tale om en konsekvensændring uden indholdsmæssige ændringer.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 11, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 12

Efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, optages der omgående fingeraftryk af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, jf. dog stk. 11.

Efter udlændingelovens § 40 b, stk. 1, optages der personfotografi af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7 eller om forlængelse af en opholdstilladelse, der er meddelt efter § 7 eller § 8, jf. dog stk. 11.

Det følger af henholdsvis § 40 a, stk. 10, og § 40 b, stk. 10, at optagelse af fingeraftryk og personfotografi skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og at indgrebet om nødvendigt kan ske med den fornødne magtanvendelse. Såfremt, der i forbindelse med optagelse af fingeraftryk er nødvendigt at anvende magt, herunder fysisk fastholdelse, bistår politiet.

Efter udlændingelovens § 46, stk. 1, træffes afgørelser efter udlændingeloven med de undtagelser, der fremgår af bl.a. § 46, stk. 2-5 og 9, af Udlændingestyrelsen.

Det følger af udlændingelovens § 46, stk. 3, at Hjemrejsestyrelsen har kompetencen til at træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, og optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3, og afgørelse om meddelelse af indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6, og om forkortelse af et allerede meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 9, træffes af Hjemrejsestyrelsen.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 46, stk. 3, indsættes et 2. pkt., hvorefter Hjemrejsestyrelsen i forbindelse med en udlændings fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., kan træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1 nr. 1, og § 40 b, stk. 1.

Den foreslåede ændring vil medføre, at Hjemrejsestyrelsen efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, vil kunne optage fingeraftryk og personfotografi af en udlænding, der indgiver en ansøgning om asyl jf. udlændingelovens § 7 i forbindelse med afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2.

Hjemrejsestyrelsens afgørelser om optagelse af fingeraftryk efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, vil efter udlændingelovens § 46 a, stk. 1, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Det bemærkes, at ændringen ikke tilsigter nogen ændringer i kompetencefordelingen mellem Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen, men alene giver mulighed for, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne være Udlændingestyrelsen behjælpelig med optagelse af fingeraftryk og personfotografi, hvis der skulle opstå et praktisk behov herfor.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 12, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 13

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 1, kan Udlændingestyrelsens, Hjemrejsestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter udlændingeloven påklages til Udlændingenævnet, jf. dog stk. 4, 5 og 7 og § 53 a.

Efter § 46 a, stk. 2, nr. 3, kan Udlændingenævnet endvidere behandle klager over politiets afgørelser om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter bl.a. udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, nr. 1-3 og 5, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4-9, og efter § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4-9.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 46 a, stk. 2, indsættes et nyt nr. 4, hvorefter Udlændingenævnet endvidere kan behandle klager over kriminalforsorgens afgørelser efter § 48, stk. 5.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at der med lovforslagets § 1, nr. 14, tilvejebringes mulighed for, at kriminalforsorgen i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., kan træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1 nr. 1, og § 40 b, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at kriminalforsorgens afgørelser om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 2-3, og § 40 b, stk. 1 og stk. 2, nr. 1-3, vil kunne påklages Udlændingenævnet.

Adgangen til at klage til Udlændingenævnet over afgørelser truffet af kriminalforsorgen om optagelse af fingeraftryk og personfotografi vil således svare til reglerne i § 46 a, stk. 1, og 46 a, stk. 2, nr. 3, om klageadgang til Udlændingenævnet for afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen og politiet.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 13, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 14

Efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, optages der omgående fingeraftryk af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, jf. dog stk. 11. Derudover kan der efter stk. 2, nr. 4, endvidere optages fingeraftryk af en udlænding, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument til den pågældende.

Efter udlændingelovens § 40 b, stk. 1, optages der personfotografi af en udlænding, som søger om opholdstilladelse efter § 7 eller om forlængelse af en opholdstilladelse, der er meddelt efter § 7 eller § 8, jf. dog stk. 11. Derudover kan der efter stk. 2, nr. 3, optages personfotografi af en udlænding, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt med henblik på udstedelse og fremskaffelse af rejsedokument til den pågældende.

Det følger af henholdsvis § 40 a, stk. 10, og § 40 b, stk. 10, at optagelse af fingeraftryk og personfotografi skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og at indgrebet om nødvendigt kan ske med den fornødne magtanvendelse. Såfremt, der i forbindelse med optagelse af fingeraftryk er nødvendigt at anvende magt, herunder fysisk fastholdelse, bistår politiet.

Det følger af udlændingelovens § 46, stk. 1, at afgørelser efter udlændingeloven med de undtagelser, der fremgår af bl.a. §§ 46 a-49, træffes af Udlændingestyrelsen.

Det følger af udlændingelovens § 46, stk. 3, at Hjemrejsestyrelsen har kompetencen til bl.a. at træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, og optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 4, kan udlændinge- og integrationsministeren delegerer kompetence til at træffe afgørelse i 1. instans i sager om optagelse af fingeraftryk og personfotografi af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, til vedkommende politidirektør.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 48 indsættes et *stk. 5*, hvorefter kriminalforsorgen i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., kan træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1 nr. 1, og stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 1, og stk. 2, nr. 3. Indgrebet skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og kan om nødvendigt ske med den fornødne magtanvendelse.

Den foreslåede bestemmelses 1. pkt. vil medføre, at kriminalforsorgen efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, og 40 b, stk. 1, vil kunne optage fingeraftryk og personfotografi af en udlænding, der indgiver en ansøgning om asyl jf. udlændingelovens § 7 i forbindelse med afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 1 a, stk. 2. Derudover vil kriminalforsorgen kunne optage fingeraftryk og personfotografi, hvis det skønnes hensigtsmæssigt med henblik på fremskaffelse af rejsedokument til den pågældende, jf. udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 4, samt § 40 b, stk. 2, nr. 3.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke tilsigter nogen overdragelse af kompetence fra Udlændingestyrelsen til kriminalforsorgen, men at bestemmelsen alene giver mulighed for, at kriminalforsorgen vil kunne bistå udlændingemyndighederne med opgaven i forhold til at optage fingeraftryk, hvis der skulle opstå et praktisk behov herfor.

Den foreslåedes bestemmelses 2. pkt. medfører, at kriminalforsorgen ved varetagelsen af opgaver efter 1. pkt., hvis andet ikke er muligt, vil kunne anvende den fornødne magt, herunder fysisk fastholdelse. Idet Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen ikke har mulighed for at anvende magt i deres varetagelse af opgaver, forudsættes det i øvrigt, at kriminalforsorgen vil kunne bistå udlændingemyndighederne, såfremt det i forbindelse med udlændingemyndighedernes optagelse af fingeraftryk og personfotografi skulle blive nødvendigt.

Den danske institutionsleder vil være ansvarlig for, at magtanvendelsen sker i overensstemmelse med dansk lovgivning samt Danmarks internationale forpligtelser. Kriminalforsorgens afgørelser om optagelse af fingeraftryk og

personfotografi efter vil efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 46 a, stk. 2, nr. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 13, kunne påklages Udlændingenævnet.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 14, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 15

Efter udlændingelovens § 48 a, stk. 3, 1. pkt., skal Udlændingestyrelsen gøre en udlænding, hvis asylsag skal behandles her i landet, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp. Udlændingelovens § 48 a, stk. 3, 2. pkt., bemyndiger udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte regler, hvorefter Udlændingestyrelsen allerede forud for en afgørelse om, at udlændingens asylsag skal behandles her i landet, skal gøre en asylansøger, der opholder sig her i landet, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.

Det foreslås, at i § 48 a, stk. 3, 2. pkt., udgår betingelsen om, at en asylansøger opholder sig her i landet for at være omfattet af udlændinge- og integrationsministerens kompetence til at fastsætte regler.

Den foreslåede ændring vil medføre, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte regler, hvorefter Udlændingestyrelsen forud for en afgørelse om, at en udlændings asylsag skal behandles her i landet, vil skulle gøre asylansøgeren bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, når asylansøgeren afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, og indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, stk. 1-3, i medfør af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 7, stk. 4.

Det forudsættes, at udlændinge- og integrationsministeren vil anvende bemyndigelsen til at fastsætte tilsvarende regler for udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, som der fastsættes for udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Danmark.

Den foreslåede ændring medfører således, at en udlænding, der efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrddelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo, og som

under afsoningen indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, vil være stillet ligesom en udlænding, der i en tilsvarende situation afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Danmark efter de gældende regler.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 15, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 16

Det følger af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 3. pkt., at hvis Udlændingestyrelsen afslår at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer afgørelse efter § 32 b eller § 49 a om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet.

Det foreslås, at § 53 a, stk. 2, 3. pkt., ændres således, at udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., omfattes af bestemmelsen.

Det betyder, at hvis Udlændingestyrelsen afslår at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet eller afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, træffer afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer afgørelse efter § 32 b eller § 49 a om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet.

Den foreslåede ændring medfører, at en afgørelse om afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller en afgørelse efter § 32 b eller 49 a om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, endvidere vil blive automatisk påklaget til Flygtningenævnet, når afgørelsen er truffet over for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2.

Det betyder, at en udlænding, der i henhold til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo, og som under afsoningen indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, i henhold til den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 7, stk. 4, vil

være stillet ligesom en udlænding, der i en tilsvarende situation afsoner en fængselsstraf eller forvarings i Danmark efter de gældende regler.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 16, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 17

Det følger af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., at en påklage over Udlændingestyrelsens afgørelse som nævnt i § 53 a, stk. 1, nr. 1-6, har opsættende virkning.

Efter udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 6. pkt., finder 5. pkt. ikke anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet.

Såfremt udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet, vil en klage over Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald efter § 21 b, stk. 1, således ikke have opsættende virkning.

Det foreslås, at § 53 a, stk. 2, 6. pkt., ændres således, at der efter »udlandet« indsættes », medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. «, hvorefter 5. pkt. ikke finder anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet, medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Det betyder, at en klage over Udlændingestyrelsens afgørelse om bortfald efter § 21 b, stk. 1, vil have opsættende virkning efter 5. pkt., såfremt klageren opholder sig i udlandet som følge af afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2.

Den foreslåede ændring medfører således, at udlændinge, der i henhold til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring på en dansk fængselsplads i Kosovo, vil blive stillet, som hvis de havde afsonet fængselsstraffen eller forvaringen i Danmark.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 17, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 18

Efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1, kan Udlændingestyrelsen efter forelæggelse for Dansk Flygtningehjælp bestemme, at afgørelsen i en sag om opholdstilladelse efter § 7 ikke kan indbringes for Flygtningenævnet, når ansøgningen må anses for åbenbart grundløs (de såkaldte ÅG- og ÅGH-sager). Udlændingelovens § 53 b, stk. 1, nr. 1-6, oplister en række eksempler på, hvornår en ansøgning vil kunne anses for åbenbart grundløs.

Efter § 53 b, stk. 2, kan Udlændingestyrelsen, medmindre væsentlige hensyn taler derimod, bestemme, at Dansk Flygtningehjælp samme dag, som Udlændingestyrelsen forelægger en sag for Dansk Flygtningehjælp efter stk. 1, skal meddele Udlændingestyrelsen, om Dansk Flygtningehjælp er enig i Udlændingestyrelsens vurdering af, at ansøgningen må anses for åbenbart grundløs. Udlændingestyrelsen kan endvidere bestemme, at Udlændingestyrelsens afhøring af ansøgeren og Dansk Flygtningehjælps samtale med ansøgeren skal finde sted i lokaler i nær tilknytning til hinanden.

Det er i bemærkningerne til § 53 b, stk. 2, 2. pkt., forudsat, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgeren som udgangspunkt skal foregå i Dansk Flygtningehjælps lokaler under anvendelse af en anden tolk end den Udlændingestyrelsen har anvendt. Der henvises herved til Folketingstidende 2001-2002, A, L 152 som fremsat, side 98.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 53 b indsættes et *stk. 4*, hvorefter udlændinge- og Integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgere, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler, der fraviger fra det nuværende udgangspunkt om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler, der afholdes i forbindelse med forelæggelser fra Udlændingestyrelsen efter § 53 b, stk. 1 og 2, foregår fysisk. Der vil således kunne fastsættes regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgeren afholdes f.eks. via telefonmøde eller telekommunikation med billede.

Hensigten med bestemmelsen er at tilvejebringe mulighed for, at samtalerne mellem Dansk Flygtningehjælp og ansøgeren praktisk kan gennemføres, uden det er nødvendigt, at ansøgeren transporteres til Danmark, eller en repræsentant fra Dansk Flygtningehjælp rejser til Kosovo.

Det bemærkes i denne forbindelse, at det væsentligt, at åbenbart grundløs- og åbenbart grundløs haste-proceduren anvendes så fleksibelt som muligt, og at der er et tilstrækkeligt grundlag for, at sagsbehandlingen vil kunne afvikles hurtigt.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler, hvorefter det vil være udgangspunktet, at Dansk Flygtningehjælps samtaler efter udlændingelovens § 53 b afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsform. Der vil ligeledes kunne fastsætte regler, hvorefter samtalerne i konkrete tilfælde afholdes via telefonmøde, telekommunikation med billede eller lignende kommunikationsmiddel. Dette vil f.eks. kunne være af hensyn til sagens fremme.

Der vil endvidere efter bestemmelsen kunne fastsættes undtagelser til et udgangspunkt om, at samtalerne ikke afholdes fysisk. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, såfremt hensynet til vurderingen af ansøgerens troværdighed afgørende taler for, at mødet afholdes fysisk, og mødet vil kunne gennemføres uden en uhensigtsmæssig forsinkelse af sagens afvikling.

Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt Dansk Flygtningehjælp finder, at en vurdering af ansøgerens troværdighed er af væsentlig betydning for sagen, og at der ikke er et tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte ansøgerens forklaring, vil Dansk Flygtningehjælp efter de gældende regler kunne nedlægge veto mod sagens fortsatte behandling i åbenbart grundløs-proceduren. Der vil således ved fastsættelse af regler efter den foreslåede bestemmelse skulle tages behørigt hensyn til balancen mellem hensynet til en effektiv fremme af sagerne og hensynet til Dansk Flygtningehjælps muligheder for at vurdere ansøgerens troværdighed.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 18, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 19

Udlændingelovens § 56 indeholder forskellige regler om Flygtningenævnets sagsbehandling, herunder regler om, hvornår en sag kan behandles på skriftligt grundlag, om Flygtningenævnets formands kompetence til at beslutte,

at en sag skal undergives særlig hurtig behandling, og om, at Flygtninge-nævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed.

Efter udlændingelovens § 56, stk. 2, har udlændingen som udgangspunkt ret til mundtligt at forelægge sin sag for nævnet.

Efter udlændingelovens § 56, stk. 9, fastsætter Flygtningenævnet selv sin forretningsorden.

Det foreslås, at der i § 56 indsættes et *stk. 10*, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at Flygtningenævnets behandling af en klage over en afgørelse truffet over for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, foregår i udlandet.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte regler, hvorefter Flygtningenævnets mundtlige behandling af klager fra udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, vil skulle foregå i Kosovo.

Udlændinge- og Integrationsministeren vil efter bestemmelsen kunne fastsætte regler, hvorefter Flygtningenævnets behandling af alle sager, som vedrører udlændinge, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til straffuldbyrdeslovens § 1 a, stk. 2, og som behandles på mundtlige nævnsmøder, som udgangspunkt vil skulle afvikles i Kosovo. Udlændinge- og Integrationsministeren vil herunder kunne fastsætte regler om, i hvilke tilfælde dette udgangspunkt vil kunne fraviges. Dette vil eksempelvis kunne være i tilfælde, hvor det af sikkerhedsmæssige årsager ikke vurderes forsvareligt at afvikle et nævnsmøde i udlandet.

Der vil ligeledes efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsætte regler, hvorefter der i konkrete tilfælde vil skulle ske afvikling af det mundtlige nævnsmøde i udlandet, såfremt hensynet til sagens fremme afgørende taler for det. Der vil i forbindelse med vurderingen heraf skulle lægges vægt på, hvorvidt en behandling af sagen i Danmark i det konkrete tilfælde ikke vil være mulig eller væsentligt vil forsinke sagens afvikling.

Der henvises i øvrigt til § 11, nr. 19, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 12

Til nr. 1

Hjemrejseloven udgør det primære retsgrundlag for Hjemrejsestyrelsens administration af udsendelsesområdet. Hjemrejseloven regulerer forhold, der knytter sig til myndighedernes arbejde med udlændinge, der skal udrejse af landet. Loven indeholder således bl.a. bestemmelser om rettigheder og pligter for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, herunder for udlændinge, der er udvist ved dom.

Loven indeholder bl.a. regler om udrejsepligt og udrejse med bistand fra myndigheder, pligt til at medvirke til en frivillig udrejse og mulighed for at modtage hjemrejsestøtte i den forbindelse.

Det følger således af hjemrejselovens § 1, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse.

Hjemrejselovens § 1, stk. 1, fastslår princippet om, at en udlænding skal udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det følger af bemærkningerne til hjemrejselovens § 1, stk. 1, jf. Folketingstidende 2020-21, A L 203 som fremsat, side 110, at der ved udrejse forstås, at udlændingen skal forlade Danmarks territorium.

Hjemrejseloven indeholder endvidere bestemmelser, der gør det muligt at varetægtsfængsle en udlænding med henblik på udsendelse lige som der efter loven kan foretages tvangsindgreb i form af eksempelvis tvangsmæssig fremstilling for en ambassade eller beslaglæggelse af en udlændings genstande.

Dette lovforslag har til formål at skabe forudsætningerne for, at domsudviste udlændinge kan indsættes til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo. Det er i den forbindelse hensigten, at de udvisningsdømte skal udrejse eller udsendes fra Kosovo, når fængselsstraffen er fuldbyrdet.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at hjemrejseloven i sin helhed skal læses i sammenhæng med § 1, og at loven dermed i sin helhed relaterer sig til udrejse fra Danmark.

Det er på denne baggrund vurderingen, at hjemrejseloven ikke uden særskilt regulering vil kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor en udlænding er overført til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i en anden stat og forudsættes at udrejse derfra.

Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 1 a, stk. 1, hvorefter hjemrejseloven finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven.

Forslaget indebærer, at hjemrejseloven i sin helhed vil skulle finde anvendelse i forbindelse med en udlændings fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i Kosovo efter den foreslåede § 1 a, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven. Dermed sikres, at hjemrejselovens rettigheder og pligter også vil gælde domsudviste udlændinge, der afsoner fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, lige som hjemrejselovens bestemmelser om eksempelvis varetægtsfængsling og øvrige tvangsindgreb vil kunne bringes i anvendelse under og efter fuldbyrdelsen. Det betyder også, at varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14 med henblik på udsendelse vil kunne iværksættes efter fuldbyrdelsen af fængselsstraffen, såfremt betingelserne herfor er opfyldt, herunder at der er reelt udsigt til udsendelse, og at varetægtsfængslingen vil kunne ske i Kosovo.

Det forudsættes, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle administrere reglerne i hjemrejseloven på samme måde, som hvis udlændingen fuldbyrdede fængselsstraffen i Danmark og efterfølgende skulle udsendes herfra.

For så vidt angår foranstaltninger, der kræver tvang og magtanvendelse, henvises til afsnit 2.1.9. og lovforslagets § 12, nr. 2.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i § 1 a, stk. 2, hvorefter en udlænding omfattet af stk. 1, har pligt til at udrejse derfra, hvor udlændingen i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. afsoner en fængselsstraf eller forvaring.

Baggrunden for forslaget er, at det fremgår af forarbejderne til hjemrejseloven, at der ved udrejse forstås, at udlændingen forlader Danmarks territorium. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der bør indføres en pligt for de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, til at udrejse derfra.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i § 1 a, stk. 3, hvor-
efter udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om udlæn-
dingens udrejse efter stk. 2, herunder regler om fravigelse af visse regler i
hjemrejseloven i det omfang, det er nødvendigt for at sikre udrejsen.

Baggrunden for forslaget er, at det er vanskeligt på forhånd at klarlægge i
fuldt omfang, hvilke fravigelser af hjemrejseloven, som fuldbyrdelse af
fængselsstraf eller forvaring i og efterfølgende udrejsepligt fra Kosovo giver
anledning til, ligesom der løbende vil kunne opstå nye behov for at fastsætte
regler eller gøre konkrete fravigelser, herunder af hensyn til hjemrejsesty-
relsens sagsbehandling og effektivering af en udrejse.

Forslaget indebærer, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne
fastsætte regler om udlændingens udrejse af Kosovo, herunder regler om
fravigelse af visse regler i loven i det omfang, det er nødvendigt for at sikre
udrejsen.

Udlændinge- og integrationsministeren vil med forslaget ikke få bemyndi-
gelse til at kunne fastsætte skærpede regler for domsudviste udlændinge, der
afsoner en fængselsstraf i Kosovo, og der vil ikke kunne fastsættes eller fra-
viges regler i hjemrejseloven alene på baggrund rent politiske hensyn.

Der vil endvidere ikke kunne fastsættes eller fraviges regler alene på bag-
grund af rent ressourcemæssige hensyn, medmindre opretholdelsen af den
regel, som ønskes fraveget, vil medføre uforholdsmæssige omkostninger,
som ikke står i rimeligt forhold til reglens betydning for udlændingen.

Der vil eksempelvis kunne fastsættes nærmere regler om, at en udlænding,
der afsoner en fængselsstraf i Kosovo, vil være omfattet af muligheden for
at modtage hjemrejsestøtte. Det bemærkes i den forbindelse, at der efter
hjemrejselovens § 8 om hjemrejsestøtte gælder et krav om, at udlændingen
opholder sig i Danmark.

Der henvises i øvrigt til § 12, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til
lovforslaget.

Til nr. 2

Politiet er i hjemrejseloven tillagt en række opgaver forbundet med anven-
delse af tvang og magtanvendelse.

Det følger af hjemrejselovens § 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a eller efter reglerne i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse. Det følger af stk. 3, at en udlænding omfattet af stk. 1 om nødvendigt udrejser med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og at politiet om nødvendigt bistår Hjemrejsestyrelsen.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 1 omfatter bl.a. transport af frihedsberøvede udlændinge, vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med en ledsaget udsendelse, herunder udfærdigelse af en sikkerhedsvurdering, samt fysisk ledsagelse under udsendelsen.

Det følger af hjemrejselovens § 17, at retten kan bestemme, at en udlænding, der ikke medvirker til at fastlægge sin identitet eller til at tilvejebringe rejsedokumenter til sin udrejse, skal fremstilles for hjemlandets myndigheder eller et andet lands repræsentation, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af udlændingen.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 17 omfatter forelæggelse af sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse til tvangsfremstilling samt fysisk ledsagelse til den faktiske fremstilling.

Det følger af hjemrejselovens § 18, stk. 1, 1. pkt., at dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som i øvrigt må antages at være af betydning for sagens oplysning, kan tages i bevaring, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af en udlænding.

Politiets bistand efter hjemrejselovens § 18, stk. 1, 1. pkt., omfatter, hvis der ikke foreligger samtykke, forelæggelse af sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse til ransagning og beslaglæggelse samt effektivering af det egentlige tvangsindgreb.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 21, stk. 6, om, at kriminalforsorgen i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller en forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i straffuldbyrdsloven, kan varetage opgaver efter hjemrejseloven. Kriminalforsorgen kan om nødvendigt anvende den fornødne magtanvendelse.

Baggrunden for forslaget er, at fængslet i Kosovo vil blive etableret som en institution under Direktoratet for Kriminalforsorgen, og at der vil være behov for, at kriminalforsorgen i relevant omfang vil kunne bistå Hjemrejsestyrelsen i forbindelse med hjemrejsesagsbehandlingen.

Det er imidlertid i hjemrejseloven er forudsat, at det er politiet, der bistår Hjemrejsestyrelsen ved varetagelse af opgaver, der indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse. Det bør derfor klart fremgå, at kriminalforsorgen kan varetage sådanne opgaver.

Forslaget indebærer, at kriminalforsorgens ansatte i Kosovo vil kunne bistå Hjemrejsestyrelsen ved opgaver efter hjemrejseloven, der indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse.

Kriminalforsorgen vil således kunne bistå Hjemrejsestyrelsen ved transport af frihedsberøvede udlændinge på kosovarisk territorium, ved ransagning og beslaglæggelse af genstande samt bistand til effektivering af tvangsfremstillinger for hjemlandets myndigheder mv., der foregår i Kosovo ved anvendelse af videoudstyr.

Den danske institutionsleder vil være overordnet ansvarlig for fængslet, herunder ansvarlig for at sikre, at de indsatte behandles i overensstemmelse med dansk lovgivning og Danmarks internationale forpligtelser. Dette indebærer bl.a., at den danske institutionsleder vil være ansvarlig for de ansattes magtanvendelse over for de indsatte, herunder også den magtanvendelse, som de ansatte bistår Hjemrejsestyrelsen med i forbindelse med hjemrejsesagsbehandlingen.

Den praktiske tilrettelæggelse af kriminalforsorgens bistand til magtanvendelse vil blive fastsat lokalt mellem udlændingemyndighederne og kriminalforsorgen.

Politiets bistand ved forelæggelse af sager for retten, herunder spørgsmål om iværksættelse og opretholdelse af varetægtsfængsling efter § 14 samt ved indhentelse af retskendelser til tvangsfremstilling eller beslaglæggelse er ikke omfattet. Det vil således fortsat være politiet, der bistår Hjemrejsestyrelsen efter samme retningslinjer, som hvis udlændingen befandt sig i Danmark.

Politiets ledsagelse og deltagelse i forbindelse med fysiske fremstillinger for hjemlandets myndigheder, jf. § 17, er heller ikke omfattet. Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt udlændingen skal fremstilles for hjemlandets myndigheder, vil det skulle foregå på en repræsentation i Danmark. Det vil

derfor være dansk politi, der ledsager ved transporten til og fra Kosovo, lige som det vil være dansk politi, der deltager ved den fysiske fremstilling.

Det vil desuden være dansk politi, der bistår Hjemrejsestyrelsen ved ledsagede udsendelser, herunder ved vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med en ledsaget udsendelse, udfærdigelse af en sikkerhedsvurdering, samt fysisk ledsagelse under udsendelsen.

Der henvises i øvrigt til § 12, nr. 2, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 13

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2022.

Som nævnt i afsnit 2.5.1.1 i de almindelige bemærkninger er det i forarbejderne til solnedgangsklausulen vedrørende straffelovens § 81 d forudsat, at strafskærpelserne i § 81 d fortsat vil skulle gælde for sager om forhold omfattet af bestemmelsen, der er begået efter ikrafttræden af, men forud for ophævelsen af § 81 d, uanset om sagen pådømmes efter ophævelsen heraf. Der henvises til Folketingstidende 2019-20, A, L 157 som fremsat, side 18.

Nærværende lovforslags § 6, nr. 1, fastsætter nye regler for behandlingen af sådanne sager omfattet af straffelovens § 81 d, som denne var affattet efter § 1, nr. 1, i lov nr. 349 af 2. april 2020, hvor der endnu ikke er afsagt endelig dom på tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden.

Den foreslåede § 6, nr. 1, vil således finde anvendelse på forhold omfattet af straffelovens § 81 d, der blev begået, mens bestemmelsen var i kraft, og hvorom der afsiges dom efter nærværende lovforslags ikrafttræden. I disse sager skal der ses bort fra strafskærpelsesreglen i straffelovens § 81 d, stk. 2. Bestemmelsen om tillægsbøder i straffelovens § 81 d, stk. 3, vil fortsat finde anvendelse i sager, der ville have været omfattet af § 81 d, stk. 2.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 2*, at den foreslåede § 1, nr. 8-16, og § 3, nr. 3-5, træder i kraft efter justitsministerens nærmere bestemmelse.

De omtalte ændringer vedrører lovforslagets hovedpunkt om revision af disciplinærstraffesystemet.

Baggrunden for, at denne del af lovforslaget foreslås at træde kraft på et senere tidspunkt, er, at de nye regler forudsætter, at normalreaktionerne for overtrædelse af de nye disciplinærstraffe fastsættes på tværs af kriminalforsorgens institutioner, herunder således at der skelnes mellem typer af institutioner. Samtidig forudsætter de nye regler, at fængselspersonalet bliver uddannet til at kunne ikende de nye typer af disciplinærstraffe. Endelig forudsætter de nye regler, at der sikres en tilstrækkelig systemunderstøttelse i kriminalforsorgen.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 3*, at lovforslagets § 6, nr. 1, om ændring af SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 4, har virkning for beregning af årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet ved den endelige tildeling, jf. SU-lovens § 22 og § 22 a, fra støtteåret 2022.

De uddannelsessøgende ved Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent overgår til lønnet uddannelse med fuld basisløn fra den 1. januar 2022 og har fået bagudbetalt fuld basisløn fra den 31. januar 2022 for januar 2022. De uddannelsessøgende vil derfor ikke i hele støtteåret 2022 være optaget på en SU-berettigende uddannelse.

Bestemmelsen vil fortsat være gældende for beregning af årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet ved den endelige tildeling for støtteåret 2021 og tidligere støtteår, uanset hvornår den endelige tildeling finder sted.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 4*, at loven ikke skal finde anvendelse på ansøgninger om danskbonus, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger skal de hidtil gældende regler i integrationslovens § 22, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, i stedet finde anvendelse.

Den foreslåede ændring i *stk. 4* vil medføre, at ansøgninger indgivet inden lovens ikrafttræden, vil blive behandlet efter de hidtidige gældende regler i integrationslovens § 22, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, hvilket vil indebære, at de udlændinge, som har indgivet en ansøgning om danskbonus efter integrationslovens § 22, forud for lovens ikrafttræden, og som opfylder betingelserne i integrationslovens § 22, vil være berettigede til at modtage danskbonus efter de hidtil gældende regler i lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020.

Det foreslås i *stk. 5*, at lovens § 4, som vedrører konkursloven, finder anvendelse, hvor begæring om gældssanering er indgivet efter lovens ikrafttræden. Er begæring om gældssanering indgivet før lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Det foreslås i *stk. 6*, at regler fastsat i medfør af § 9, stk. 42, i udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1910 af 26. september 2021, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af udlændingeloven § 9, stk. 41.

Efter udlændingelovens § 9, stk. 42, fastsætter udlændinge- og integrationsministeren regler om danskprøven på A1-niveau og danskprøven på A2-niveau, herunder regler om lovligt forfald, hvornår prøverne anses for bestået, udpegning af prøveafholdere, betingelser for at deltage i prøverne, opkrævning af gebyr for at deltage i prøverne, prøvernes indhold og gennemførelse, klagemuligheder, klagefrister og prøver, der kan træde i stedet for danskprøven på A1-niveau og danskprøven på A2-niveau.

Bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 902 af 6. juni 2020 om danskprøve på A1-niveau og danskprøve på A2-niveau for familiesammenførte udlændinge.

Som følge af lovforslagets § 11, nr. 2, hvorved det foreslås at udtage stk. 41 i udlændingelovens § 9, bliver udlændingelovens § 9, stk. 42 til § 9, stk. 41.

Den foreslåede stk. 6, betyder, at reglerne i bekendtgørelse nr. 902 af 6. juni 2020 om danskprøve på A1-niveau og danskprøve på A2-niveau for familiesammenførte udlændinge, som er fastsat i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 42, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter, der udstedes i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 41.

Der henvises i øvrigt til § 13, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 14

Den foreslåede bestemmelse fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde. Efter bestemmelsen gælder loven ikke for Færøerne og Grønland.

Straffuldbyrdsloven er ikke sat i kraft på Færøerne, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Det foreslås på den baggrund, at lovens § 1 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Straffuldbyrdsloven kan ikke sættes i kraft for Grønland. For Grønland findes de gældende regler om fuldbyrdelse af straf i kriminallov for Grønland.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov. Derfor vil det ikke være relevant at sætte lovens § 2 i kraft for hverken Færøerne eller Grønland, og det foreslås på den baggrund, at lovens § 2 ikke skal kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Færøerne og Grønland har egne retsplejelove, hvorfor det ikke vil være relevant at sætte lovens § 3 i kraft for hverken Færøerne eller Grønland, og det foreslås på den baggrund, at lovens § 3 ikke skal kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Det foreslås derudover, at lovens § 4 ved kongelig anordning skal kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Gældsinddrivelsesloven gælder ikke for Færøerne og Grønland, hvorfor § 5 heller ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 349 af 2. april 2020, hvori der foreslås ændringer med dette lovforslags § 6, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, idet Færøerne pr. 1. marts 2010 har overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 157 som fremsat, side 18. De foreslåede ændringer i lov nr. 349 af 2. april 2020, jf. dette lovforslags § 6, vil således heller ikke gælde for Færøerne og Grønland.

SU-loven, der ændres med dette lovforslags § 7, nr. 1, gælder ikke for Færøerne eller Grønland, og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland. Derfor gælder denne lovs § 7, nr. 1, heller ikke for Færøerne og Grønland.

Efter integrationslovens § 68, gælder loven ikke for Færøerne og Grønland. Det foreslås på den baggrund, at loven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland.

Det betyder, at lovens § 8 om ændring af integrationsloven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, da integrationsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Efter lov om aktiv socialpolitik § 118, gælder loven ikke for Færøerne og Grønland.

Det betyder, at lovens § 9 om ændring af lov om aktiv socialpolitik ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, da lov om aktiv socialpolitik ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Efter arbejdsmiljølovens § 90 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland.

Det betyder, at lovens § 10 om ændring af arbejdsmiljøloven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, da arbejdsmiljøloven ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Efter udlændingelovens § 66 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Eftersom integrationsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland vil den foreslåede ændring i § 11 heller ikke gælde for Færøerne og Grønland. Det betyder, at lovens § 11 om ændring af udlændingeloven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland, da hverken integrationsloven eller udlændingeloven gælder for Færøerne og Grønland.

Der henvises i øvrigt til § 14, nr. 1, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1333 af 9. december 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 1942 af 15. december 2020, § 28 i lov nr. 982 af 26. maj 2021, lov nr. 157 af 31. januar 2022 og § 2 i lov nr. 158 af 31. januar 2022, foretages følgende ændringer:</p>
	<p>1. Overalt i loven ændres »pensioner« til: »udslusningsfængsler«.</p>
	<p>2. Efter § 1 indsættes før overskriften før § 2:</p> <p style="padding-left: 40px;">»§ 1 a. Regeringen kan indgå traktat mellem Kongeriget Danmark og Republikken Kosovo om brugen af fængsel i Gjilan til fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring med tilhørende samarbejdsaftale.</p> <p style="padding-left: 40px;"><i>Stk. 2.</i> Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan med henblik på gennemførelse af de aftaler, som er nævnt i stk. 1, bestemme, at fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring skal ske i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af disse aftaler.</p> <p style="padding-left: 40px;"><i>Stk. 3.</i> Denne lov og regler fastsat i medfør heraf finder anvendelse</p>

	<p>ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2, jf. dog stk. 4.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Justitsministeren fastsætter regler om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring efter stk. 2 og 3, herunder om fravigelse af regler i denne lov, i det omfang, det er nødvendigt for fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Sundhedsministeren fastsætter regler om, hvilke regler på sundhedsområdet, der med de nødvendige tilpasninger og fravigelser, skal finde anvendelse for den sundhedsfaglige behandling af indsatte, der foretages i de fængselsfaciliteter, der er omfattet af stk. 2. Sundhedsministeren kan endvidere fastsætte regler om fravigelse af reglerne på sundhedsområdet i det omfang det er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden eller lægemiddelforsyningen i de fængselsfaciliteter, som er omfattet af stk. 2.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven finder anvendelse for behandling af personoplysninger i fængselsfaciliteter, hvor der skal ske fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af stk. 2.«</p>
--	--

<p>§ 2. ---</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Under Direktoratet for Kriminalforsorgen skal der være et antal kriminalforsorgsområder.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Justitsministeren fastsætter antallet af kriminalforsorgsområder, områdernes geografiske afgrænsning og fordelingen af lokale kriminalforsorgsinstitutioner imellem områderne.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Justitsministeren kan i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage Direktoratet for Kriminalforsorgens eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan tilsvarende i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven.</p> <p><i>Stk. 6.</i> I ansættelses- og personalesager kan Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelser ikke påklages til justitsministeren. Det gælder dog ikke, hvor Direktoratet for Kriminalforsorgen i første instans har truffet afgørelse i disciplinærsager, og i andre sager, hvor der er truffet afgørelse om afsked.</p>	<p>3. I § 2, <i>stk. 3</i>, ændres »skal der være« til: »hører«, og efter »kriminalforsorgsområder« indsættes: »og en institution i Kosovo«.</p> <p>4. I § 2 indsættes efter <i>stk. 4</i> som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 5.</i> Institutionen i Kosovo kan udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt kriminalforsorgsområderne.«</p> <p><i>Stk. 5-6</i> bliver herefter <i>stk. 6-7</i>.</p>
<p>§ 42. ---</p> <p><i>Stk. 2-4. ---</i></p> <p><i>Stk. 5.</i> Justitsministeren fastsætter regler om ydelser efter <i>stk. 1</i> og <i>2</i> og kan i den forbindelse fastsætte regler om, at andre indsatte, der er fraværende fra beskæftigelse, skal have udbetalt vederlag for beskæf-</p>	<p>5. I § 42, <i>stk. 5, 2. pkt.</i>, indsættes efter »<i>stk. 3</i> og <i>4</i>«: », herunder om andelen af vederlaget, der skal opspares for indsatte, der er udvist af landet ved dom«.</p> <p>6. I § 42, <i>stk. 5</i>, indsættes efter <i>2. pkt.</i> som <i>3. og 4. pkt.</i>:</p> <p>»Det kan i den forbindelse fastsættes, at det påhviler indsatte, der</p>

<p>tigelse. Der kan endvidere fastsættes regler om ordningerne nævnt i stk. 3 og 4.</p>	<p>er udvist af landet ved dom, at tegne en privat sundhedsforsikring, og at tvangsopsparede midler efter stk. 4 skal anvendes til dækning heraf. Der kan desuden fastsættes regler om løsladelsesbeløb, herunder at visse indsatte, der er udvist af landet ved dom, ikke er omfattet heraf.«</p>
<p>§ 50. Justitsministeren fastsætter regler om tilladelse til udgang. Det kan i forbindelse med sådanne regler bestemmes, at tilladelse til udgang først kan gives efter ophold i et bestemt tidsrum i institutionen og efter udståelse af en bestemt del af straffen, samt at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet efter tilsigelse til afsoning. Det kan endvidere bestemmes, at den indsatte, hvis tilladelse til udgang afslås på grund af fare for misbrug, jf. § 46, stk. 1, nr. 2, eller hvis tilladelse til udgang tilbagekaldes på grund af misbrug eller fare herfor, jf. § 49, nr. 1 og 2, er afskåret fra i et bestemt tidsrum at forlange en afgørelse af spørgsmålet om tilladelse til udgang.</p>	<p>7. I § 50, 2. pkt., ændres »tidsrum af 3 måneder« til: »tidsrum af op til 6 måneder«, og efter »udeblevet« indsættes: »uden lovlig grund«.</p>
	<p>8. Efter § 50 indsættes før overskriften før § 51:</p> <p>»§ 50 a. Kriminalforsorgsområdet bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når</p>

	<p>1) en tredjedel af straffen er udstået,</p> <p>2) der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og</p> <p>3) hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Udstationering efter stk. 1 kan tidligst ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.</p> <p>§ 50 b. Udover at de betingelser, der er nævnt i § 50 a, skal være opfyldt, kan der alene ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, hvis den indsatte boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationering under intensiv overvågning og kontrol kan gennemføres, og personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at den indsatte kan udstationeres til den fælles bopæl.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Til brug for afgørelsen af, om den indsatte opfylder betingelserne for udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, foretages en nærmere vurdering og undersøgelse af den indsatte forhold, herunder vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand. Der kan alene ske udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol, hvis den dømte medvirker til undersøgelsen.</p>
--	--

	<p>§ 50 c. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslningsfængsel, herunder om behandling af sager om udstationering, om vilkår, om kontrol og tilsyn m.v., og om tilbagekaldelse af tilladelser til udstationering.«</p>
<p>§ 53. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes ret til besøg. Justitsministeren fastsætter endvidere regler om begrænsninger i denne ret ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikalisering og ekstremisme eller af hensyn til at forebygge kriminalitet, herunder om adgang for kriminalforsorgsområdet til at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennemførelse af besøg under overværelse af personale i institutionen. Besøg af advokat, jf. § 51, stk. 2, skal dog altid være uoverværet. <i>Stk. 4. ---</i></p>	<p>9. I § 53, <i>stk. 3</i>, indsættes efter 3. pkt. som <i>4. pkt.</i>:</p> <p>»Justitsministeren fastsætter desuden regler om forbud mod besøg i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.«</p>
<p>§ 66 b. --- <i>Stk. 2.</i> Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om kriminalforsorgens virksomhed efter stk. 1.</p>	<p>10. I § 66 <i>b</i> indsættes som <i>stk. 2</i>:</p> <p>» <i>Stk. 2.</i> Politiets Efterretnings-tjeneste kan elektronisk indhente oplysninger om indsatte fra registre og systemer i kriminalforsorgen, i det omfang indhentelsen må antages at have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opga-</p>

	<p>ver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.</p> <p>Stk. 2 bliver herefter stk. 3.</p>
<p>§ 67. En indsat skal af kriminalforsorgsområdet ikendes disciplinærstraf</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ved overtrædelse af § 32, 2) ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå, 3) ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 38, stk. 1, 4) ved nægtelse af afgivelse af udåndingsprøve eller urinprøve efter § 60 a, 5) ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, 6) ved overtrædelse af de regler eller anvisninger, der gælder for rygning i institutionen, 7) ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen, 8) ved overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf, og 9) ved overtrædelse af regler fastsat af kriminalforsorgsområdet, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf. 	<p>11. I § 67 indsættes efter »En indsat skal«: », jf. dog stk. 2,«.</p> <p>12. I § 67 indsættes som <i>stk. 2</i>:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Kriminalforsorgsområdet kan i helt særlige tilfælde undlade at ikende disciplinærstraf efter stk. 1.«</p>
<p>§ 68. Som disciplinærstraf kan anvendes advarsel, bøde og strafcelle.</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p>	<p>13. I § 68, <i>stk. 1</i> og <i>3</i>, indsættes efter »bøde«: », midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig</p>

<p><i>Stk. 3.</i> Disciplinærstraf i form af bøde og strafcelle kan ikendes i for- ening.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Fuldbyrnelsen af disciplinærstraf kan helt eller delvis undla- des på betingelse af, at den indsatte i en bestemt periode ikke begår strafbart forhold eller en ny disci- plinærforseelse.</p>	<p>begrænsning af retten til brevveks- ling, midlertidig begrænsning af retten til telefoni«.</p> <p>14. I § 68 indsættes som <i>stk. 5-8</i>:</p> <p>»<i>Stk. 5.</i> Midlertidig begræns- ning af retten til telefoni kan alene ikendes over for indsatte, som afso- ner i lukket fængsel eller arresthus.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Midlertidigt udgangsfor- bud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig be- grænsning af retten til brevveksling og midlertidig begrænsning af ret- ten til telefoni kan ikke ikendes over for livstids- og forvarings- dømte, der er omfattet af reglerne i §§ 49 a og 55 a-57 a, eller som er afskåret kontakt efter § 59 b.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Disciplinærstraffen fast- sættes under hensyn til overtrædel- sens art og omfang og under hensyn til, i hvilken type afsoningsinstitu- tion den indsatte afsoner.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Disciplinærstraffen skal skærpes ved hver tredje forseelse.«</p>
<p>§ 69. Ved ikendelse af bøde som di- sciplinærstraf fastsættes bødens størrelse under hensyn til overtræ- delsens art og omfang. Bøden kan dog højst udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der ud- betales indsatte for en uges beskæf- tigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dæk- ning af personlige fornødenheder.</p> <p><i>Stk. 2.</i> ---</p>	<p>15. I § 69, <i>stk. 1, 2. pkt.</i>, ændres »en uges« til: »to ugers«.</p>
	<p>16. Efter § 69 indsættes:</p>

	<p>»§ 69 a. Ved ikendelse af midlertidigt udgangsforbud som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Er den indsatte ikendt midlertidigt udgangsforbud, kan udgang ikke finde sted. Dog kan der undtagelsesvis gives tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.</p> <p>§ 69 b. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til besøg som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til besøg, må alene modtage besøg af nærtstående.</p> <p><i>Stk. 3.</i> En midlertidig begrænsning af retten til besøg påvirker ikke den indsattes ret til at modtage besøg efter § 51, stk. 2 og 3, og berører ikke den indsattes ret efter § 54.</p> <p>§ 69 c. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til brevveksling som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, må alene brevveksle med nærtstående.</p>
--	--

	<p><i>Stk. 3.</i> En midlertidig begrænsning af retten til brevveksling påvirker ikke den indsatte ret til at brevveksle efter § 56, stk. 1.</p> <p>§ 69 d. Ved ikendelse af midlertidig begrænsning af retten til telefoni som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 3 måneder.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En indsat, der er ikendt midlertidig begrænsning af retten til telefoni, må alene telefonere med nærtstående.</p> <p><i>Stk. 3.</i> En midlertidig begrænsning af retten til telefoni påvirker ikke den indsatte mulighed for at telefonere med de personer og myndigheder mv., som er nævnt i § 56, stk. 1.«</p>
<p>§ 70. Ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 4 uger. For unge under 18 år fastsættes tidsrummet dog til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En indsat, der er ikendt strafcelle, anbringes i særlig afdeling eller eget opholdsrum eller i et arresthus. Under anbringelsen er den indsatte udelukket fra fællesskab i institutionen. Unge under 18 år kan dog deltage i beskæftigelse i institutionen, medmindre konkrete grunde taler herimod.</p>	<p>17. I § 70, <i>stk. 1</i>, ændres »4 uger« til: »14 dage«.</p> <p>18. I § 70 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Uanset stk. 1 kan der i særlige tilfælde ikendes strafcelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.«</p> <p>Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.</p>

<p><i>Stk. 3.</i> Justitsministeren fastsætter regler om udståelse af strafcelle.</p>	
<p>§ 79. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Justitsministeren fastsætter regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige beskæftigelsesmæssige eller andre særlige hensyn.</p>	<p>19. I § 79, <i>stk. 2</i>, indsættes efter »beskæftigelsesmæssige«: », sociale«.</p>
<p>§ 101. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal udføre ulønnet arbejde eller deltage i behandlings- eller uddannelsesprogram i det fastsatte antal timer inden for den udmålte længstetid. Mindst to tredjedele af det fastsatte antal timer skal gennemføres som ulønnet arbejde.</p> <p><i>Stk. 3-4. ---</i></p>	<p>20. I § 101, <i>stk. 2, 1. pkt.</i>, indsættes efter »ulønnet arbejde«: »i private virksomheder eller institutioner og organisationer, som er offentlige, offentligt støttede eller har almen-nyttige formål«.</p>
<p>§ 113. Indbringelse af sagen sker for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den pågældende var indsat i på tidspunktet for den oprindelige afgørelse, er beliggende. Er den indsatte senere overført til en anden institution, kan sagen i stedet indbringes for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den dømte er anbragt i, er beliggende. Er den dømte ikke frihedsberøvet, indbringes sagen for byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig. Har den dømte ikke kendt bopæl eller opholdssted, indbringes sagen for Københavns Byret.</p> <p><i>Stk. 2-3. ---</i></p>	<p>21. I § 113, <i>stk. 1</i>, indsættes som 5. <i>pkt.</i>:</p> <p>»Er den dømte indsat til fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af § 1 a, <i>stk. 2</i>, indbringes sagen for Københavns Byret.«</p>

<p>§ 116. --- <i>Stk. 2. ---</i></p>	<p>22. I § 116 indsættes som <i>stk. 3-5</i>:</p> <p>»<i>Stk. 3.</i> Bestemmer retten, at en sag, som er indbragt for Københavns Byret i medfør af § 113, stk. 1, 5. pkt., skal behandles mundtligt, kan retten træffe bestemmelse om, at retsmødet gennemføres ved anvendelse af telekommunikation med billede.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 3, kan den dømtes advokat møde i retten eller deltage ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end den dømte.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Gennemføres retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede efter stk. 3, kan justitsministeren møde frem i retten eller deltage i retsmødet ved anvendelse af telekommunikation med billede.«</p> <p>23. I § 123 indsættes som <i>stk. 2</i>:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Bestemmelserne i § 113, stk. 1, 5. pkt., og § 116, stk. 3-5, finder tilsvarende anvendelse på øvrige afgørelser efter denne lov, som er indbragt til prøvelse for retten.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021, som ændret ved § 4 i lov nr. 2591 af 28. december 2021, § 1 i lov nr. 2600 af 28. december 2021, § 1 i lov nr. 2601 af 28. december 2021 og § 1 i lov nr. 226 af 15. februar</p>

UDKAST

	2022, foretages følgende ændringer:
<p>§ 79 b. --- <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Ved kontaktforbud forstås et forbud mod at søge at kontakte personer, der er dømt for en eller flere af de overtrædelser, der er nævnt i stk. 1. Kontaktforbud omfatter dog ikke nærmeste familie-medlemmer, i det omfang det ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser. <i>Stk. 4-11. ---</i></p>	<p>1. I § 79 b, <i>stk. 3</i>, indsættes som 3. <i>pkt.</i>:</p> <p>»Kontaktforbud omfatter endvidere ikke andre indsatte, som den, der har et kontaktforbud, er placeret på afdeling med under afsoning af en frihedsstraf i en af kriminalforsorgens institutioner.«</p>
<p>§ 119. --- <i>Stk. 2-4. ---</i></p>	<p>2. I § 119 indsættes som <i>stk. 5</i>:</p> <p>»<i>Stk. 5.</i> Øves der vold, der er omfattet af stk. 1, mod en person, der er ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.«</p>
<p>§ 119 b. ---</p>	<p>3. I § 119 b indsættes som <i>stk. 2</i>:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Øves der vold, der er omfattet af stk. 1, mod en person, der er ansat i en af kriminalforsorgens institutioner, kan straffen forhøjes indtil det dobbelte.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 2600 af 28. december 2021 og § 2 i lov nr. 2601 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:</p>

<p>§ 769. ---</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Indbringes den afgørelse, der er truffet i sagen, for højere ret, og er der i medfør af stk. 1 eller 2 truffet afgørelse om anvendelse af varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger efter afgørelsen, skal spørgsmålet om den fortsatte anvendelse heraf snarest forelægges for den overordnede ret, hvortil afgørelsen er indbragt. Ved denne rets behandling af spørgsmålet om varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger finder § 762, § 764, stk. 1, 3 og 4, §§ 765 og 766, § 767, stk. 1, 1.-4. pkt., og stk. 2 og 3, § 768 og § 769, stk. 2, tilsvarende anvendelse. Hvis retten har truffet afgørelse om, at ankesagen skal afgøres uden mundtlig hovedforhandling, kan retten ved udløb af en frist efter 2. pkt., jf. § 767, stk. 1, bestemme, at varetægtsfængslingen eller foranstaltningen skal fortsætte uden yderligere forlængelser, indtil der er afsagt dom i sagen. § 767, stk. 2, 2.-4. pkt., finder i så fald tilsvarende anvendelse.</p>	<p>1. I § 769 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 3.</i> Er der afsagt dom i sagen, hvorved den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, kan den tiltalte desuden varetægtsfængsles, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive uden lovlig grund efter tilsigelse til afsoning.«</p> <p>Stk. 3 bliver herefter stk. 4.</p> <p>2. I § 769, <i>stk. 3</i>, som bliver stk. 4, ændres »stk. 1 eller 2« til: »stk. 1-3«, og efter »§ 769, stk. 2« indsættes: »og 3«.</p>
<p>§ 775. Der kan ikendes varetægtsarrestanter disciplinærstraf i form af advarsel, bøde og strafcelle. De nævnte disciplinærstraffe kan anvendes i forening.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden til et tidsrum af højst 4 uger. For unge under 18 år fastsættes tidsrummet dog til højst 7 dage, medmindre sagen angår vold mod personale i institutionen.</p>	<p>3. I § 775, <i>stk. 1</i>, indsættes efter »bøde«: »midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af muligheden for telefoni«.</p> <p>4. I § 775, <i>stk. 2</i>, ændres »4 uger« til: »14 dage«.</p>

<p><i>Stk. 3.</i> Under anbringelse i straffecelle er varetægtsarrestanten udelukket fra fællesskab i institutionen. Unge under 18 år kan dog deltage i beskæftigelse i institutionen, medmindre konkrete grunde taler herimod.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Bestemmelserne i §§ 65 og 66 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. om anvendelse af håndjern og sikringscelle finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.</p>	<p>5. I § 775 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 3.</i> Uanset stk. 2 kan der i særlige tilfælde ikendes straffecelle i et tidsrum på over 14 dage, dog højst 4 uger.«</p> <p>Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.</p> <p>6. I § 775 indsættes efter stk. 4, som bliver stk. 5:</p> <p>»<i>Stk. 6.</i> Bestemmelserne i § 68, stk. 5, 7 og 8, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.«</p>
<p>§ 809. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Findes det påkrævet, at sigtede indlægges til mentalundersøgelse på hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller i anden egnet institution, træffer retten ved kendelse bestemmelse herom.</p>	<p>7. I § 809, stk. 2, og § 811, stk. 2, 1. pkt., ændres »hospital for sindslidende« til: »psykiatrisk afdeling«.</p>
<p>§ 811. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Justitsministeren kan efter forhandling med social- ældreministeriet og sundhedsministeren fastsætte regler om meddelelse af tilladelse til udgang mv. til personer, der er indlagt på hospital for sindslidende mv. i medfør af § 809, stk. 2, når der ikke i øvrigt er taget stilling hertil. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte, at afgørelser, der træffes i medfør af disse regler, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Justitsministeren kan fastsætte regler om anvendelse af magt</p>	<p>8. I § 811, stk. 3, 1. og 2. pkt., ændres »et hospital for sindslidende« til: »en psykiatrisk afdeling«.</p>

<p>og sikringsmidler over for personer, der er indlagt på et hospital for sindslidende m.v. i medfør af § 809, stk. 2, i forbindelse med transport, der forestås af kriminalforsorgens personale. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om undersøgelse uden retskendelse af personer, der er indlagt på et hospital for sindslidende m.v. i medfør af § 809, stk. 2, i forbindelse med transport, der forestås af kriminalforsorgens personale.</p>	
	<p style="text-align: center;">§ 4</p> <p>I konkursloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 3. maj 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 447 af 9. juni 2004, § 1 i lov nr. 530 af 27. marts 2021 og § 5 i lov nr. 1169 af 8. juni 2021, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 197. --- <i>Stk. 2.</i> Kendelse om gældssanering kan i almindelighed ikke afsiges, såfremt 1)-2) --- 3) en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold, 4)-6) --- <i>Stk. 3-6. ---</i></p>	<p>1. I § 197, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »erstatningspådragende forhold«», medmindre der er tale om gæld i form af sagsomkostninger pålagt i straffesager«.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 5</p> <p>I lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022, foretages følgende ændring:</p>

<p>§ 13. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Eftergivelse kan i almindelighed ikke finde sted, såfremt</p> <p>1)-2) ---</p> <p>3) en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold,</p> <p>4)-6) ---</p> <p><i>Stk. 3-6. ---</i></p>	<p>1. I § 13, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »erstatningspådragende forhold«: », medmindre der er tale om gæld i form af sagsomkostninger pålagt i straffesager«.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 6</p> <p>I lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19) foretages følgende ændring:</p>
<p>§ 4. ---</p> <p><i>Stk. 1-4. ---</i></p>	<p>1. I § 4 indsættes som <i>stk. 5</i> og <i>6</i>:</p> <p style="padding-left: 20px;">»Stk. 5. Ved pådømmelse efter 1. juli 2022 af forhold omfattet af § 1, nr. 1, skal der ikke ske strafskærpelse efter straffelovens § 81 d, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1.</p> <p style="padding-left: 20px;"><i>Stk. 6.</i> Straffelovens § 81 d, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, finder, uanset stk. 5, fortsat anvendelse.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 7</p> <p>I SU-loven, jf. lovebekendtgørelse nr. 1037 af 30. august 2017, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 1569 af 18. december 2018 og senest ved</p>

UDKAST

	§ 1 i lov nr. 2400 af 14. december 2021, foretages følgende ændring:
<p>§ 24. --- <i>Stk. 1-2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Højeste fribeløb udgør 35.180 kr. (2013-niveau) for hver måned i støtteåret eller uddannelsesperioden, hvor den uddannelsessøgende</p> <p>1)-3) --- 4) ved politiets grunduddannelse eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen, 5)-9) --- <i>Stk. 4-12. ---</i></p>	<p>1. I § 24, stk. 3, nr. 4, udgår »eller Kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent«.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 8</p> <p>I integrationsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, som ændret ved § 6 i lov nr. 2189 af 29. december 2020, § 3 i lov nr. 1192 af 8. juni 2021, § 21 i lov nr. 2055 af 16. november 2021 og § 3 i lov nr. 2326 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 22. En udlænding omfattet af § 2, stk. 2, 3 eller 4, der er blevet tilbudt et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introduktionsprogram, jf. § 16, stk. 1, 2 eller 9, ikke modtager hjælp efter §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik og efter den 1. januar 2018 har bestået Prøve i Dansk 2, jf. § 9, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., eller FVU-læsning, trin</p>	<p>1. § 22 ophæves.</p>

<p>2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, kan efter ansøgning modtage en danskbonus, som udbetales som et skattefrit engangsbeløb på 6.494 kr. (2021-niveau).</p> <p><i>Stk. 2.</i> Der kan kun udbetales danskbonus efter stk. 1 én gang. En udlænding, der tidligere har opnået ret til dansktillæg eller danskbonus efter lov om aktiv socialpolitik, kan ikke modtage danskbonus efter stk. 1.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler for, hvilke prøver i dansk der er på tilsvarende niveau som eller højere niveau end dem, der er nævnt i stk. 1.</p>	
<p>§ 45. ---</p> <p><i>Stk. 1-9. ---</i></p> <p><i>Stk. 10.</i> Staten refunderer 100 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskbonus, jf. § 22.</p> <p><i>Stk. 11.</i> Kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe og meddele udlændinge- og integrationsministeren de oplysninger, herunder statistiske oplysninger, som denne måtte forlange om kommunalbestyrelsens indsats.</p>	<p>2. § 45, stk. 10, ophæves.</p> <p>Stk. 11 bliver herefter til stk. 10.</p>
<p>§ 48. Det beløb, der er anført i § 45, stk. 8, er fastsat i 2010-niveau og reguleres fra og med 2011 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der</p>	<p>3. § 48, stk. 1, 4. pkt., ophæves.</p>

<p>er anført i § 45, stk. 5, er fastsat i 2017-niveau og reguleres fra og med 2018 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent. De beløb, der er anført i § 45, stk. 4 og 9, er fastsat i 2016-niveau og reguleres fra 2017 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent. Det beløb, der er anført i § 22, stk. 1, er fastsat i 2017-niveau og reguleres fra den 1. januar 2018 en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent.</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p>	
	<p style="text-align: center;">§ 9</p> <p>I lov om aktiv socialpolitik, jf. lov-bekendtgørelse nr. 241 af 12. februar 2021, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 466 af 20. marts 2021 og senest ved § 2 i lov nr. 1171 af 8. juni 2021, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 22. ---</p> <p><i>Stk. 1-3. ---</i></p> <p><i>Stk. 4.</i> Kommunen yder efter ansøgning en danskbonus til en person, der modtager hjælp efter stk. 2 eller § 27 a, 2. pkt., og som har bestået Prøve i Dansk 2, jf. § 9, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., eller FVU læsning trin 2, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, eller tilsvarende eller højere prøve i</p>	<p>1. I § 22, <i>stk. 4, 4. pkt.</i>, udgår: »eller danskbonus efter integrationslovens § 22«</p>

dansk, jf. dog stk. 6. Danskbonus består af et månedligt tillæg til integrationsydelsen på 1.541 kr. (2017-niveau) inden for en 6 måneders periode	
<p>§ 33. ---</p> <p><i>Stk. 1, nr. 1-9.</i> ---</p> <p><i>Stk. 1, nr. 10.</i> En danskbonus efter integrationsloven udbetalt til ansøgerens ægtefælle. Der ses bort fra danskbonus i 2 år efter udbetalings-tidspunktet.</p> <p><i>Stk. 2.</i> ---</p>	<p>2. § 33, stk. 1, nr. 10, ophæves.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 10</p> <p>I arbejdsmiljøloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 2588 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:</p>
	<p>1. Efter § 3 indsættes:</p> <p>»§ 3a. Beskæftigelsesministeren kan bestemme, at arbejdsmiljøloven finder anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i Kosovo i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Beskæftigelsesministeren fastsætter regler om lovens anvendelse, herunder om fravigelse af regler i loven, i det omfang, det er nødvendigt som følge af de særlige omstændigheder ved fuldbyrdelse af fængselsstraf eller forvaring i medfør af § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«</p>
	§ 11

UDKAST

	I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1910 af 26. september 2021, som senest ændret ved § 1 i lov nr. 2623 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:
<p>§ 7. ---</p> <p><i>Stk. 2-3. ---</i></p> <p><i>Stk. 4.</i> Opholdstilladelse efter stk. 1-3 kan nægtes, hvis udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land, eller hvis udlændingen har nær tilknytning til et andet land, hvor udlændingen må antages at kunne opnå beskyttelse. Afgørelse efter 1. pkt. kan træffes, uanset om udlændingen er omfattet af stk. 1-3.</p>	<p>1. I § 7 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke 4:</p> <p>»<i>Stk. 4.</i> Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«</p> <p>Stk. 4 bliver herefter stk. 5.</p>
<p>§ 9. ---</p> <p><i>Stk. 2-40. ---</i></p> <p><i>Stk. 41.</i> Danskbonus efter integrationslovens § 22 anses ikke som hjælp efter integrationsloven.</p> <p><i>Stk. 42.</i> Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter regler om danskprøven på A1-niveau og danskprøven på A2-niveau, jf. stk. 34 og 35, herunder regler om lovligt forfald, hvornår prøverne anses for bestået, udpegning af prøveafholdere, betingelser for at deltage i prøverne, opkrævning af gebyr for at deltage i prøverne, prøvernes indhold og gennemførelse, klagemuligheder, klagefrister og prøver, der kan træde i stedet for danskprøven på A1-niveau og danskprøven på A2-niveau.</p> <p><i>Stk. 43.</i> Beløbene, der er angivet i stk. 36-40, er fastsat i 2018-niveau og reguleres fra og med 2019 én</p>	<p>2. § 9, <i>stk. 41</i>, ophæves.</p> <p>Stk. 42-43 bliver herefter til stk. 41-42</p>

<p>gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.</p>	
<p>§ 9 b. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 1 kan kun indgives af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som er registrerede som asylansøgere efter § 48 e, stk. 2. Ved behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 1 kan Udlændinge- og Integrationsministeriet uden ansøgerens samtykke indhente de akter, der er indgået i sagen om opholdstilladelse til ansøgeren efter § 7, fra Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet samt indhente helbredsoplysninger om ansøgeren fra indkvarteringsoperatøren og Udlændingestyrelsen.</p> <p><i>Stk. 3. ---</i></p>	<p>3. I § 9 b, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »landet«: »eller der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«.</p>
<p>§ 11. ---</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Medmindre der er grundlag for at inddrage opholdstilladelsen efter § 19, kan der efter ansøgning meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse til en udlænding over 18 år, hvis:</p> <p>1-4) ---</p> <p>5) Udlændingen har ikke i de sidste 4 år forud for indgivelsen af ansøgning om tidsubegrænset opholdstilladelse, og indtil udlændingen vil kunne meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse, modtaget offentlig hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven bortset fra hjælp i form af en-</p>	<p>4. I § 11, stk. 3, nr. 5, udgår: »Danskbonus efter integrationslovens § 22 anses ikke som hjælp efter integrationsloven.«</p>

<p>keltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, eller ydelser, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor. Danskbonus efter integrationslovens § 22 anses ikke som hjælp efter integrationsloven.</p> <p>6-9) ---</p> <p>Stk. 4-19. ---</p>	
<p>§ 32. ---</p> <p>Stk. 2-5. ---</p> <p>Stk. 6. Et indrejseforbud regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen af det område, som indrejseforbuddet vedrører. Indrejseforbud efter stk. 1, nr. 3 og 4, regnes fra den dato, hvor udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt indrejseforbud efter bestemmelserne. Indrejseforbud efter stk. 1, nr. 5, regnes fra datoen for konstateringen af, at udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt indrejseforbud, hvis udlændingen opholder sig uden for Danmark.</p> <p>Stk. 7. Et indrejseforbud, der er meddelt en udlænding, som er omfattet af EU-reglerne, ophæves efter ansøgning, hvis den pågældendes personlige adfærd ikke længere kan anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel imod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. I vurderingen inddrages enhver ændring af de forhold, der begrundede udstedelsen af indrejseforbuddet. Der skal tages stilling til en ansøgning om</p>	<p>5. I § 32, stk. 6, 1. pkt., indsættes efter »som indrejseforbuddet vedrører«: », jf. dog stk. 7.«.</p> <p>6. I § 32 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:</p> <p>»Stk. 7. Er udlændingen i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, regnes indrejseforbuddet fra datoen for udrejsen eller udsendelsen derfra. Er udlændingen tilbageført her til landet efter fuldbyrdelsen af fængselsstraffen eller forvaringen i Kosovo, regnes indrejseforbuddet dog fra datoen for den efterfølgende udrejse af Danmark.«</p> <p>Stk. 7-9 bliver herefter til stk. 8-10.</p>

ophævelse af indrejseforbuddet inden 6 måneder fra ansøgningens indgivelse. Uden for de tilfælde, der er nævnt i 1. pkt., kan et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2 eller 6, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, ophæves, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor. Herudover kan et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, ophæves, hvis udlændingen har forladt landet i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist.

Stk. 8. Et indrejseforbud bortfalder i følgende tilfælde:

1) Når den pågældende under de i § 10, stk. 3-6, nævnte betingelser meddeles opholdstilladelse efter §§ 7-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q.

2) Når den pågældende, efter at der er foretaget en vurdering svarende til den i stk. 7, 1. og 2. pkt., nævnte vurdering, får udstedt et registreringsbevis eller opholdskort, jf. § 6.

3) Når den pågældende ophører med at være omfattet af de restriktive foranstaltninger som nævnt i stk. 1, nr. 3.

4) Når den pågældende ophører med at være optaget på listen som nævnt i § 29 c, stk. 1.

Stk. 9. Et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af stk. 1, nr. 2 eller 6, kan forkortes, hvis en udlænding medvirker til udrejsen, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 3. Indrejseforbuddet kan ikke forkortes til

mindre end halvdelen af det allerede meddelte.	
<p>§ 33. --- <i>Stk. 1-7. ---</i></p>	<p>7. I § 33 indsættes som <i>stk. 8</i>: <i>»Stk. 8. Er udlændingen i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. indsat til fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller forvaring i Kosovo, vedrører udrejsefristen, jf. stk. 1, 1. pkt., og stk. 5, udrejse derfra. Er udlændingen under fuldbyrdelsen eller forvaringen tilbageført her til landet med henblik på at udrejse, vedrører udrejsefristen dog udrejse af Danmark.«</i></p>
<p>§ 33 a. --- <i>Stk. 1-3. ---</i></p>	<p>8. I § 33 a indsættes som <i>stk. 4</i>: <i>»Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«</i></p>
<p>§ 37 a. --- <i>Stk. 2-10. ---</i></p>	<p>9. I § 37 a, indsættes som <i>stk. 11</i>: <i>»Stk. 11. Stk. 8-10 finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«</i></p>
<p>§ 42 a. En udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejses eller udsendes, jf. dog stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1. En udlænding som nævnt i 1. pkt., der</p>	<p>10. I § 42 a, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, ændres »indgiver« til: »har indgivet«.</p>

<p>er blevet meddelt opholdstilladelse i medfør af § 7, stk. 1-3, § 9 b, § 9 c eller § 9 e, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen indtil det tidspunkt, hvor ansvaret for udlændingen overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2, jf. dog stk. 3 og 4.</p> <p><i>Stk. 2-15. ---</i></p>	
<p>§ 46. ---</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, og optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3, og afgørelse om meddelelse af indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6, og om forkortelse af et allerede meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 9, træffes af Hjemrejsestyrelsen.</p> <p><i>Stk. 4-9. ---</i></p>	<p>11. I § 46, stk. 3, ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.</p> <p>12. I § 46, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:</p> <p>»Hjemrejsestyrelsen kan i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1.«</p>
<p>§ 46 a. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Udlændingenævnet kan endvidere behandle klager over:</p> <p>1) Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations konstatering af, at en opholdstilladelse meddelt efter § 9, § 9 a, § 9 c, stk. 1, eller §§ 9 d-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q er bortfaldet, jf. §§ 17-18. Det samme gælder klager over afslag på ansøgninger om, at en opholdstilladelse ikke skal anses for bortfaldet, jf. § 17, stk. 3, og § 17 a, stk. 2.</p>	<p>13. I § 46 a, stk. 2, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer 4:</p> <p>»4) Kriminalforsorgens afgørelser efter § 48, stk. 5.«</p> <p>Nr. 4 bliver herefter nr. 5.</p>

<p>2) Styrelsen for International Rekruttering og Integrations konstatering af, at en opholdsret efter § 6 er ophørt.</p> <p>3) Politiets afgørelser efter § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., § 34, § 40 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, nr. 1-3 og 5, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4-9, § 43, stk. 2, og § 48, stk. 4.</p> <p>4) Afgørelser, der træffes i 1. instans af en færøsk myndighed i medfør af § 46 i, jf. dog stk. 6, nr. 8.</p> <p><i>Stk. 3-9. ---</i></p>	
<p>§ 48. ---</p> <p><i>Stk. 2-4. ---</i></p>	<p>14. I § 48 indsættes som <i>stk. 5</i>:</p> <p>»<i>Stk. 5.</i> Kriminalforsorgen kan i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 1, og stk. 2, nr. 3. Indgrebet skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det, og kan om nødvendigt ske med den fornødne magtanvendelse.«</p>
<p>§ 48 a. ---</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om undladelse af afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, skal Udlændingestyrelsen gøre asylansøgeren bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler,</p>	<p>15. I § 48 a, stk. 3, 2. pkt., udgår », der opholder sig her i landet,«.</p>

<p>hvorefter Udlændingestyrelsen forud for Udlændingestyrelsens afgørelse skal gøre en asylansøger, der opholder sig her i landet, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.</p>	
<p>§ 53 a. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a eller 5 b, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 7 dage efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om varigheden af en tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt efter § 7, stk. 1 og 2, og § 8, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 4 uger efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer Udlændingestyrelsen efter § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet. For så vidt angår udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, anses afgørelsen dog</p>	<p>16. I § 53 a, stk. 2, 3. pkt., indsættes efter »landet«: »eller der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.,«.</p> <p>17. I § 53 a, stk. 2, 6. pkt., indsættes efter »udlandet«: », medmindre udlændingen afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.«.</p>

<p>først for påklaget til Flygtninge- nævnet efter 14 dage fra tidspunktet for, at Udlændingestyrelsens afgø- relse er kommet til udlændingens kundskab. Påklage af en afgørelse som nævnt i stk. 1, nr. 1-6, har op- sættende virkning. 5. pkt. finder ikke anvendelse på klager over af- gørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over af- gørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tids- punktet for klagen opholder sig i udlandet.</p> <p><i>Stk. 3-4. ---</i></p>	
<p>§ 53 b. --- <i>Stk. 2-3. ---</i></p>	<p>18. I § 53 b indsættes som <i>stk. 4</i>:</p> <p>»<i>Stk. 4.</i> Udlændinge- og integra- tionsministeren kan fastsætte regler om, at Dansk Flygtningehjælps samtaler med ansøgere, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., afholdes via telefonmøde, telekommunika- tion med billede eller lignende kommunikationsmiddel.«</p>
<p>§ 56. --- <i>Stk. 2-9. ---</i></p>	<p>19. I § 56 indsættes som <i>stk. 10</i>:</p> <p>»<i>Stk. 10.</i> Udlændinge- og inte- grationsministeren kan fastsætte regler om, at Flygtningenævnets behandling af en klage over en af- gørelse truffet over for en udlæn- ding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., foretages uden for Danmark.«</p>
	<p>§ 12</p>

	I hjemrejseloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 982 af 26. maj 2021, som ændret senest ved § 23 i lov nr. 2055 af 16. november 2021, foretages følgende ændringer:
	<p>1. Efter § 1 indsættes i kapitel 1:</p> <p>»§ 1 a. Denne lov finder tilsvarende anvendelse for en udlænding, der afsoner en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.</p> <p><i>Stk. 2.</i> En udlænding omfattet af stk. 1 har pligt til at udrejse derfra, hvor udlændingen i henhold til § 1 a, stk. 2, afsoner en fængselsstraf eller forvaring.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om udlændingens udrejse efter stk. 2, herunder regler om fravigelse af visse regler i denne lov, i det omfang det er nødvendigt for at sikre udrejsen.«</p>
<p>§ 21. ---</p> <p><i>Stk. 2-5. ---</i></p>	<p>2. I § 21 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 6.</i> Kriminalforsorgen kan i forbindelse med en udlændings afsoning af en fængselsstraf eller forvaring i henhold til § 1 a, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. varetage opgaver efter denne lov. Kriminalforsorgen kan om nødvendigt anvende den fornødne magt.«</p>
	<p>§ 13</p> <p><i>Stk. 1.</i> Loven træder i kraft den 1. juli 2022, jf. dog stk. 2.</p>

	<p><i>Stk. 2.</i> Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 1, nr. 11-18, og § 3, nr. 3-6.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Lovens § 6, nr. 1, har virkning for beregning af årsfribeløbet eller uddannelsesfribeløbet ved den endelige tildeling, jf. SU-lovens § 22 og § 22 a, fra støtteåret 2022 og derefter.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Loven finder ikke anvendelse på ansøgninger om danskbonus, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler i integrationslovens § 22, jf. lovbekendtgørelse nr. 1146 af 22. juni 2020, anvendelse.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Lovens § 4 finder anvendelse på gældssaneringer, hvor begæring om gældssanering er indgivet efter lovens ikrafttræden. Er begæringen indgivet før lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Regler fastsat i medfør af § 9, stk. 42, i udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1910 af 26. september 2021, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af udlændingeloven § 9, stk. 41.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 14</p> <p>Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men §§ 1 og 4 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.</p>